

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

**„STUDIU DE FEZABILITATE“
PENTRU PRODUSUL TURISTIC CULTURAL -
ISTORIC COMUN:
RUTA „FRONTIERĂ ROMANĂ PE TERITORIUL
REGIUNII TRANSFRONTALIERE
ROMÂNIA-BULGARIA“
RAPORT FINAL**

Conținut

INTRODUCERE	7
SECȚIUNE I. LEGISLAȚIE NAȚIONALĂ ȘI EUROPEANĂ APLICABILĂ ÎN DOMENIUL PATRIMONIULUI CULTURAL - ISTORIC ȘI TURISMULUI	11
1.1. Norme internaționale și europene aplicabile din domeniul patrimoniului cultural - istoric și turismului.....	12
1.2. Legislații naționale din domeniul patrimoniului cultural - turistic și turismului.....	18
1.3. Concluzii și recomandări.....	21
SECȚIUNE II. BUNE PRACTICI LEGATE DE DEZVOLTAREA, MANAGEMENTUL ȘI PROMOVAREA PRODUSELOR CULTURAL - ISTORICE	23
2.1. Еволюция на понятието за културен маршрут.....	24
2.2. BUNE PRACTICI EUROPENE DE DEZVOLTARE, ADMINISTRARE ȘI PROMOVARE A PRODUSELOR CULTURAL-ISTORICE	27
2.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	39
SECȚIUNE III. METODICĂ	42
3.1. Analiza și evaluarea legislației, pe baza căreia se va dezvolta metoda. Aplicarea experienței unor organizații internaționale.....	43
„Fiecare cale de comunicare, fie pe uscat, fie pe apă, sau de alt tip, definită fizic și caracterizându-se prin propria ei funcționalitate dinamică și istorică specifică, care urmează să îndeplinească următoarele condiții:	43
3.2. Specific la evaluarea potențialului obiectivelor arheologice de pe limesul Dunărean pentru includerea acestora în ruta	46
O particularitate esențială pentru patrimoniului cultural este că evaluările privind valorile atribuite siturilor culturale, precum și încrederea în sursele de informații legate de acestea, pot diferi de la o cultură la alta chiar în cadrul unei și aceleiași culturi. Prin urmare, nu este posibil să se pună în limite foarte concrete aprecierile valorilor și ale autenticității în limitele unor criterii determinate. Dimpotrivă, respectul pentru toate culturile impune contextele culturale din care fac parte să fie analizate și evaluate ca valori patrimoniale.	49
3.3. Criterii pentru analiza și evaluarea potențialului obiectivelor în vederea includerii acestora la ruta „Frontiera romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“	51
Valoare arheologică și științifică	51
Următoarele criterii de evaluare sunt cele cultural-istorice, prin care se apreciază semnificația culturală și istorică, integralitatea și autenticitatea elementelor din sistemul rutei.	52
Valoare culturală	52
Semnificație istorică.....	53
Situl are o mare valoare istorică ridicată atunci când are o legătură, o asociere cu viața sau activitatea unei anumite persoane sau unui grup de oameni, care au o contribuție remarcabilă la evoluția societății noastre sau a mediului care ne înconjoară.....	54
Integralitate	54
Autenticitate	54
Stare, atractivitate	56

Intervenție efectuată și disponibilitate de proiect.....	56
Integritate.....	56
Păstrarea originalului	57
Factorii de risc și gradul de periclitate	57
Stare, atractivitate	58
Contribuie contextul la expunerea sitului arheologic?.....	58
3.4. Metodica pentru analiza și evaluarea potențialului obiectivelor în vederea includerii acestora la ruta „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“	60
3.5. Model pentru studierea și sistematizarea informației	67
Cercetare și documentare	68
Sistematizarea informațiilor, analiză și evaluare.....	68
<i>Tabel 7. Formular generalizat de evaluare a fiecărui sit identificat</i>	69
РАЗДЕЛ IV. EXAMINARE GENERALĂ A OBIECTIVELOR PATRIMONIULUI ROMAN DIN REGIUNEA TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA - BULGARIA	77
4.1. Context geografic.....	78
4.2. Context istoric	79
4.3. Limes roman.....	81
4.4. Identificarea obiectivelor patrimoniului roman din regiunea transfrontalieră România - Bulgaria	83
4.4.1. Abordarea aplicată la identificarea obiectivelor.....	83
4.4.2. Identificarea obiectivelor patrimoniului roman din regiunea transfrontalieră.....	85
SECȚIUNE V. ANALIZA ȘI EVALUAREA VALORII CULTURAL -ISTORICE ȘI ARHEOLOGICE A OBIECTIVELOR PATRIMONIULUI ROMAN DIN REGIUNEA TRANSFRONTALIERĂ	97
5.1. Istoria limesului Dunărean.....	99
5.2. Valoare cultural - istorică a obiectivelor patrimoniului roman din regiunea transfrontalieră.....	102
5.3. Starea obiectivelor studiate și a contextuului acestora	109
SECȚIUNE VI. POTENȚIAL TURISTIC AL OBIECTIVELOR PATRIMONIULUI ROMAN DIN REGIUNEA TRANSFRONTALIERĂ	116
6.1. Evaluarea potențialului turistic al obiectivelor.....	117
6.1.1. Grad de vizitare	117
6.1.2. Accesibilitate și infrastructura de transport	119
6.1.3. Infrastructura informațională.....	122
6.1.4. Infrastructura turistică (locuri de cazare și locuri de alimentare)	125
6.1.5. Posibilitatea pentru interacțiune cu alte tipuri de turism	126
6.1.6. Patrimoniu natural	132
6.1.7. Infrastructura tehnică a obiectivelor.....	134
6.1.8. Popularitate.....	134
6.2. Concluzii	135
SECȚIUNE VII. RUTĂ „FRONTIERĂ ROMANĂ PE TERITORIUL REGIUNII TRANSFRONTALIERE ROMÂNIA - BULGARIA“	137
7.1. Abordare la elaborarea rutei	138
7.2. Prezentarea rutei „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“	138

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

7.3. Argumentare pentru alegerea obiectivelor incluse în ruta.....	143
7.4. Locul și rolul părților interesate în procesul de dezvoltare a rutei.....	151
SECȚIUNE VIII. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂR.....	268
SECȚIUNE IX. ANEXE.....	271

Publicația nu poate fi reprodusă sub nici o formă fără acordul prealabil scris al deținătorului drepturilor de autor.

Abrevieri folosite	
EICR	Institut European pentru itinerariile culturale
CEPPA	Convenția europeană pentru protecția patrimoniului arheologic
UE	Uniunea Europeană
LB	Legea privind biodiversitatea
LP	Legea privind pădurile
LAP	Legea privind ariilor protejate
LPC	Legea privind patrimoniului cultural
LPTA	Legea privind protecția terenurilor agricole
LT	Legea privind turismului
LPFTA	Legea proprietatea și folosința terenurilor agricole
LAT	Legea privind amenajarea teritoriului
ICOMOS	Consiliul internațional al monumentelor și siturilor
LCR	Lucrări de conservare și restaurare
VCN	Valoarea culturală națională
ONG	Organizații nonguvernamentale
MRI	Muzeu regional de istorie
CE	Consiliul Europei
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură

Lista figurilor din text	
Figură 1.	Distribuirea obiectivelor identificare în România, pe județe
Figură 2.	Funcții principale ale terenurilor obiectivelor din România
Figură 3.	Distribuirea obiectivelor identificare în Bulgaria, pe județe
Figură 4.	Locația obiectivelor pe teritoriul bulgar al RTF
Figură 5.	Funcții principale ale terenurilor obiectivelor din Bulgaria
Figură 6.	Distribuirea obiectivelor în România după statutul lor juridic
Figură 7.	Distribuirea obiectivelor în Bulgaria după statutul lor juridic
Figură 8.	Grad de studiere a obiectivelor din Bulgaria
Figură 9.	Factorii naturali principali care prezintă risc pentru obiectivele din România
Figură 10.	Factorii antropogeni principali care prezintă risc pentru obiectivele din România
Figură 11.	Starea și atractivitatea obiectivelor din Bulgaria
Figură 12.	Intervenții aduse (LCR), gradul de pregătire al obiectivelor din Bulgaria
Figură 13.	Integritatea obiectivelor din Bulgaria
Figură 14.	Gradul de păstrare a originalului obiectivelor din Bulgaria
Figură 15.	Factorii de risc (Bulgaria)
Figură 16.	Evaluarea gradului de vizitare a obiectivelor din Bulgaria
Figură 17.	Existența unui drum asfaltat până la obiectivele din Bulgaria
Figură 18.	Prezența unui acces la obiectivele studiate din Bulgaria
Figură 19.	Prezența unei infrastructuri informaționale a obiectivelor studiate din România
Figură 20.	Prezența unei infrastructuri informaționale a obiectivelor studiate din Bulgaria
Figură 21.	Existența locurilor de cazare, de alimentare lângă obiectivele studiate din Bulgaria
Figură 22.	Evaluarea posibilității de conexiune cu alte tipuri de turism
Figură 23.	Obiective, care fac parte din patrimoniul natural din Bulgaria
Figură 24.	Asigurarea infrastructurii tehnice a obiectivelor din Bulgaria

Figură 25.	Popularitatea obiectivelor în funcție de prezența acestora în Internet și în medii din Bulgaria
Figură 26.	Părți interesate identificate

Lista schemelor din text

Schema 1.	Imperiul Roman (125 d.Hr.)
Schema 2.	Frontierele Imperiului Roman
Schema 3.	Harta regiunii transfrontaliere România - Bulgaria
Schema 4.	Ruta „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“

Lista tabelelor din text

Tabelul 1.	Caracteristici determinante pentru evaluarea valorii cultural - istorice a obiectivelor
Tabelul 2.	Caracteristici determinante pentru evaluarea stării obiectivelor
Tabelul 3.	Caracteristici determinante pentru evaluarea stării contextului și a interacțiunii acestuia cu obiectivul
Tabelul 4.	Caracteristici determinante pentru evaluarea potențialului turistic al obiectivelor
Tabelul 5.	Caracteristici determinante pentru evaluarea potențialului obiectivelor
Tabelul 6.	Scara de evaluare pentru calcularea potențialului obiectivelor de inclus în ruta
Tabelul 7.	Formular rezumat pentru identificarea fiecărui obiectiv identificat
Tabelul 8.	Lista obiectivelor identificate din regiunea transfrontalieră România - Bulgaria
Tabelul 9.	Atracții turistice în apropierea rămășițelor arheologice din județele regiunii de frontieră între România și Bulgaria
Tabelul 10.	Obiective în apropierea obiectivelor arheologice
Tabelul 11.	Părți interesate identificate

Echipe:

Bulgaria: **DZZD „Danubius”**
cu conducător Arh. Milena Kamenova

România: **RubliMedia business SPL**
cu conducător Sorin Foca

martie 2017
Sofia, Bulgaria

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

INTRODUCERE

Castra Martis, Kula, Bulgaria

Raportul final a fost pregătit de o echipă de consorțiu „Danubius“ sub contract № 26 / 10.06.2016, cu subiectul „Pregătirea unui studiu preliminar pe teritoriul părții bulgare a regiunii de graniță România-Bulgaria și integrarea pregăti un studiu cu studiu partea română a regiunii de graniță România-Bulgaria a partenerului în cadrul proiectului „Dezvoltarea și promovarea produsului cultural și istoric comun turismului: Traseul“ teritoriu de frontieră roman hidrografice transfrontaliere de regiunea România-Bulgaria“, cu numărul de înregistrare 15.2.1.067” .

Proiectul „Dezvoltarea și promovarea produsului cultural și istoric comun turismului: Traseul“ teritoriu de frontieră romană a regiunii de graniță România-Bulgaria „este finanțat de programul Interreg A V-România-Bulgaria 2014-2020, Axa prioritară 2“ O regiune verde“. Acesta este implementat de către Asociația Municipalityților Dunărene „Dunărea“ (Ruse, Bulgaria), în parteneriat cu Camera de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură - CCINA (Constanța, România).

Obiectivul principal al proiectului este de a crește utilizarea durabilă a patrimoniului cultural comun în zona de frontieră, prin dezvoltarea patrimoniului integrat produsului turistic - - Route „teritoriu frontiera romană a regiunii de graniță România-Bulgaria.“

Studiul preliminar a fost impusă de faptul că turismul este un sector-cheie în dezvoltarea regiunii de frontieră și, în special, turismul asociat cu patrimoniul cultural, după cum se menționează în documentele strategice și legislative de diferite niveluri de guvernare. Regiunea România - Bulgaria este bogată în cultură - situri istorice legate de patrimoniul roman. Acest potențial nu a fost încă pe deplin exploatat - nici un produs turistic comun al patrimoniului roman, performanța acestor active, care depășesc dimensiunea transfrontalieră, pentru cea mai mare parte sunt necunoscute comunitățile locale din afara.

Un produs turistic comun este cel mai bun mod de a exploata pe deplin patrimoniul cultural al regiunii. Acest lucru va îmbunătăți utilizarea sa în regiune cu calitatea necesară și comunitatea țintă directă la creșterea economică, o mai bună conectivitate și cooperare durabilă.

Acest raport final prezintă rezultatele integrate realizate de contractor pentru Bulgaria - Consorțiul „Danubius“ și România - SPL de afaceri RubliMedia.

Acesta a inclus de analiză și evaluare rezultate atunci când efectuează:

- Revizuirea legislației naționale și europene relevante în domeniul patrimoniului cultural și a turismului;
- sondaj și analiza celor mai bune practici în contextul european pentru dezvoltare, gestionarea și promovarea produselor culturale și istorice, inclusiv și de frontieră;
- Metodologia dezvoltată aplicată în efectuarea analizei și evaluării obiectelor;
- vizite la toate siturile identificate ale culturii romane - patrimoniu istoric, situat în partea română (83 site-uri) și partea bulgară (98 site-uri), în regiunea de graniță România - Bulgaria; vizitele tuturor muzeelor regionale și locale din cadrul

regiunii de frontieră, are o colecție de artefacte valoroase aparținând patrimoniului roman;

- cercetare, analiza și evaluarea valorii culturale, istorice și arheologice a siturilor romane și a potențialului turistic (infrastructura de turism și accesibilitatea, locația, numărul de vizitatori, atracții suplimentare, etc).
- propunerea și alegerea traseului „teritoriu de frontieră romană a regiunii de graniță România-Bulgaria.“

În raportul final reflectă punctele de vedere ale părților interesate, ai căror reprezentanți au participat la pregătirea și desfășurarea de șase (6) mese rotunde (trei în Republica Bulgaria și trei în Republica România). Atunci când sunt oferite de către experți și modificări legislative în versiunea finală Route „teritoriu de frontieră romană a regiunii de graniță România-Bulgaria“, a reflectat poziția părților interesate.

Raportul final conține informațiile de bază necesare pentru punerea în aplicare a altor activități în cadrul proiectului „Dezvoltarea și promovarea produsului cultural și istoric comun turismului: Traseul“ teritoriu frontiera romană a regiunii de graniță România-Bulgaria „: Strategia de dezvoltare și strategie pentru marketing și promovare . Pentru a asigura dezvoltarea de materiale promoționale pentru proiect este furnizat informațiile și imaginile necesare de obiecte și artefacte de înaltă calitate (în format electronic).

Cu un raport final sunt valabile numai cerute de rezultatul Angajator 11.

Acest raport final este prezentat bulgară și română limbi, conf. Art. 9.2. prin contract № 26 / 06.10.2016.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Constanța, România

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE I. LEGISLAȚIE NAȚIONALĂ ȘI EUROPEANĂ APLICABILĂ ÎN DOMENIUL PATRIMONIULUI CULTURAL - ISTORIC ȘI TURISMULUI

Nicopolis ad Istrum, Nikup, Veliko tarnovo, Bulgaria

1.1. Norme internaționale și europene aplicabile din domeniul patrimoniului cultural - istoric și turismului

Principalele documente internaționale, relevante pregătirii și realizării produsului turistic integrat pentru patrimoniul cultural - Ruta „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“, sunt: Convenția privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, adoptată de UNESCO la 16 noiembrie 1972 și Convenția privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului ilicit de proprietate al bunurilor culturale, adoptată de UNESCO la 17 noiembrie 1970. Au fost studiate obiectul, cerințele acestora adresate țărilor semnatare convenției, care stabilesc și obiectivele determinate cu privire la protecția internațională a patrimoniului cultural și natural. Au fost studiate și organele internaționale, prin intermediul cărora are loc această protecție, conținutul acestora, atribuțiile și obligațiile țărilor semnatare convenției în legătură cu activitatea lor. Sunt menționate și principalele noțiuni, folosite în cadrul convențiilor.

Principalele acte din legislația europeană, relevante pregătirii și realizării produsului turistic integrat pentru patrimoniul cultural - Ruta „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“, sunt: CONVENȚIA CULTURALA EUROPEANA din 19 decembrie 1954, Convenția europeană pentru protecția patrimoniului arheologic din 16 ianuarie 1992, CONVENȚIA din 3 octombrie 1985 pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei, Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru, și pentru modificarea Regulamentului (UE) nr.1024/2012 și a Regulamentului nr. 116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale. Au fost studiate obiectul, cerințele acestora adresate țărilor semnatare, principiile și obiectivele stabilite cu privire la protecția internațională a monumentului cultural european, precum și a principalelor noțiuni, folosite în cadrul acestor acte.

Convenția privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, adoptată de UNESCO la 16 noiembrie 1972.

Convenția stabilește o serie de cerințe, adresate statelor semnatare convenției, legate de obiectul acesteia: protecția, conservarea, popularizarea sau restaurarea obiectivelor, care reprezintă patrimoniu cultural sau natural. Inclusiv, determinarea și diferențierea diferitelor tipuri de obiective, identificarea, protecția, conservarea și popularizarea acestora, prin folosirea resurselor lor disponibile, precum și asistență și colaborare internaționale, care pot fi conferite în domeniul financiar, artistic, științific și tehnic.

Convenția este menită creării unui sistem de cooperare și asistență internațională între statele membre convenției, referitor la eforturile depuse de ele de protecție și identificare, ca o formă de manifestare a protecției internaționale a patrimoniului cultural și natural.

În special, conform convenției, popularizarea obiectivelor - patrimoniul cultural și natural, urmează să fie realizată prin desfășurarea unei politici comune, menite primirii unei funcții concrete în viața publică și includerea protecției patrimoniului în programele de planificare generală; înființarea uneia sau mai multor birouri de protecție, conservare și popularizare, care în afara personalului calificat dispun și de mijloacele necesare realizării acestor obiective; întreprinderea unor măsuri juridice, științifice, tehnice, administrative și financiare adecvate de identificare, protecție, conservare, popularizare și revitalizare a acestui patrimoniu.

Convenția privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului ilicit de proprietate al bunurilor culturale, adoptată de UNESCO la 17 noiembrie 1970.

Convenția stabilește o serie de cerințe, adresate statelor semnatare convenției, legate de obiectul acesteia - prevenirea prin toate mijloacele, a importului, exportului și transferului ilicit de proprietate al bunurilor culturale, inclusiv, eliminarea cauzelor acestor fapte și încetarea existenței acestora, colaborare la primirea compensațiilor necesare în cazuri de constatare a unor asemenea acțiuni, folosind resursele lor disponibile, precum și asistența și cooperarea internațională, ca un mijloc foarte eficient de protecție a acestor valori culturale împotriva tuturor pericolelor, legate de aceste acțiuni, întrucât ele sunt o cauză principală pentru sărăcirea patrimoniului cultural în statele din care provin aceste valori.

Convenția urmărește crearea unui sistem eficient de protecție a valorilor culturale, prin stabilirea unor reguli la nivel național, dar și prin cooperarea internațională și asistența statelor semnatare, cu privire la eforturile depuse de ele în combaterea importului, exportului și transferului ilicit de proprietate al valorilor culturale.

Actele principale din legislația europeană, relevante pregătirii și realizării produsului turistic integrat pentru patrimoniul cultural - Ruta „Frontieră română pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“, sunt următoarele:

Convenția culturală Europeană din 19 decembrie 1954, Convenția europeană pentru protecția patrimoniului arheologic din 16 ianuarie 1992.

Convenția stabilește o serie de cerințe, adresate statelor semnatare convenției, cu privire la protecția și încurajarea dezvoltării aportului național al fiecărui stat european la patrimoniul cultural comun al Europei, prin încurajarea cetățenilor săi de a studia limbile, istoria și civilizația celorlalte state europene și prin crearea unor condiții pentru studierea propriilor lor limbă, istorie și civilizație pe teritoriul celorlalte state europene, prin coordonarea activităților acestora pentru dezvoltarea activităților culturale, care reprezintă interesul european comun, pentru facilitarea circulației și schimbului de persoane și obiecte culturale, iar obiectele cu valoare culturală de importanță europeană, aflate sub controlul oricărui stat european, sunt acceptate ca o parte componentă din patrimoniul cultural al Europei, fiind luate măsurile necesare de protecție a acestora, înlesnind accesul la ele.

Convenția este menită atingerii unei unități mai depline între membrii Consiliului Europei, cu privire la păstrarea și realizarea idealelor și principiilor, care reprezintă patrimoniul lor comun, prin dezvoltarea înțelegerii reciproce între popoarele Europei, încurajând în rândul cetățenilor tuturor statelor europene, studierea limbilor, istoriei și civilizației restului statelor, precum și a civilizației europene comune și prin desfășurarea unei politici de acțiuni comune de protecție a culturii europene și încurajarea dezvoltării sale.

Convenția europeană pentru protecția patrimoniului arheologic din 16 ianuarie 1992.

Convenția stabilește o serie de cerințe, adresate statelor semnatare convenției, cu privire la obiectul său - protecția patrimoniului arheologic. S-a definit noțiunea de patrimoniu arhitectural, sunt reglementate măsurile, care trebuie întreprinse de către statele semnatare convenției cu privire la determinarea și protecția, conservarea acestuia, colectarea și diseminarea informațiilor științifice, popularizarea, prevenirea circulației ilicite a elementelor patrimoniului arheologic și finanțarea activităților prestate, îndeplinind aceste cerințe.

Convenția urmărește crearea procedurilor adecvate pentru asigurarea unui control administrativ și științific de protecție a patrimoniului arheologic, ca o sursă a memoriei europene colective și ca un mijloc de studii istorice și științifice, întrucât acesta se confruntă cu un pericol serios de deteriorare a condiției sale din cauza numărului în creștere a unor planuri de amenajare vaste, riscuri naturale, excavări secrete sau neștiințifice și necunoașterea suficientă a subiectului de către publicul larg. Patrimoniul arheologic este de importanță primară pentru cunoașterea istoriei omenirii, a patrimoniului european arheologic, furnizează dovezi pentru istoria antică, din cauza căror motive protecția patrimoniului arheologic urmează să fie realizată nu numai de statele direct interesate, ci de toate statele europene, pentru diminuarea riscului de deteriorare a stării sale și pentru accelerarea activității de conservare, prin încurajarea schimbului de experți și compararea experienței acumulate, reflectarea în planificarea teritorială de amenajare și în politica pentru dezvoltarea culturii.

În special, conform convenției, fiecare stat participant se angajează a elabora un cadru juridic de protecție a patrimoniului arheologic, care prevede menținerea unor registre ale patrimoniului arheologic și determinarea monumentelor și zonelor protejate, crearea unor rezervații arheologice, chiar în lipsa unor rămășițe vizibile pe suprafață sau sub apă, în vederea conservării dovezilor materiale, care să fie studiate de generațiile viitoare, raportarea obligatorie în fața autorităților competente de către descoperitorul descoperirilor întâmplătoare, care reprezintă patrimoniu arhitectural și furnizarea acestora pentru studiere. Se prevede că pentru garantarea valorii științifice a studiilor arheologice, statele participante aplică un regim de autorizare și exercită control excavărilor și restului activităților arheologice într-o modalitate, care nu permite excavări ilicite sau distrugerea unor elemente ale patrimoniului arhitectural, garantând că excavările și studiile arheologice sunt realizate în mod științific, prin aplicarea unor metode nedistructive de cercetare, protecție, conservare și gestionare a elementelor arheologice pe durata excavărilor sau după finalizarea

acestora, iar în cazul aplicării unor metode potențial distructive, ele vor fi realizate numai de către persoane calificate pe baza unor autorizații speciale. Folosirea tehnicii de descoperire sau de efectuare a studiilor arheologice necesită autorizație prealabilă expresă pentru orice posibilitate, prevăzută de legislația națională a țării respective, în legătură cu utilizarea detectoarelor de metale sau altă legislație. Întreprinderea unor măsuri de protecție fizică a patrimoniului arhitectural, inclusiv dobândire sau protecție prin alte mijloace de către autoritățile din regiunile respective, prevăzute a fi declarate rezervație arheologică, protecție și întreținere pe loc sau în locuri potrivite pentru păstrarea rămășițelor arheologice, dacă acestea sunt dislocate de la locația lor inițială.

Prin această convenție țările semnatare se angajează a încerca să reconcilieze și să combine cerințele arheologiei și lucrările de amenajare, prin asigurarea participării unor arheologi la crearea politicii de planificare, în vederea asigurării unor strategii echilibrate de protecție, conservare și afirmare a obiectivelor arheologice, participare la diferitele etape ale amenajării și planificării teritoriale, asigurându-se astfel: conformarea planurilor de amenajare și a celor teritoriale, la prezența unei probabilități de a influența negativ patrimoniul arheologic, timpul suficient și mijloacele adecvate efectuării unor studii științifice ale obiectivelor și pentru publicarea descoperirilor și a concluziilor realizate, o garanție că privire la faptul că evaluările impactului de mediu și deciziile luate în urma acestora țin cont de existența obiectivelor arheologice și de mediul acestora, la descoperirea unor elemente ale patrimoniului arheologic în timpul realizării unor lucrări de construcții sau amenajare, conservarea acestora se va realiza pe loc, dacă este posibil, garantându-se că deschiderea obiectivelor arheologice pentru publicul și găzduirea unui număr mare de vizitatori nu va avea un efect negativ asupra caracterului arheologic și științific al obiectivelor și al mediului acestora.

Ele se angajează a organiza un sprijin public financiar alocat studiilor arheologice de către autoritățile naționale, regionale și locale, pentru creșterea resurselor materiale destinate arheologiei de salvare, prin întreprinderea unor măsuri, care la proiectele mari publice sau private de construcții sau de amenajare, asigură fonduri din sectorul public sau privat, prin care va fi acoperită valoarea totală a costurilor necesare activităților arhitecturale, precum și prin programarea în bugetul proiectelor menționate, ca și la evaluarea impactului de mediu sau la măsurile de precauție prevăzute la planificarea teritorială, a unor fonduri destinate studiilor și cercetărilor arheologice prealabile, precum și pentru procesarea științifică a acestora și documentarea și publicarea descoperirilor și a concluziilor.

Statele - membre semnatare convenției urmează să faciliteze studiile și diseminarea cunoștințelor legate de descoperirile arheologice, prin crearea și actualizarea studiilor, registrelor și a hărților obiectivelor arheologice pe teritoriul său și a întreprinde toate măsurile necesare pentru asigurarea publicațiilor științifice primare ale rezultatelor obținute în urma studiilor arheologice. În această legătură, ele facilitează schimbul național și internațional de elemente ale patrimoniului arheologic în scopuri profesionale și încurajează colectarea

informațiilor legate de studiile și excavările arheologice și pentru organizarea unor programe internaționale de cercetare, precum și acordarea unui ajutor reciproc tehnic și științific prin acumularea de experiență și schimb de specialiști în domeniul patrimoniului arheologic.

Conform convenției, fiecare din statele participante se angajează a efectua acțiuni educative legate de prezentarea opiniei publice a importanței patrimoniului arheologic pentru înțelegerea trecutului și a pericolelor pentru patrimoniul, prin lărgirea accesului public la elemente importante ale patrimoniului arheologic și a încuraja prezentarea publicului a descoperirilor arheologice.

Statele - membre a convenției urmează a întreprinde măsuri pentru prevenirea circulației ilicite a unor elemente ale patrimoniului arhitectural, prin crearea condițiilor necesare autorităților de stat și institutelor științifice pentru colectarea datelor referitoare la toate semnalele de excavări ilegale, informarea autorităților competente din țara de origine, parte la convenția, despre oferte pentru care există dubii că sunt rezultatul unor excavări ilegale sau abateri ilicite de la excavări oficiale,

Totodată, ele vor întreprinde măsurile necesare, de neadmitere muzeele și institutele lor similare, căror politica de dobândire a exponatelor este sub controlul statului, a dobândi elemente ale patrimoniului cultural, pentru care există dubii că sunt rezultatul unor descoperiri necontrolate, excavări ilegale sau devieri ilicite de la excavări oficiale. În cea ce privește muzeele și institutele lor similare, căror politica de dobândire a exponatelor nu este sub controlul statului, statele participante la convenția se angajează a le aduce la cunoștință dispozițiile convenției și a depune toate eforturile pentru nedobândirea din partea acestora a unor elemente ale patrimoniului arheologic, pentru care există dubii că sunt rezultatul unor de descoperiri necontrolate, excavări ilegale sau devieri ilicite de la excavări oficiale.

Convenția din 3 octombrie 1985 pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei.

Convenția stabilește o serie de cerințe, adresate statelor semnatare convenției, cu privire obiectul său - protecția patrimoniului arheologic. Este definită noțiunea de patrimoniu arhitectural, este reglementată necesitatea de creare a unei politici integrate, coordonate, comune, măsurile care urmează să fie întreprinse de către părțile semnatare convenției cu privire la determinarea, protecția și restaurarea acestuia, colectarea și diseminarea unor informații științifice, popularizarea, încurajarea activității unor asociații non-profit și a patronajului în domeniul protecției patrimoniului arhitectural, prevenirii deteriorării sau distrugerii acestuia și finanțarea activităților legate de îndeplinirea acestor cerințe.

Convenția urmărește crearea procedurilor adecvate de control administrativ și științific pentru protecția patrimoniului arhitectural, ca o expresie a bogăției și diversității patrimoniului cultural al Europei, dovadă pentru trecutul nostru și prosperitatea noastră comună, din cauza căruia motive este importantă predarea acestuia generațiilor viitoare, ca un sistem de date despre cultura, îmbunătățirea mediului de viață în localitățile, influențându-se pozitiv astfel dezvoltarea

economică, socială și culturală a statelor și a diferitelor regiuni. Din acest motiv, protecția patrimoniului arhitectural urmează să fie realizată nu doar de către părțile direct interesate, dar și de toate statele europene, pentru diminuarea riscului de deteriorare a stării patrimoniului, prin aplicarea unei politici comune, care ar garanta protecția și ar sublinia importanța patrimoniului arhitectural, încurajarea schimbului de experți și compararea experienței acumulate, reflectarea în planificarea teritorială și cea de amenajare, precum și în politica pentru dezvoltarea culturii.

Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru

Directiva determină o serie de cerințe legate de obiectul său - restituirea bunurilor culturale, care au fost clasificate sau stabilite de către un stat membru, ca fiind o parte a patrimoniului național și care au fost exportate ilicit din teritoriul acestei țări. Aici sunt cuprinse sfera, principiile, ordinea și condițiile, termenele și procedurile, autoritățile țărilor membre și modalitățile de cooperare între ele în legătură restituirea obiectelor culturale exportate ilicit, condițiile și ordinea de adjudecare a compensării proprietarului bunului cultural exportat ilicit, posibilitatea de atragere a responsabilității persoanelor, care au efectuat exportul ilicit, pe calea urmării penale și pe calea procedurii civile, și excepțiile de aplicare a dispozițiilor directivei.

Directiva este menită stabilirii unui cadru juridic de reguli prelucrate și actualizate clare, aplicabile pentru returnarea bunurilor culturale, clasificate sau determinate ca o parte din patrimoniul național, exportate ilicit din teritoriul țărilor membre.

Regulamentului nr. 116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale.

Regulamentul stabilește o serie de cerințe legate de exportul bunurilor culturale în afara teritoriului vamal al Comunității, inclusiv sfera de cuprindere, principiile, ordinea și condițiile, termenele și procedurile, autoritățile țărilor membre și modalitatea de cooperare între ele cu privire la exportul bunurilor culturale.

Regulamentul urmărește crearea unui cadru juridic clar pentru exercitarea unui control unitar asupra exportul bunurilor culturale prin frontierele externe ale Comunității. În special, conform regulamentului, exportul bunurilor culturale are loc după prezentarea unei licențe de export, emise de către țara membra competentă înaintea exportului bunurilor, cu valabilitate pentru teritoriul comunității întregi, care intră în sfera sa de cuprindere, conform anexei I. Eliberarea licenței are loc la cererea unei persoane din cadrul autorităților competente din țara membră, pe teritoriul cărora bunurile culturale se află în mod legal. Licența de export se prezintă anexată declarației de export, la efectuarea formalităților vamale de export.

De importanță pentru studiul de fezabilitate sunt și:

Direcții operaționale referitoare la aplicarea Convenției privind patrimoniul mondial, UNESCO, 2012.

Direcțiile operaționale (denumite și Direcții de orientare) pentru aplicarea Convenției de protecție a patrimoniului mondial cultural și natural definesc termenul "valoare universală excepțională" și criteriile pentru evaluarea "valorii universale excepționale" a unui obiectiv.

Carta internațională a turismului cultural (ICOMOS 1999);

Carta sprijină inițiativele de scară largă ale ICOMOS, alte autorități internaționale și industria turistică pentru păstrarea integrității gestionării și conservarea patrimoniului. Aceasta încurajează includerea tuturor persoanelor interesate în activitatea menită atingerii acestor obiective.

Normele internaționale sunt aplicabile ambelor state din regiunea transfrontalieră, România și Bulgaria, iar la realizarea rutei ele trebuie să se conformeze și specificului cadrului normativ național.

1.2. Legislații naționale din domeniul patrimoniului cultural - turistic și turismului

Actele principale ale legislației naționale, relevante în contextul pregătirii și realizării produsului turistic integrat pentru patrimoniul cultural - Ruta „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria”, sunt: Legea privind patrimoniul cultural (LPC), Legea privind turismului (LT), Legea privind pădurile (LP), Legea cu privire la proprietatea și folosința terenurilor agricole (LPFTA), Legea referitoare la protecția terenurilor agricole (LPTA), Legea privind teritoriile protejate (LTP), Legea privind biodiversitatea (LB), precum și Ordonanța nr. H-1 din 14.02.2011 al Ministrului culturii referitoare la efectuarea unor săpături arheologice pe teren, Ordonanță din 25.02.2011 al Ministrului culturii referitoare la sfera, structura, conținutul și metodologia de elaborare a planurilor de protecție și gestionare a valorilor culturale imobiliare unice sau de grup, Ordonanță nr. H-4 din 8.10.2013 al Ministrului culturii referitoare la condițiile și ordinea de prezentare a valorilor culturale și Ordonanță nr. H-5 din 8.06.2010 al Ministrului culturii referitoare la condițiile și ordinea de reproducere a valorilor culturale în copii, replici și obiecte cu destinație comercială. În sensul prezentului document sunt studiate obiectul și sfera de cuprindere a actelor normative și reglementările legale, principiile, obiectivele, regulile și procedurile, legate de raporturile publice reglementate de ele, referitoare la proiectul, anume cele legate de păstrarea și protecția patrimoniului cultural, gestionarea, reglarea și controlul asupra activităților, serviciilor și obiectivelor turistice, regionalizarea țării în scopuri turistice, protecția, stăpânirea și folosința zonelor forestiere, precum și schimbarea folosinței acestora, proprietatea, folosința, protecția împotriva deteriorării, refacerea, îmbunătățirea fertilității terenurilor agricole, precum și schimbarea folosinței acestora, protecția și conservarea ariilor protejate, protecția și folosirea durabilă

a biodiversității. Au fost studiate autoritățile de stat și municipale competente, care implementează politica de stat respectivă în legătură cu aceste raporturi publice, precum și actele din legislația europeană transpuse prin legile respective, precum și noțiuni principale folosite în cadrul actelor.

„Rută culturală“, conform art. 47, p. 9 din LPC, reprezintă un ansamblu format din traseu istoric pe un drum tradițional cu obiective ale patrimoniului cultural imobil și landsafturi aferente acestuia. Un landsaft cultural reprezintă totalitatea de suprastraturi culturale durabile spațial delimitate, în rezultatul interacțiunii omului cu mediul natural, care caracterizează identitatea culturală a unei teritorii date. Patrimoniul cultural imobil este un ansamblu de valori culturale, așezate trainic pe pământ, inclusiv sub apă, împreună cu mediul lor aferent, care sunt purtătoare de memorie istorică, identitate națională și au o valoare științifică sau culturală.

O parte din patrimoniului cultural imobil sunt și valorile culturale arhitecturale imobile, sau obiectivele arhitecturale, în sensul art.146, al.1, în care, conform Convenției europene pentru protecția patrimoniului arhitectural (CEPPC), este definită noțiunea de obiective arheologice - toate urmele materiale de activitatea umană din epoci trecute, mobile și imobile, situate sau descoperite în straturile de pământ, pe suprafața acestora, pe pământ și sub apă, căror surse principale de informație sunt cercetările pe teren.

De importanță pentru stabilirea metodicii și a criteriilor de evaluare a valorilor culturale imobile este și Ordonanță nr.H-12 din 21 noiembrie 2012 privind ordinea de identificare, declarare, acordarea unui statut și pentru determinarea categoriei valorilor culturale imobile, pentru accesul și circumstanțele care sunt supuse înregistrării la Registrul național al valorilor culturale imobile, în vigoare din 11.12.2012, emisă de către Ministerului Culturii, publicată la MO nr.98 din 11.12.2012, prin care se reglementează și eliberarea unei evaluări prealabile pentru declararea unor obiecte ale patrimoniului cultural imobil și a evaluării definitive privind acordarea statului de „valoare culturală națională“ (VCN), precum și determinarea categoriei de „VCN“, care în esența sa reprezintă determinarea importanței culturale - istorice a obiectivelor.

În conformitate cu această ordonanță sunt determinate și evaluate conexiunea cu rețeaua rutieră, proprietatea și apartenența principală de tip, starea actuală și funcția (starea tehnică și gradul de periclitare), caracteristicile mediului în care este situat obiectivul, infrastructura construită, intențiile viitoare și evaluarea științifică. Principalele criterii, prezentate în fișa de evaluare finală sunt autenticitate și grad de conservare, valoare științifică, valoarea artistică, semnificația obiectivului pentru mediul, valoarea utilitară și importanța publică.

Legislația bulgară referitoare la valorile culturale (LPC) nu prevede destul de bine tema rutelor culturale, care este tot mai actuală și obiect al unor discuții ale organizațiilor internaționale în domeniul patrimoniului cultural și turismului. Noțiunile de patrimoniu cultural evoluează continuu, dezvoltându-se treptat o viziune mult mai detaliată a patrimoniului, sub aspectul său material și nematerial, cu privire la valori, credințe, competențe și tradiții, ca o resursă de dezvoltare durabilă și de calitate a vieții, ca un mijloc de dialog intercultural, un stimulent pentru schimburi și contacte.

Posibilitate de inițiative legislative

În plus, de la problemele dezbătute în timpul discuțiilor organizate în cadrul meselor rotunde, s-au constatat anumite curențe legislative sau reguli insuficient de detaliate, pentru care urmează să fie apreciată posibilitatea de inițiativă legislativă - prin modificarea actului normativ respectiv, la evaluarea reglementării sistematice a raporturilor publice.

- Completarea art.73, al.1 și al.5 din LP, în ipoteza unui act intrat în vigoare conform art.65 din LPC (a se schimba automat statutul teritoriului respectiv), modificarea respectivă să fie reflectată în planul cadastral. Momentan, în problemele legate de proprietatea, regimurile teritoriilor forestiere - schimbarea folosinței acestora - lipsește un motiv juridic pentru soluționarea conflictelor, existând termene nedeterminate și lipsa unui automatism la acordarea statutului valorilor culturale arheologice imobile.

- A se preciza delimitările în dezvoltarea valorilor culturale imobile ca obiective turistice, în legătură cu regimul acestora conform LPC (construirea unor obiecte de atracții) și reproduceri legate de arheologie, precum și în dispozițiile referitoare la realizarea cercetărilor pe teren, conservarea și adaptarea acestora. Trebuie reglementate zonele în care acestea sunt permise, respectiv interzise a fi realizate.

- În cazurile excavărilor de salvare și a excavărilor arheologice prealabile în zone, în care se presupune existența unor valori culturale arheologice, urmează să fie introdusă în mod potrivit executarea cerinței Convenției europene privind protecția patrimoniului arheologic, pentru asigurarea unor măsuri la proiectele mari de construcții sau de amenajări publice sau private, de fonduri din sectorul public sau privat, prin care să fie acoperite integral costurile activităților arheologice necesare, prin programarea acestora în bugetul proiectelor menționate, ca și pentru evaluarea impactului de mediu sau a măsurilor de precauție la planificarea teritorială, fonduri destinate studiilor și cercetărilor arheologice prealabile, precum și procesării științifice și publicării și documentării a descoperirilor și a concluziilor;

- Art. 83 și art. 84 LPC (respectiv art. 148 Legea privind amenajarea teritoriului - LAT) reglementează coordonarea prealabilă a unor proiecte investiționale în cazuri de valori culturale unice, zona de pază a acestora, precum și zona de pază a valorilor culturale de grup, dar nu se prevede un regim pentru realizarea construcțiilor, în cazurile în care în cadrul terenului de construcție există zone, în care se presupune prezența unor valori culturale arheologice. În sensul acesta, este posibilă precizarea acestor zone și adoptarea unui regim special în legătură cu eliberarea autorizațiilor de construcții - de exemplu prin folosirea unor hărți specializate în sensul art.115 LAT. Totodată trebuie să existe reguli elaborate în legătură cu sistarea lucrărilor de construcții la descoperirea unui obiectiv arheologic, de control și sancțiuni administrative.

1.3. Concluzii și recomandări

Studiul analizează posibilitatea legală că Asociația municipiilor Dunărene "Dunav" (ADO „Dunav“), în calitate sa de beneficiar, a elabora asemenea proiecte, inclusiv, în ce măsură asemenea tip de activități se numără printre activitățile principale ale municipiului și ale municipiilor în general, ținând cont de forma specifică legală și organizațională a acestora.

Concluziile și recomandările studiului reies din priceperea că municipiile sunt subiecte însărcinate cu obligația de a presta servicii publice în domeniul de amenajare și dezvoltare a teritoriilor lor, precum și în domeniile educației, culturii, sportului, turismului, întreținerii și protecției patrimoniului cultural și a mediului în conjurator, mai concret. Realizarea responsabilităților acestora necesită și utilizarea rațională a resurselor naturale, precum și a obiectelor patrimoniului cultural, situate pe teritoriul lor, inclusiv:

- dezvoltarea turismului cultural în regiune;
- lărgirea numărului obiectivelor adaptate și expuse ale patrimoniului cultural imobil;
- combinarea turismului cultural cu alte tipuri de turism;
- reabilitarea, restaurarea și modernizarea infrastructurii turistice;
- furnizarea calității și confortului excursiilor turistice;
- îmbunătățirea condițiilor de protecție, conservare, adaptare și expoziție a patrimoniului cultural, ca o premisă pentru dezvoltarea viitoare a turismului cultural.

Responsabilitățile menționate nu pot fi asumate eficiente, fără implementarea succesivă a planurilor investiționale, conform proiectului de dezvoltare a unui produs turistic integrat pentru patrimoniul cultural - Ruta „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“, pentru completarea dezvoltării economice complete a regiunii transfrontaliere și creșterea utilizării durabile a patrimoniului cultural general în limitele acestuia, din care face parte prezentul studiu.

La dezvoltarea următoare a Metodologiei pentru realizarea studiului de fezabilitate, documentare, analiză și evaluare a patrimoniului cultural - turistic și a infrastructurii turistice, ca o resursă pentru stabilirea rutei culturale, trebuie avute în vedere și a fi respectate în viitor, cerințele normative ale documentelor relevante.

La abordarea pentru construirea rutei se recomandă a fi prevăzută posibilitatea legală de certificare cu certificatul „Ruta culturală a Consiliului Europei“, care pe deplin trebuie să corespundă cerințelor adoptate de către organizația internațională, conform anexei la Rezoluția CM/Res(2007)12. Pentru obținerea acestui certificat, o rută culturală trebuie să posede anumite caracteristici:

- Ruta culturală trebuie să fie organizată în jurul unui subiect (sau subsubiect, care reflectă un aspect specific al unui subiect), care este afirmat de către Consiliul Europei și reprezintă valori europene comune, caracteristice pentru câteva state europene.

- Ruta culturală trebuie să stimuleze crearea unor proiecte durabile, internaționale, multidisciplinare pentru rute culturale în cadrul unui număr de cinci sfere prioritare de acțiune, stabilite de către Consiliul Europei: Lucrări de cercetare și dezvoltare; Evidențierea memoriei, istoriei și a patrimoniului european; Schimburi culturale și educaționale de tineri europeni; Practici contemporane culturale și artistice; Turism cultural și dezvoltare culturală durabilă.

- Ruta culturală trebuie să fie gestionată de către organe de cooperare special înființate pentru proiect, instituționalizate, respectiv - ca asociații sau federații de asociații, care includ rețele multidisciplinare de specialiști, localizate în diferite țări. Rețelele partenere sunt afirmate de către Consiliul Europei și prezintă rapoarte periodice cu privire la dezvoltarea rutei culturale.

Se recomandă a fi aplicate criteriile conținute în Direcții operaționale pentru aplicarea Convenției de protecție a patrimoniului mondial cultural și natural UNESCO: autenticitate și integritate.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE II. BUNE PRACTICI LEGATE DE DEZVOLTAREA, MANAGEMENTUL ȘI PROMOVAREA PRODUSELOR CULTURAL - ISTORICE

Bononia, Vidin, Bulgaria

2.1. Evoluția noțiunii de rută culturală

Rutele culturale sunt instrumente puternice pentru încurajarea și protecția identităților culturale împărtășite și variate. De la ruta europeană a culturii megalitice cu monumente construite în urma cu 6 000 de ani, la ruta ATRIUM pentru arhitectura regimurilor totalitare, rutele conțin elemente din trecutul nostru, care ne ajută a înțelege prezentul și a ne apropia de viitorul.

Rutele culturale de asemenea stimulează turismul cultural tematic în locuri mai puțin populare, sprijinind dezvoltarea stabilității economice și sociale din teritoriul respectiv.

Evoluția noțiunii "ruta culturală" este foarte lungă, priceperea esenței și sferei de cuprindere a rutelor culturale și conectarea acestora la industria turistică este în proces de dezvoltare, fiind posibilă următoarea definiție:

Ruta culturală este o porțiune fizică clar definită în spațiu, determinată de o serie de elemente istorice și culturale, materiale și nemateriale, legate de un anumit subiect, concept sau definiție, precum și prin identificarea unor obiective care fac parte din patrimoniul cultural - istoric existent, din cadrul unei structuri dispersate, lineare sau regionale, la care se creează o interpretare marcată și continuă a unui obiectiv complet în limitele contextului unic al rutei.

Noțiunile de patrimoniu cultural se dezvoltă continuu spre o viziune mult mai cuprinzătoare a patrimoniului, examinat în aspect material și nematerial, referitor la valori, credințe, competențe și tradiții, și care poate fi o sursă de dezvoltare durabilă și de creștere a calității vieții, precum și un mijloc de dialog intercultural, un stimulent de schimb și contacte.

Prima definiție, valabilă la nivel mondial a rutelor culturale, discutată sub denumirea „Rute ale patrimoniului”, a apărut în anul 1994, prin documentul „Routes as a Part of Our Cultural Heritage“ (Rutele ca o parte a patrimoniului nostru cultural) la întâlnirea UNESCO și ICOMOS. Conform acestui document, „Ruta patrimoniului este compusă din elemente materiale, din care importanța culturală reiese din schimbul și dialogul multidimensional între state și regiuni și ilustrează interacțiunea mișcării de a lungul drumului în spațiu și timp“. Această definiție, adoptată ca o definiție de bază în studiile ulterioare cu acest subiect, identifică principalele direcții ale conceptului în câteva principii: rutele culturale, care sunt multidimensionale prin părțile/persoanele sale cu dezvoltare diferită, adăugate obiectivului principal al acestora, ar trebui să fie bazate pe „dinamica mișcării“ și „idea de schimb“ între state în spațiu și timp. Această definiție stabilește ruta culturală ca o combinație cu valoare mult mai mare de suma valorilor componentelor sale, pe care o depășește și prin care aceasta atinge importanța sa culturală. Ruta culturală evidențiază schimbul și dialogul între regiuni. Aceasta

este compoziția cu structură multilaterală, compusă din elemente fizice, legate prin dinamica formelor și mișcării, idea de schimb și interacțiune între regiunile, cu durabilitate în spațiu și timp.

În anul 2001, în "Intangible Heritage and Cultural Routes in a Universal Context" - într-un raport ICCR, este dată următoarea definiție a rutei culturale:

„Un set de valori, căror combinație este mai mare de suma elementelor sale componente, și prin care obține importanța/ esența sa.“ Este completată printr-o definiție, în care pentru exprimarea integrității rutelor culturale este necesară corelarea elementelor materiale la valorile lor nemateriale, ținând cont de importanța rutelor la un anumit moment din istoria, pentru un anumit grup de persoane. În anul 2003, în Madrid, ICCR completează noțiunea de rute culturale, ca „O rută terestră, acvatică, combinată sau un alt tip de rută, care este determinată fizic și este caracterizată de propria sa dinamica și funcționalitate istorică concretă, care indică mișcarea interactivă de persoane, precum și schimbul multidimensional, continuu și reciproc de mărfuri, idei, cunoștințe și valori, interior sau între state și regiuni, pe durata unei perioade semnificative de timp, generând astfel îmbogățirea reciprocă a culturilor în spațiu și timp, reflectate în patrimoniul cultural material și nematerial.“

În anul 2008, în lumina definițiilor sale anterioare, ICCR lărgeste sensul noțiunii de rute culturale, prevăzut în „Carta ICOMOS privind rutele culturale”, prezentând o nouă definiție cu criterii diferite - context, conținut, importanță culturală, caracter dinamic și reglare - după cum urmează: „Orice rută de comunicare, terestră, acvatică sau de un alt tip, care este fizic delimitată și este caracterizată prin propria sa funcționalitate specifică dinamică și istorică, care indică o mișcare interactivă de persoane, precum și un schimb multidimensional, continuu și reciproc de mărfuri, idee, cunoștințe și valori, interior sau între popoare, state, regiuni sau continente, pe durata unor perioade de timp semnificative, generând îmbogățirea reciprocă a culturilor în spațiu și timp, reflectate în patrimoniul material și nematerial, și integrate într-un sistem dinamic al relațiilor istorice și caracteristicilor culturale, legate de existența acestuia.“

Conform acestei definiții cuprinzătoare, rutele culturale trebuie să exprime procese sociale, politice și dinamice, care combină elemente ale patrimoniului și tradiții culturale. În plus, ele trebuie să fie influențate de diferite persoane, culturi și/sau evenimente istorice, adică ele sunt martorii vii ai perioadelor de timp anterioare.

În 2007, Consiliul Europei stabilește termenul de rută culturală ca „o rută sau o serie de rute, bazate pe o noțiune sau eveniment cultural de importanță transnațională, cu semnificație pentru valorile europene comune“. Trei ani mai târziu, Consiliul Europei, în cadrul „Programului de rute culturale, lărgeste noțiunea de rută culturală, care ar trebui să fie concentrată pe un subiect european comun, care reprezintă valorile Europei, trebuie să urmeze un drum antic sau o rută turistică nou creată, trebuie să rezulte în cooperare multilaterală de lungă durată prin proiecte în domenii prioritare - în special pentru studii științifice, protecția patrimoniului cultural și creșterea contactelor culturale și educaționale în rândul europenilor tineri, practici contemporane culturale și artistice, turism

cultural și dezvoltare durabilă. O atenție specială este acordată dezvoltării, promovării și gestionării rutelor culturale.

Conform definiției, propuse în anul 2010 de către „Institutul european de rute culturale (EICR), conceptul de rute culturale începe a se accepta ca un câmp, care reprezintă patrimoniul European și care contribuie la dezvoltarea regională și locală.

Aproape toate definițiile date rutei culturale evidențiază raporturile patrimoniului cultural material cu diferite valori ale esenței sale nemateriale, precum dinamica formelor de mișcare, idea de schimb și dialog între regiunile, continuitate în timp și spațiu, completitudinea și multidimensionalitatea structurii, fiind cele mai importante aspecte ale acestora. Există o diferență între definiția dată de ICOMOS - UNESCO, conform căreia ruta culturală este condiționată de elemente cu caracter istoric, și conceptul Consiliului Europei, conform căreia ruta culturală poate fi determinată și de conexiuni și drumuri existente în momentul de față.

Subiectul este studiat și de diferiți oameni de știință, care au contribuit la dezvoltarea conceptului rutelor culturale, examinate ca instrumente importante pentru sprijinirea patrimoniului și a obiectivelor directe de protecție, a turismului, precum și a dezvoltării sociale și economice, care asigură legătură între diferitele regiuni din diferite zone geografice și care realizează interacțiuni între diferitele persoane; ca coridoare de transport, create în trecut sau în zilele contemporane, pentru promovarea turismului, protecției și dezvoltării, care combină patrimoniul natural și cultural și dobândesc importanța sa prin existența acestuia. Ca aspecte cheie, care identifică structura rutelor culturale, pot fi determinate „componentele bogate diverse“, „structura multidimensională“, „processe în curs de dezvoltare a unor culturi împărtășite“, „folosința în istoria“, „completitudine“ și „importanță“.

Multe elemente ale rutei culturale sunt create chiar în urma folosinței sale (de exemplu spitale sau biserici medievale amplasate pe drumul spre Santiago de Compostela, fortificații și așezări de-a lungul limesului Dunărean, etc.) Elementul cheie în înțelegerea rutei culturale este drumul fizic însăși, obiectivele asociate funcției sale, manifestările materiale și nemateriale ale patrimoniului, legate de procesul de comunicare și dialogul între oameni. (Alberto Carreno) „Rutele sunt vase de comunicare interconectate, traversate de fluxuri reciproce de elemente culturale dintre diferite puncte; o rețea prin care curge lichidul culturii de importanță vitală, care în zilele de azi constituie patrimoniul nematerial al rutelor culturale: limba, accentele și utilizările caracteristice fiecărei regiuni, religia și amestecarea strălucitoare de ritualuri, idei despre viață și moarte filosofice și religioase, valori profunde, credințe, raporturi familiale, literatura verbală, cântece și dansuri. Toate aceste particularități culturale esențiale și multe altele sunt rezultatul creației fiecărui popor, dar și al contactului acestora cu alte civilizații“. (Martorell, 2011).

Un document recent legat de subiect este declarația din Baku - Council of Europe Cultural Routes: „Turismul cultural pentru un dialog intercultural și stabilitate socială“, adoptată la forumul anual consultativ al Consiliului Rutelor Europene culturale, 30-31 octombrie 2014. Acesta evidențiază importanța rutei, concentrându-se pe patru aspecte principale, care cuprind rolul rutelor culturale

ca o rază de dialog intercultural, purtătoare de dezvoltare socială și economică durabilă, instrumente educaționale pentru înțelegerea conflictelor din trecut și pentru promovarea conviețuirii în pace, și de paznici ai memoriei și a istoriei vii a Europei.

Rutele culturale pot fi definite ca un mediu bogat, care interpretează istoria complexă a Europei. De la crearea acestora, rutele au fost elemente de formare a unor regiuni și landsafturi, create în simbioză cu landsaftul cultural și zona. Conform terminologiei turistice, rutele culturale pot fi definite ca un drum specific (fizic determinat) sau ca o porțiune a acestuia, care prezintă importanță istorică, și poate fi prezentat ca un obiectiv complet cu un numitor comun de subiect și care este marcat, interpretat și adaptat vizitelor turistice prin facilități de servicii.

În lumea contemporană, rutele culturale reprezintă o rețea competitivă de înțelepciune. În contextul internațional și european, rutele sunt competitive, recunoscute și specifice datorita subiectului lor. Oferirea de rute diferite la nivel european este foarte bogată, din cauza cărui motiv alegerea unui subiect al rutelor culturale mari din Europa este determinată de criteriile principale ale Consiliului Europei, în conformitate cu deciziile Consiliului CM/Res(2010)5211 și CM/Res(2010)5312.

Au fost studiate rute culturale de scară diferită în plan internațional, trans-frontalier și regional, precum și exemple cu realizarea unor elemente concrete ale rutelor tematice: „*Frotiere romane*” (*Roman Frontiers* www.romanfrontiers.eu), „*Zidul lui Adrian*” (*Hadrian's Wall* (www.hadrians-wall.org; www.hadrianswall.com), „*Zidul lui Antonin*” (*Antonine Wall*: www.antoninewall.org), „*Limes German - Rethin superior*” (*Upper Germanic-Rhaetian Limes* www.deutsche-limeskommission.de; www.limesstrasse.de), „*Limes Dunărean*” (*Danube's Limes*); rutele culturale certificate ale Institutului European <http://culture-routes.net/council-of-europe>, inclusiv „*Calea împăraților romani*” și „*Calea vinului de-a lungul fluviului Dunăre*” - create cu participarea părților partenere la prezentul proiect.

2.2. BUNE PRACTICI EUROPENE DE DEZVOLTARE, ADMINISTRARE ȘI PROMOVARE A PRODUSELOR CULTURAL-ISTORICE

Indicatori de bază ai bunelor practici

Exemplele de bune practici sunt sistematizate după indicatori principali pentru atingerea rezultatelor pozitive, selectate în contextul prezentei analize, anume:

- Eficiență;
- Durabilitate;
- Inovații;
- Conectivitate;
- Administrare;
- Repetabilitate;
- Supraconstruire și dezvoltarea activității

Indicatorul „Eficiență“: gradul de atingere a obiectivelor, la compararea rezultatelor proiectului reale cu cele planificate

Avantajele rutei culturale, funcționând ca un produs turistic, se ascund în capacitatea sa de creștere a eficienței sale turistice ca resursă. Cu o administrare durabilă, turismul poate fi o forță esențială pentru popularizarea și protecția patrimoniului material și nematerial, căruia este bazat, încurajând totodată dezvoltarea artelor, meșteșugurilor și altor activități creative. Această dezvoltare reprezintă o posibilitate enormă de stimulare a creșterii economice de către destinațiile turistice, o creștere care include dezvoltarea socială și protecția patrimoniului. Eficiența turismului cultural se exprimă în asigurarea unor locuri de muncă noi, generarea unor venituri pentru investiții, reducerea migrației în zonele rurale și în sprijinul pentru protecția patrimoniului cultural. Acest tip de turism dezvoltă înțelegerea culturală și încurajează sentimentul de mândrie și respect de sine în rândul comunităților gazde. Este de importanță majoră că turismul cultural să fie gestionat printr-o abordare durabilă, transfrontalieră și prin abordare din partea mai multor părți interesate. Pentru întreținerea acestor raporturi, trebuie dezvoltată o cooperare deplină între sectorul public și cel privat, care colaborează împreună cu comunitățile locale.

Pe lângă beneficiile economice, turismul are capacitatea a sprijini comunitățile a-și evalua semnificația culturală și tradițiile sale unice, creând sentimentul pentru propriul lor loc în lume. Includerea și integrarea completă a comunităților locale la lanțul valoric turistic este de importanță majoră pentru dezvoltarea reușită a produselor turistice în domeniul rutelor și traseurilor culturale.

Un alt avantaj important al rutei culturale constă în faptul că aceasta asigură sinergie între resursele deja existente - comunicații, locuri de cazare și alimentație, institute culturale, etc. În sinergia rutei este prevăzută stabilirea unei rețele de conectare între câteva resurse ale culturii și patrimoniului, care unite au o valoare adăugată mai mare față de suma valorilor lor individuale, de diferite elemente.

Rolul rutei culturale este foarte important pentru comunitățile locale, acesta este nu doar economic și social, dar ajută la sprijinirea protecției patrimoniului cultural și a mediului său adiacent, crește capacitatea, sprijină repartizarea pe orizontală a beneficiilor, realizează legătura între comunitățile gazdă și turiștii.

Indicatorul „Durabilitate“: Impactul pozitiv în cele trei direcții principale: economic, social și ecologic.

Rutele culturale creează beneficii și deschid oportunități de dezvoltare a comunității locale, modele eficiente de parteneriat și cooperare transfrontalieră, revigorează destinațiile existente. Elaborarea unei strategii coordonate pentru angajarea întreprinderilor mici cu rutele culturale și determinarea unor parteneriate puternice cu diferite organe, precum și cu părțile interesate, este de importanță vitală pentru asigurarea unor avantaje economice și culturale durabile și pe termen lung. Aceasta stimulează dezvoltarea economică și socială și spiritul de antreprenoriat la nivel de comunitate de a lungul rutelor, asigură protecția și popularizarea produselor culturale materiale și nemateriale, simultan asigurând rentabilitate economică, care rămâne în comunitate.

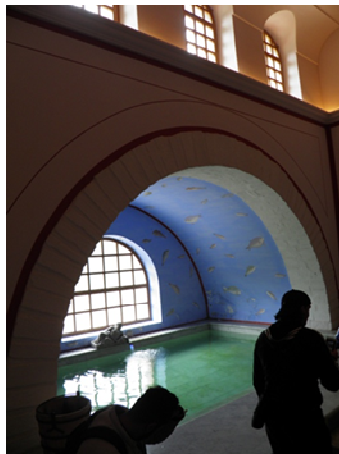
Rutele oferă posibilități pentru dezvoltarea turismului, integrarea regională și dezvoltarea economică, contribuie și la dezvoltarea durabilă a turismului, întrucât au potențialul de a repartiza cererea și veniturile din turism de a lungul anului și nu numai la destinațiile deja dezvoltate.

Ruta culturală „Frontiere romane“ - Carnuntum, Austria

Carnuntum (Καρνουχ, Carnous în limbă greacă veche conform Ptolemeu), este o cetate fondată de un legionar roman, precum și centrala flotei Panonice. După secolul 1, aceasta devine capitala provinciei Panonia de Sus, respectiv un oraș mai mare de 500 000 de locuitori.

Rămășițele sale impresionante sunt situate de a lungul fluviului Dunăre, în zona Austriei de Jos, în mijlocul distanței între Viena și Bratislava, în cadrul „Parcului arheologic Carnuntum -Petronel“, care ocupă o suprafață de 10 km pătrați. Acesta include județele Petronel - Carnunt și Bad Deutsch - Altenburg.

Parcul însăși este compus din trei părți. Parcul arheologic Carnunt prezintă clădiri antice unice, case romane vechi, comori și festivaluri romane remarcabile. În centrul său este muzeul în aer liber Petronel, situat pe teritoriul unui oraș roman antic. Ca un complement al rămășițelor sunt realizate modele ale unei familii romane, dependințele acestora etc.

Au fost restaurate termele, unde v-ați putea cufunda în piscinele calzi, încălzite de hypocaustul, în bună stare de funcționare, cu prefurniumi (sistem antic de încălzire prin pardoseală, utilizat pe scară largă de romanii), a vă întinde pe paturile de relaxare sau a scrie un document în locul de întâlniri.

După o veche tradiție romană au fost restaurate și magazinele alăturate termelor și latrinei (toaleta), unde practic este valorificată apa deja folosită în termele.

S-a realizat reconstrucție completă a bazilicii civile - loc de întâlniri, de soluționare a unor litigii judiciare, etc. precum și a ospătăriei orășene. Peste tot mărfurile sunt expuse în magazine, creând sentimentul vizitatorilor de a fi participanți și beneficiari ai mărfurilor antice romane.

Amfiteatrul din Bad Deutsch - Altengurg este unica piesă originală din orașul, situat la castrul antic, este un obiectiv folosit în zilele de azi pentru organizarea multor manifestări culturale pe fondul patrimoniului roman expus.

Metodele folosite de conservare, restaurare și expunere sunt diferite - de la cele afirmate la Carta din Veneția, unde se stipulează că „restaurarea se termină acolo unde începe ipoteza“, până la obiective nou construite, dar care fac obiectivul ușor de înțeles, accesibil și interesant pentru toți.

Muzeul cu vechime de 100 de ani Carnunt, cu cele 3 000 de exponate ale sale, este cel mai mare muzeu roman din Austria. Pe teritoriul întreg al obiectivului roman expus funcționează 3 muzee, cu colecții bogate, expuse contemporan, folosind toate tehnologiile inovative.

Simbolul lui Carnunt este Heidentor (poarta păgână) - un monument, construit de către împăratul Constanțiu al II-lea, fiind și în zilele de azi dintre cele mai populare monumente romane din Austria.

Sub motto-ul „Pâine și jocuri“ sunt interpretate spectacole cu legionari îmbrăcați în armura strălucitoare, curtezane tentante și meșteșugari și comercianți antici. Vizitatorii sunt serviți cu delicatose rafinate, provenite din trecut, iar la amfiteatrul sunt organizate lupte între gladiatori, conform tradițiilor din antichitate.

O atenție mare este acordată trezirii unui interes și educării unui respect față de valorile culturale și patrimoniul cultural în rândul copiilor. Există activități permanente organizate pentru copiii de diferite vârste și cu diferite interese, în care ei se pot transforma în participanți la combate, lupte de gladiatori, ateliere meșteșugărești, etc.

În septembrie 2011 fotografii aeriene și radare cu penetrare prin sol au provocat descoperirea conturelor tipice ale unei școli romane de gladiatori în partea sudică a așezării romane, care ocupă o suprafață de aproximativ 350 iarde pătrate (0.280 ha). Această abordare de fotografiere aeriană și de supraveghere modernă de la distanță este folosită pentru tur virtual al școlii de gladiatori. Școala, împreună cu amfiteatrul, se află în afara zidurilor orașului.

În școala sunt prezente terenuri de antrenament, facilități de baie, sală de montare și cămine pentru gladiatorii. Școala are o curte folosită ca un loc pentru instruirea gladiatorilor. Școala este alăturată unui campus în aer liber.

Sunt realizate fotografii aeriene și cercetări cu radare geologice cu penetrare în sol a castrului de legionari (arheologie neinvazivă), pe baza cărora apoi este construit un model tridimensional, folosit în cadrul prezentărilor și prin posibilitățile de reproducere a realității virtuale.

Pentru dezvoltarea produsului turistic este creat Muzeul arheologic Carnunt, situat în satul Bad Deutsch-Altenburg, pe malul fluviului Dunăre, unde sunt prezentate descoperiri arheologice importante din orașul antic. Este adaptată o veche fabrică, transformată în centru cultural (Cultur fabric) - loc de manifestări culturale și întâlniri, performanțe, un muzeu care redă în mod fascinant și accesibil istoria studiului și restaurării orașului roman adiacent.

Carnuntum-Petronel este un exemplu foarte bun pentru un obiectiv, care participă la rute culturale de câteva nivele - rutele din incinta sa, rute locale și marea rută transnațională Danube limes, în cadrul căreia sunt realizate toate cele mai bune priceperi legate de protecție și expunerea patrimoniului cultural pe durata unei perioade de timp foarte lungi.

Aici se poate urmări și studia nu numai istoria romană, ci și istoria sistemului de protecție a valorilor culturale imobile, chiar aici pot fi văzute și cele mai inovative mijloace de prezentare a patrimoniului cultural și istoric. Obiectivul este un exemplu foarte bun de includere de scară largă - a comunităților locale, a persoanelor de diferite vârste și cu diferită apartenență națională, a copiilor și tinerilor. Activitatea de cercetare și științifică continuă, precum și adăugarea unor obiective nou descoperite și implementarea noilor tehnologii, garantează vitalitatea obiectivului, dezvoltarea sa continuă și asigurarea atractivității sale în orice moment.

Într-o măsură mult mai redusă, dar care deja înregistrează dezvoltare în această direcție, sunt obiectivele bulgare din limesul Dunărean: cetatea antică „Sexaginta prista“ (Ruse) și Orașul antic „Nove“ (Svishtov).

Indicatori „Inovații“: Implementarea unor idei, abordări și soluții noi în sectorul sau regiunii.

„Centrul de cercetare științifică Domus Scientiarum la Viminacium reprezintă o structură multifuncțională. În afara faptului că oameni de știință din Serbia și de pe glob vor folosi cabinetele și laboratoarele, bibliotecile și atriumele sale pentru studii științifice, activități cu elevi, școli de vară, și pentru organizarea unor conferințe și întruniri tematice, centrul va fi folosit și pentru cazarea unui număr tot mai mare de turiști care manifestă interes a fi cazați la Viminacium.

Domus Scientiarum reprezintă vârful turismului arheologic, incluzând ambianță unică a Romei, în care fiecare vizitator poate juca rolul ales de acesta - arheolog, legionar sau împărat.“

Inovațiile pot fi legate și de metodele contemporane de cercetare, documentare, analiză și studii, conservare, restaurare și expunere a patrimoniului cultural - elementul determinant al rutei, prin care în mare măsură va fi păstrată autenticitatea sa și expusă integritatea sa.

Pentru identificarea obiectivelor arheologice în ultimii ani tot mai mult se folosesc metodele arheologiei neinvazive, care nu prezintă nici un risc pentru structurile originale. Asemenea sunt cercetările cu ajutorul tehnologiilor Lidar și metodelor geofizice cu Ground Penetrating radar, tomografe, geo-magnetică, etc. Pe teritoriul Bulgariei până acum sunt efectuate doar două studii cu tehnologia Lidar - a obiectivelor tracice „Ada tepe“ și a „Gluhite kamani“ lângă satul Liubimets (Bulgaria).

Model 3D de fotografiere aeriană a stației rutiere Ad Putea lângă satul Riben

Studiile geofizice sunt mult mai răspândite și implementate pe scară largă și la obiectivele din limesul Dunărean din teritoriul bulgar al regiunii transfrontaliere România - Bulgaria: orașul antic „Nove“ (Svishtov), orașul roman „Ulpia Escus“ (satul Gigen, județul Plevna), orașul antic „Raciaria“ (satul Archar, județul Vidin), orașul roman „Nicopolis Ad Istrum“ (satul Niciup, județul Veliko Tarnovo), mormântul roman la satul Babovo, județul Ruse și altele.

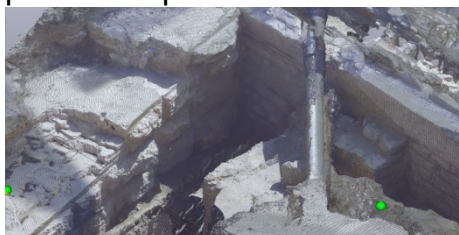
O altă metodă de studiere și documentare este fotografierea aeriană a obiectivelor mai importante. Pentru toate sunt realizate modele 3D pe baza materialului fotografic primit.

Ortofotoplan pe baza fotografierii aeriene a stației rutiere Ad Putea lângă satul Riben

Pe baza acestor modele tridimensionale sunt realizate ortofotoplanuri, care reprezintă cea mai exactă reproducere cu ajutorul tehnologiilor contemporane, fiind folosite pentru georeliefare și cartografiere a obiectivelor (anexat prezentului proiect).

O altă tehnologie contemporană pentru documentarea patrimoniului cultural este scanarea laser 3D, la care se obține un model digital exact al obiectivului supus desenării, reflectând caracteristicile sale spațiale și de culoare. Pe baza acestora sunt generate ortofotoplanuri, secțiuni și vederi, care reprezintă o bază precisă de proiecte viitoare.

Imagine de fotografiere 3D a unui

O metodă folosită pe scară largă și foarte benefică este realizarea unor reconstrucții grafice ale obiectivelor arheologice, care sunt în ruine și vizitatorului obișnuit este greu a-și imagina viziunea și măreția lor inițiale. Pe teritoriul bulgar al limesului Dunărean sunt realizate vizualizări tridimensionale doar pentru

obiectiv arheologic din oraşul Varna

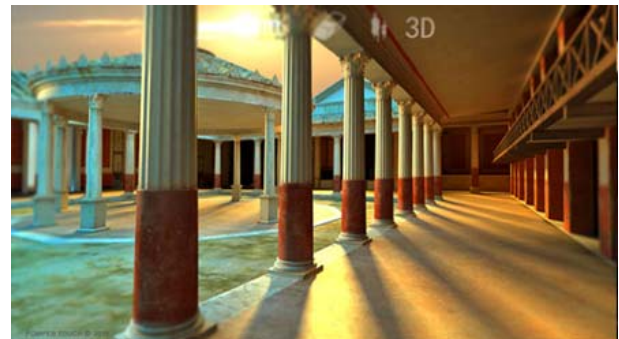

Reconstrucție grafică 3D a obiectivului Iatrus, satul Krivina

câteva obiective - Iatrus, obiective în Nove, Transmariska, Dorostorum, etc.

Modelele tridimensionale deja sunt larg folosite într-o realitate adăugată, mixată sau virtuală, cu ajutorul unor mijloace tehnice suplimentare sau aplicații de telefoane sau tablete.

Aceasta asigură o prezentare foarte interesantă și deplină a obiectivelor arheologice, fără afectarea structurii originale a acestora, cu un grad ridicat de integritate și atractivitate.

Aplicație mobilă pentru realitate adăugată Pompeii touch

Indicatorul „Conectivitate“: Crearea unor legături cu alte proiecte și afaceri

Ruta culturală „Adrianov val”

<http://hadrianswallcountry.co.uk>

Ruta culturală europeană „Împărații romani și Ruta Dunăreană a vinului“, deținătoare de certificat original din anul 2015, este transfrontalieră și cuprinde teritoriile Bulgariei, României, Serbiei și Croației.

<http://culture-routes.net/routes/the-roman-emperors-and-danube-wine-route>

<http://culture-routes.net/routes/the-iter-vitis-route>

Indicator „Administrare“: Asigurarea accesibilității culturale, de timp și spațiu și financiare.

Transformarea rutei turistice într-un produs turistic necesită multe eforturi legate de determinarea utilizării sale și de garantarea protecției elementelor sale.

Pentru administrarea trebuie asigurate:

- accesibilitate culturală pentru toți vizitatorii de diferite vârste, religie, valori, etc.;
- accesibilitate în timp;
- accesibilitate în spațiu, exprimată în asigurarea unor facilități diferite - de la indicatoare până la rampe și lifturi pentru persoane defavorizate;

- **accesibilitate financiară** - trebuie să fie prevăzute diferite variante pentru persoane cu diferite posibilități financiare.

Pentru încurajarea dezvoltării valorilor culturale trebuie creată o uniune între toate părțile interesate, a se încuraja interacțiunile între cultura, turismul și comunitate. Pentru că ruta să poate funcționa pentru stimularea turismului cultural, trebuie creat un plan strategic, cu obiective, acțiuni, rezultate, indicatori și program de realizare. Trebuie evaluate veniturile și cheltuielile, trebuie stabilite persoanele responsabile pentru ele, sau care vor gestiona acțiunile propuse și le vor implementa în practica.

Este important a se examina direcțiile existente și recomandările la crearea acestor rețele, trebuie considerate o serie de obiective strategice, care pot include următoarele:

- **Administrare:** trebuie creat un grup de lucru comun, format din reprezentanții sectorului public și cel privat, care să încurajeze planurile de acțiune, cuprinzătoare de obiective, acțiuni, rezultate, indicatori, buget și părți interesate, precum și o strategie pentru resursele financiare. Este bine a se definiți profilul segmentelor de vizitatori existenți și potențiali și a se analiza conduita vizitatorilor pe loc, pentru a se determina regulile și gestiunea, care vor fi necesare.
 - **Durabilitate:** durabilitatea trebuie să fie nucleul fiecărei lucrări strategice.
 - **Crearea valorii adăugate:** evaluarea valorii depinde de experiența și de individualitatea fiecărui vizitator. Rutele culturale reprezintă un nou tip spațiu de descoperit, raporturi și sentimente, astfel fiind un instrument inovativ, integrând latura fizică și patrimoniul nematerial în crearea unei experiențe unice.
 - **Abilități consolidate:** crearea unui personal calificat nu doar în domeniul administrării, ci și la toate nivelele, prin programe de instruire continuă și prin asistență tehnică.
 - **Comunicare în procesul de planificare:** este necesară o bună comunicare și implicarea turiștilor și a reprezentanților puterii locale la toate etapele de creare și realizare a produsului turistic.
 - **Implicarea comunității:** participarea comunității este obligatorie, precum și conformarea particularităților comunităților locale la planificarea și realizarea planurilor de administrare a produsului turistic.
 - **Rețele de cooperare:** crearea sau participarea la rețele permite schimbul de experiență și bune practici d.p.d.v. local, regional și internațional.
 - **Responsabilitate culturală a afacerii:** Aceasta include toate aspectele legate de sponsorizare și patronaj, precum și includerea și încurajarea culturii în activitatea economică a afacerilor sau ca o parte a responsabilității sale corporale.

Ruta culturală „Transromanica“.

Înregistrată ca o asociație voluntară în conformitate cu legislația germană.

Compusă din 10 membrii, inclusiv organizații naționale și regionale, publice și private, din cele șapte țări, asociația colectează taxa de

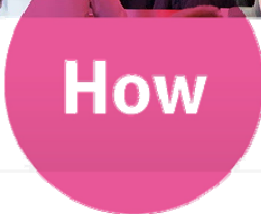

<http://www.transromanica.com>

membru de la membrii săi. În rândul membrilor se numără instituții, organizații turistice și organe teritoriale de administrare. Membrii plătesc o taxă anuală pentru calitatea lor de membri ai asociației, administrată de un birou cu secretar. În schimbul taxei, membri au obținut licență pentru folosirea stemei asociației și a dreptului de a publica informație pe site-ul Transromanica.

Indicator „Repetabilitate“: Implementare în alte condiții și regiuni

Ruta culturală europeană „Ruta lor Sf. Sf. Chiril și Metodiu”

Areas of Development

The theme will be developed in five pillars:

- Co-operation in research and development
- Enhancement of memory, history and European heritage
- Cultural and educational exchanges for young Europeans
- Contemporary cultural and artistic practice
- Cultural tourism and sustainable cultural development

The European Cultural Route of Saints Cyril and Methodius

„The aim is to make sure that Europe takes responsibility for its entire heritage – its West, but also its East – and starts to breathe fully using both lungs.”
Cardinal Tomáš Špidlík

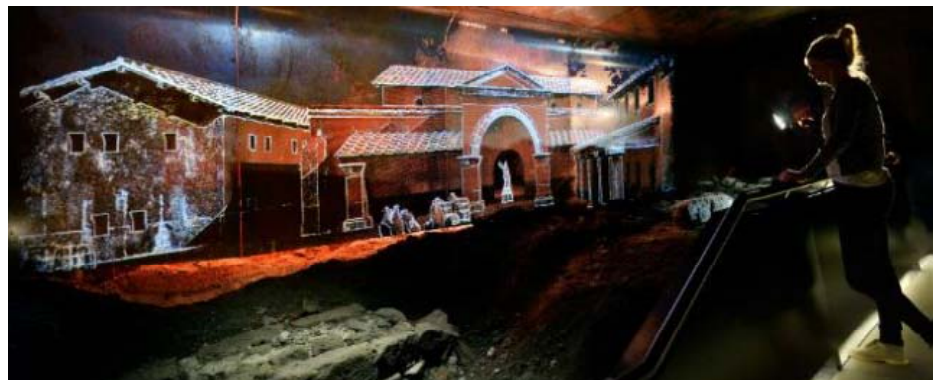

- Connection with the former Great Moravian Empire (9th century)
- Zlín Region – a region which played a significant role in European history, as the centre of the route
- Unique landscape, culture, history, architecture, gastronomy, traditions, spiritual and natural wealth
- Clearly marked trails, good orientation, safety, helpfulness and friendly attitude of the local people
- A sense of being welcoming and hospitable

Indicator „Supraconstruire“: Încurajarea și crearea unor produse inovative noi, aduând simultan valoare celor existente.

Ruta culturală „Frontiere romane” - Castel „Hoge Woerd”, Domplein, parc arheologic „Matilo” / Utrecht și Woerden, Olanda

<http://www.castellumhogewoerd.nl>

Nominalizarea unui număr de 11 obiective arheologice din limesul olandez pentru includerea acestora la monumentul de importanță mondială „Frontiere romane“ are loc într-un moment de schimbări dinamice a bazelor socio-culturale ale societății olandeze. Criza financiară mondială apărută în acest moment afectează sectoarele economice, inclusiv activitatea și profesia arheologică. În ciuda acestor circumstanțe, în unison cu politica de stat și cu programele pe termen lung de protecție și dezvoltare a patrimoniului cultural-istoric, care datează din anii 90, prim-ministrul care acționează atunci, depune notație la parlament, prin care angajează toți parlamentarii și inițiază o serie de manifestări, care conferă dimensiune reală a termenului „arheologie publică”. O atenție deosebită, ca exemple de bune practici, merită măsurile din cadrul pachetului oficializat în anul 2012 - „Executive Agenda Public Outreach Roman Limes“, menite creșterii gradului de informare a publicului și a locuitorilor locali în legătură cu

patrimoniul cultural roman european comun, incluzând și îmbogățirea programelor școlare. Proiectele pentru construirea unui complex muzeistic modern de recreare pe rămășițele conservate a unui castel în cadrul unui cartierului nou construit din Utrecht și parcul tematic din Woerden, reprezintă o continuare a programului guvernamental "Belvedere" care a dat faliment și a fost declarat ca fiind „nereușit“, de atragere a unor investiții vaste pentru protecția patrimoniului cultural - istoric, dar sunt și un exemplu de supraconstruire a expozițiilor locale, de dezvoltare a activității muzeistice și de contribuția prezentărilor media.

Un alt exemplu bun de "Supraconstruire" este orașul din Croația, situat pe litoralul mării Adriatice, **Pula, Croația**, care a păstrat în componența sa rămășițele unei colonii romane, stabilite în mijlocul secolului întâi pe aceste locuri.

În amfiteatrul roman de deplin rezervat este construit un muzeu contemporan, care înregistrează o dezvoltare continuă cu expoziții și activități.

În centrul orașului, care a moștenit forumul antic, este așezat templul lui August, autentic restaurat, care adăpostește diferite manifestări culturale și expoziții și participă nu doar la amenajarea urbană, ca un element activ, dar și la viața culturală a orașului.

Implementarea rutelor culturale ajută la diversificarea sectorului prin atingerea unui segment turistic nou. Includerea resurselor patrimoniului cultural sprijină posibilitatea de creare a unui produs turistic, caracteristic nu doar acestui loc, în care vizitatorul poate fi stimulat a simți sentimentul unic, care reprezintă o combinație de divertisment, cunoaștere și descoperire.

2.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În ultimii ani turismul cultural se dezvoltă ca o industrie foarte performantă în diferite țări de pe glob. O baza pentru afirmarea acestuia este cu precădere potențialul patrimoniului cultural-istoric (material și nematerial), care este priceput ca o sursă strategică pentru dezvoltarea generală social-culturală a diferitelor regiuni.

Factorii, care determină importanță de perspectivă a turismului cultural:

- rentabilitatea economică: vizitatorii obiectivelor obiect al turismului cultural, cheltuiesc pe loc o sumă mult mai mare de cea cheltuită de turiștii de vacanță, totodată ei realizează un sejur mult mai îndelungat. În ultimii ani vizitele unor obiective culturale și cultural-istorice ocupă locul doi, după cheltuielile ocazionate cu cumpărături, cu activitățile cu care au fost angajați turiștii în timpul sejurului acestora în țara;
- folosirea unor active, care deja au fost create (în trecut și în zilele contemporane). Pentru dezvoltarea turismului cultural nu sunt necesare investiții pentru realizarea unor atracții noi sau pentru crearea unui nou nucleu pentru atragerea vizitatorilor. Aceasta facilitează formarea produsului turistic și dezvoltarea sa;
- capacitatea turismului cultural de a educa, propaganda și promova cultura, istoria și tradițiile unei țări sau ale unei regiuni;
- printr-un program adecvat de dezvoltare durabilă, turismul cultural permite păstrarea și reproducerea patrimoniului cultural.

Principii de creare a unor practici durabile pentru dezvoltarea turismului cultural:

- înzestrarea culturală trebuie pricepută împreună cu diversitatea de culturi vii, ca o sursă principală de atragere a interesului turistic;
- contribuirea la protecția patrimoniului cultural-istoric și la dezvoltarea creativității artistice contemporane și a activităților;
- a fi o parte integrantă a planurilor strategice de dezvoltare la nivel local, regional și național, cu participarea activă a persoanelor și instituțiilor interesate;
- ca un produs turistic, turismul cultural trebuie să interpreteze patrimoniul cultural și artele în legătură cu restul formelor de turism;
- identificarea echilibrului între cerințele de expertiză de protecție și conservarea patrimoniului cultural și cele legate de comercializarea sa.

Conform înțelegerilor contemporane, prezentate de către Organizația mondială de turism de pe lângă ONU, în contextul termenului de dezvoltare durabilă, turismul cultural este priceput ca un complex de atracții culturale, obiective istorice, arte contemporane, manifestări culturale și industrii contemporane creative.

Certificat „Rută culturală a Consiliului Europei”

Există posibilitatea legală de certificare cu certificat „Rută culturală a Consiliului Europei”. În anul 2016, numărul rutelor culturale certificate ale Consiliului Europei este 32 (treizeci și doi), cu multe subiecte diferite, care ilustrează memoria, istoria și patrimoniul Europei, contribuind și la interpretarea diversității Europei din zilele de azi.

Pentru obținerea acestui certificat, o rută culturală trebuie să posede anumite caracteristici, conform anexei la Rezoluția CM/Res(2007)12:

- Ruta culturală trebuie să fie organizată în jurul unui subiect (sau subsubiect, care reflectă un aspect specific al unui subiect), care este afirmat de către Consiliul Europei și reprezintă valori europene comune, caracteristice pentru câteva state europene
- Ruta culturală trebuie să stimuleze crearea unor proiecte durabile, internaționale, multidisciplinare pentru rute culturale în cadrul unui număr de cinci sfere prioritare de acțiune, stabilite de către Consiliul Europei: Lucrări de cercetare și dezvoltare; Evidențierea memoriei, istoriei și a patrimoniului european; Schimburi culturale și educaționale de tineri europeni; Practici contemporane culturale și artistice; Turism cultural și dezvoltare culturală durabilă.
- Ruta culturală trebuie să fie administrată de către organe de cooperare special înființate pentru proiect, instituționalizate, respectiv - ca asociații sau federații de asociații, care includ rețele multidisciplinare de specialiști, localizate în diferite țări. Rețelele partenere sunt afirmate de către Consiliul Europei și prezintă rapoarte periodice cu privire la dezvoltarea rutei culturale.

Recomandări

Indiferent de diferențele în dezvoltarea economică, structura și structura administrării de stat din cadrul statelor-membre UE studiate, fiecare stat a

parcurs, într-o formă sau altă, anumite etape generale, la dezvoltarea și promovarea rutelor culturale.

Componentele cheie pentru succesul dezvoltării și promovării rutelor culturale sunt:

- o bază și studii științifice;
- programe educaționale și școlare, comunicare cu vizitatorii și dezvoltarea turismului;
- unitatea celor două principii de abordare a patrimoniului cultural: protecție și utilizare, care asigură dezvoltarea durabilă a resursei valoroase;
- includerea maximă a comunităților locale;;
- inovare;
- creșterea posibilității de contact și interacțiune cu diferite subiecte și active.

Practica mai bună pentru conturarea rutei culturale este aceasta să fie ”construită”, ci nu ”în aer liber”, adică să folosească la maxim resurse deja create și dezvoltate: resurse materiale, umane, personal administrativ și tehnic, etc.

Activitățile și elementele principale, necesare managementului eficient al rutei culturale, pot fi formulate în următoarele recomandări:

- prezența unui subiect interdependent, care este axa principală, coloana vertebrală a rutei, și care combină toate elementele, fiind clar recunoscută;
- crearea sentimentului în rândul comunității locale de apartenență la proiect și atragerea participării acesteia în dezvoltarea proiectului, care va genera beneficii pentru comunitatea;
- realitatea rutei și ca expresie fizică, nu doar ca o manifestare culturală nematerială;
- asigurarea diferitelor tipuri de activități de a lungul rutei în diferite momente din cursul anului, destinate diferitelor grupuri țintă
- vizitatorii trebuie să fie încurajați la maxim de a-și împărtăși impresiile (și în rețelele sociale, care deja sunt un factor important, care contribuie la formarea opiniilor și luarea deciziilor);
- este necesară crearea unei unități de administrare, compuse din diverși specialiști;
- crearea unui plan de administrare pentru 5 sau mai mulți ani. (Conform legislației bulgare, Planurile de administrare sunt obligatorii pentru toate valorile culturale imobile de importanță mondială și cu statut de rezervație, dar încă nu este reglementat aspectul legat de rutele culturale.);
- marketing bun al produsului în integritatea și diversitatea sa, prin diferite mijloace și adresat diferitelor grupuri țintă;
- crearea continuă a unor produse și servicii noi și îmbunătățirea calității celor existente.

Politica eficientă trebuie să asigure legătură armonioasă între patrimoniul cultural și turismul, rezultând durabilitatea produsului creat și beneficiile create de acesta, o uniune cu activitate comună bună între sectorului privat și cel public și includerea maximă a comunităților locale, care garantează beneficii economice și sociale.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE III. METODICĂ

Adamclisi - Tropaeum Traiani, Constanța, Romania

3.1. Analiza și evaluarea legislației, pe baza căreia se va dezvolta metodica. Aplicarea experienței unor organizații internaționale

În scopul definirii adecvate a criteriilor și caracteristicilor de analiză și evaluare, de importanță primordială în metodologie este determinarea clară a rezultatului final dorit. Pentru a fi evaluate în mod corect ca potențial de participare, elementele ar trebui să ofere o caracterizare exactă a întregului produs, care reprezintă o simbioză între o rută cultural-istorică și una turistică.

Ruta „Frontiera romană în regiunea transfrontalieră România-Bulgaria“ reprezintă, pe de o parte, o rută culturală, și un produs turistic de patrimoniu cultural, pe de altă parte.

Prima definiție a rutelor culturale, valabilă la nivel mondial și discutată sub denumirea de Rute ale patrimoniului, apare în anul 1994. prin documentul „Routes as a Part of Our Cultural Heritage” la reuniunea UNESCO și ICOMOS. Conform acestui document „Ruta patrimoniului este compusă din elemente materiale ale căror semnificație culturală provine din schimbul și dialogul multidimensional între state și regiuni, ilustrând interacțiunea mișcării de-a lungul drumului în spațiu și timp.” Această definiție care a fost adoptată ca una de bază în cercetările ulterioare privind tema, identifică principalele direcții ale concepției în câteva principii: rute culturale, multidimensionale - prin fețele lor în dezvoltare diferită, adăugate la obiectivul lor principal ar trebui să se bazeze pe „dinamica mișcării și „ideii de schimb“ între state, în spațiu și timp. Această definiție se referă la imaginea completă în care ruta are o valoare ce depășește valoarea totală a componentelor ei constitutive, sporindu-o și prin care aceasta își atinge semnificația culturală, precum și scoțând în evidență schimbul și dialogul între regiuni. Compoziția, compusă din elemente fizice, dinamica în forme și mișcare, ideea de schimb și interacțiune între regiuni, durata în timp și spațiu, precum și structura multilaterală sunt caracteristicile fundamentale care formează concepția despre ruta culturală.

În anul 2001, în „Intangible Heritage and Cultural Routes in a Universal Context“ - unul dintre rapoartele ICCR, este dată următoarea definiție a rutei culturale „Un pachet de valori al cărui ansamblu este mai mare decât suma părților sale și prin care își dobândește însemnătatea.”

Cel mai important document pe tema rutelor culturale este The ICOMOS Charter on Cultural Routes (Carta privind rutele culturale ale ICOMOS și Comitetul Științific Internațional pentru Rute Culturale pe lângă acesta (CIIC).

Definirea Rutei culturale conform cartei este:

„Fiecare cale de comunicare, fie pe uscat, fie pe apă, sau de alt tip, definită fizic și caracterizându-se prin propria ei

funcționalitate dinamică și istorică specifică, care urmează să îndeplinească următoarele condiții:

- să provină din și să reflecte mișcări interactive de oameni, de asemenea și un schimb de bunuri multidirecțional, continuu și reciproc, idei, cunoștințe și valori între oameni, state, regiuni sau continente, într-o perioadă de timp semnificativă;
- să promoveze îmbogățirea reciprocă a culturilor abordate în spațiu și timp, reflectând patrimoniul cultural, atât cel material, cât și cel nematerial;
- să integreze într-un sistem dinamic legăturile istorice și caracteristicile culturale legate de existența acesteia.“

Principalele elemente ale rutei culturale sunt conținutul, contextul și semnificația culturală, privită ca un tot, precum și caracterul ei dinamic.

Contextul: rutele culturale apar într-un context natural asupra căruia exercită o influență, caracterizând și îmbogățind în direcții noi ca parte a unui proces interactiv.

Conținutul: ruta culturală trebuie să fie susținută, în mod obligatoriu, de elemente materiale care poartă mărturia patrimoniului cultural, asigurând confirmarea existenței acesteia. Toate elementele nemateriale servesc pentru a crea senzația și semnificația multitudinii de elemente ce compun ansamblul.

Semnificația culturală: Concepția despre ruta culturală reflectă valoarea ca o integritate, care este mai mare decât suma părților separate, conferind sensul rutei.

Dinamismul rutei: În completare la dovezile fizice despre drumul istoric, împreună cu elementele patrimoniului cultural, Rutele culturale includ un factor dinamic care acționează ca un clasificator sau un canal prin care decurg influențele culturale reciproce.

Elementele cheie pentru înțelegerea rutei culturale sunt însuși drumul fizic, proprietățile legate de funcția acesteia, semnele tangibile și imateriale ale patrimoniului, asociate cu procesul de comunicare și dialog între oameni.

Potrivit ICOMOS CIIC Congress on Methodology, Definitions and Operative Aspects of Cultural Routes, IBIZA, Spain, May 1999, ruta culturală este creată datorită schimbului material, cultural și spiritual generat de mișcarea oamenilor prin perioade lungi și continue de timp - un fir conducător care în cursul întregii sale călătorii spațiale creează o îmbogățire culturală reciprocă între țări sau regiuni. În ruta culturală trebuiesc incluse, în mod obligatoriu, elemente tangibile care reprezintă patrimoniul și confirmarea fizică a existenței rutei. Factorii nemateriali conferă un sens și o semnificație diferitelor elemente care alcătuiesc ansamblul. Aceste elemente există într-un context natural în care

exercită o influență și pe care îl ajută să se caracterizeze și îmbogățească cu noi dimensiuni în cadrul procesului interactiv.

Rutele culturale au o semnificație globală iar valoarea părților componente ale acestora se ascunde în interesul comun și împărtășit. Astfel, acestea reprezintă o valoare simbolică, un canal de cooperare, solidaritate și respect reciproc.

De asemenea, acestea ajută comunitățile locale să obțină acceptarea cea mai deplină a propriei lor identități, având în vedere că aceasta face parte dintr-o dimensiune mai largă, reprezentată de o realitate culturală comună, și toate acestea - în cadrul legăturilor culturale universale.

Rutele culturale sunt rezultatul unor întâlniri pașnice sau dispute și reprezintă, în prezent, o serie de dimensiuni care depășesc funcția lor primitivă și oferind posibilitatea de creare a unei noi dinamici de cooperare culturală și economică între popoare.

Deschiderea unei rute culturale duce la creșterea numărului de ipoteze științifice, a cunoștințelor tehnice, artistice și culturale, necesitând o abordare multidisciplinară.

Conform ICOMOS INTERNATIONAL CIIC/ICCR SEMINAR, GUANAJUATO,

Mexico, October 1999, elementele care derivă din influențe reciproce istorice și care pot fi considerate drept criterii de evaluare a rutei culturale sunt următoarele:

- * Elemente care întruchipează și exprimă procesul dinamic al schimbărilor sociale și culturale, ca urmare a evoluției și a schimburilor ce au loc într-o regiune istorică strâns legată;
- * Elemente care întruchipează și exprimă caracteristicile distinctive și împărtășite ale unei anumite regiuni, legată de relațiile istorice și culturale;
- * Elemente care exprimă mobilitate și legături între popoare sau grupuri etnice din două sau mai multe culturi naționale sau regionale;
- * Teme care arată că zone locuite de diferite popoare sau grupuri etnice sunt legate de relații culturale și istorice;
- * Teme care dezvăluie legături istorice și culturale comune, reflectate în caracteristici culturale speciale, înrădăcinate în viața tradițională a diferitelor comunități.
- * Ceremonii, festivaluri, sărbători religioase și adunări, care au puternice caracteristici comune și oferă o valoare reprezentativă unică, deoarece acestea sunt caracteristice și includ diferite comunități interconectate în cadrul unei anumite regiuni cultural-istorice.

Conform definiției Consiliului Europei, publicată în 2010, Rutele culturale sunt „Un patrimoniu cultural și educațional și cooperare în domeniul turismului, care vizează promovarea și dezvoltarea unei rute sau unei serii de rute, bazate pe un drum istoric, o concepție culturală, o figură sau un fenomen de relevanță transnațională, de importanță pentru înțelegerea și respectarea valorile general europene”.

Rutele sunt un drum prin timp și spațiu, și aceste căi pot arăta modul în care diferite culturi contribuie la patrimoniul cultural european comun. Ele demonstrează diversitatea culturilor vii și îmbină patrimoniul local cu ideile europene. Multe căi culturale au acces la teme și aspecte mai puțin cunoscute ale istoriei europene și ale culturilor europene. Astfel, acestea permit descoperirea unor noi destinații și aruncă lumină asupra unor aspecte uitate sau ascunse ale patrimoniului comun. Rutele culturale europene se pot baza pe cărări istorice sau concepții culturale, de importanță transnațională.

Potrivit Consiliului Europei, ruta culturală trebuie să fie concentrat pe o temă europeană care reprezintă valorile Europei, trebuie să urmeze o rută străveche sau un traseu turistic nou înființat, sa ducă la proiecte de cooperare multilaterală pe termen lung, în domenii prioritare - în special pentru cercetări științifice, conservarea și consolidarea patrimoniului cultural, contacte culturale și educaționale între tinerii europeni, practici culturale și artistice moderne, turism cultural și dezvoltarea durabilă.

Diferența dintre definițiile UNESCO și ale Consiliul Europei este că la a doua definiție se adaugă și opțiunile turistice moderne, ca definitorii pentru ruta culturală.

Prezenta metodologie este în concordanță cu definiția CE, deoarece produsul țintă final care trebuie definit prin proiectul de față este un produs turistic cultural și istoric.

Tocmai de aceea în metodologia de față sunt incluse cele două aspecte ale produsului turistic cultural și istoric - valorile sale cognitive și parametrii de infrastructură.

3.2. Specific la evaluarea potențialului obiectivelor arheologice de pe limesul Dunărean pentru includerea acestora în ruta

Foarte important pentru determinarea metodologiei este definirea unui obiectiv clar - ce produs final dorim să obținem și în primul rând cui este destinat acesta. Ruta care va fi propusă în urma acestui studiu va fi o combinație de rută culturală și produs turistic, adică vor fi studiate caracteristici culturale și istorice și potențialul turistic al elementelor.

În ultimii ani, turismul cultural s-a dezvoltat ca una dintre cele mai de succes industrii în diferite țări din lume. Baza pentru confirmarea acestuia este în primul rând potențialul patrimoniului cultural-istoric (material și nematerial), care este perceput ca fiind una dintre sursele strategice de dezvoltare socio-economică generală a zonelor separate.

In studiul s-a ținut seama de tendințele contemporane de cerere și dezvoltare a turismului, unde un rol din ce în ce mai important îl au industriile creative și autenticitatea, văzută nu numai ca o autenticitate a structurii, dar și ca o autenticitate a contextului și a trăirii.

„Turismul creativ angajează pe fiecare turist în parte, cu o experiență foarte specială, unică și autentică, ceea ce presupune că comunitatea locală este inclusă într-un număr cât mai mare de activități și, astfel, sunt prezentați oamenii din țara respectivă. „Turism creativ“ nu înseamnă doar o legătură între sectorul turistic și industriile creative, cum ar fi muzica, pictura, artizanatul. Ceea ce contează este gradul în care comunitatea locală este legată de propria sa prezentare și în ce măsură este scurtată distanța dintre oaspete și gazdă, încât să se topească .. Noul călător cere întocmai această experiență unică și proprie doar lui și, de aceea, business-ul ar trebui să se adapteze la noua realitate. Noii călătorii deja nu mai sunt de acord ca 40 de persoane să fie urcate pe un autobuz și să fie plimbate de colo-colo și să li se spună: „Aceasta este un turn, asta este o cetate.“ Și ce dacă? Ei pot să ajungă până la turn și la cetate și singuri. „Turiștii nu doresc în autobuz. Ei doresc să fie în afara, să facă parte din ceea ce se întâmplă în jurul lor, să vorbească cu oamenii, ei vor să bea ceva, să mănânce ca toți oamenii locali.

În acest sens, un interes turistic reprezintă nu numai destinațiile dezvoltate, dar și unele situri mai puțin cunoscute, și neexploatate până acum ca un produs turistic consacrat, oferind însă oportunitatea pentru o experiență unică.

....Programe individuale, personalizate, concepute pentru o experiență reală și deplină, este ceea ce caută clienții. Ei vor să se întoarcă acasă și să povestească familiei și prietenilor o poveste diferită, ceva unic și numai al lor. Viitorul turismului este în atmosfera pe care fiecare turist o trăiește în mod individual.

.... Definiția turism de tineret se referă la toți cei care sunt sub vârsta de 29 de ani. Și această categorie de călători reprezintă o treime din toate persoanele care întreprind călătorii internaționale în lume. Dacă avem 1,2 miliarde de călători, aproape 400 milioane de tineri călătoresc, și aceasta este un fenomen unic și semnificativ¹.

¹ Taleb Rifai, Secretar General al Organizației Mondiale a Turismului (UNWTO)

După startul Programului de Rute Culturale, conform Consiliului Europei, o rută culturală trebuie să dețină anumite caracteristici:

* Ruta culturală trebuie să fie organizată în jurul unei teme conducătoare (sau o subtemă care reflectă un aspect specific al temei), care se aprobă de către Consiliul Europei și prezintă valorile europene comune, caracteristice pentru câteva țări europene.

* Ruta culturală ar trebui să stimuleze crearea pe termen lung a unor proiecte multidisciplinare internaționale pentru rute culturale în cadrul a cinci domenii prioritare de acțiune, stabilite de Consiliul Europei: Elaborări științifice; Evidențierea memoriei, istoriei și a patrimoniului european;

Schimburi culturale și educaționale pentru tinerii europeni; Practici culturale și artistice contemporane; Turism cultural și dezvoltare culturală sustenabilă.

* Ruta culturală trebuie gestionată de organe de colaborare formate în mod special pentru obiectivele proiectului, respectiv instituționalizate - ca asociații sau federații de asociații, incluzând și rețele multidisciplinare de specialiști, localizate din diferite țări. Rețelele de parteneriat propuse vor fi aprobate de către Consiliul Europei și vor prezenta rapoarte periodice cu privire la dezvoltarea rutei culturale.

În prezentul proiect sunt prioritizate situri la care se va promova schimbul cultural și educațional pentru tineri europeni, care să poată participa și ei la cercetarea și dezvoltarea siturilor însuși.

Principalele grupuri țintă de turiști pentru care produsul va prezenta un interes sunt:

- * Grupuri organizate de croazieră pe Dunăre;
- * Persoanele de vârstă mijlocie, care își organizează singuri excursiile;
- * Tineri cu vârste de până în 29 de ani;
- * Grupuri de copii, elevi.

Prezența rutelor culturale, împreună cu serviciile și facilitățile conexe, contribuie la creșterea atractivității regiunii pentru turiști. Impactul lor este chiar mai mare atunci când sunt integrate într-o rețea mai mare, crescând astfel numărul de oportunități oferite vizitatorilor.

Modelul de dezvoltare care promovează aceste rute este turismul de calitate, bazat pe respectul pentru mediul înconjurător și atitudinea pozitivă față de elementele asociate identității locale. Acest turism ajută la stimularea turismului în regiunile mai puțin dezvoltate, facilitează diversificarea economiei locale și permite crearea de întreprinderi mici și mijlocii și oportunități de locuri de muncă în domeniul serviciilor (cazare, restaurarea clădirilor, activități complementare, produse locale, sprijinire, vizite cu conducător etc.).

Întrucât patrimoniul cultural este o resursă non-regenerabilă, structura sa autentică care constituie valoarea sa principală neputând fi recuperată, este de o importanță deosebită la exploatarea monumentelor culturale, colecțiilor și culturilor vii, să le fie asigurat un viitor durabil, prin încurajarea dialogului dintre conservarea și industriile de turism.

Conservarea trebuie să fie în așa fel încât să-le asigure vizitatorilor și comunităților locale-gazdă posibilitatea maximă de a simți și a înțelege patrimoniul din prima mână. Patrimoniul cultural este o resursă materială și spirituală care trebuie să fie din punct de vedere fizic, intelectual și emoțional accesibil publicului larg. Modul în care sunt conservate/restaurate și expuse valorile materiale și manifestat aspectul lor nematerial, manifestarea culturală și contextul înconjurător trebuie să asigure, printr-o abordare inteligibilă și avizată, manifestarea valorii culturale.

De asemenea, o strategie corespunzătoare permite o mai bună distribuire a fluxului de vizitatori, favorizând într-o mai mică măsură turismul sezonier, ceea ce permite menținerea disponibilității serviciilor adecvate pentru turiști și activitatea economică continuă.

Disponibilitatea serviciilor, calitatea și capacitatea lor de a atrage potențialii vizitatori determina competitivitatea destinațiilor turistice legate de rutele turistice.

Tendința spre diversificare arată necesitatea de a se identifica resurse care ar putea fi transformate într-un produs asociat cu turismul, pentru a se oferi imaginii locale o imprimare distinctă. Cu toate acestea, trebuie să amintim că nu toate resursele sau destinații culturale se pot transforma cu ușurință în destinații turistice culturale de succes: patrimoniul cultural nu poate fi creat și nu este posibil să aibă ceea ce nu poate fi asigurat.

Produsul turismului cultural trebuie să aibă caracteristici care îl fac unul unic, ca de exemplu calitatea rutei și serviciile disponibile.

Atragerea vizitatorilor depinde de motivarea lor prealabilă și de calitățile de unicitate și autenticitate care le încercă în timpul vizitei lor. Trăirile artistice pot juca aici un rol important. În acest scop, participarea populației locale este esențială, lucru specificat în Carta turismului cultural, adoptată în 1999 de către ICOMOS (Consiliul Internațional pentru Monumente și Situri).

O particularitate esențială pentru patrimoniului cultural este că evaluările privind valorile atribuite siturilor culturale, precum și încrederea în sursele de informații legate de acestea, pot diferi de la o cultură la alta chiar în cadrul unei și aceleiași culturi. Prin urmare, nu este posibil să se pună în limite foarte concrete aprecierile valorilor și ale autenticității în limitele unor criterii determinate. Dimpotrivă, respectul pentru toate culturile impune contextele culturale din care fac parte să fie analizate și evaluate ca valori patrimoniale.

De aceea este foarte important să se identifice și să se evalueze natura specifică a valorilor de patrimoniu ale unei culturi date, precum și veridicitatea și credibilitatea surselor de informare legate de ele.

Conținutul rutei ar trebui să fie deschis și adaptat pentru turiști atât fizic, cât și interpretativ.

O rută culturală funcționează ca un produs turistic cultural-istoric și în baza faptului că posedă toate funcțiile de produs necesare, oferind conținutul, informațiile și mijloacele pentru furnizarea de servicii hoteliere și de cazare respective.

Produsul de turism cultural-istoric - ruta „Frontier romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România-Bulgaria” ar trebui să reprezinte un lanț de

puncte de oprire, focalizate, integrate și legate tematic, care promovează dezvoltarea identității regionale și memoriei colective.

Alegerea elementelor poate fi extinsă și spre destinații turistice nedezvoltate, locuri nepopulare, cu structuri neexplorate încă pe deplin, datorită posibilității de utilizare unor tehnici și tehnologii moderne în domeniul protecției patrimoniului cultural - la identificarea, studierea, documentarea și prezentarea acestuia. Prin intermediul acestora poate fi creat un produs cu o valoare de investiție financiară cu mult mai mică, dar cu o aplicabilitate, accesibilitate și atractivitate mult mai mare. În legătură cu tendințele moderne de dezvoltare a turismului (inclusiv posibilitatea de oferire și includere a turiștilor ca participanți la săpături arheologice, ca o dezvoltare a turismului de nișă), situri cu un potențial arheologic ridicat și un grad înalt de autenticitate și integralitate cu restul sistemului pot deveni relativ repede destinații atractive, populare și dorite. Având în vedere faptul acesta și orientările INESCO și ICCOMOS în metodologie s-a acordat o atenție deosebită autenticității și integrității - la fiecare structură arheologică în parte, privind situl și contextul lui, privind elementele în parte și sistemul în ansamblu, în aspect material și nematerial.

Deducerea criteriilor ține seama și de tendințele preconizate și dinamica în comportamentul turiștilor, și anume:

- * cererea tot mai mare din partea turiștilor privind calitatea, autenticitatea, atractivitatea și diversitatea serviciilor turistice;
- * creșterea cerințelor turiștilor privind calitatea infrastructurii tehnice și oferirea unor servicii specifice;
- * direcționarea preferințelor turiștilor pentru forme specializate de turism - cultural, ecologic și rural, extrem etc.;
- * creșterea ponderii tinerilor, în special a studenților;
- * creșterea numărului de turiști în vârstă (în principal, de la croazierele organizate pe Dunăre)
- * creșterea rolului sistemelor de informare și comunicare în businessul turistic, în ceea ce privește cererea, planificarea și desfășurarea călătoriilor turistice.

Cu privire la prezentul produs de turism cultural-istoric: Ruta „Frontiera romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România-Bulgaria” există o temă clar definită, reprezentând o valoare europeană comună care determină similaritatea și identitatea siturilor în cadrul rutei. Principalele elemente luate în considerare în cadrul studiului de fezabilitate sunt legate de frontiera romană din cele două regiuni, adică acestea sunt situri arheologice din Antichitate, precum și patrimoniul cultural nematerial, urmărit astăzi de la această perioadă.

Acest lucru determină specificul metodologiei care a fost elaborată pentru evaluarea valorii culturale și istorice și a potențialul turistic al siturilor arheologice, analizate în contextul lor material și imaterial.

3.3. Criterii pentru analiza și evaluarea potențialului obiectivelor în vederea includerii acestora la ruta „Frontiera romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“

Criteriile deduse pentru evaluarea potențialului siturilor privind includerea acestora într-un produs comun de turism cultural-istoric: Ruta „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România-Bulgaria” țin seama de cerințele Beneficiarului în Specificația tehnică: determinarea valorii arheologice, cultural-istorice și turistice a siturilor din patrimoniul cultural-istoric roman în regiunea transfrontalieră. De aceea este foarte important la determinarea valorii complexe să existe o corelare a valorilor și resurselor fizice.

La deducerea criteriilor de evaluare arheologică, cultural-istorică și turistică a unui anumit sit este necesar să fie luate în considerare, în mod simultan, de caracteristicile lui, semnificație, potențiale și cerințele la care trebuie să răspundă, pentru a fi definit ca aplicabil turistic (accesibilitate, complexitate, atractivitate etc.)

Grup de criterii – valoare arheologică și științifică

Luând în vedere natura rutei, în primul rând sunt deduse indicatorii de valoare arheologică a sitului. În această caracteristică se ia în considerare importanța sitului pentru arheologie, ca știință, capacitatea lui de a fi o sursă valoroasă de informații pentru o epocă trecută, disponibilitatea, păstrarea și importanța artefactelor descoperite, care să îmbogățească cunoștințele despre posibilitățile culturale, economice și tehnice ale populației care a locuit în siturile romane de pe regiunea transfrontalieră.

Valoare arheologică și științifică

- * Situl are potențialul de a furniza informații care vor contribui la înțelegerea istoriei locale;
- * Potențial de a contribui la noi cunoștințe despre istoria regiunii;
- * Potențial de oferire a unor cunoștințe, care vor duce la o mai bună înțelegere a aspectelor specifice din istoria regiunii;
- * Potențial de oferire a unor cunoștințe, care vor ajuta la analiza comparativă a unor locații similare.

Situl are o valoare arheologică/științifică ridicată atunci când are potențialul de a furniza informații care vor contribui la înțelegerea istoriei regiunii, dacă se poate dovedi că ceva în locație sau într-o combinație cu locația și materialele documentare sau artefacte și obiecte legate de aceasta se pot decoperi, printr-un studiu suplimentar sau investigații, informații care vor contribui la înțelegerea trecutului regiunii în cauză.

Semnificația acestui indicator se poate delimita atunci când se va stabili dacă potențialul sitului pentru dezvăluirea de informații care contribuie la înțelegerea istoriei din regiune este de importanță locală, națională sau supra-națională. Aproape toate valorile culturale au potențialul de a furniza informații într-un anumit fel, dar gradul în care o anumita locație poate contribui la înțelegerea trecutului regiunii trebuie să fie justificat de prezumția puternică că orice locație istorică are un potențial științific. Semnificația științifică ridicată a unui sit și potențialul său de dezvăluire de informații care contribuie în mod semnificativ la înțelegerea istoriei regiunii poate fi identificată prin aplicarea unuia sau a mai multor indicatori, inclusiv timpul de creare, unicitate (raritate), caracter extensiv, integritate sau o altă calitate a locației.

Grup de criterii – valoare cultural-istorică

Următoarele criterii de evaluare sunt cele cultural-istorice, prin care se apreciază semnificația culturală și istorică, integralitatea și autenticitatea elementelor din sistemul rutei.

Valoare culturală

Situl arheologic are o valoare culturală ridicată în cazul în care arată un aspect rar, neobișnuit sau aflat în pericol din patrimoniul nostru cultural:

- * Mod de viață (inclusiv modă, gust, aspirații), care a fost cândva comun, dar acum este un mod de viață rar sau a fost întotdeauna unul neobișnuit, sau este în pericol;
- * Obicei care a fost cândva des întâlnit, dar acum reprezintă o raritate sau deja nu se mai practică, sau a fost întotdeauna un fenomen rar sau se află în pericol;
- * Proces care a fost cândva răspândit pe scară largă, dar acum este unul rar sau neobișnuit sau a fost întotdeauna rar sau se află în pericol;
- * Funcție sau acțiune care au fost cândva obișnuite, dar acum reprezintă o raritate sau se află în pericol;
- * Mod de utilizare a terenului, care a fost cândva unul obișnuit, dar acum este unul rar sau neobișnuit sau a fost întotdeauna unul rar sau se află în pericol;
- * Design sau formă care au fost cândva obișnuite, dar acum reprezintă o raritate sau sunt neobișnuite sau au fost întotdeauna o excepție sau se află în pericol.

Situl arheologic are o valoare culturală ridicată atunci când arată **caracteristici de principiu** ale unei anumite categorii de situri culturale și atunci când este un exemplu și ilustrează un țesut cultural-istoric conservat:

- * Mod de viață sau obicei, care a adus contribuții remarcabile la modelul sau evoluția istoriei regiunii;
- * Influența unei ideologii, unei valori sau a unei filozofii asupra istoriei regiunii;
- * Proces sau mod de utilizare a terenului sau a particularităților terenului, ceea ce a contribuit în mare măsură la modelul sau evoluția istoriei regiunii;
- * Funcție care este o parte importanta din modelul istoriei teritoriului;
- * Activitatea unui artist, arhitect sau a unui maestru care are o contribuție considerabilă la mediul construit din regiune;
- * Stil arhitectural sau formă care a contribuit la dezvoltarea mediului de construcții;
- * Tehnică de construcții sau o utilizare specială de materiale care au adus o contribuție remarcabilă sau timpurie la evoluția construcțiilor;
- * Variații în cadrul evoluției sau tranziției de la principalele caracteristici unei anumite categorii de locații culturale.

Situl arheologic are o valoare culturală ridicată atunci când arată **un grad înalt de creativitate, ingeniozitate sau realizare tehnică** pentru o anumită perioadă istorică:

- * Arată o semnificație creativă;
- * Arată o superioritate arhitecturală
 - * Este inovativ sau dezvoltă o nouă tehnologie;
- * Reprezintă un progres în design sau o tehnică de construcții;
 - * Situl arată o soluție deosebit de adecvată a unei probleme tehnice, lărgind limitele tehnologiilor existente;
 - * Adaptează tehnologia într-un mod creativ.

Seminificație istorică

Situl are o valoare istorică ridicată atunci când are **o contribuție semnificativă la evoluția sau la modelul de dezvoltare a societății noastre sau a mediului care ne înconjoară, și este:**

- * Prodsu sau rezultat al unui eveniment, o fază, o mișcare, un proces, o activitate sau un mod de viață, care a avut o contribuție semnificativă la evoluția sau modelul de dezvoltare a societății noastre sau a mediului care ne înconjoară;
- * Un exemplu de proces sau activitate care au avut o contribuție puternică, vizibilă sau influentă la evoluția sau modelul de dezvoltare a societății noastre sau a mediului care ne înconjoară;
- * Influențat de un eveniment, o fază, o mișcare, un proces, o activitate sau un mod de viață, care au avut o contribuție puternică,

vizibilă sau influentă la evoluția sau modelul de dezvoltare a societății noastre sau a mediului care ne înconjoară;

* Impact asupra unui eveniment, unei faze, unei mișcări, unui proces sau unei activități sau unui mod de viață care a avut o contribuție puternică, vizibilă sau o influentă la evoluția sau modelul de dezvoltare a societății noastre sau a mediului care ne înconjoară;

* Loc al unui eveniment sau al unei activități care a avut o contribuție puternică, vizibilă sau influentă la evoluția sau modelul de dezvoltare a societății noastre sau a mediului care ne înconjoară;

* Legat simbolic cu un evenimentul, o fază, o mișcare, un proces, o activitate sau mod de viață, care a contribuit puternic, vizibil sau influent la evoluția sau modelul de dezvoltare a societății noastre sau a mediului care neînconjoară.

Situl are o mare valoare istorică ridicată atunci când are o **legătură, o asociere cu viața sau activitatea unei anumite persoane sau unui grup de oameni, care au o contribuție remarcabilă la evoluția societății noastre sau a mediului care ne înconjoară.**

Integralitate

Situl arheologic are o valoare culturală și integrală ridicată atunci când prezintă caracteristici principiale și definitorii, calități sau atribute de tipul său sau o variație în limitele tipului sau evoluției tipului unui anumit clas de situri culturale și atunci când **ilustrează firul țesăturii cultural-istorice, apartenența la întregul.** Acest lucru poate fi exprimat într-o serie de activități umane, inclusiv mod de viață, obicei, ideologie sau filosofie, proces, utilizarea resurselor naturale, funcție, formă, design, stil, tehnică sau un alt fel de activitate sau realizare, parte din țesătura generală a istoriei din regiune.

Conform Cartei rutelor culturale ICOMOS, integralitatea în ruta culturală se bazează pe un pachet de dovezi și elemente materiale și nemateriale, suficient de reprezentative, care garantează o reprezentare deplină a caracteristicilor și importanței proceselor istorice, care generează ruta culturală.

Autenticitate

„Autenticitatea este factorul de clasificare esențial în ceea ce privește valorile. Înțelegerea autenticității joacă un rol fundamental în toate cercetările științifice ale patrimoniului cultural, în planificarea activităților de protejare și restaurare.²

În funcție de esența patrimoniului cultural, contextul și evoluția acestuia în timp, aprecierile de autenticitate pot fi legate de valoarea unei diversități mari de caracteristici. Aspectele acestor caracteristici pot include formă și design, materiale și conținut, utilizare și funcție, tradiții și tehnici, localizare și atitudine, spirit și senzație, precum și alți factori interni și externi. Utilizarea

lor permite dezvoltarea de dimensiuni artistice, istorice, sociale și științifice specifice patrimoniului cultural studiat.“

O altă concluzie care se impune la elaborarea metodologiei de evaluare este că fiecare monument sau loc remarcabil aduce o mărturie incomparabilă și unică a activității umane și epocii.

Elementul comun al tuturor siturilor ale patrimoniului cultural este că **autenticitatea reprezintă calitatea principală, cea mai valoroasă și cea mai importantă** a monumentelor și locurilor remarcabile, iar fără protejarea autenticității lor acestea își pierd valoarea lor culturală și încetează să mai existe ca atare.

Caracterul distinctiv al unui loc adesea este factorul care determină semnificația de stat în privința valorii de unicitate.

Autenticitatea poate fi analizată în diferite aspecte:

- Autenticitate de imagine - gradul de conservare a concepției sitului și a aspectului său autentic;
- Autenticitate funcțională - se bazează pe gradul de autenticitate și gradul de conservare a funcției originale.

² Documentul de la Nara privind autenticitatea (ICOMOS, 1994)

Grup de criterii – starea sitului

De o importanță semnificativă pentru includerea unui sit al patrimoniului cultural într-un produs turistic este evaluarea stării sale, deoarece impresia inițială asupra unui element din ruta este definită tocmai de acest criteriu.

Conform Cărții ICOMOS privind Interpretarea și Prezentarea Siturilor Patrimoniului Cultural prezentarea (expunerea) sitului ar trebui să faciliteze accesul fizic și intelectual al publicului la patrimoniul cultural. Interpretarea și prezentarea eficientă trebuie să îmbunătățească experiența personală, să crească respectul și înțelegerea publică și să explice importanța protejării siturilor de patrimoniu cultural. Expunerea trebuie să încurajeze oamenii și comunitățile să reflecte propriile lor percepții asupra unui sit și să le ajute la crearea unei relații semnificative cu acesta. Astfel obiectivul urmărit trebuie să fie încurajarea unui interes suplimentar continuu, formare, experiență și cercetare. Este important ca programele de interpretare și prezentare să identifice și evalueze în mod corect caracteristicile demografice și culturale ale publicului său și să se depună toate eforturile pentru înțelegerea și comunicarea între valorile și importanța patrimoniului arheologic cu diferitele segmente ale publicului său.

Pentru includerea și prezentarea turistică a unui element este foarte importantă starea sa actuală. În acest sens metodologia abordează câteva aspecte, primul dintre acestea fiind starea fizică și atractivitatea sitului arheologic.

Stare, atractivitate

Impresia inițială și impactul emoțional al unui sit al patrimoniului cultural sunt definite de proprietățile sale estetice. Acesta trebuie să demonstreze și să dețină atribute de frumusețe:

- frumusețe naturală sau o altă calitate naturală estetică;
- atribute pitorești;
- calități emoționale;
- calități expresive;
- obiectiv/punct de reper;
- contribuție la peisajul înconjurător;
- să aibă o valoare simbolică

Pentru starea sitului arheologic în condițiile noastre climaterice, este esențială disponibilitatea și calitatea intervențiilor de conservare și restaurare, deoarece fiind supuse efectelor agresive ale factorilor climaterici, structurile arheologice sunt extrem de fragile și vulnerabile, degradând și pierzând repede integritatea lor fizică.

Intervenție efectuată și disponibilitate de proiect

Acest indicator este evaluat prin caracteristicile analizate privind intervențiile pentru protejarea sitului: conservare calitativă realizată, restaurare, expunere și socializare. Ca un pozitiv este adăugată disponibilitatea de proiect existentă, care într-o anumită măsură sprijină conservarea în timp util a valorilor culturale imobile.

Componentele evaluării stării fizice a sitului sunt și integritatea sa fizică și conservarea structurii originale, aceasta reprezentând aspectul material al principalelor criterii analizate pentru integritate și autenticitate.

Integritate

Criteriul se referă la conservarea sitului arheologic în integritatea sa fizică și semnificativă. Cu cât gradul, în care țesătura rămâne intactă, este mai mare, cu atât mai mult integritatea sitului este păstrată. Cu cât mai mare este integritatea țesăturii, cu atât mai ușor situl poate fi „citit“ în modul în care aceasta a funcționat inițial sau a evoluat în timp și cu atât mai mare este integritatea locului.

Integritatea nu trebuie confundată cu starea. Situl poate fi în esență intact, în sensul că cele mai multe dintre straturile culturale timpurii au supraviețuit, dar, în același timp, această țesătură poate fi într-o stare foarte fragilă.

Păstrarea originalului

Gradul de conservare a structurii fizice originale este un criteriu foarte important pentru evaluarea importanței unui sit arheologic. Nu este obligatoriu ca aceasta să fie relationată cu starea sitului, deoarece este posibil să fi fost efectuate activități de conservare, restaurare și socializare, iar situl să fie într-o stare perfectă, dar autenticitatea substanței arheologice să fie deteriorată. Criteriul se referă la autenticitatea substanței fizice.

Factorii de risc și gradul de periclitate

De o importanță semnificativă pentru starea siturilor sunt factorii de risc care au un impact negativ asupra structurilor arheologice. Efectele negative sunt împărțite în două grupe mari, în funcție de natura lor - naturale și antropogene. Primul grup include riscul de cutremur, alunecări de teren (proces de eroziune) și inundație, iar efectele negative ale schimbărilor climatice nu sunt tratate în mod special, deoarece acestea sunt aceleași pentru toate elementele rutei din regiunea transfrontalieră. Riscul unui cutremur este evaluat prin plasarea sitului în zona seismică de care aparține teritoriul său.

Nu mai puțin devastatoare pentru siturile arheologice sunt factorii antropici care ar trebui să fie limitați la maxim prin restricțiile legale în vigoare, dar, în practică, sunt cele mai dăunătoare pentru patrimoniul nostru cultural. Acestea sunt reprezentate de intențiile de investiții și de vânătoarea de comori, primele afectând în mod negativ siturile situate în zonele urbane și pe terenurile agricole, vânătoarea de comori afectând toate celelalte situri.

O problemă foarte gravă este intervenția vânătorilor de comori care a dus la distrugerea aproape completă a unui număr mare de situri, în special în nord-vestul Bulgariei, iar în cadrul evaluării acest fapt este luat în considerare prin ponderii acestei caracteristici până la punctajul pentru un impact maxim negativ.

Grup de criterii – context și corelare cu obiectul/situl

De importanță excepțională pentru percepția unui sit, bun cultural imobil, este contextul său - cum ar fi mediul inconjurator din imediata sa apropiere, contextul istoric și funcțional. Metodologia acordă o atenție deosebită acestei caracteristici, deoarece aceasta oferă cadrul de evaluare a elementului și are o influență crescută asupra percepției sale emoționale. Supuse evaluării sunt starea fizică a sitului și atractivitatea mediului

inconjurator din imediata apropiere, precum și relația acestuia cu valoarea arheologică și cultural-istorică a bunului imobil cultural analizat și dacă aceasta contribuie la expunerea ei corespunzătoare. Este conformă și caracteristica autenticității contextului - material și imaterial și legăturile între elementele în cadrul acestuia. Este examinată și vitalitatea sitului prin legătura sa cu mediul inconjurator actual - continuitatea funcției sale primare și participarea sa la celelalte sisteme funcționale ale structurilor urbane, semnificația sa socială.

Interpretarea și prezentarea siturilor de patrimoniu cultural urmează a fi analizate în contextului lor mai larg - cel social, cultural, istoric și natural, de a se ține seama și de toate comunitățile care au contribuit la semnificația istorică și culturală a sitului, peisajul înconjurător și mediul natural, precum și elementele intangibile ale patrimoniului ca de exemplu tradițiile culturale și spirituale, legende, muzică, dans, teatru, literatură, arte vizuale, obiceiuri locale și patrimoniu culinar.³

Stare, atractivitate

Impresia inițială și impactul emoțional al unui obiect al patrimoniului cultural sunt definite prin proprietățile sale pe fundalul împrejurimile sale imediat adiacente. Conform acestui criteriu, contextul fizic trebuie să demonstreze sau să posede atribute de frumusețe:

- frumusețe naturală sau o altă calitate naturală estetică;
- atribute pitorești;
- calități emoționale;
- calități expresive;
- obiectiv/punct de reper;
- de a avea o valoare simbolică

³ ICOMOS Charter for the Interpretation and Presentation of Cultural Heritage Sites

Contribuie contextul la expunerea sitului arheologic?

Acest criteriu evaluează cel mai mult corelația dintre situl arheologic și contextul acestuia, prin analizarea rolului sitului în formarea istorică și importanța actuală a mediului și dacă acesta reprezintă un element dominant, accent sau element al mediului (urban, arhitectural sau natural) și corelația inversă a raportului și contribuției arealului înconjurător în raport cu manifestarea calităților valorii arheologice culturale imobile.

Autenticitatea contextului

În ceea ce privește obiectul în sine, autenticitatea contextului său este cea mai importantă caracteristică de valoare și ar trebui luată în considerare în spiritul Documentului de la Nara referitor la Autenticitate (ICOMOS, 1994).

Autenticitatea se refera atat la valorile fizice ale mediului din jurul sitului arheologic, cât și la valorilor spirituale și interpretative ale contextului.

Conform acestui criteriu se estimează localizarea sitului față de prezenta structură urbanistică și aceasta relație comparativ cu poziția sa inițială (de exemplu încă din antichitate în jurul unor cetăți existau așezări, astăzi acestea se află în cadrul localităților moderne), rezistența sau schimbarea funcției predominante a mediului, dezvoltarea mediului, alterarea fizică a mediului (eroziunea și alunecările de teren au dus la o schimbare de contrast a bazei naturale a unora dintre cetăți).

Corelația cu celelalte sisteme funcționale, semnificație socială

Acest criteriu evaluează dacă și în ce măsură obiectul face parte din mediul social și cultural contemporan, dacă există și în ce măsură interes public pentru sit, dacă sunt menținute funcții active ce îmbogățesc mediul și societatea.

Situl arheologic și contextul său au o asociere puternică cu o anumită comunitate sau un grup cultural din motive sociale, culturale sau spirituale:

- Este important pentru comunitate ca reper și simbol;
- Un loc care oferă o experiență valoroasă;
- Un loc de întâlnire popular pentru un anumit eveniment;
- Mediul este asociat cu evenimente care au un efect profund asupra unei anumite comunități sau a unui grup cultural;
- Un loc pentru ritual sau ceremonie;
- Reprezentare simbolică a trecutului în prezent;
- Locul unei funcții comunitare esențiale ce duce la un atașament special.
-

Grup de criterii – potențial turistic

Evaluarea potențialului turistic este elaborată pe baza unei evaluări a securității infrastructurale - turistică, tehnică și informațională, accesibilitatea sitului și relația sa cu alte elemente turistice, obiective turistice și destinații, popularitatea sa și numărul de vizite, precum și atitudinea și includerea sa culturală în patrimoniu natural.

Accesibilitatea sitului este examinată nu numai conform criteriilor de acces cu mașină sau cu autocar pe un drum asfaltat, dar și în ceea ce privește relația sitului cu sistemele de transport și de alte tipuri. Având în vedere specificitatea rutei - transfrontalieră între Bulgaria și România, având axa principală fluviul Dunărea, urmează a fi evaluată proximitatea sitului față de un port (din cauza numărului mare de grupuri organizate de turism de croazieră), feribot sau pod - din cauza legăturii directe dintre cele două țări în regiunea transfrontalieră. Analizarea posibilităților de acces la sit cu

transportul în comun - autobuze, trenuri și disponibilitatea serviciilor de închiriere de mașină (rent-a-car) din apropiere.

Pentru a funcționa un traseu cultural ca unul turistic trebuie să aibă toate funcțiile de producție necesare produsului și să ofere conținut relevant, informații și servicii de cazare și masă în apropiere.

Evaluarea infrastructurii tehnice se efectuează prin observarea disponibilității alimentării cu energie electrică și apă și existența canalizării în imediata apropiere a siturilor, acestea fiind necesare pentru socializarea valorilor culturale imobile arheologice. Având în vedere dezvoltarea tehnologiei moderne de comunicare, este evaluată și disponibilitatea de supraveghere video CCTV și internet fără fir (wireless).

Pentru a evalua potențialul turistic al siturilor arheologice este importantă conexiunea lor cu infrastructura informațională, incluzând muzee de istorie (și arheologice) - regionale și municipale, ca un reper principal de plecare și o sursă de date privind patrimoniul istoric și cultural, precum și expozițiile construite în legătură cu anumite situri arheologice de pe Limesul Dunării. Alte tipuri de muzee, galeriile și căminele culturale reprezintă, de asemenea, oportunități de a obține informații, ce participă în sistemul structural „Cultură“ al așezărilor. Pentru majoritatea vizitatorilor Centrele de Informare Turistică sunt principalul punct de plecare, fiind evaluate ca un potențial semnificativ.

Este luată în considerare disponibilitatea de table-indicatoare de-a lungul drumului, care sunt importante pentru a ghida vizitatori, și panouri informative disponibile în cadrul sitului, oferind informații pentru acesta.

Pentru popularitatea elementelor rutei în societatea modernă este foarte importantă poziționarea lor în World Wide Web și în diversele tipuri de mass -media, ceea ce este evaluat în metodologia propusă. Un criteriu similar pentru evaluare este și numărului vizitatorilor sitului.

3.4. Metodica pentru analiza și evaluarea potențialului obiectivelor în vederea includerii acestora la ruta „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“

Metodologia este un ansamblu de căi, metode și mijloace pentru atingerea unui obiectiv concret și este dezvoltată pe baza unor principii, abordări și metode. În cazul concret, aceasta este asociată cu o evaluare complexă a resurselor cultural-istorice și turistice și potențialul lor de incluziune eficientă în sistemul turismului. Evaluarea se referă la diferitele caracteristici - cantitative, calitative, temporale și spațiale, pentru a caror metodele de măsurare sunt utilizate criteriile și indicatorii adecvați.

Metodele de analiză și evaluare pot fi împărțite în două grupe principale - euristice și obiective. Primele sunt utilizate în prelucrarea logică și evaluarea anumitor informații, precizarea caracteristicilor calitative sau a dependențelor de cauzalitate între siturile studiate, și acestea sunt aplicabile în examinarea semnificației cultural-istorice a componentelor și a sistemului. Prin metoda evaluărilor de expertiză s-a căutat obiectivarea evaluării prin integrarea opiniilor de expertiză competente și ajungere la consens.

Metodele obiective se bazează pe determinarea valorilor indicatorilor cu ajutorul măsurării sau înregistrării, măsurabilitatea obiectivă se referă la semne măsurabile prin metode independente de persoana observatoare.

Este folosită și o altă metodă comună pentru măsurarea și evaluarea caracteristicilor potențialului cultural-istoric și turistic al siturilor - o anchetă către părțile interesate.

În dezvoltarea concretă obiectivizarea este aplicată într-o măsură maximă, în principal în determinarea potențialului turistic al siturilor individuale. Metodologia se bazează pe criterii și indicatori verificabili, a căror alegere se bazează pe o examinare aprofundată a caracteristicilor specifice ale siturilor și bunele practici la nivel național și internațional.

Matricea de evaluare (deducere):

Scopul final al evaluării complexe a potențialului cultural-istoric și turistic al siturilor de pe Limesul Roman al Dunării în Bulgaria este o selecție a celor mai semnificative dintre acestea pentru includerea lor în produsul turistic cultural-istoric comun: Ruta "Frontiera Romană în regiunea transfrontalieră România-Bulgaria". Evaluarea potențialului lor se realizează prin metodologia dezvoltată și criteriile, indicatorii și cerințele selectate, fiind utilizate într-o măsură maximă măsurători obiective, ținând cont de opiniile generalizate ale participanților la anchete (părțile interesate) și evaluările de expertiză ale celor care dezvoltă subiectul.

Pentru evaluarea potențialului cultural-istoric și turistic al siturilor este utilizată o metodă de punctaj, rezultatul căreia este atribuirea unui anumit număr de puncte conform caracteristicilor selectate, indicatorilor concreți și opiniilor subiective generalizate. Suma scorurilor atribuite formează evaluarea complexă a sitului în cauză și îl poziționează în lista pentru includerea siturilor examinate în produsul turistic și cultural-istoric. Caracteristicile selectate și indicatorii lor au o pondere diferită în determinarea punctajului total, numărul maxim de puncte (suma celor de mai sus) pentru fiecare sit fiind de 100.

Principalele caracteristici utilizate în măsurarea și evaluarea lor, împreună cu performanțele lor inerente și participarea lor parțială sunt prezentate în tabelul următor:

Caracteristici Definitorii			
Evaluarea valorii arheologice			
Valoare cultural-istorică	Valoarea culturală		
	Valoare istorică		
	Integralitate		
	Autenticitate		
Evaluarea valorii cultural-istorice			
Starea sitului	Stare, atractivitate		
	Intervenție efectuată, disponibilitate		
	integritate		
	Gradul de păstrare a originalului		
	Factori de risc		
Evaluarea stării sitului			
Corelația cu contextul	Stare, atractivitate		
	În ce măsură contribuie la expunere		
	Autenticitate păstrată		
	Corelați cu alte funcții		
Evaluarea stării contextului și corelația cu situl			
Potențial Turistic	Număr vizitatori		
	Accesibilitate	Pe drum asfaltat	
		gară de autobuze	
		stație de autobus	
		stație cale ferată	
		rent-a-car	
port			
	Infrastructura turistică	Pod, feribot	
		Locuri de cazare	
	Locuri de luat masă		
	Conexiune cu un alt tip de turism	Festivaluri tematice	
		Obiective turistice	
		Cicloturism	
		Trasee ecologice	
		Turism vitivinicol	
		Turism extrem	
		Pesceit	
Frumuseți naturale			

		Turism ornitologic
		SPA, schi turism
	Patrimoniu natural	rezervație naturală, Arii protejate Natura 2000
	Infrastructura tehnică	Curent
		Apă
		Canalizare
		Supraveghere video CCTV
		Wi-Fi
	Infrastructura informațională	Mizeu de Istorie
		Centre de Informare turistică
		Expoziții
		Galerii, muzee
		Cămin cultural
	Popularitate	Panouri indicatoare și panouri informaționale
		Internet
		Mass-media
Evaluare generală a potențialului turistic		
Evaluare complexă		

Metodologia definește o pondere diferită a criteriilor analizate în funcție de importanța lor în definirea și poziționarea elementelor în produsul turistic, cultural-istoric: Ruta "Frontiera Romană în regiunea transfrontalieră România-Bulgaria".

Pentru evaluarea valorii cultural-istorice și a potențialului turistic al siturilor se folosește metoda evaluărilor cu punctaj, rezultatul căreia este atribuirea unui anumit număr de puncte (valori) conform caracteristicilor selectate și indicatorilor specifici pentru măsurarea acestora. Numărul maxim total de puncte pentru fiecare sit este de 100 și este format ca suma punctelor din fiecare dintre caracteristicile și indicatorii selectați și evaluați. Suma scorurilor atribuite formează evaluarea totală a sitului examinat și îl poziționează pe locul respectiv ca un element cultural al produsului cultural-istoric și turistic: Ruta "Frontiera Romană în regiunea transfrontalieră România-Bulgaria".

Caracteristicile selectate și indicatorii lor corespunzători au o participare diferită (valoare, pondere) în formarea evaluării, repartizate după cum urmează:

Valoare arheologică/științifică -10 pct.
Valoarea cultural-istorică - 20 pct.

Starea sitului pct.	- 20
Corelare cu contextul	- 20 pct.
Potențial turistic	- 30 pct.

Principalele caracteristici ale evaluării, care sunt utilizate în măsurarea și evaluarea lor, împreună cu performanțele lor inerente, relevanță și participare parțială sunt prezentate în tabelul. 1.

Tabel 1. Scala de evaluare

Caracteristici Definitorii		Indicator	Punctaj maxim	Punctaj total
Evaluarea valorii arheologice		A		10
Valoare cultural-istorică	Valoarea culturală	KI1	5	
	Valoare istorică	KI2	5	
	Integralitate	KI3	5	
	Autenticitate	KI4	5	
Evaluarea valorii cultural-istorice		KI=KI1+KI2+KI3+KI4		20
Starea sitului	Stare, atractivitate	C1	5	
	Intervenție efectuată, disponibilitate	C2	5	
	Integralitate	C3	5	
	Gradul de păstrare a originalului	C4	5	
	Factori de risc	C5	-5	
Evaluarea stării sitului		C=C1+C2+C3+C4-C5		20
Corelația cu contextul	Stare, atractivitate	K1	5	
	În ce măsură contribuie la expunere	K2	5	
	Autenticitate păstrată	K3	5	
	Corelația cu alte funcții	K4	5	
Evaluarea stării contextului și corelația cu situl		K=K1+K2+K3+K4		20
	Număr vizitatori	T1	5	5

Potențial Turistic	Accesibilitate	Pe drum asfaltat	T2	3	10
		gară de autobuze		2	
		stație de autobus		1	
		stație cale ferată		1	
		rent-a-car		1	
		port		1	
		feribot, pod		1	
	Infrastructura turistică	Locuri de cazare	T3	5	10
		Locuri de luat masă		5	
	Conexiune cu un alt tip de turism	Festivaluri tematice	T4	1	10
		Obiective turistice		1	
		Cicloturism		1	
		Trasee ecologice		1	
		Turism vitivinicol		1	
		Turism extrem		1	
		Pescuit		1	
		Obiective naturale		1	
		Turism ornitologic		1	
		SPA, schi turism		1	
	Patrimoniu natural	Rezervație naturală, Arie protejată	T5	5	5
	Infrastructura tehnică	Curent	T6	1	5
		Apă		1	
		Canalizare		1	
		Supraveghere video CCTV		1	
		Wi-Fi		1	
	Infrastructura informațională	Mizeu de Istorie	T7	3	10
Centre de Informare turistică		3			
Expoziții		1			
Galerii, muzee		1			
Cămin cultural		1			
Panouri indicatoare și panouri informaționale		1			
Popularitate	Internet	T8	3	5	
	Mass-media		2		
Evaluare generală a potențialului turistic			$T=(T1+T2+T3+T4+T5+T6+T7+T8)/2$	30	
Evaluare complexă			$KO=A+KI+C+K+T$	100	

Unde:

Pentru indicatorul „A“: 0-nici o valoare, 10 - cea mai mare posibilă

Pentru indicatorii „KI“: 0-nu există, 1-foarte slab, 2-slab, 3-moderat, 4-mare, 5-extrem de mare

Pentru indicatorul „C1“, „C2“ u „C3“: 0-foarte rău, 1-rău, 2-medie, 3-bun, 4-foarte bun, 5-excelent

Pentru indicatorul „C2“: prezența intervenției de conservare =1 + prezența intervenției de restaurare =1 + prezența intervenției de expunere=1 + prezența socializării =1 + prezența disponibilității de proiect=1

Pentru indicatorul „C5“: gradul de amenințare 0-nici una, 1-foarte slab, 2- slab, 3-moderat, 4-mare, 5-foarte mare

Pentru indicatorul „K1“: 0- foarte rău, 1- rău, 2-moderat, 3-bun, 4-foarte bun, 5-excelent

Pentru indicatorul „K2“: 0- în niciun fel, 1-foarte slab, 2-slab, 3-medie, 4-mult, 5- foarte mult

Pentru indicatorul „K3“: 0-nu există, 1-foarte scăzut, 2- scăzut, 3-moderat, 4-mare, 5- foarte mare

Pentru indicatorul „K4“: 0-foarte rău, 1-rău, 2-moderat, 3-bun, 4-foarte bun, 5-excelent

Pentru indicatorul „T1“: 0- nu există, 1- foarte scăzut, 2-scăzut, 3-moderat, 4-mare, 5- foarte mare

Pentru indicatorul „T2“: 0- lipsă, 5- disponibilitate medie, 10- disponibilitate excelentă

Pentru indicatorul „T3“: 0- lipsă, 5- disponibilitate medie, 10- disponibilitate excelentă

Pentru indicatorul „T4“: 0-lipsă, 5-corelație medie, 10-corelație excelenta

Pentru indicatorul „T5“: 0-nu intră într-o rezervație naturală sua într-o arie protejată, 5-intră într-o rezervație naturală sua într-o arie protejată

Pentru indicatorul „T6“: 0- lipsă, 3- disponibilitate medie, 5-disponibilitate excelentă

Pentru indicatorul „T7“: 0-lipsă, 5- disponibilitate medie, 10-disponibilitate excelentă

Pentru indicatorul „T8“: 0- lipsă, 3-memdie, 5-mare

Siturile cu un punctaj total de peste 60 dispun de indicatori suficienți pentru a fi identificate ca fiind elementele principale ale rutei, iar cele, cu o valoare totală a punctajului între 40 și 60 sunt incluse ca elemente secundare ale rutei, iar în funcție de caracteristicile pentru care acestea au valori mai mari sau, sunt împărțite în diferite grupe ale elementelor secundare - elemente secundare care cu o investiție relativ mică au potențialul de a deveni situri principale, populare, destinații turistice dezvoltate care contribuie la diversitatea rutei, obiective depărtate de fluviul Dunărea, dar fiind în sincron și conectate cu cele principale care definesc arealul rutei și elementele care au o

valoare cultural-istorică ridicată, autenticitate și integralitate, care au potențialul de a îmbogăți produsul turistic și după o intervenție adecvată de protejare, cu utilizarea tehnologiilor moderne să se transforme în principale unități atractive de-a lungul traseului.

3.5. Model pentru studierea și sistematizarea informației

Pentru studiul patrimoniului cultural-istoric din perioada romană de pe Limesul Dunării din Bulgaria și posibilitățile sale de a fi inclus în produsul turistic și cultural-istoric integrat: Ruta "Frontiera Romană în regiunea transfrontalieră România-Bulgaria" este studiată și analizată legislația națională și internațională, documentații din partea organizațiilor internaționale și bune practici legate de tema rutelor culturale și utilizarea lor durabilă și implementarea lor în turism.

Metoda de lucru de bază pentru evaluarea resurselor patrimoniului cultural roman este înregistrarea, caracterizarea și tipologizarea lor, iar ca informații generale privind siturile intră numele lor, locația, tipul de proprietate și statutul juridic, descrierea sitului arheologic și contextul acestuia, datele de la cercetările și artefactele sitului, surse literare și altele privind situl.

Metodologia studiului este în concordanță cu obiectivele proiectului și cu rezultatele așteptate ale studiului prealabil în îndeplinirea Specificațiilor tehnice. Metodologia constă în următoarele etape:

- Cercetare și documentare a siturilor patrimoniului roman cultural-istoric în regiunea transfrontalieră;
- Sistematizarea informațiilor, analiza și evaluarea siturilor după criteriile specificate;

În scopul studiului este selectat modul de lucru prin GIS (Geographic Information System) pentru crearea unei platforme pentru introducerea de informații cu o structura definită de metoda dedusă și arhitectura dezvoltată, stabilirea de interconexiuni în înăuntrul sistemului după criterii stabilite între diferitele elemente și caracteristici. Dezvoltarea unui sistem pentru vizualizarea rezultatelor fiecărui sit, aceste rezultate fiind: materiale grafice (hărți și grafice); text sub formă de tabel (analitice și de evaluare).

Pentru sistematizarea cu succes a informațiilor, în special cu privire la poziția actuală a fiecărui sit și specificitatea sa și ușurința de operare în utilizarea sa ulterioară, se crează o arhitectură a bazei de date, care este dedusă ca rezultat al analizei bunelor practici studiate.

La determinarea structurii bazei de date sunt luate în considerare cele două abordări posibile - cel complex (pentru întreaga regiune transfrontalieră

ca un sistem) și cel individual (pentru fiecare sit în parte). Infrastructura turistică - drumuri, așezări, locații de cazare și de luat masă, infrastructura informațională, de transport și tehnică, patrimoniul cultural imaterial, celelalte tipuri de turism și obiective turistice se introduc pentru întreaga regiune ca sisteme cu plenitudine mare și acuratețe geodezică și apoi în mod individual pentru fiecare sit se examinează și analizează raportul său față de acestea.

Odată introdus în sistemul GIS cu coordonatele sale exacte de GPS, situl este pus pe principala hartă geodezică, și se examinează bunurile în cadrul cărora situl intră conform datelor cadastrale. În scopul siturilor care fac obiectul de studiu și pentru a putea fi deosebite structurile arheologice, se face o fotografiere fotogrametrică detaliată, care reprezintă o captare aero fotografică după tehnici geodezice stabilite. După aceasta fotografiere se creează un obiect digital tridimensional din care este derivat un plan ortofoto georeferențiat cu precizie (poziționare precisă pe hartă principală). Grație acestui ortofotoplan a zonei cu valoare cultural-arheologică imobilă se definesc limitele sitului, care ar trebui să fie protejate și fac obiectul studiului (aceasta se referă la siturile pentru care nu au fost definite delimitări și regimuri de către Ministerul Culturii, adică pentru cea mai mare parte). Toate siturile sunt examinate în ce fel de proprietăți intră - ca localitate, tipul de proprietate, modul de utilizare durabilă a terenului și destinația ei.

Arhiva Națională Documentară către Institutul Național al Patrimoniului Cultural Imobil examinează informațiile disponibile cu privire la toate siturile proiectului și se trece statutul lor la momentul respectiv. Sunt examinate proiectele disponibile în ceea ce privește patrimoniul cultural roman de pe Limesul Dunărean la nivel național, regional și municipal. Sunt examinate și informațiile din muzeele regionale și locale.

Cercetare și documentare

- Studiu al surselor literare și istorice privind patrimoniului cultural roman de pe limesul dunărean;
- Vizitare pe loc, în muzeele de istorie locale și regionale;
- Munca de teren pentru a localiza coordonatele lor exacte de GPS; fotografiere și inspectare a structurilor arheologice, starea lor și mediul lor înconjurător.
- Aplicarea informațiilor în GIS - Sistem informațional geografic - definit ca baza cea mai adecvată pentru baza de date în scopul studiului.

Sistematizarea informațiilor, analiză și evaluare

În baza de date dezvoltată în acest mod se aplică informațiile colectate și sunt sistematizate într-un anumit fel.

Pentru vizualizarea rezultatelor pentru fiecare sit în parte se dezvoltă un dosar separat care conține respectivelе documente generate. Fiecare dosar conține o hartă exactă cu localizarea sitului și координателe аcesуа; hartă geodezică a sitului археологич с proprietățile аsuprа cărорa este аplасat și информații despre аcesтеа; document descriptiv care conține o referință историчă, историа studiuлuи și gradul de studiere, descrierea structurilor археологиче și аутентичността conservată, descrierea intervenției efectuate, артефактеle disponibile și cunoscutе, referință bibliografică privind situl, studiu în интернет; hartа инфраструктурii информaционe, туристиче și tehnicе în jurul sitului și un formular generalizat, în care се efectuează o аnаliză а disponibilității, densității și calității характеристикilор specificе. Pe baza аcesтеi аnаlizе се еvaluează потенциалul său și аcesтa се înscrie în sistem cа резултат în fișа sа din dosarul său, dedus din metodologie.

La dosarul siturilor се аdаugă și un material fotografic care conține și аnаgини ортофото, аеро-сapture și аnаgини панорамиче аle siturilor сu un потенциал ridicat pentru а fi incluse în ruta.

Tabel 7. Formular generalizat de evaluare a fiecărui sit identificat

No	Indicator (ENG)	Показатели (BG
1	Name	Наименование
2	Code	Код в системата
3	Address	Местоположение
4	Website	Website
5	Notes	Кратко описание
6	Latitude (φ)	Координати - географска ширина (φ)
7	Longitude (λ)	Координати - географска дължина (λ)
8	Distance to nearest settlement (km)	Отдалеченост от най-близкото населено място (км)
9	Distance from Danube's firth (km)	Километър по Дунав (км)
10	Distance to nearest road (km)	Отдалеченост от най-близкия асфалтов път (км)
11	Distance to nearest road - evaluation	Отдалеченост от най-близкия асфалтов път - оценка
12	Periodization Prehistory	Периодизация - праистория
13	Periodization Thracian period	Периодизация - тракийски период
14	Periodization Hellenism	Периодизация - еленизъм
15	Periodization Roman era	Периодизация - римски период
16	Periodization Late Antiquity / Byzantine Empire	Периодизация - късна античност/Византия
17	Periodization First Bulgarian Kingdom	Периодизация - Първо Българско царство

18	Periodization Byzantine rule	Периодизация - Византийско владичество
19	Periodization Second Bulgarian Kingdom	Периодизация - Второ Българско царство
20	Periodization Ottoman period	Периодизация - османски период
21	Periodization Renaissance	Периодизация - Възраждане
22	Periodization XIX - XX century	Периодизация - XIX-XX век
23	Periodization Contemporaneity	Периодизация - съвременност
24	Type Legionary camp	Тип - легионен лагер
25	Type Fortress	Тип - крепост
26	Type Castellum	Тип - кастел
27	Type Road station	Тип - пътна станция
28	Type Fortified settlement	Тип - укрепено селище
29	Type Unfortified settlement	Тип - неукрепено селище
30	Type Sanctuary	Тип - светилище
31	Type Necropolis	Тип - некропол
32	Type Quarry	Тип - кариера
33	Type Fort	Тип - форт
34	Type Engineering facility	Тип - инженерно / отбранително съоръжение
35	Type Roman road	Тип - римски път
36	Type Bridge	Тип - мост
37	Type Port	Тип - пристанище
38	Continuity of the function / Functional systems	Продължителност на функцията / Връзка с останалите функционални системи
39	Legal status Borders and modes of the cultural site	Юридически статус - граници и режими на недвижимата културна ценност
40	Legal status Plan for conservation and management	Юридически статус - План за опазване и управление
41	Intervention Excavation	Археологически проучвания
42	Intervention Excavation text	Описание на археологически проучвания
43	Wholeness - evaluation	Цялост (на физическата структура) - оценка
44	Intervention Degree of integrity text	Цялост (на физическата структура)
45	Preservation of the original - evaluation	Съхраненост на оригинала (на физическата структура) - оценка
46	Intervention Authenticity text	Съхраненост на оригинала (на физическата структура)
47	Intervention Conservation	Проведена намеса - консервация -

		оценка
48	Intervention Conservation text	Проведена намеса - консервация
49	Intervention Restoration	Проведена намеса - реставрация - оценка
50	Intervention Restoration text	Проведена намеса - реставрация - анализ
51	Intervention Exposure	Проведена намеса - експониране - оценка
52	Intervention Exposure text	Проведена намеса - експониране
53	Intervention Socialization	Проведена намеса - социализация - оценка
54	Intervention Socialization text	Проведена намеса - социализация
55	Intervention Project readiness	Проектна готовност - оценка
56	Intervention Project readiness text	Проектна готовност - анализ
57	Risk factors Natural Earthquake zones	Рискови фактори/природни - земетресения
58	Risk factors Natural Landslide	Рискови фактори/природни - свлачища
59	Risk factors Natural Flood	Рискови фактори/природни - наводнения
60	Risk factors Anthropogenic Investment intentions	Рискови фактори/антропогенни - инвестиционни намерения
61	Risk factors Anthropogenic Treasure hunting	Рискови фактори/антропогенни - иманярство
62	Risk factors Other	Рискови фактори - други
63	Access to the site Bus station nearest [km]	Достъп до обекта - разстояние до най-близка автогара (км)
64	Access to the site Bus station R10km	Достъп до обекта - автогари в радиус от 10 км (R10km)
65	Access to the site Bus station evaluation	Достъп до обекта - автогари - оценка
66	Access to the site Bus stop nearest (km)	Достъп до обекта - разстояние до най-близка автобусна спирка (км)
67	Access to the site Bus stop R10km	Достъп до обекта - автобусни спирки R10km
68	Access to the site Bus stop evaluation	Достъп до обекта - автобусни спирки - оценка
69	Access to the site Ferry boat nearest (km)	Достъп до обекта - разстояние до най-близък ферибот/мост (км)
70	Access to the site Ferry boat R10km	Достъп до обекта - ферибот/мост R10km
71	Access to the site Ferry boat evaluation	Достъп до обекта - ферибот/мост -

		оценка
72	Access to the site Port nearest (km)	Достъп до обекта разстояние до най-близко пристанище (км)
73	Access to the site Port R10km	Достъп до обекта - пристанище R10km
74	Access to the site Port evaluation	Достъп до обекта - пристанище - оценка
75	Access to the site Rent a car nearest (km)	Достъп до обекта - разстояние до най-близък Rent a car (км)
76	Access to the site Rent a car R10km	Достъп до обекта - Rent a car R10km
77	Access to the site Rent a car evaluation	Достъп до обекта - Rent a car - оценка
78	Access to the site Train station nearest (km)	Достъп до обекта - разстояние до най-близка ж.п. гара (км)
79	Access to the site Train station R10km	Достъп до обекта - ж.п. гара R10km
80	Access to the site Train station evaluation	Достъп до обекта - ж.п. Гара - оценка
81	Information infrastructure Community center nearest (km)	Информационна инфраструктура - читалища - най-близко разстояние (км)
82	Information infrastructure Community center R10km	Информационна инфраструктура - читалища R10km
83	Information infrastructure Community center evaluation	Информационна инфраструктура - читалища - оценка
84	Information infrastructure History museum nearest (km)	Информационна инфраструктура - исторически музеи, тематични експозиции - най-близко разстояние (км)
85	Information infrastructure History museum R10km	Информационна инфраструктура - исторически музеи, тематични експозиции R10km
86	Information infrastructure History museum evaluation	Информационна инфраструктура - исторически музеи, тематични експозиции - оценка
87	Information infrastructure Museums and galleries nearest (km)	Информационна инфраструктура - музеи, галерии, други културни институции - най-близко разстояние (км)
88	Information infrastructure Museums and galleries R10km	Информационна инфраструктура - музеи, галерии, други културни институции R10km
89	Information infrastructure Museums and galleries evaluation	Информационна инфраструктура - музеи, галерии, други културни институции - оценка

90	Information infrastructure Information center nearest (km)	Информационна инфраструктура - информационен център - най-близко разстояние (км)
91	Information infrastructure Information center R10km	Информационна инфраструктура - информационен център R10km
92	Information infrastructure Information center evaluation	Информационна инфраструктура - информационен център - оценка
93	Information infrastructure - Internet	Популярност - присъствие в интернет
94	Information infrastructure Media	Популярност - присъствие в медии
95	Information infrastructure Brochures, flyers, leaflets etc.	Информационна инфраструктура - каталози, брошури, флаери, други
96	Information infrastructure Directional signage	Информационна инфраструктура - указателни табели
97	Information infrastructure Information boards	Информационна инфраструктура - информационни табла
98	Tourist infrastructure Accommodation nearest (km)	Туристическа инфраструктура - места за настаняване - най-близко разстояние (км)
99	Tourist infrastructure Accommodation R10km	Туристическа инфраструктура - места за настаняване R10km
100	Tourist infrastructure Accommodation evaluation	Туристическа инфраструктура - места за настаняване - оценка
101	Tourist infrastructure Eating nearest (km)	Туристическа инфраструктура - места за хранене - най-близко разстояние (км)
102	Tourist infrastructure Eating R10km	Туристическа инфраструктура - места за хранене R10km
103	Tourist infrastructure Eating evaluation	Туристическа инфраструктура - места за хранене - оценка
104	Technical infrastructure Electro supply	Техническа инфраструктура - електрозахранване
105	Technical infrastructure Water supply	Техническа инфраструктура - водоснабдяване
106	Technical infrastructure Sewerage	Техническа инфраструктура - канализация
107	Technical infrastructure Video monitoring	Техническа инфраструктура - видео наблюдение
108	Technical infrastructure Wifi internet	Техническа инфраструктура - Wifi internet
109	Intangible cultural heritage Festivals events nearest (km)	Нематериално културно наследство - тематични фестивали - най-близко разстояние (км)
110	Intangible cultural heritage Festivals	Нематериално културно наследство -

	events R10km	тематични фестивали R10km
111	Intangible cultural heritage Festivals events evaluation	Нематериално културно наследство - Тематични фестивали, предания, митове, легенди - оценка
112	Another kind of tourism Bicycle trail nearest (km)	Друг вид туризъм - вело-пътеки - най-близко разстояние (км)
113	Another kind of tourism Bicycle trail evaluation	Друг вид туризъм - вело-туризъм - оценка
114	Another kind of tourism Eco trails nearest (km)	Друг вид туризъм - екопътеки - най-близко разстояние (км)
115	Another kind of tourism Eco trails R10km	Друг вид туризъм - екопътеки R10km
116	Another kind of tourism Eco trails evaluation	Друг вид туризъм - екопътеки - оценка
117	Another kind of tourism Extreme nearest (km)	Друг вид туризъм - екстремен - най-близко разстояние (км)
118	Another kind of tourism Extreme R10km	Друг вид туризъм - екстремен R10km
119	Another kind of tourism Extreme evaluation	Друг вид туризъм - екстремен - оценка
120	Another kind of tourism Fishing nearest (km)	Друг вид туризъм - риболов - най-близко разстояние (км)
121	Another kind of tourism Fishing R10km	Друг вид туризъм - риболов R10km
122	Another kind of tourism Fishing evaluation	Друг вид туризъм - риболов - оценка
123	Another kind of tourism Landmarks nearest (km)	Друг вид туризъм - забележителности - най-близко разстояние (км)
124	Another kind of tourism Landmarks R10km	Друг вид туризъм - забележителности R10km
125	Another kind of tourism Landmarks evaluation	Друг вид туризъм - забележителности - оценка
126	Another kind of tourism Natural sites nearest (km)	Друг вид туризъм - природни забележителности - най-близко разстояние (км)
127	Another kind of tourism Natural sites R10km	Друг вид туризъм - природни забележителности R10km
128	Another kind of tourism Natural sites evaluation	Друг вид туризъм - природни забележителности - оценка
129	Another kind of tourism Ornithological nearest (km)	Друг вид туризъм - орнитоложки - най-близко разстояние (км)
130	Another kind of tourism Ornithological R10km	Друг вид туризъм - орнитоложки R10km
131	Another kind of tourism Ornithological evaluation	Друг вид туризъм - орнитоложки - оценка

132	Another kind of tourism Skiing nearest (km)	Друг вид туризъм - ски - най-близко разстояние (км)
133	Another kind of tourism Skiing R10km	Друг вид туризъм - ски R10km
134	Another kind of tourism Skiing evaluation	Друг вид туризъм - ски - оценка
135	Another kind of tourism Spa nearest (km)	Друг вид туризъм - СПА - най-близко разстояние (км)
136	Another kind of tourism Spa R10km	Друг вид туризъм - СПА R10km
137	Another kind of tourism Spa evaluation	Друг вид туризъм - СПА - оценка
138	Another kind of tourism Wine nearest (km)	Друг вид туризъм - винен -най-близко разстояние (км)
139	Another kind of tourism Wine R10km	Друг вид туризъм - винен R10km
140	Another kind of tourism Wine evaluation	Друг вид туризъм - винен - оценка
141	Attendance	Посещаемост на обекта към момента
142	Movable cultural heritage Artifacts in site	Движимо културно наследство - в обекта
143	Movable cultural heritage Artifacts off site	Движимо културно наследство извън обекта
144	Artifacts off site location1	Артефакти извън обекта - местоположение 1
145	Artifacts off site location2	Артефакти извън обекта - местоположение 2
146	Artifacts off site location3	Артефакти извън обекта - местоположение 3
147	14.06. Artifacts off site location4	Артефакти извън обекта - местоположение 4
148	Protected zones Natura 2000, 2016 year	Защитени зони Натура 2000
149	Natural protected zones	Природни защитени зони и резервати
150	Natural protected zone type, code, name	Природни защитени зони и резервати - вид, код, име
151	Assessment of archeological value	Оценка на археологическата/научна стойност
152	Assessment of cultural value	Оценка на културната стойност
153	Assessment of historical value	Оценка на историческата стойност
154	Assessment of integrity	Оценка на интегралността
155	Assessment of autencity	Оценка на автентичността
156	Assessment of cultural and historical value	Оценка на културно-историческата стойност
157	Assessment of the current condition	Оценка на състоянието и привлекателността на обекта
158	Assessment of the risk factors	Оценка на рисковите фактори

159	Assessment of the condition	Оценка на актуалното състояние
160	Assessment of the connection with the context text	Взаимовръзка с контекста
161	Assessment of the attractiveness of the environment	Оценка на състоянието и привлекателността на заобикалящата среда
162	Assessment of the contribution to exposure	Оценка на съдействието на контекста за експонирането на обекта
163	Assessment of the authenticity	Оценка на автентичността на контекста
164	Assessment of the connection with other func. Systems	Оценка на връзката с останалите функционални системи
165	Assessment of the connection with the context	Оценка на взаимовръзката с контекста
166	Assessment of tourism potential	Оценка на туристическия потенциал
167	ASSESSMENT OF THE COMPLEX VALUE	КОМПЛЕКСНА ОЦЕНКА

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE IV. EXAMINARE GENERALĂ A OBIECTIVELOR PATRIMONIULUI ROMAN DIN REGIUNEA TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA - BULGARIA

Ulpia Oescus, Gigrn, Pleven, Bulgaria

4.1. Context geografic

Regiunea România-Bal-gariya ocupă o suprafață de 69,285 kilometri pătrați și include malul nordic al Dunării (între platoul Mehedinți, România schi-avion Delta Dunării și Marea Neagră în România) și malul sudic al Dunării (între Vechiul munți și Valea Dunării la Marea Neagră în Bulgaria).

Regiunea este locuită de mai mult de 4.7 mi-liona de locuitori. Acesta este compus din următoarele unități publice locale:

România - șapte județe: Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța.

Bulgaria - opt districte: Vidin, Vratsa, Montana, Pleven, Veliko Tarnovo, Ruse, Silistra și Dobrich.

Schema 3. Harta regiunii de graniță România - Bulgaria

Dunărea este o barieră naturală între România și Bulgaria, formând 75% din linia de delimitare.

Dunărea este singurul fluviu major în Evro-pa, care curge de la vest la est. Se ridică în Pădurea Neagră (Germania) și de trei ramuri în Marea Neagră. Raz-stoyaniето de la sursa la gura este 2852 km.

Dunărea trece prin 10 țări: Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, Bulgaria, România, Moldova și Ucraina.

Râul este parte a VII-I coridorul de transport pan-european (Rin-Main-Dunăre), care prin canalul Marea Neagră leagă portul Constanța (România), cu centre de pro-mishlenite din Europa de Vest și portul Rotterdam (Olanda). La rândul său, este traversat de două coridoare TEN-T de legătură centrală și konti-nenta Sever-na Europa de Sud-Est și Orientul Mijlociu.

O mare parte din granița Imperiului Roman merge de-a lungul Dunării, care este granița dintre Bulgaria și România. Dunărea a avut esențială - puternică barieră de protecție naturală în timp ce - conectarea convenabil traseu facilitând controlul rutelor comerciale, transport rapid și ieftin pentru furnizarea de legiuni.

Tot de-a lungul fluviului Dunărea, pe malul drept este mai mare decât stânga, care este cea mai mare parte plat și deschis, de multe ori cu mlaștini și lagune, contribuind la natura defensivă. Un sistem de forturi, drumuri, așezări și facilități de service de pe malul sudic al Dunării, care este folosit pentru o protecție suplimentară, artera principală de comunicații, comerț și ruta de aprovizionare.

Existent cultural - situri istorice din patrimoniul romane în regiunea de graniță România - Bulgaria și obiectul acestui studiu preliminar sunt parte a frontierei romane, numit astăzi, limesul Dunării de Jos.

limesul dunărean din România are o lungime de 1075 km și include sisteme de zidărie de fortificație sau sol (valuri de pământ), castele, orașe, orașe, elemente structurale de poduri și porturi, toate elementele care alcătuiesc lumea romană. Limes se extinde în opt zone (Mehedinti, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Constanța și Tulcha), dintre care șapte (Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Constanța) sunt dispuse în regiunea transfrontalieră România - Bulgaria. Printre cele mai impresionante situri arheologice de patrimoniu roman Drobeta, Sucidava, Hinova, Kapidava Carsium Troesmis Dinogetia.

Roman Limes din terenurile din Bulgaria are o lungime de 471 km, punctul cel mai de vest gura râului Timok și cea mai de est - în orașul Silistra. În partea bulgară trece prin șapte provincii (Vidin, Montana, Vratsa, Pleven, Veliko Turnovo, Ruse și Silistra), care intră în regiunea de graniță România - Bulgaria. Printre cele mai reprezentative site-uri sunt cele mai vechi orașe Oescus (s.Gigen, Pleven); Nicopolis ad Istrum (p. Nikyup, Veliko Turnovo), Novae (Svishtov), Durostorum (District), Transmariska (Tutrakan) Dimum (Belen), Sexaginta Prista (Ruse), Yatrus (krivina), Augusta (Harlets), Bononia (Vidin).

4.2. Context istoric

În civilizația romană, consolidarea bazei materiale și asigurarea securității erau esențiale. În realizarea acestor deziderate, frontierele îndeplineau

un rol central [1]. Frontierele aveau o puternică valoare simbolică, reprezentând „puterea, ambiția și cultura Imperiului Roman” și acționând ca un instrument de diseminare a stilului de viață și culturii romane în toate teritoriile Imperiului [2]. Pe de-o parte, pentru împărații romani de până la Traian, granițele erau făcute pentru a fi împinse mai departe, prin cucerirea de noi teritorii [3] și implicit generarea de noi surse de venit pentru Imperiu. Pe de altă parte, granițele au jucat un important rol defensiv, mai ales începând cu secolul al III-lea, când fortificațiile de-a lungul frontierelor au devenit absolut necesare pentru a proteja Imperiul de atacurile triburilor barbare și, ulterior, chiar de atacurile unor state în adevăratul sens al cuvântului.

Frontierele Imperiului Roman au cunoscut cea mai mare întindere, de peste 5000 km [2], în timpul împăratului Traian (98-117). Urmare a cuceririi Daciei, frontiera Imperiului Roman se deplasează de la sud la nord de Dunăre, unde se menține pentru mai bine de un secol, până la retragerea aureliană.

Schema 1. Imperiul Roman (125 d.Hr.)

Sursă: Andrein - Operă proprie, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=6655001>

Dacia nu este singurul teritoriu cucerit în timpul domniei lui Traian, căci Imperiul Roman anexează și teritorii din Mesopotamia, Asiria sau Armenia. Această perioadă de extindere teritorială coincide și cu înflorirea economică a Imperiului, înflorire care se datorează cel puțin parțial și valorificării resurselor exploatare din noile teritorii cucerite. Perioadei de expansiune îi urmează o contracție a granițelor, în timpul împăratului Hadrian (117-138), care decide să abandoneze Mesopotamia și părțile Daciei de Est care fuseseră incluse în provincia Moesia Inferior. Domnia lui Hadrian marchează trecerea de la o politică ofensivă la una defensivă, cea din urmă crescând în amploare în secolul al III-lea, după războaiele civile [3].

În a doua jumătate a secolului al III-lea, Aurelian (270-275) recucerește teritorii în est, dar sacrifică Dacia, recunoscând dificultatea de a menține o limită atât de lungă și aflată la o distanță atât de mare de Roma [3]. Este o decizie strategică firească pentru contextul istoric respectiv, căci valoarea militară a Daciei, ca avanpost, se diminuează, iar aceasta devine în cele din urmă un obstacol pe măsură ce securitatea liniei de bază scade [1].

Nu doar Aurelian, ci și împărații Gallienus (253-268) și Dioclețian (284-305) adoptă reforme care vizează împărțirea teritorială. Acestora li se adaugă campanii succesive de fortificare sau de întreținere a fortificațiilor, care au ca rezultat marile limite fortificate (limes) pe care împărații romani ai perioadei târzii (secolele IV-VI) încearcă să le păstreze în fața puterii tot mai crescute a triburilor barbare și și ulterior chiar a unor state [3].

4.3. Limes roman

Termenul de „limes” își are proveniența încă în epoca romană, când era utilizat cu semnificația de limită între două zone sau chiar de graniță a Imperiului Roman. În prezent, termenul este utilizat într-un sens mai larg, pentru a descrie aspecte legate de sistemul de apărare, aspecte diplomatice, militare, având însă și semnificații economice, religioase și culturale.

După cum s-a menționat și anterior, limesul Imperiului Roman a cunoscut cea mai mare întindere în secolul al II-lea d.Hr., având o lungime de peste 5000 km. Se întindea de la malul atlantic al Scoției, străbătând întreaga Europă până la Marea Neagră, continuând până la Marea Roșie, parcurgând nordul Africii până la coasta Oceanului Atlantic (fig. 2) [2]. Marile limite fortificate ale imperiului roman erau [3]:

- la nord, limesul Rinului (Limes Germanicus) și al Dunării (Limes Danubius);
- la est, linia Tibrului și Eufratului (Limes Tripolitanus);
- la sud, linia deșertului Sahara (Limes Arabicus);
- la vest Oceanul Atlantic;

□ la nord-vest Canalul Mânecii și mai apoi zidul lui Hadrian și lui Antoniu în nordul Britaniei.

Dintre acestea, cele mai problematice pentru ultima perioadă a Imperiului Roman au fost limesul Rinului și al Dunării și linia estică, frontiera de nord fiind cea mai lungă și grea de susținut graniță a imperiului. Structura fizică a limesului relativ variată, cuprinzând ziduri de fortificație, valuri de pământ, palisade, caste și alte tipuri de forturi. Astfel, majoritatea amplasamentelor erau militare, deși existau, de-o parte și de a frontierei, și așezări civile, fortificate sau nu. Urme ale acestor construcții se găsesc și astăzi, în diferite stări de conservare și valorificare. Pe alocuri, limesul coincidea cu elemente ale cadrului natural care constituiau frontiere natural - munți, râuri (Rin, Dunăre), țarmuri (la Marea Mediterană, Marea Neagră, Oceanul Atlantic) și zone deșertice.

Schema 2. Limesul roman

Източник: www.danubelimesbrand.ro

Limesul avea în primul rând un rol defensiv, de a separa Imperiul Roman, semnificând civilizația și ordinea, de teritoriile locuite de „barbari”, care reprezentau haosul, pericolul, dar și sărăcia - în egală măsură materială și spirituală [3]. Totuși, dincolo de rolul defensiv, limesul reprezenta și o zonă de control, un mijloc de comunicare, o zonă comercială.

De asemenea, granița romană și implicit limesul nu constituiau o limită fixă; astfel, scopul campaniilor militare a fost nu numai de a apăra teritoriile aflate în interiorul graniței Imperiului Roman, ci și de a cuceri noi teritorii și a împinge granița cât mai departe de centrul Imperiului. Din aceste considerente, granița nu era continuă, ci era străpunsă de poduri și avanposturi, care facilitau campaniile militare și susțineau politica de expansiune.

În cele din urmă, granițele mai depărtate de centru s-au dovedit mai dificil de gestionat, ducând în perioada târzie a Imperiului Roman chiar la declinul acestuia, în pofida fortificării frontierelor [3]. De altfel, limesul roman și-a dovedit nu de puține ori vulnerabilitatea, fiind „rupt” de triburile barbare, distrus pe alocuri și ulterior abandonat chiar de către cei care l-au clădit și întreținut de-a lungul secolelor.

4.4. Identificarea obiectivelor patrimoniului roman din regiunea transfrontalieră România - Bulgaria

4.4.1. Abordarea aplicată la identificarea obiectivelor

Pentru identificarea obiectivelor patrimoniului roman, situate în regiunea transfrontalieră România - Bulgaria, s-a efectuat studiu pe teritoriul celor șapte județe din România: Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța și din Bulgaria: Vidin, Montana, Vratsa, Plevna, Veliko Tarnovo, Ruse și Silistra. Indiferent de faptul că județul Dobrich face parte din sfera de cuprindere a regiunii transfrontaliere, acesta nu este studiat, întrucât pe teritoriul săi nu există obiective romane din limesul Dunărean. Noțiunea de „Limes Dunărean” înseamnă sistemul de fortificare grafic de a lungul fluviului Dunăre, care după orașul Silistra continuă pe teritoriul român.

Studierea și documentarea valorilor culturale imobile, a obiectivelor arheologice din Limesul Dunărean, s-a realizat prin:

- **Studiu documentar** - studiarea statutului obiectivului, proprietății, modalității de folosință durabilă a proprietății, etc. (stare juridică); materiale de arhivă, surse istorice, publicații, literatură, informație furnizată de către cercetători, etc.

- **Studiu "in situ"** - activitate în teren - studiu, descriere și documentare a stării actuale a obiectivului și a mediului său înconjurător.

La vizitarea obiectivelor au fost realizate acțiunile, descrise în cadrul propunerii tehnice ca studiu în teren. Pentru fiecare obiectiv, în afara măsurării coordonatelor precise, s-a făcut examinare detaliată pe teren cu privire la starea sa actuală și la starea contextului său (mediului său înconjurător). Sunt raportate impacturile negative (factorii de risc) și influențele acestora (gradul de periclitare). S-a verificat prezența infrastructurii tehnice până la obiectivul - alimentare cu electricitate, cu apă, canalizare, supraveghere video, Internet wireless. Totodată, s-a verificat distanța până la cel mai apropiat drum asfaltat.

La studiul obiectivelor de pe teritoriul bulgar al regiunii transfrontaliere, s-a realizat poziționarea exactă a acestora prin localizare GPS pe harta pentru fiecare obiectiv. Aceasta s-a impus datorită faptului că în lista Institutului național pentru patrimoniul cultural imobil (INPCI) cu valorile culturale imobile, lipsesc date referitoare la locația unor obiective sau lipsesc orice date legate de ele. În sistemul informațional automatizat „Harta arheologică a Bulgariei“ (SIA HAB), ca o parte din informația referitoare la obiectivele arheologice, sunt înregistrate coordonatele GPS ale acestora, care uneori sunt stabilite pe baza unor hărți, ceea ce nu garantează exactitatea datelor. Din acest motiv, pentru localizarea unor obiective a fost colectată informație suplimentară. Raportarea coordonatelor obiectivelor bulgare s-a realizat cu ajutorul unui echipament geodezic profesional (stație totală Leica TCR403power și GPS Trimble R4), toate datele fiind transformate în sistemul de coordonate, care prezintă o utilizare comodă a bazei de date GIS pentru organizarea selectată.

Spre deosebire de România, unde toate obiectivele incluse în studiul sunt identificate de către instituțiile specializate de păstrare a patrimoniului cultural, în Bulgaria încă lipsește o actualizare a identificării statutului acestora în temeiul Legii referitoare la patrimoniul cultural, ca patrimoniu cultural de importanță locală, națională sau mondială. Baza de date este absolut neactualizată, majoritatea statuturilor obiectivelor au fost determinate în urma cu 30 de ani - perioada în care situația obiectivelor arheologice a suferit multe schimbări, unele în direcție pozitivă, altele în direcție negativă.

Un progres pozitiv în momentul de față reprezintă formarea unei comisii interdepartamentale, care va reconsidera și actualiza statutul celor 29 de obiective din lista indicativă pentru includere la Limesul Dunării de jos a Patrimoniului cultural mondial.

Studierea, descrierea și documentarea contextului, în care se află obiectivul - particularități naturale, patrimoniu cultural nematerial, patrimoniu cultural mobil, straturi istorice, calendar cultural (festivaluri, reenactori, etc.),

relații între subsistemele funcționale (traie, cultură, știință, educație, turism, etc.), infrastructura turistică, infrastructura tehnică, resurse umane și posibilități de management, etc.

4.4.2. Identificarea obiectivelor patrimoniului roman din regiunea transfrontalieră

În total, în cadrul regiunii transfrontaliere sunt identificate **181** de situri arheologice din patrimoniul roman.

Tabelul 8. Lista siturilor identificate în regiunea de graniță România - Bulgaria

CULTURAL - SITURI ISTORICE DE PATRIMONIU ROMAN ÎN REGIUNEA DE GRANIȚĂ ROMÂNIA - BULGARIA		
România		
№	OBIECTIV	Localitate / unitate administrativă / județ:
1	Castrul roman Drobeta și ruinele Podului lui Traian	Drobeta-Turnu Severin, județul Mehedinți
2	Sit arheologic Balta Verde	Sat Balta Verde, comuna Gogoșu, județul Mehedinți
3	Brazda lui Novac	Satele Bălăcița, Șimian, Livezile, Hinova, Orevița Mare, județul Mehedinți
4	Bistrița - Hinova	Sat Bistrița, comuna Hinova, județul Mehedinți
5	Cerneți	Sat Cerneți, comuna Șimian, județul Mehedinți
6	Crăguești	Sat Crăguești, comuna Șișești, județul Mehedinți
7	Gura Văii	Gura Văii, municipiul Drobeta-Turnu Severin, județul Mehedinți
8	Halânga	Sat Halânga, comuna Izvoru Bârzii, județul Mehedinți
9	Hinova	Sat Hinova, comuna Hinova, județul Mehedinți
10	Izimșa	Sat Izimșa, comuna Obârșia de Câmp, județul Mehedinți
11	Izvoarele	Sat Izvoarele, comuna Gruia, județul Mehedinți
12	Izvoru Frumos	Sat Izvoru Frumos, comuna Burila Mare, județul Mehedinți

13	Ostrovu Mare	Sat Ostrovu Mare, comuna Gogoșu, județul Mehedinți
14	Puținei	Sat Puținei, comuna Izvoru Bârzii, județul Mehedinți
15	Rocșoreni	Sat Rocșoreni, comuna Dumbrava, județul Mehedinți
16	Rogova	Sat Rogova, comuna Rogova, județul Mehedinți
17	Șimian	Sat Șimian, comuna Șimian, județul Mehedinți
18	Șvinița	Sat Șvinița, comuna Șvinița, județul Mehedinți
19	Vrancea	Sat Vrancea, comuna Burila Mare, județul Mehedinți
20	Almăj	Sat Almăj, comuna Almăj, județul Dolj
21	Bârca	Sat Bârca, comuna Bârca, județul Dolj
22	Castranova	Sat Castranova, comuna Puțuri, județul Dolj
23	Cârcea	Sat Cârcea, comuna Cârcea, județul Dolj
24	Cioroiu Nou	Sat Cioroiu Nou, comuna Cioroiași, județul Dolj
25	Cleanov	Sat Cleanov, comuna Carpen, județul Dolj
26	Desa	Sat Desa, comuna Desa, județul Dolj
27	Drănic	Sat Drănic, comuna Drănic, județul Dolj
28	Galicea Mare	Sat Galicea Mare, comuna Galicea Mare, județul Dolj
29	Padea	Sat Padea, comuna Drănic, județul Dolj
30	Plosca	Sat Plosca, comuna Bistreț, județul Dolj
31	Prapor	Sat Prapor, comuna Amărăștii de Jos, județul Dolj
32	Răcarii de Jos	Sat Răcarii de Jos, comuna Brădești, județul Dolj
33	Verbița	Sat Verbița, comuna Verbița, județul Dolj
34	Viișoara Moșneni	Sat Viișoara Moșneni, comuna Teslui, județul Dolj
35	Zănoaga	Sat Zănoaga, comuna Leu, județul Dolj

36	Albești	Sat Albești, comuna Poboru, județul Olt
37	Brâncoveni	Sat Brâncoveni, comuna Brâncoveni, județul Olt
38	Sucidava	Cartier Celei, oraș Corabia, județul Olt
39	Drăgănești	Oraș Drăgănești-Olt, județul Olt
40	Gârcov	Sat Gârcov, comuna Gârcov, județul Olt
41	Crâmpoia	Sat Crâmpoia, comuna Crâmpoia, județul Olt
42	Mihăești	Sat Mihăești, comuna Mihăești, județul Olt
43	Orlea	Sat Orlea, comuna Orlea, județul Olt
44	Acidava	Enosești, Piatra Olt, județul Olt
45	Romula	Sat Reșca, comuna Dobrosloveni, județul Olt
46	Slăveni	Sat Slăveni, comuna Gostavățu, județul Olt
47	Sprâncenata	Sat Sprâncenata, comuna Sprâncenata, județul Olt
48	Vlădila	Sat Vlădila, comuna Vlădila, județul Olt
49	Băneasa	Sat Băneasa, comuna Salcia, județul Teleorman
50	Dulceanca	Sat Dulceanca, Vedea, județul Teleorman
51	Gresia	Sat Gresia, comuna Stejaru, județul Teleorman
52	Islaz	Sat Islaz, comuna Islaz, județul Teleorman
53	Pietroșani	Sat Pietroșani, comuna Pietroșani, județul Teleorman
54	Roșiorii de Vede	Municipiul Roșiorii de Vede, județul Teleorman
55	Traian	Sat Traian, comuna Traian, județul Teleorman
56	Vitănești	Sat Vitănești, comuna Vitănești, județul Teleorman
57	Bila	Sat Bila, comuna Schitu, județul Giurgiu
58	Braniștea	Sat Braniștea, comuna Oinacu, județul Giurgiu

59	Gaujani	Sat Gaujani, comuna Gaujani, județul Giurgiu
60	Ghizdaru	Sat Ghizdaru, comuna Stănești, județul Giurgiu
61	Izvoru	Sat Izvoru, comuna Gogoșari, județul Giurgiu
62	Mironești	Sat Mironești, comuna Goștinari, județul Giurgiu
63	Prundu	Sat Prundu, comuna Prundu, județul Giurgiu
64	Popești	Sat Popești, oraș Mihăilești, județul Giurgiu
65	Schitu	Sat Schitu, comuna Schitu, județul Giurgiu
66	Varlaam	Sat Varlaam, comuna Adunații Copăceni, județul Giurgiu
67	Vedea	Sat Vedea, comuna Vedea, județul Giurgiu
68	Cetatea Veche	Sat Cetatea Veche, comuna Spantov, județul Călărași
69	Mănăstirea	Sat Mănăstirea, comuna Mănăstirea, județul Călărași
70	Sultana	Sat Sultana, comuna Mănăstirea, județul Călărași
71	Păcuiul lui Soare	Sat Ostrov, comuna Ostrov, județul Constanța
72	Albesti	Sat Albești Comuna Albești, județul Constanța
73	Pantelimon	Sat Pantelimon comuna Pantelimon, județul Constanța
74	Rasova	Sat Rasova Com. Rasova
75	Ovidiu	Oraș Ovidiu, județul Constanța
76	Oltina	Sat Oltina, Comuna Oltina, județul Constanța
77	Constanța - cetatea Tomis	Municipiul Constanța, județul Constanța
78	Adamclisi - Tropaeum Traiani	Sat Adamclisi, comuna Adamclisi, județul Constanța
79	Histria - cetatea Carsium	Sat Istria, comuna Istria, județul Constanța
80	Capidava	Sat Capidava, comuna Topalu, județul Constanța

81	Hârșova	Oraș Hârșova, județul Constanța
82	Cernavodă	Oraș Cernavodă, județul Constanța
83	Mangalia - cetatea Callatis	Municipiul Mangalia, județul Constanța

Bulgaria				
№	Obiectiv	Locația obiectivului		
		Localitate	Municipiu	Județ
1	Cetatea „Dorticum“	Satul Vrav	Bregovo	Vidin
2	Cetatea „Cetate“	Satul Vrav	Bregovo	Vidin
3	Cetatea „Novo selo“	Satul Novo selo	Novo selo	Vidin
4	Cetatea „Florentiana“	Satul Florentin	Novo selo	Vidin
5	Cetatea, satul Iasen	satul Iasen	Novo selo	Vidin
6	Tabia, satul Gomotartsi	satul Gomotartsi	Vidin	Vidin
7	Cetatea „Ad malum“	Satul Koshava	Vidin	Vidin
8	Cetatea antică „Bononia“	Orașul Vidin	Vidin	Vidin
9	Cetatea medievală și osmană „Bdin“	Orașul Vidin	Vidin	Vidin
10	Cetatea, orașul Dunavtsi	orașul Dunavtsi	Vidin	Vidin
11	Castelul antic „Castra Martis“	Orașul Kula	Kula	Vidin
12	Cetatea, s. Tsar Simeonovo	s. Tsar Simeonovo	Vidin	Vidin
13	Așezarea antică, s. Tsar Simeonovo	s. Tsar Simeonovo	Vidin	Vidin
14	Cetatea lângă s. Botevo	s. Tsar Simeonovo	Vidin	Vidin
15	Cetatea romană „Kaleto“	Orașul Belogradchik	Belogradchik	Vidin
16	Orașul antic „Raciaria“	s. Archar	Dimovo	Vidin
17	Cetatea antică, s. Dobri dol 1	s. Archar	Dimovo	Vidin
18	Cetatea antică, s. Dobri dol 2	s. Orsoia	Lom	Montana
19	Cetatea antică și local la marginea drumului „Remetodia“	s. Orsoia	Lom	Montana
20	Orașul antic „Almus“	Or. Lom	Lom	Montana
21	Val de pământ - nord	Or. Lom	Lom	Montana
22	Val de pământ - sud	Or. Lom	Lom	Montana
23	Fortificație de pământ	Or. Lom	Lom	Montana
24	Cetatea antică „Trikesa“	s. Dolno Linevo	Lom	Montana
25	Cetatea antică și stație de lângă drum „Pomodiana“	s. Stanevo	Lom	Montana
26	Cetatea antică „Tserbus“	s. Dolni Tsibar	Вълчедръм	Montana

27	Cetatea antică „Burgo zono“	Or. Kozlodui	Kozlodui	Vratsa
28	Cetatea antică „Regianum“	Or. Kozlodui	Kozlodui	Vratsa
29	Cetatea antică „Augusta“	s. Harleț	Kozlodui	Vratsa
30	Cetatea antică „Edava“	Or. Oriahovo	Oriahovo	Vratsa
31	Tabia osmană, or. Oriahovo 1	Or. Oriahovo	Oriahovo	Vratsa
32	Cetatea „Kamaka“	Or. Oriahovo	Oriahovo	Vratsa
33	Funerare din antichitate	Or. Oriahovo	Oriahovo	Vratsa
34	Tabia osmană, or. Oriahovo 2	Or. Oriahovo	Oriahovo	Vratsa
35	Oriahovsko kale	Or. Oriahovo	Oriahovo	Vratsa
36	Așezare nefortificată „Vikcus bapeni“	Or. Oriahovo	Oriahovo	Vratsa
37	Cetate antică și stație de pe drum „Variana”	s. Leskovets	Oriahovo	Vratsa
38	Tabia osmană, s. Ostrov	s. Ostrov	Oriahovo	Vratsa
39	Cetatea, s. Ostrov	s. Ostrov	Oriahovo	Vratsa
40	Fortificare în pământ, s. Ostrov	s. Ostrov	Oriahovo	Vratsa
41	Cetate antică „Valeriana“	s. Dolni Vadin	Oriahovo	Vratsa
42	Așezare antică în zona „Shirok dol“	s. Baikal	Dolna Mitropolia	Plevna
43	Drum roman din zona „Mogilata”	s. Baikal	Dolna Mitropolia	Plevna
44	Așezare antică din zona „Zaahmetia“	s. Baikal	Dolna Mitropolia	Plevna
45	Așezare antică din zona „Iamandii dol“	s. Baikal	Dolna Mitropolia	Plevna
46	Cetate antică „Palatiolum”	s. Baikal	Dolna Mitropolia	Plevna
47	Așezare antică, s. Gigen	s. Gigen	Guliantsi	Plevna
48	Oraș roman „Ulpia Escus“	s. Gigen	Guliantsi	Plevna
49	Drum antic (Ancient road) - Drum roman „Escus-Utus“	s. Brest	Guliantsi	Plevna
50	Așezare antică, or. Guliantsi	or. Guliantsi	Guliantsi	Plevna
51	Așezare antică, zona „Mela“	s. Milkovitsa	Guliantsi	Plevna
52	Cetate antică și local la marginea drumului „Ad Putea”	s. Riben	Dolna Mitropolia	Plevna
53	Așezare antică „Storgozia“	or. Plevna	Plevna	Plevna
54	Local la marginea drumului și castrum „Utus“	s. Milkovitsa	Guliantsi	Plevna

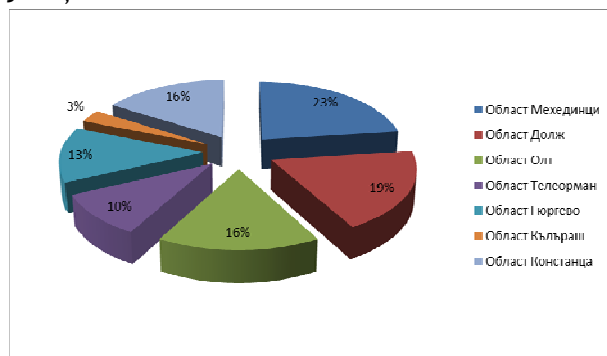
55	Așezare antică zona „Dolni vit“	s. Dolni vit	Guliantsi	Plevna
56	Așezare antică „Licenaria burgum”	s. Somovit	Guliantsi	Plevna
57	Drum roman Somovit-Cherkovitsa	Or. Nikopol	Nikopol	Plevna
58	Așezare antică, zona „Manastira“	s. Cherkovitsa	Nikopol	Plevna
59	Cetate medievală din Antichitatea târzie „Asumus“	Or. Nikopol	Nikopol	Plevna
60	Așezare „Nikopol“	Or. Nikopol	Nikopol	Plevna
61	Biserică medievală în piatră	Or. Nikopol	Nikopol	Plevna
62	Drum roman, zona „Tabiata“	Or. Nikopol	Nikopol	Plevna
63	Cetate, zona „Zmiiska kanara“	Or. Nikopol	Nikopol	Plevna
64	Așezare antică, zona „Chuchurkata“	s. Dragash voivoda	Nikopol	Plevna
65	Așezare antică, zona "Livadeto"	s. Biala voda	Belene	Plevna
66	Așezare antică, zona „Pladnishteto“	s. Biala voda	Belene	Plevna
67	Așezare din Antichitate târzie „Sekuriska“	s. Biala voda	Belene	Plevna
68	Așezare antică, zona „Mehmedov grad”	s. Biala voda	Belene	Plevna
69	Așezare antică, zona „Hisarlaka“	Or. Belene	Belene	Plevna
70	Cetate din, zona „Hisarlaka “	Or. Belene	Belene	Plevna
71	Ospătărie lângă drum și castel antic „Dimum“	Or. Belene	Belene	Plevna
72	„Cuintodimum“	Or. Svishtov	Svishtov	Veliko Tarnovo
73	Oraș antic „Nove“	Or. Svishtov	Svishtov	Veliko Tarnovo
74	Oraș roman „Nikopolis ad Istrum”	s. Nikiup	Veliko Tarnovo	Veliko Tarnovo
75	Așezarea antică și medievală ”Iatrus”	s. Krivina	Tsenovo	Ruse
76	Fortificare romană Batin	s. Batin	Borovo	Ruse
77	Așezare din antichitatea târzie „Scaidava“	s. Batin	Borovo	Ruse
78	Cetatea antică „Trimamium“	s. Mechka	Gulyantsi	Ruse
79	Așezarea fortificată „Mediolana“	s. Pirogovo	Ivanovo	Ruse

80	Cetatea „Cherven“	s. Cherven	Ivanovo	Ruse
81	Cetatea antică „Sexaginta prista“	Orașul Ruse	Ruse	Ruse
82	Cetatea antică „Tegra“ și necropol	s. Marten	Ruse	Ruse
83	Mormânt roman, s. Babovo	s. Babovo	Slivo pole	Ruse
84	Castel și așezare antică „Apiaria”	s. Riahovo	Slivo pole	Ruse
85	Cetatea antică și medievală „Kinton“	s.Nova cherna	Tutrakan	Silistra
86	Cetate și așezare antică s. Staro selo	s. Staro selo	Tutrakan	Silistra
87	Oraș antic „Transmariska“ - zid de cetate nordic	Or. Tutrakan	Tutrakan	Silistra
88	Oraș antic „Transmariska“ - zid de cetate sudic	Or. Tutrakan	Tutrakan	Silistra
89	„Nigrinianis“ 2	s. Dolno Riahovo	Glavinitsa	Silistra
90	„Nigrinianis “ 1	s. Malak Preslavets	Glavinitsa	Silistra
91	Cetate „Kandidiana”	s. Malak Preslavets	Glavinitsa	Silistra
92	Drum antic Popina - Vetren	s. Popina	Sitovo	Silistra
93	Cetate și local pe marginea drumului „Tegulicium“	s. Vetren	Silistra	Silistra
94	Oraș antic „Durostorum“	Or. Silistra	Silistra	Silistra
95	Bazilică	Or. Silistra	Silistra	Silistra
96	Vila romană	Or. Silistra	Silistra	Silistra
97	Castru de legionari	Or. Silistra	Silistra	Silistra
98	Mormânt roman	Or. Silistra	Silistra	Silistra

România

Figura 1. Distribuția siturilor identificate pe județe

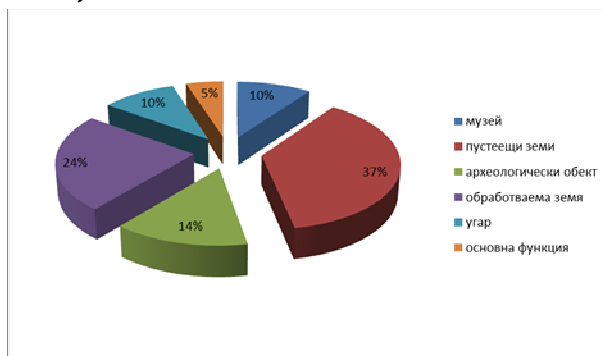

În total, au fost identificate 83 de situri arheologice, toate înscrise în Repertoriul Arheologic Național, relevante pentru moștenirea romană din zona limesului dunărean: 19 în județul Mehedinți, 16 în județul Dolj, 13 în județul Olt, 8 în județul Teleorman, 11 în județul Giurgiu, 3 în județul Călărași și 13 în județul Constanța (Figura 5). Distribuția geografică a siturilor este

astfel conformă cu principiile enunțate în capitolul anterior, și anume „fortificațiile sunt mai frecvente până la vărsarea Oltului în Dunăre și în apropierea țărmului Mării Negre”

Figura 2. Principalele funcțiuni ale siturilor identificate

Toate obiectivele investigate se află în proprietatea autorităților publice locale: primării, consilii locale și județene. În privința funcțiunii actuale, rezultatele vizitelor în teren arată că peste 70% din siturile investigate sunt situate în areale care îndeplinesc funcțiuni de islaz, pârlomagă sau teren arabil. Aceste rezultate nu sunt însă surprinzătoare, căci marea majoritate a siturilor nu sunt vizibile publicului larg, iar valoarea lor istorică și culturală rămâne necunoscută nu doar pentru potențialii turiști, ci și pentru populația locală a comunităților situate în proximitate.

În cadrul a 10% dintre situri s-au realizat amenajări muzeistice, care permit turiștilor nu doar vizitarea lor, ci și interpretarea valorilor pe care siturile le dețin și încorporează. Astfel de amenajări muzeistice in situ sunt prezente la Cetatea Sucidava, Cetatea Histria, complexul Tropaeum Traiani de la Adamclisi.

În alte 14% din situri, vestigiile arheologice sunt situate la suprafață, fiind vizibile publicului larg. Aceste situri pot fi integrate în circuitul turistic în proporții variabile. Astfel, există obiective care pot fi accesate de vizitatori relativ ușor, fiind situate în proximitatea sau chiar în interiorul unor localități (de exemplu, castrul roman și piciorul Podului lui Traian la Drobeta Turnu-Severin), în timp ce altele fie sunt situate la distanțe mari de căile de acces (cetățile Sucidava și Altenum din județul Constanța), fie prezintă încă șantiere deschise unde săpăturile și cercetările arheologice sunt în curs (situl Cioroiu Nou din județul Dolj).

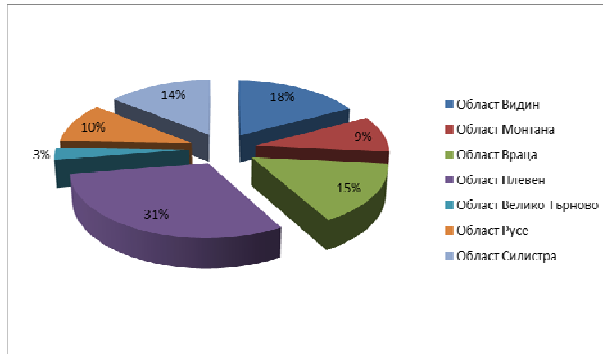
Alte 5% dintre situri prezintă funcțiuni diverse, fiind situate pe teritoriul unor exploatări încă active (cariere de piatră), arii protejate sau chiar în zone rezidențiale (în vatra satului). Площта на обектите варира значително.

Suprafața siturilor variază considerabil. Majoritatea obiectivelor se întind pe suprafețe mai mici de 10 hectare, dar în cazul siturilor care atestă prezența unor fortificații complexe sau chiar așezări de mari dimensiuni suprafața este semnificativ mai mare.

Bulgaria

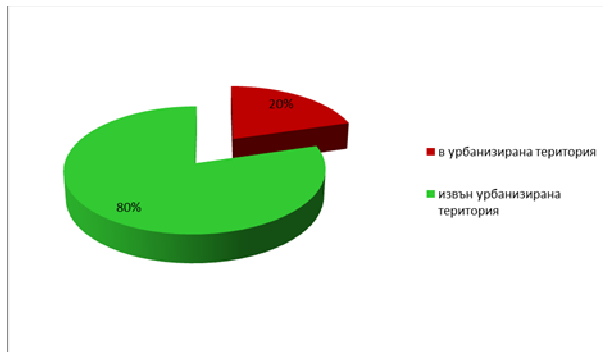
Figura 3. Distribuția siturilor identificate pe județe

Sunt identificate 98 de situri arheologice din patrimoniul roman, distribuite pe regiuni, precum urmează: Vidin - 17; Montana - 9; Vratsa - 15; Plevен - 30; Veliko Târnovo - 3; Ruse - 10 și Silistra - 14.

80% din siturile studiate în partea bulgară a regiunii transfrontaliere România - Bulgaria se află în afara teritoriului urbanizat. O mare parte dintre acestea sunt distanțate de la 1 la 10 km de localitate.

Figura 4. Amplasarea obiectelor din partea bulgară

20% se află partial sau în întregime în teritoriul urbanizat (oraș sau sat), ca o mare parte din vestigiile lor sunt situate sub localitatea contemporană. La 12 dintre situri, situate pe teritoriul urbanizat, au fost efectuate săpături arheologice și lucrări de restaurare, acestea fiind integrate în țesătura urbană ca situri turistice din dezvoltarea cultural-istorică a localității.

Asemenea exemple sunt: Castelul antic „Castră Martis“ (Kula); Cetatea antică „Sexaginta Prista“ (Ruse); Orașul antic „Transmariska“ (Tutrakan), Orașul antic „Durostorum“ (Silistra); Basilica (Silistra); Villa romană (Silistra); Cavoul roman (Silistra) și Tabara legionară (Silistra); Cetatea medievală și otomană „Bdin“ (Vidin); Cetatea „Nikopol“ (Nikopol) și altele.

În Orașul antic „Almus“ (Lom) sunt efectuate săpături arheologice, însă lucrările de conservare sunt minime.

Unele situri sunt situate parțial pe teritorii urbanizate și neurbanizate. Un asemenea exemplu constituie unul dintre cele mai semnificative situri cultural-istorice - Orașul Roman „Ulpia Oescus“, s. Gigen, unele dintre ruinele antice fiind conservate, iar în altele se continua cu săpăturile arheologice și lucrările de restaurare.

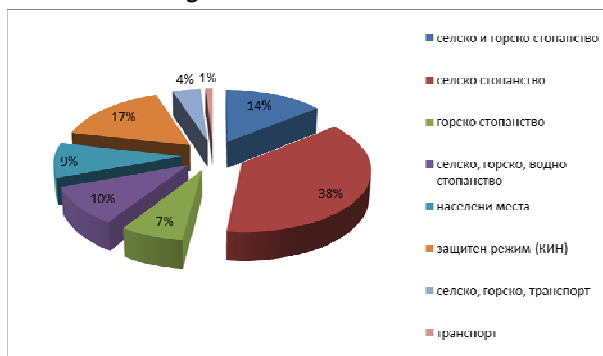

La mai mult de o treime dintre situri de pe teritoriul urbanizat nu au fost efectuate săpături arheologice: Cetatea antică „Palatiolum“, s. Baikal; Cetatea antică "Trikesa" (s. Dolni Linevo, Lom.); Cetatea antică "Zebrus" (s. Dolni Tsibar, Vălchedrăm), etc. A fost studiat arheologic situl „Înmormântare din antichitate“ (Oryahovo); sondaje arheologice au fost efectuate la Cetatea antică „Regianum“ (Kozloduy).

În afara teritoriului urbanizat se află unele dintre cele mai semnificative situri istorice la care au fost efectuate săpături arheologice și lucrări de restaurare și care funcționează ca atracții turistice: Cetatea romană „Kaleto“ (Belogradchik); Cetatea antică "Storgozia" (Pleven); Stația rutieră și castel antic „Dimum“ (Belen); Oraș antic "Nove" (Svishtov); Orașul roman "Nicopolis ad Istrum" (s. Nikyup, Veliko Tarnovo); Așezarea antică și medievală "Yatrus" (s. Krivina, Tsenovo); Cetatea "Cherven" (s. Cherven, Ivanovo); Cavoul roman (s. Babovo, Slivo polec).

Locul de amplasare a siturilor este o premisă importantă pentru interpretarea sitului ca o destinație turistică, studiul arată însă că mult mai influente sunt criteriile cum ar fi autenticitatea, conservarea și restaurarea și, mai ales, condițiile create pentru transformarea lor în produs turistic.

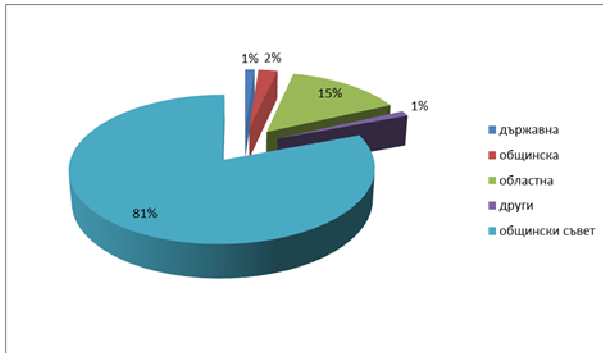
Figura 5. Principalele caracteristici ale obiectelor de teren în Bulgaria

Doar 17% dintre site-urile sunt pe teren cu scopul și modul de protecție necesar. 64% dintre site-urile sunt în teren pentru agricultură și silvicultură, funcții de transport. 9% dintre site-uri au o funcție clară a satului.

România

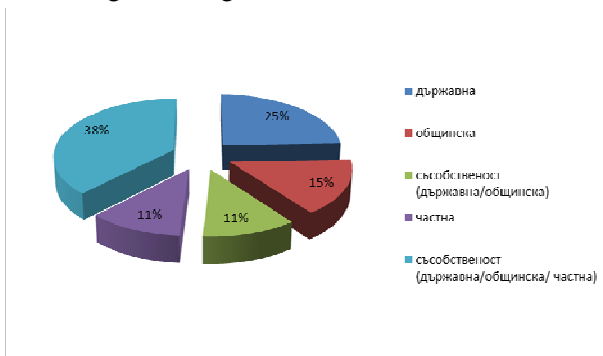
Figura 6. Distribuția siturilor în conformitate cu statut legal în România

Toate siturile identificate în România sunt proprietate publică a autorităților locale: primării, consilii locale și județene, o foarte mică parte - proprietate de stat.

Bulgaria

Figura 7. Distribuția siturilor în conformitate cu statut legal în Bulgaria

Din revizuirea statutului juridic al site-urilor arată că 25% dintre ei sunt de stat și 15% - municipale, 11% coproprietate între stat și municipalități. Complet proprietate privată care se încadrează 11% dintre site-uri, iar 38% sunt împărțite între stat, municipale și private.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE V. ANALIZA ȘI EVALUAREA VALORII CULTURAL -ISTORICE ȘI ARHEOLOGICE A OBIECTIVELOR PATRIMONIULUI ROMAN DIN REGIUNEA TRANSFRONTALIERĂ

Cetatea Callatis, Mangalia, Constanța

Date arheologice

România

Ponderi mai mici (12%) dețin cetățile, cu toate că ele se numără printre cele mai reprezentative mărturii ale limesului roman, iar câteva dintre acestea se află într-o stare bună de conservare și se pretează integrării în circuitul turistic (de exemplu, Sucidava, Capidava, Carsium). Există și unități administrativ-teritoriale în care se pot distinge mai multe categorii de vestigii, exemple relevante în acest sens fiind municipiul Drobeta Turnu-Severin (castru și picior de pod), orașul Corabia (cetate și necropolă), sau comuna Topalu (castru, cetatea Capidava, necropolă, port).

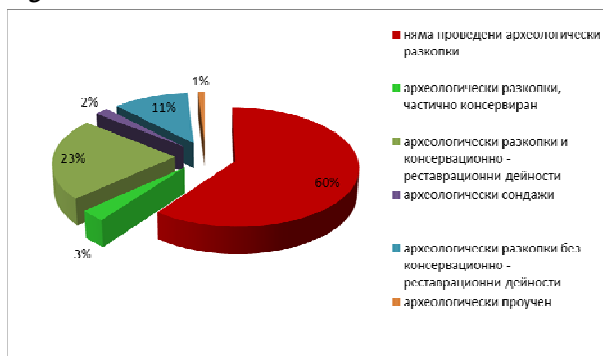
Fragmente ale unor fortificații de tip vallum, construite de cele mai multe ori din pământ, s-au păstrat în zona de sud-vest a țării (Brazda lui Novac, în județul Mehedinți) și în jumătatea de sud a Dobrogei (Valul lui Traian în județul Constanța). Totuși, materialul friabil din componența acestor fortificații a făcut ca ele să fie vulnerabile atât la factori naturali (eroziune, alunecări de teren, șiroiri), cât și la factori antropici (lucrări agricole, îmbunătățiri funciare). De altfel, nu de puține ori, aceste elemente de fortificație au fost utilizate ca suport pentru terasamentele căilor ferate sau ale drumurilor, iar în cazul Valului lui Traian anumite porțiuni au fost distruse odată cu lucrările de construcție a canalului Dunăre-Marea Neagră.

Bulgaria

Siturile din limesul Dunării din Bulgaria sunt studiate în mod sistematic, unele de mai mult de un secol (primele săpături de la Oescus datează din anul 1904, Nicopolis ad Istrum - din anul 1900), dar nu sufficient încă. Interesul pentru diferitele situri de-a lungul Dunării a fost unul variat. La studii, în afara arheologilor bulgari, au participat expediții și din alte țări: Italia - Ratiaria, Germania - Yatrus, Marea Britanie - Nicopolis ad Istrum. Astăzi lucrează doar expediția poloneză, la Novae. Unele situri sunt studiate mai bune și pe scară mai amplă, cum ar fi Oescus, Nicopolis ad Istrum, Novae, altele ca Ratiaria - în partea mai mică a acestora, iar pentru cele mai multe sunt făcute doar studii de sondaj. Există situri care nu au fost încă localizate, dar cunoașterea lor este importantă pentru a obține o viziune de ansamblu a sistemului de apărare de-a lungul Limesului Dunării de Jos.

Figura 8. Gradul de studiere a siturilor

În 60% din siturile identificate nu au fost făcute săpături arheologice. În 11% din situri s-au făcut săpături arheologice, dar nu au fost întreprinse lucrări de conservare și restaurare. Abia 23% din situri, incluse în acest studiu preliminar, au fost studiate, au fost făcute săpături arheologice și au fost efectuate lucrări de conservare și restaurare.

Foarte activ în activitatea sa de explorare este Muzeul Regional de Istorie din Ruse care efectuează săpături anuale la Sexaginta Prista, Trimamium și alte situri mai puțin populare ca fortăreața din Batin și cetatea Skaidava, necropola de la satul Marten lângă cetatea Tegra.

Situri care reprezintă un mare interes științific nu numai pentru oamenii de știință bulgari, ci și străini sunt Ratiaria (studiat împreună cu echipe italiene), Yatrus (studiat împreună cu oamenii de știință germani), Novae (studiat împreună cu echipe poloneze și după metode moderne), Nicopole Ad Istrum (cu specialiști englezi).

Valoarea științifică și arheologică cea mai ridicată este caracteristică pentru siturile în care

au fost tabere de legiuni - Ratiaria, Nove Oescus și Durostorum. Așezările și cetățile mai mari în Limesul dunărean din acea vreme au, de asemenea, un mare potențial științific. O mare parte din situri, în special în nord-vestul Bulgariei, au o valoare arheologică aproape epuizată din cauza intervențiilor distructive ale căutătorilor de comori. Așezările nefortificate cât și drumurile ca facilități de inginerie nu au, de asemenea, o valoare arheologică ridicată.

5.1. Istoria limesului Dunărean

Încă din perioada lui Octavian o parte importantă a politicii de cucerire a

Imperiului Roman este cucerirea Balcanilor, acesta reușind să-și impună dorința pentru o cucerire metodică a frontierelor nordice ale imperiului pe fluviile Rin și Dunăre după războiul civil (anul 31 î. Hr.). Lui Marcus Licinius Crassus, fiind ales consul al Romei, i se acordă puteri mai mari în scopul de a pune în aplicare interesele expansionistice ale Romei în Peninsula Balcanică. În anul 29 î. Hr. Romanii declară tribul local Denteleti, care este atacat de grupurile tribale Bastarni, drept aliații săi și intră în câmpul regiunii Kyustendil pentru a respinge invadatorii. Romanii înving și reușesc să cucerească teritorii semnificative, iar în anul următor - și pe ambele părți ale Munților Balcani. Cu aceste două campanii, teritoriile tracice depopulate sunt de fapt pregătite pentru anexare la Imperiu.

Ca urmare a unei politici agresive de cucerire a Romei față de Dunărea de Mijloc și de Jos, în anul 12 a fost formată noua provincie Moesia, în cadrul căreia operează trei legiuni - IV Scitic, V Macedonian și XX Valeriev. A patra Legiune este subordonată lui Crassus în Macedonia și în anul 28 acesta este trimis în nord pe fluviul Dunărea în Sciția, învingând triburile locale.

Campaniile Romane în mare parte depopulează teritoriile între Dunăre și Stara Planina, acest lucru ducând la o politică de reșezare continuă a populațiilor triburilor învecinate și cucerite.

În cucerirea teritoriilor tracice rămase și la crearea noii provincii Tracia se implică activ contingentul militar din Moesia compus din legiuni și trupe auxiliare, în Novae fiind transferată și a VIII-a Legiune a lui Augustin.

Acest lucru a condus la extinderea Miziei la est de râul Yantra, iar în timpul domniei împăratului Vespasian (anii 69-79) începe integrarea deplină a teritoriilor de nord-est ale Bulgariei de astăzi în cadrul frontierelor imperiului. Această expansiune continuă și în timpul lui Titus (anii 79-81) și lui Dometsian (anii 81-96). În timpul Flaviilor Limesul a fost fortificat și la est de Dimum (Belene), când au fost construite fortărețele Dimum, Sexaginta Prista, Trimammium, Appiaria, Transmarisca și Nigrinianis.

În timpul războiului civil sistemul de apărare de-a lungul Dunării de Jos a fost slăbit considerabil, iar teritoriul la sud de Dunăre este supus unui număr mare de invazii barbare ale triburilor roxolani, sarmați, daci. După sfârșitul acesteia punctul ei cel mai de nord-est a frontierei romane este Novea, unde este localizată Legiunea Italică I.

În anul 85 în mod surprinzător sudul Dunării este invadat și nord-estul Misiei este cucerit. Acest lucru provoacă decizia împăratului Domițian de a face o expediție pentru a proteja frontierele, însă aceasta nu reușește să facă față invaziei barbare și împăratul trimite întăriri foarte serioase, care, conduse de guvernatorul Moesiei de Jos Cornelius Nigrinus, reușesc să-i învingă pe Daci.

În anul 86 Moesia este împărțită în două provincii - Inferioară (Estică) și Moesia Superioară (Moesia Inferior și Moesia Superior), râul Țibrița servind drept

graniță.

Schimbările fundamentale în organizarea militară a provinciilor dunărene și schimbarea legată de acestea în focalizarea militară romană din Europa de la Marea Britanie și Rin la Dunăre, includ crearea unei noi armate provinciale și transferul final al tuturor Legiunilor și majorității unităților de susținere la râul Dunărea, ceea ce duce la o creștere semnificativă a numărului de garnizoane romane și consolidarea unor noi forțe legionare și auxiliare. Aceasta pune bazele pentru organizarea sistemului de apărare a graniței Dunărene, care este pe deplin dezvoltată în timpul lui Traian și Adrian.

În anul 101 Traian începe cea mai mare operațiune militară din istoria antică, în care vine cu propriile sale trupe și aliați, ridicându-se la un număr de 200 000 - 250 000. Numărul armatei dacice, bine instruită, și al federațiilor lor a fost aproximativ același. Războiul începe în două direcții - la Sarmizegetusa și Drobeta, însă dacii întreprind o ofensivă neașteptată în Dobrogea, forțând conducerea romană să transfere o legiune suplimentară, cazată în Oescus. Legiunea a XI-ea a lui Claudiu este împărțită în trei părți și la învingerea dacilor din anul 106 se stabilește în Durostorum.

După anul 106 începe consolidarea noii provincii Dacia.

Între anii 117-119 Dacia și Moesia Inferioară sunt atacate de sarmați, roxolani și iazigi, aceștia fiind împinși iar pentru ținuturile Dunării de Jos începe o pace

durabilă, la care se condiționează o nouă structură pe Limes. Teritoriul la vest de Novea este sub protecția teritoriului nordic devenit deja roman și acest lucru impune mutarea contingentului militar; în provincia Moesia Inferioară se așează trainic trei legiuni - I-a Italica în Novae, a XI-ea Claudiu în Durostorum și a V-ea Macedoneană în Tremzis.

Timpul Antoninilor și Severilor este marcat de prosperitate economică Moesia Inferioară și Tracia. Atacuri barbare au loc în anul 170 de către Costoboci și după mijlocul secolului al III-lea de către goți, alani, carpi și roxolani.

Din cauza atacurilor barbare în continuă creștere și incapacitatea Romei de a-și apăra marile sale teritorii de frontieră, împăratul Aurelian (anii 271-275) ia decizia de a evacua provincia Dacia iar limita nordică a Imperiului devine din nou râul Dunărea. Atunci începe o construire masivă de fortificații pe malul drept al fluviului, care durează aproape până la sfârșitul secolului al IV-lea. Cetățile existente sunt reconstruite, sunt construite unele noi și diferite ca tip și mărime, în locurile strategice. Observările arheologice presupun priorități noi în distribuția spațială și amplasarea fortificărilor, în comparație cu perioada precedentă. Topografia începe să prevaleze asupra strategiei, se ia în considerare și accesibilitatea pe ambele maluri ale fluviului, precum și hidrografia și flora locală care favorizează așezările de pe ambele maluri ale Dunării.

Cele mai ample reforme administrative și militare ale lui Dioclețian (284-305) și Constantin I (307-337) includ o reorganizare totală a Limesului, fiind însoțite de o activitate de construcții pe scară largă. Atunci încep construcțiile de fortificații de amploare pe malul drept al fluviului, care durează până la sfârșitul secolului al IV-lea. Cetățile existente sunt restaurate, de asemenea sunt construite unele noi, diferite ca tip și dimensiuni, în locații strategice.

Inviaza goșilor și hunilor în ultimul sfert al secolului al IV-lea distruge o mare parte din cetăți, iar în secolul al V-lea conducerea romană începe o nouă reorganizare masivă, realizată în câteva etape, prima dintre care este în timpul împăratului Anastasie, ultima substanțială fiind în perioada împăratului Iustinian I, până la sfârșitul secolului al VI-lea fiind realizate și unele activități de construcție de o amploare mai mică.

Limesul încetează să mai existe ca un sistem de apărare pe timpul împăratului Heraclie, atunci când Roma pierde controlul provinciilor sale dunărene inferioare după invaziile slavilor și avarilor.

O parte din cetățile antice au fost folosite și în Evul Mediu, iar cele așezate în locuri strategice importante - până la războiul ruso-turc de eliberare.

5.2. Valoare cultural - istorică a obiectivelor patrimoniului roman din regiunea transfrontalieră

Existent cultural - situri istorice ale patrimoniului roman din regiunea de graniță România - Bulgaria și obiectul acestui studiu preliminar asupra proiectului proiectului „Dezvoltarea și promovarea produsului cultural și istoric comun turismului: Traseul“ teritoriu de frontieră romană a regiunii de graniță România-Bulgaria „sunt parte din patrimoniul cultural al tuturor țărilor situate în jurul Mării Mediterane și sunt o lipire puternică componentă.

Semnificația culturală și istorică a siturilor din Limesul dunărean roman este foarte mare, datorită datelor valoroase pe care le obținem de la acest patrimoniu cultural. Sectorul studiat este un exemplu foarte bun al influenței conducerii romane asupra dezvoltării economice, sociale și culturale a unei mari comunități de oameni de compoziție etnică diferită care locuiesc pe teritoriul vast între Munții Balcani și râul Dunarea. Pătrunderea rapidă a culturii romane se datorează numărului mare de trupe romane și civili, care se ocupă cu comerț, agricultură și meșteșuguri, precum și structurii multietnice găsite a populației locale. găsi. Armata romană desfășoară schimburi culturale între părțile de vest și de est ale Europei, prin construirea unui traseu păzit de numeroase trupe și cetăți, combinând în sine influențe orientale și occidentale.

Expansiunea romană în ținuturile dunărene nu ar fi fost atât de rapidă, fără eforturile mari de inginerie. În primul rând asta sunt drumurile pe care le contruiește armata. Încă la începutul secolului I armata începe construcția căii Dunării, iar la mijlocul secolului este creată și prima tabără de legiuni din Nove (Svishtov). Sistemul apărării liniare este făurit treptat, în câteva etape, întemeierea acestuia începând din vest în primul trimestrul al sec. I.

Cea mai caracteristic pentru acest sector este extinderea treptată a puterii romane de-a lungul Dunării și organizarea specifică a teritoriului de-a lungul graniței, caracterizată prin schimbări majore în administrația, economia și organizarea militară. Sistemul de fortificare și armata romană au un rol istoric important pentru întreaga imperie în invaziile costobocilor (sec. II), Goților (sec. III), Hunilor (sec. IV), avarilor și slavilor (sec. VI-VII).

Siturile romane din limesul Dunării ajută la înțelegerea tehnicilor și metodelor romane de construcție, precum și a evoluției și adaptării fortificațiilor în epoca romană târzie. Gradul relativ bun de conservare a siturilor arheologice și marea autenticitate conservată determină valoarea lor culturală și istorică ridicată.

Limesul dunărean este una dintre cele mai importante și indispensabile dovezi materiale pentru a înțelege schimbul cultural și istoria comunicării umane de pe teritoriul analizat, reprezentând un patrimoniu mondial. Pe lângă caracteristicile lor militare, cetățile întruchipează și aspectele ideologice care trebuie evaluate, pentru faptul că acestea servesc în scopuri de apărare sau exprimă o ideologie de conducere și ordine pe teritoriu. Ele au o valoare istorică ridicată ca martori ai unor evenimente și ca documente supuse interpretării multidisciplinare.

Cetățile și orașele fortificate și mai ales taberele de legiuni - ca amploare și complexitate, reprezintă un efort uriaș și un pas înainte în direcția dezvoltării tehnologiei, arhitecturii și tehnicii construcțiilor, reunind valori urbane, arhitecturale, tipologice și morfologice. În afara valorii lor stilistice, estetice și materiale siturile de pe Frontiera romană a regiunii transfrontaliere de-a lungul Dunării cuprind înalta valoare de mixator de variate culturi etnice din teritorii diferite.

Limesul Dunării de Jos este un exemplu de schimbări și schimburi istorice și culturale, iar baza sa multilaterală explică diferitele aspecte ale realității istorice

Studiul și analiza caracteristicilor culturale ale fiecărui sit separat abordate în document și de sinteză sub formă descriptivă a obiectului în dosarul său. O analiză a caracteristicilor culturale ale întregului sistem, referindu-se, în special, și la fiecare element al acesteia separat.

Drumuri

Una dintre cele mai mari realizări ale construcțiilor romane și, în general, progresul armatei romane pe noile teritorii noi este construcția iscusită de drumuri.

Clasicul drum roman de primă clasă are o lățime de aproximativ 6 metri, construit pe un terasament durabil din patru straturi de pietriș, nisip, balast de dimensiuni diferite și pietre mici, pietriș cu o mare cantitate de mortar și pavaj de plăci mari din piatră. La fiecare milă romană se fixa o coloană de piatră pe marginea drumului (coloana miliară), având date valoroase pentru noi privind împăratul conducător, guvernatorul provincial, cei care ridicau coloana și distanța până la așezarea cea mai apropiată. În zonele de frontieră din câteva în câteva mile se construiau turnuri de pază de la care se dădeau semnale, iar din 12-15 mile în 12-15 mile romane se construiau stații de drum, uneori având statutul de așezări.

În țara noastră romanii găsesc drumuri tracice mai vechi, dar din cauza organizării lor militare diferite, întreprind construcții grandioase de drumuri noi, de o importanță militară strategică. Unul dintre acestea a fost și Drumul Dunării, pornind de la Singidunum (Belgrad) și trecând prin Dorticum (satul Vrav), Bononia (Vidin), Ratiaria (satul Archar), Amus (Lom), Ulpia Oescus (satul Ghighen), Dimum (Belen), Novae (Svishtov), Yatrus (Krivina), Sexaginta Prista (Ruse), Transmariska (Tutrakan) și Durostorum (Silistra) în partea bulgară și continuând în nord-est spre delta fluviului. Construcția acestuia a început încă din perioada împăratului Tiberius (anii 14-37) și a fost finalizat în timpul domniei împăratului Traian (anii 98-117). Cea mai mare parte a drumului este situată în apropierea fluviului, excepție făcând în nord-estul Bulgariei unde drumul este retras la sud din cauza naturii mlăștinoase a zonei din apropierea fluviului și modul neizbutit de a se construi în aceste zone. Chiar și astăzi o parte a drumurilor moderne repetă traseul lui. Încă din antichitate acest drum reprezintă un conductor al unei noi culturi și de îmbogățire reciprocă intercomunitară, legături comerciale intense, schimb de mărfuri și idei între diferitele triburi și naționalități.

Podurile de pe Dunare

Între Porțile de Fier și Delta Dunării romanii au construit opt poduri, primele fiind pe pontoane sau din lemn, pe vase fluviale.

Primul pod a fost construit în apropierea satului Dolni Vadin și Orlea de pe malul opus, fiind construit de Cornelius Fuscus, comandantul Gărzii Pretoriene a împăratului Domițian, în timpul războiului cu Dacia. Mai târziu,

Împăratul Traian, de asemenea, din cauza războaielor împotriva triburilor dacice, a construit două poduri din lemn pe nave fluviale, prin care pe malul opus sunt transferate peste 200 000 de persoane, echipamente militare și aprovizionare cu alimente în segmentul Loderata-Dierna și la Porțile de Fier.

Utilajul cea mai remarcabil din această perioadă este podul din piatră și lemn de la Pontes - Drobeta-Turnu Severin, construit între anii 102-105. Arhitectul acestuia a fost Apolodor din Damasc, care a fost și creatorul Columnei lui Traian de la Roma și forumului acestuia. Podul a fost folosit un timp îndelungat pentru cu destinație comercială și militară, până când nu a fost, în mod deliberat, distrus din nou de romani, pentru o mai bună protecție și ușurință de navigare.

Celălalt pod din lemn și piatră de o importanță majoră a fost construit în timpul domniei împăratului Constantin cel Mare (anii 306-337) între Ulpia Oescus lângă satul Ghighen și Sucidava, Corabia. Însuși Împăratul a venit la inaugurarea podului și s-a cazat câteva zile în Oescus. Construcția a fost condusă de Theofil - constructor și inginer militar. Podul a fost extrem de important din punct de vedere al comunicațiilor, deoarece conecta drumul de-a lungul Dunării pe partea sudică a fluviului și drumul prin Munții Balcani la Philipopol și de acolo se conecta cu celălalt drum principal pentru întregul imperiu roman - Via Egnatia.

Un alt pod de piatră a fost construit la satul Dolni Vadin, în locul celui vechi din lemn. Poduri din lemn mai sunt și la Transmariska (Durostorum) și în apropierea Bononiei.

Alte facilități tehnice la construcția cărora romanii au atins înălțimi noi sunt alimentarea cu apă și canalizarea în așezările lor. Construiau apeducte, adesea combinate cu un viaduct, care aduceau apa de la zeci de kilometri și folosite timp de sute de ani.

Fortificații

Amenințarea constantă a atacurilor este motivul pentru construirea continuă a fortificațiilor în zone care rămân sub controlul și supravegherea armatei romane.

Primul și cel mai important domeniu din Misia de Jos a fost Dunărea, celălalt a fost pe munte trece, iar al treilea - la sud de Yangtze R. Dunav, precum și puncte importante din nordul și nord-estul litoralului Mării Negre și Crimeea

Sistemul de fortificații dunărene din perioada romană târzie a urmărit o serie de principii:

- sunt vizate pentru amplasarea de fortificații gurile de vărsare ale diferitelor ape curgătoare în Dunăre, precum Cerna, Topolnița, Olt, Argeș, Ialomița etc; Remetodia, Pomodiana, Variana, Ad Putea, Dimum (Bulgaria).

- există fortificații de o parte și de alta a fluviului pentru un control eficient al graniței;
- în cazul fortificațiilor amplasate pe insule ale Dunării (Ostrovul Mare, Adakaleh etc.), acestea au avanposturi pe unul sau chiar pe ambele maluri;
- fortificațiile sunt mai frecvente până la vărsarea Oltului în Dunăre și în apropierea țărmului Mării Negre, absența fortificațiilor între Olt și Nistru fiind suplinită de prezența valurilor de pământ (ex. Valul lui Traian).

Primele activități de fortificare ale romanilor din limesul Dunării din Bulgaria a început la mijlocul primului secol. Eskus și în Nove și la începutul al II-lea. Puternic fortificat și Ratsiaria (Archar, districtul Vidin), Oescus (Gigen, District Pleven), Dimum (Belene) Sexaginta Prista (Ruse), Novae (Svishtov), Nicopolis ad Istrum (Nikyup, Veliko Tarnovo).

Tipologic și dimensional, fortificațiile variază însă toate au ca date comune arhitectura militară romană (care evoluează lent și nu se adaptează terenului) materialele și tehnicile constructive, precum și perioada de construcție. Într-o fortificație se perindau de-a lungul timpului mai multe legiuni sau subdiviziuni ale acestora (în funcție de dimensiunile ei și de importanta sa), datarea perioadelor istorice de evoluție a sitului putând fi datată în funcție de circulația monetară și de inscripțiile lăsate de diferitele trupe. Unele dintre cele mai dezvoltate și importante fortificații erau înconjurate și de așezări civile. În unele cazuri apar și instalații portuare sau exploatare miniere în vecinătatea lor, funcției de apărare adăugându-se cele de comerț, producție și locuire

În partea bulgară a Roman Limes au fost identificate, mai mult de 40 de castele, așa cum sunt cunoscute Almus (Lom), Augusta (Harlets, Vratza) Transmariska (Tutrakan) Nigrinianis - Kandidiana (Preslavets) și altele. Testat parțial patru legionara tabără - Ratsiaria, Oescus, Nove și Durustorum, a aparținut Inferioară Misia. Cetăți importante pentru a proteja granițele Mizia de Sus sunt Dortikum (Vrav, Vidin), Florentiana (Florentin, Vidin), Ad malum (Koshava, Vidin) Bononia (Vidin) Remetodiya (Orsoya, Montana), Pomodiana (Stanevo, Montana) Tsebrus (Gorni Tsibar, Montana).

Arhitectura

O mare importanță pentru cultura contemporană are școală romană de construcții, care a dezvoltat peste 24 de tipuri de opusuri (tehnicile de construcție), la care, ca principii de bază, sunt depuse modularea și sistematizarea materialelor pe care le perfecționau în mod constant.

Primele activități de fortificare ale romanilor din Limesul dunărean din Bulgaria încep în mijlocul primului secol în Oescus și Novea, iar la începutul

secolului al II-lea au fost puternic fortificate și Ratiaria, Oescus, Dimum, Sexaginta Prista, Novea, Nicopolis ad Istrum.

Activitatea de construcții de mare anvergură al împăratului Traian (anii 98-177), necesita o mai mare organizare a resurselor și a forței de muncă în cariere, ateliere de artizanat și situri. Au fost planificate și construite sisteme de alimentare cu apă și de canalizare pentru orașele, piețele lor (forumuri), clădirile de cult și publice (temple, bazilici, odoane, băi, teatre), clădiri rezidențiale, vile urbane și extraburbane.

Pe teritoriul Limesului din Bulgaria au fost studiate forumurile Ulpia Oescus (cel mai mare), fiind mărginit pe trei laturi de colonadă corintică area, construit după model Italic. Pe partea de nord a forumului se află cele trei temple ale Troiței Capitoliului - Jupiter Optimus Maximus, Juno și Minerva, și chiar în spatele lor - bazilica urbană. Foarte bine conservat ca elemente este și templul lui Fortuna, pentru care deja există un proiect elaborat și coordonat de restaurare, așteptându-și realizarea.

Agora lui Nicopolis ad Istrum este realizată după un model anatolian (cu influențe ale polisurilor grecești), devenind ulterior basilica urbană, iar piațeta a fost înconjurată de o colonada în stil ionic, cu magazine în spatele ei.

Poate cel mai frumos, dar studiat încă foarte fragmentar și în mare măsură distrus de vânătorii de comori, a fost orașul Ratiaria, unde arta cioplitului în piatră și-a atins apogeul în finețea lucrului.

Clădirile cele mai complexe din punct de veder al arhitecturii și ingineriei, încorporând în sine cele mai bune realizări meșteșugărești și de construcție ale romanilor, au fost complexele de băi publice (terme). Uneori acestea erau cele mai scumpe și grandioase clădiri din orașe, combinând în cadrul lor diferite după mărime și funcție spații - biserici, săli de sport, magazine, lupanare, latrine și multe altele. Pe lângă amploarea și planificarea lor complexă, foarte impresionant a fost și sistemul lor de încălzire nu numai a piscinelor dar și al încăperilor (hypocaustum). Băile erau bogat decorate în interior și exterior, cu diverse placări din marmura, picturi murale și mozaicuri.

Meșteșuguri

Pentru construirea acestor complexe monumentale și a minunatelor clădiri rezidențiale, era nevoie de un număr semnificativ de elemente arhitecturale de construcție - coloane, baze, capiteluri, arhitrave și frize, tavane casetate și multe altele, ce a dus la o înflorire și dezvoltare puternică a meșteșugurilor artice și artei, supuse tendințelor generale din lumea romană imperială. Odată cu construcția orașelor crește și nevoia pentru construirea diferitelor clădiri publice și

de cult, totodata crescând și criteriile contextului material și spiritual. Atât în meșteșugărit, cât și în arta se observă un amestec de tradiții deja stabilite, tendințele romane impuse și influența străină, în special cea anatoliană, de unde vin mulți militari, civili și maiștri. Pentru confecționarea tuturor acestor elemente arhitecturale lucrau diverse ateliere și grupuri de construcții, precum în Nicopolis ad Istrum, iar în orașele de sud și sud-est se simte o influența puternică venită din Est.

Capiteluri remarcabile ca manopera giuvaergeriei sunt păstrate în Ratiaria, Ulpia Oescus, Nicopolis ad Istrum și Durostorum. Tavane casetate minunate din piatră există conservate de la Oescus și Nicopolis ad Istrum, cât și mozaicuri de podea - de la Ratiaria și Oescus.

Forumurile, clădirile publice, templele și casele bogate aveau și decorațiuni sculpturale frumoase, cum ar fi statuile din piatră sau bronz care erau așezate pe baze de piatră cu o inscripție votivă, care astăzi reprezintă un monument epigrafic foarte valoros. Aceasta reprezintă o parte foarte importantă a patrimoniului cultural al epocii romane, oferindu-ne informații despre istoria, obiceiurile, moda și concepțiile omului antic. O categorie obligatorie de obiecte sunt statuile realizate în onoarea împăratului, care adesea erau cu cap schimbabil.

În zona de interes sunt descoperite și statuile divinităților din Panteonul grec și roman, adesea copii romane ale cunoscutelor compoziții grecești

(„Hercules în repaus“ de la Ratiaria - o copie după Lysip, „Satirul în repaus“ de la Ad Putea, „Eros“ de la Nicopolis ad Istrum - de asemenea o copie după Praxiteles, o statuie a lui "Fortuna" de la Ulpia Oescus, etc.). S-au realizat și alte statui - ale guvernatorului local, ale unor oameni decedați, protectori etc. O contribuție la patrimoniul cultural au și plăcile funerare din piatră și plăcile comemorative.

Pictura este utilizată în principal în vilele urbane și extraurbane ale înstăriților, în clădirile publice și religioase și cavourile - cavoul roman de la Silistra este o ilustrație minunată a nivelului de dezvoltare al acestei arte și o narațiune istorică bogată.

Din mozaicurile de podea cea mai interesantă ca temă este cea descoperită la Ulpia Oescus „Achaean“, care reprezintă o creație mai puțin cunoscută de până atunci a lui Menander.

Arta giuvaierică urmează tendințele lumii romane imperiale cu două grupe majore de influență - romano-anilistica și romano-italică. Treptat în centrele urbane dezvoltate se creează ateliere de giuvaiergerie - Ratiaria, Durostorum și altele. Se observă și o dezvoltare în sticlărie.

Se înființează și centre de ceramică pentru producția de ceramică fină de import la Ulpia Oescus, Nove și Durostorum.

Sculptura din bronz a fost foarte răspândită în toate teritoriile și sferele vieții și adesea era produsă de ateliere locale. Obiecte de bronz de mare valoare artistică au fost produse în Durostorum antic.

Culte, religie, sculptură funerară

O parte importantă a patrimoniului cultural roman reprezintă tradițiile teatrului roman și luptele cu gladiatori, organizarea spectacolelor având loc în principal în marile centre urbane.

Principalele culte impuse de Roma au fost cultul Triadei Capitoline - Jupiter - Junona - Minerva și cultul împăratului (cu un caracter mai degrabă oficial și politic), dar pe tot teritoriul imperiului populația locală continua să se închine zeităților sale. Cel mai răspândit pe teritoriul Bulgariei a fost cultul Călărețului trac - Heros, trecut mai târziu în iconografie în chipul lui Sf. Gheorghe. Populația locală a continuat să-și păstreze vechile culte și să-și făurească sanctuarele lor, iar diferitele etnii își venerau zeitățile (Sarapis, Isida, Anubis - egipteană, Mitra - iraniană, Cybela - în Asia Mică etc.), stabilind sincretismul religios.

Un alt cult răspândit pe scară largă a fost cultul lui Apollo, adus de coloniști pe Marea Egee și Marea Neagră din Asia Mică, și după aceea din Elada. Asklepios și zeitățile (Hygia și Telesphorus) a fost cultul cel mai onorat în zonele cu apă tămăduitoare. La izvoare a fost onorat și cultul nimfelor și al Afroditei.

Prin prezența puternică a numeroaselor legiuni romane și a efectivelor auxiliare pe teritoriul Limes-ului, religia oficială (zeitațiile fiind onorate cu numele lor romane), limba latină, administrația și cultura au penetrat în țesătura locală mult mai rapid.

Acest lucru s-a reflectat asupra evoluției sculpturii de cult - statuara și în relief, în provincii existând sute de ateliere de producție de plăci votive din marmură, care se puneau în temple și sanctuare cu rugăciune, ca ofrandă pentru zei.

Arhitectura funerară a ajuns, de asemenea, la înălțimi; în Ratiaria s-au păstrat sarcofage minunate, sculptura de piatră funerară se îndepărează treptat de la normele antice, elementului local se intensifică.

5.3. Starea obiectivelor studiate și a contextuului acestora

Poziția obiectelor este investigată în criteriile metodologiei propuse, a analizat starea lor actuală și atractivitatea, integritatea structurii arheologice - fie că este dezvăluită, și modul în care este stocat, autenticitatea structurii - gradul de conservare a originalului.

Auditurile sunt efectuate intervenții - conservare implementate și activități de restaurare, activități și socializare și expunere creat de pregătire.

Studiate și analizate sunt factori de risc și gradul de amenințare pentru fiecare obiect. Sunt raportate riscuri naturale și antropice, se poate concluziona că cea mai mare amenințare la site-urile limesul Dunării din Bulgaria este de vânatoare de comori, care mai ales în partea de vest este incontrollabil și a cauzat daune ireparabile, uneori chiar total distrus arheologic structuri. Un alt factor negativ este o construcție modernă, care este în detrimentul siturilor arheologice în limitele așezări moderne. Deși există un cadru legal, în practică, unele dintre site-urile, în special siturile antice se încadrează în teren agricol privat, în cazul în care activitățile agricole distrugerea straturilor arheologice de mai sus și toate structurile culturale și artefacte în ele.

Pentru fiecare dintre obiectele se face investigații și împrejurimile imediate ca un cadru pe care este percepută o valoare arheologică, având în vedere statutul și atractivitatea acestui context fizic, autenticitatea și sprijinul său pentru o expunere corespunzătoare a bunurilor culturale imobile.

Să analizeze și să evalueze relația și implicarea siturilor arheologice în alte sisteme funcționale ale structurilor urbane.

România

În privința **planurilor de conservare și management**, rezultatele observațiilor de teren și documentării bibliografice arată că doar 10 situri (cca. 8% din cele identificate) au făcut obiectul unor lucrări de conservare:

- la Drobeta-Turnu Severin (județul Mehedinți) lucrările de conservare sunt în curs;
- la Cioroiu Nou (județul Dolj) s-au făcut lucrări de conservare primară;
- la Cetatea Sucidava (județul Olt) s-au realizat lucrări de conservare, iar obiectivul este integrat în circuitul turistic;
- la Romula (județul Olt), a fost finalizat recent un proiect de cercetare, restaurare și conservare a Cetății Romula Malva;
- la Slăveni (județul Olt) s-au realizat lucrări de conservare primară, situl arheologic fiind împrejmuit cu un gard metalic;
- la Complexul Muzeal Tropaeum Traiani de la Adamclisi au fost finalizate recent lucrări de reabilitare a monumentului triumfal;
- la Capidava, a fost finalizat recent un proiect de restaurare și punere în valoare a cetății, beneficiarul proiectului fiind Consiliul Județean Constanța;
- la Mangalia, au fost efectuate lucrări de conservare a unor porțiuni din zidul de incintă și a unor monumente funerare din necropole.

De asemenea, în anul 2016, Consiliul Județean Constanța a demarat procedura de achiziție pentru realizarea documentației tehnica-economice necesară lucrărilor de rehabilitare a cetății Histria. Pentru Cetatea Carsium din Hârșova, documentația a fost deja finalizată, fiind aprobată de către Consiliul Județean Constanța încă din luna noiembrie a anului trecut.

De altfel, conform Consiliului Județean Constanța, cetățile antice Histria și Hârșova, dar și Edificiul Roman cu Mozaic din Constanța fac obiectul unor proiecte de finanțare ce au fost depuse în cadrul Programului Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 5, Prioritatea de investiție 5.1. - „Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural”.

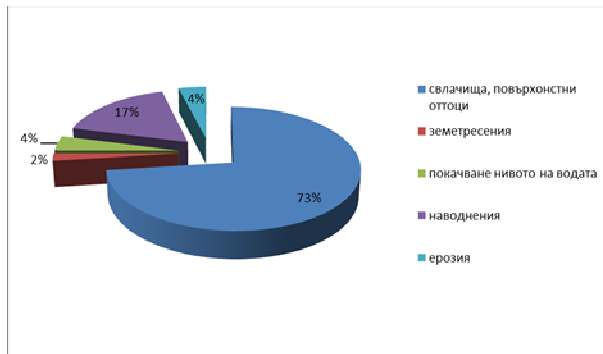
Peste jumătate din siturile identificate au fost cercetate prin observații de teren și sondaje. Cercetări arheologice sistematice s-au făcut în 26 dintre situri, unele șantiere fiind încă deschise (de exemplu, Drobeta-Turnu Severin în județul Mehedinți, Romula în județul Olt etc.) Există, de altfel, situri în care primele cercetări arheologice au început acum mai bine de un secol: Slăveni (județul Olt) în 1893, Constanța în 1912, Histria și Cernavodă (județul Constanța) în 1914, Mangalia în 1900. Alte situri care au făcut obiectul unor săpături arheologice sistematice sunt Răcarii de Jos din județul Dolj (2010-2016), Sucidava (1977-2016) și Romula (1970-2016) din județul Olt, Dulceanca (1973-1980), Islaz și Traian (anii 1970) din județul Teleorman, Popești din județul Giurgiu (din 1932 până în 2000, cu întreruperi), Cetatea Veche (1952-1962), Mănăstirea (din 1924 până în prezent, cu întreruperi) și Sultana (din 1923 până în prezent, cu întreruperi) din județul Călărași, Adamclisi (din 1985), Capidava (din 1930) și cetatea Carsium din Hârșova (din 1971) din județul Constanța.

Peste 90% dintre vestigiile arheologice analizate s-au menținut parțial sau fragmentar, existând puține situri cu un grad ridicat de **integritate**. Exemple notabile din această ultimă categorie sunt siturile de la Hinova, Șvinița (județul Mehedinți) sau Sucidava (județul Olt).

Având în vedere intervențiile relative puține asupra siturilor, majoritatea și-au menținut **autenticitatea**. Excepție fac, în general, siturile care au făcut obiectul unor lucrări de restaurare, cum este cazul cetății Sucidava (județul Olt), complexului Tropaeum Traiani de la Adamclisi (județul Constanța) sau cetății Capidava (județul Constanța).

Figura 9. Principalii factori naturali de risc pentru siturile identificate

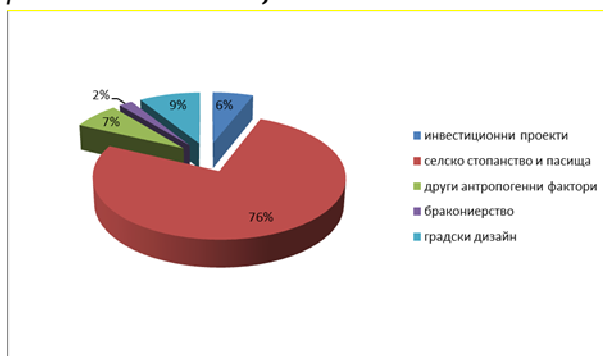

Integritatea și starea de conservare a siturilor și obiectivelor reprezentative pentru limesul roman din regiunea de graniță România-Bulgaria depinde în foarte mare măsură și de acțiunea **factorilor de risc externi**, naturali și antropici. Vizitele în teren au relevat faptul că **factorii de risc naturali** care acționează cu cea mai mare frecvență asupra siturilor identificate sunt alunecările de teren, șiroirile și curgerile de noroi, prezente în peste 70% din obiectivele investigate.

Având în vedere relieful jos care caracterizează marea majoritate a județelor din regiunea de graniță România-Bulgaria - cu excepția județului Mehedinți - dar și proximitatea Dunării și a unor râuri cu debit mare (Olt, Jiu, Argeș), inundațiile reprezintă un factor cu impact potențial asupra integrității siturilor în 17% dintre obiectivele identificate.

Pentru siturile din județul Constanța (Histria și Callatis), situate în proximitatea țărmului Mării Negre, creșterea nivelului mării poate reprezenta un pericol pe viitor. Alți factori identificați urmare a vizitelor în teren sunt cutremurele (2% dintre cazuri) și eroziunea (4% dintre cazuri). Principalele categorii de factori naturali care exercită un impact negativ semnificativ asupra integrității siturilor sunt prezentați grafic în Figura 9.

Figura 10. Principalii factori antropici de risc pentru siturile identificate

În ceea ce privește **factorii de risc antropici** (Figura 10), lucrările agricole și pășunatul au fost identificate drept principalul factor cu acțiune asupra integrității vestigiilor, fiind prezenți în peste 75% dintre siturile identificate și vizitate. Rezultatul nu este însă surprinzător, având în vedere că funcțiunea terenurilor pe care sunt situate siturile identificate este, în marea majoritate a cazurilor, de islaz, pârlouă sau teren arabil.

Alți factori antropici sunt amenajările edilitare (9% dintre cazuri), proiectele de investiții (în 4% dintre cazuri), dar și braconajul (identificat drept o amenințare la situl Tropaeum Traiani de la Adamclisi, județul Constanța).

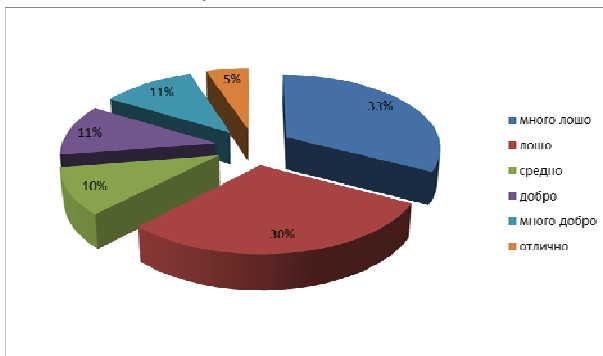
Bulgaria

În cazul general, se impune concluzia că siturile situate în afara structurilor urbane au o legătură bine păstrată cu contextul lor fizic, care în mare măsură și-a păstrat autenticitatea. O amenințare gravă și pentru mediul înconjurător al sitului sunt factorii de risc naturali și antropogeni, în special eroziunea coastei și alunecările de teren în albia fluviului Dunărea, precum și intervențiile vânătorilor de comori, care de multe ori se extind pe suprafețe mari.

În așezările urbane structura materială autentică a contextului s-a pierdut ireversibil, dar în cazul unei politici urbane corespunzătoare vestigiile arheologice pot fi expuse în mod adecvat în mediul ambient al parcului, având cele mai bune exemple în orașele Vidin, Belene, Pleven, Tutrakan și Silistra (părți din cetăți antice).

Numai la siturile situate în zonele urbane sau în imediata apropiere (Novea, Trimamium), corelația sitului arheologic cu celelalte sisteme funcționale ale structurii urbane este realizată, ceea ce este un potențial nedezvoltat pentru întregul sistem.

Figura 11. Stare și atractivitate

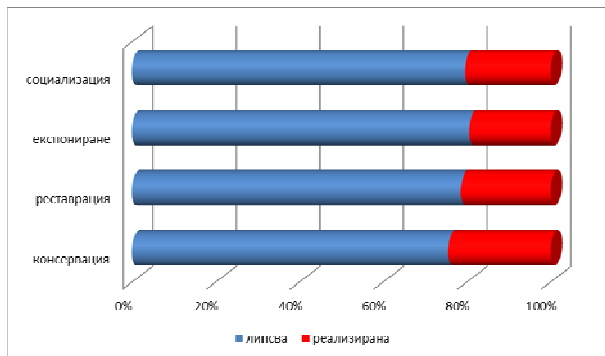

63% dintre siturile nu au calități estetice și se află într-o stare foarte proastă sau proastă. Siturile au adesea cadrul natural intact, sau sunt distruse de invaziile căutătorilor de comori care acționează cu mașini sau prin săpături manuale. Cele mai multe dintre acestea sunt situate în terenuri necultivabile și pustii, cu un impact negativ puternic asupra percepției lor emoționale.

Acestea sunt Cetatea medievală și Cetatea otomană „Bdin“ (Vidin); Stația de drumuri și castelul antic „Dimum“; Cetatea "Cherven" (Cherven, comuna Ivanovo); Cetatea antică "Sexaginta Prista" (Ruse); Orașul antic "Transmariska" - zidul nordic al cetății (Tutrakan).

Figura 12. Intervenție efectuată (KPP), pregătire

Doar pentru mai puțin de 20% dintre siturile studiate au fost aplicate

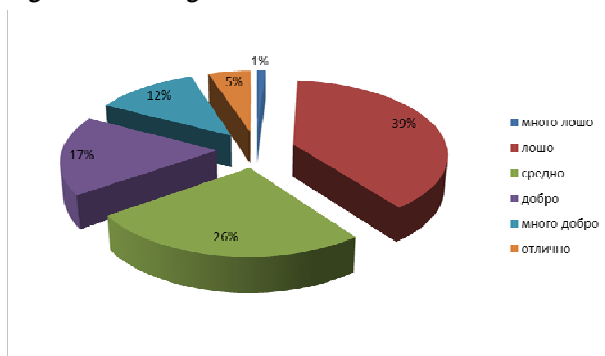

мăсuri de conservare și restaurare, iar și mai puține sunt bine expuse și socializate. Acest lucru se datorează într-o anumită măsură datorită procentului relativ mic de studiere a siturilor arheologice de pe limesul dunărean.

Majoritatea restaurărilor efectuate deja sunt fizic și moral învechite, siturile fiind într-o stare nesatisfăcătoare. Puține dintre situri dispun în prezent de disponibilitate de proiect. Procentul nesatisfăcător de mic al siturilor cu o intervenție realizată pentru conservarea lor duce la concluzia că urgent trebuie întreprinse măsuri pentru protejarea și conservarea acestora.

Unele dintre siturile cele mai reprezentative după efectuarea unei intervenții sunt: Cetatea medievală și otomană „Bdin“, a cărei conservare și restaurare sunt într-o stare foarte bună, situl fiind foarte bine expus și perfect socializat în peisajul parcului urban. Stația de drum și Castelul antic „Dimum“, la care recent s-au efectuat activități de restaurare și conservare pe bază unui proiect european, excelent expus și foarte bine socializat în mediul parcului, parte din țesătura urbană; Cetatea antică "Sexaginta Prista" (Ruse) și Orașul antic "Transmariska" (Tutrakan), pentru care au fost dezvoltate inclusive aplicații mobile.

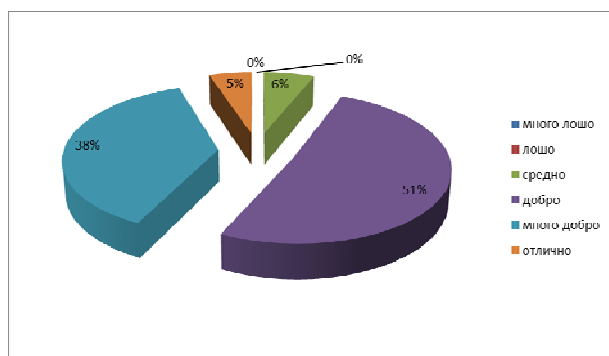
Figura 13. Integritatea siturilor

Specific pentru siturile în cauză este faptul că cea mai mare parte dintre acestea au o suprafață mare, fiind complexe și cu mai multe straturi, gradul lor de studiere este diferit, iar în cazul de față majoritatea nu sunt studiate arheologic sau studiate doar parțial (cu mici excepții, cum ar fi Yatrus la Krivina, Fortul de la Batin, Cavoul Roman de la Silistra)

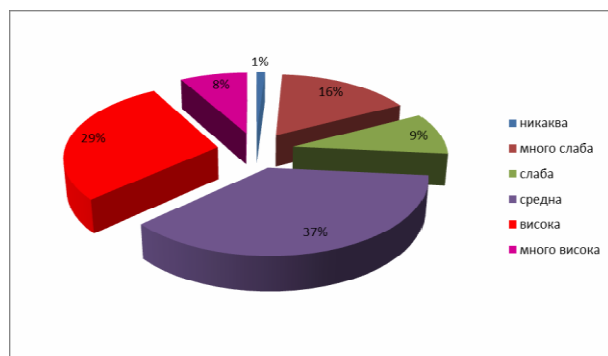
Figura 14. Conservarea originalului

Multe dintre situri dispun de o bună (51%)

sau foarte bună (38%) autenticitate păstrată a substanței arheologice.

Figura 15. Factori de risc

Pentru cele mai multe dintre cetățile de pe dealurile de a lungul malului Dunării se poate concluziona că în decurs de 2000 de ani acestea și-au pierdut o parte din structurile lor (adesea zidurile nordice - de exemplu la Tricesa lângă satul Dolni Linevo, Valeriana lângă s. Dolni Vadin, Burgo Zono etc.), din cauza alunecărilor în albia fluviului care și-a schimbat configurația pentru o perioadă lungă de timp, cu o extindere de aproximativ 20

de metri la sud, adică în teritoriul bulgar. Acest lucru se referă în mod direct și la siturile situate la o altitudine mai mică, unele dintre acestea fiind în prezent total inundate de apele fluviului Dunărea. (Apiaria în comuna Slivo pole).

Nu mai puțin devastatoare pentru siturile arheologice sunt factorii antropogene care ar trebui să fie limitați la maxim prin restricțiile legale, dar, în practică, sunt cele mai dăunătoare pentru patrimoniul nostru cultural. Acestea sunt intențiile de investiții și de vânțatoarea de comori, primele afectând în mod negativ siturile situate în teritoriile urbanizate și terenurile agricole, vânțatoarea de comori - toate celelalte situri. O problemă foarte gravă este intervenția vânțatorilor de comori care a dus la distrugerea aproape completă a unui numar mare de situri, în special în vestul Bulgariei, iar în cadrul evaluării acest fapt este luat în considerare prin sporirea gravității acestei caracteristici până la un punctaj pentru un impact maxim negativ.

Pentru fiecare dintre obiectele se face investigații și împrejurimile imediate ca un cadru pe care este percepută o valoare arheologică, având în vedere statutul și atractivitatea acestui context fizic, autenticitatea și sprijinul său pentru o expunere corespunzătoare a bunurilor culturale imobile.

Să analizeze și să evalueze relația și implicarea siturilor arheologice în alte sisteme funcționale ale structurilor urbane.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE VI. POTENȚIAL TURISTIC AL OBIECTIVELOR PATRIMONIULUI ROMAN DIN REGIUNEA TRANSFRONTALIERĂ

Novae, Svishov, Bulgaria

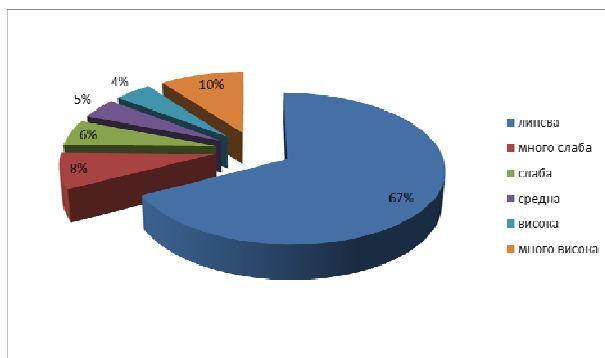
6.1. Evaluarea potențialului turistic al obiectivelor

Potențialul turistic al fiecărui obiectiv care face parte din patrimoniul roman din regiunea transfrontalieră este reprezentat după grupurile de criterii conținute în matricile pentru determinarea sa. Evaluarea efectuată se bazează pe studiul și analiza realizate, aplicând criteriile de evaluare.

6.1.1. Grad de vizitare

În general pentru obiectivele situate în Limesul Dunărean pe teritoriul Bulgariei se poate menționa că ele înregistrează un grad de vizitare nesatisfăcător de scăzut.

Figură 16. Evaluarea gradului de vizitare a obiectivelor

67% dintre obiectivele studiate nu au fost vizitate deloc, iar 14% înregistrează un grad de vizitare foarte slabă sau slabă.

Abia 10% dintre obiectivele au un grad de vizitare foarte ridicat și 4% - un grad de vizitare ridicat, acestea fiind obiectivele dezvoltate ca produse turistice.

Pentru obiectivele, situate în afara localităților, care nu sunt îngrădite sau păzite, nu se poate preciza numărul exact al vizitatorilor pentru o anumită perioadă de timp. Singurul obiectiv, la care accesul este controlat pe deplin, este cetatea antică „Sexaginta prista“, dar și acolo sunt organizate diferite manifestări, la care accesul nu este limitat.

„Sexaginta prista“ este dezvoltată ca un produs turistic, cu măsuri de conservare și restaurare realizate, cu expunere intrigantă și socializare excelentă, datorita locației sale în incinta orașului contemporan.

Obiectivele în Vestul orașului Vidin sunt complet necunoscute și nestudiate. Cetatea antică „Bononia“ se poate recunoaște doar în porțiunea sa de sub castelul „Baba Vida“ și datorita popularității sale. Momentan, acesta este singurul obiectiv care face parte din limesul din Bulgaria, pentru care este asigurată negociere directă cu touroperatorii navelor de croaziere de pe fluviului Dunăre.

Castelul antic „Castra Martis“ din orașul Kula este un obiectiv arhitectural extraordinar din epoca romană, dar este vizitat insuficient datorita faptului că orașul Kula nu este o destinație turistică populară și nu asigură o infrastructură suficientă.

Cetatea „Kaleto“ din orașul Belogradchik este foarte populară și destul de bine vizitată, dar ca și în cazul cetății „Bononia“ (Vidin), istoria sa romană se dezvoltă sub umbra epocii medievale și a perioadei otomane.

Orașul roman excelent „Ratiaria“ (s. Archar, municipiul Dimovo) nu este adaptat vizitelor turistice, și în spida faptului că are cea mai ridicată importanță cultural - istorică, este puțin vizitat.

Localul antic situat lângă drum, punct vamal și castel „Almus“ din cadrul orașului actual Lom este dezvoltat fragmentar, cu porțiuni ale zidurilor de fortificare și porților, situate în spațiile actuale între blocuri, dar ruinele nu sunt recunoscute chiar de către locuitorii cartierului. Partea principală a excavărilor, din cauza unei erori administrative, a rămas într-o proprietate, aferentă portului și dată în concesiune, care este inaccesibilă.

Obiectivele Cetatea antică „Trikesa“ (s. Dolno Linevo, municipiul Lom), Cetatea antică și localul situat lângă drum „Pomodiana“ (s. Stanevo, municipiul Lom), Cetatea antică „Cebrus“ (s. Dolni Tsibar, municipiul Valchedram), Cetatea antică „Burgo zono“ (Kozlodui) și Cetatea antică „Regianum“ (Kozlodui), nu au fost studiate, sau au avut realizate sondaje sau excavări arheologice mici și în momentul de față nu sunt obiectul unui interes turistic.

Orașul antic „Augusta“ (s. Harlets, municipiul Kozlodui) a fost studiat pentru o lungă perioadă de timp de către echipe internaționale, are realizate lucrări de restaurare și socializare, dar obiectivul este slab vizitat din cauza îndepărtării acestuia de structurile urbane și din cauza popularității sale încă slabe.

Cetatea „Kamaka“ este vizitată datorita faptului că este situată în zona parcului orașului Oriahovo, în măsură mai mică această se referă și la cetatea antică „Valeriana“ lângă s. Dolni Vadin, municipiul Oriahovo.

Orașele romane „Nicopolis Ad Istrum“ (s. Nikiup, municipiul Veliko Tarnovo) și „Ulpia Escus“ (s. Gigen, municipiul Plevna) sunt bine cunoscute, au o valoare cultural - istorică foarte ridicată, din cauza căruia fapt sunt și destul de bine vizitate în spida îndepărtării acestora de orașele mari Veliko Tarnovo și Plevna - nuclee turistice principale.

Cetatea „Storgozia“ beneficiază de apropierea sa de Plevna și datorita lucrările de conservare, restaurare, socializare și expunere realizate, reprezintă un obiectiv turistic dezvoltat și vizitat.

Importanța istorică ridicată a cetății din orașul Nicopole determină și gradul de vizitare ridicat a acesteia.

Pentru localul situat lângă drum și castel antic „Dimum“ (Belene) și Orașul antic „Nove“ (Svishtov) sunt realizate proiecte finanțate prin Programul operațional „Dezvoltare regională“ 2007 - 2013, prin care ruinele sunt transformate în obiective turistice socializate.

Până la așezarea antică „Scavidava“ (s. Batin, municipiul Borovo) este construită o ecopotecă, cu numeroase locuri de odihnă, grătare, pergole și pavilioane, care contribuie la socializarea obiectivului arheologic. În apropierea cetății antice „Trimamium“ (s. Mechka, municipiul Ivanovo) sunt construite și funcționează case de oaspeți, cramă, sunt popularizate și alte tipuri de turism inclusiv kayaking, cea ce contribuie la promovarea obiectivului.

Cetatea „Cherven“ (s. Cherven, municipiul Ivanovo), cunoscută ca o cetate dintre cele mai importante cetăți medievale din Bulgaria, este o destinație turistică afirmată, situată în apropierea bisericilor săpate în stâncă de la Ivanovo, obiect al patrimoniului mondial cultural și mondial al UNESCO.

Un proiect foarte bine realizat a transformat în mod foarte atractiv turiștilor zidul nordic de fortificare al orașului antic „Transmariska“ (Tutrakan), iar în lipsa unui asemenea proiect, zidul sudic al orașului rămâne doar o parte nepopulară a cartierului rezidențial.

Locația ruinelor Orașului antic „Durostorum“ (Silistra) din parcul orașului determină buna sa socializare și vizitare. Accesul limitat în momentul de față la „Mormântul roman“ din Silistra, unic prin picturile sale murale, probabil în curând va fi schimbat în direcție pozitivă, după realizarea proiectului destinat păstrării sale.

Se poate concluziona faptul că popularitatea, respectiv gradul de vizitare a patrimoniului cultural roman situat de-a lungul limesului Dunărean de pe teritoriul bulgar al regiunii transfrontaliere înregistrează un nivel nesatisfăcător de scăzut. Acesta încă nu este perceput ca un sistem. Momentan atractivitate dețin doar câteva obiective, pentru care sunt realizate proiecte legate de păstrarea și socializarea acestora și/sau sunt populare datorita locației sale în centre urbane mai mari.

6.1.2. Accesibilitate și infrastructura de transport

România

În aproape toate siturile arheologice identificate și investigate, accesul se poate face rutier, cu mașina personală sau mijloace de transport în comun, comunitățile rurale fiind aproape întotdeauna legate de marile orașe sau de reședințele de județ prin curse regulate de autobuz. Accesul prin mijloace de transport feroviar este posibil în circa 10% dintre situri, cu precădere la cele situate în mediul urban sau în proximitatea unor orașe (Sucidava - Corabia, județul Olt; Cernavodă, județul Constanța. Cercetarea de teren nu a indicat prezența pistelor de bicicletă în niciuna dintre localitățile vizitate. Totuși, accesul cu bicicleta este, teoretic posibil, pe carosabil - acolo unde acesta există - sau chiar pe poteci (cu biciclete MTB) la siturile situate în mediul rural. Accesul pe cale navală este posibil în siturile din unități administrativ-teritoriale ce dispun de porturi la Dunăre sau Marea Neagră. Exemple de situri unde accesul pe cale navală este posibil sunt castrul roman și piciorul podului lui Traian de la Drobeta-Turnu Severin (județul Mehedinți), cetatea Sucidava din Corabia (județul Olt), cetatea Carsium de la Hârșova, Edificiul Roman cu Mozaic din Constanța și cetatea Callatis din Mangalia (județul Constanța).

Astfel, putem concluziona că infrastructura de acces există, dar la un nivel primar, insuficient pentru a asigura o dezvoltare pe termen lung a activităților

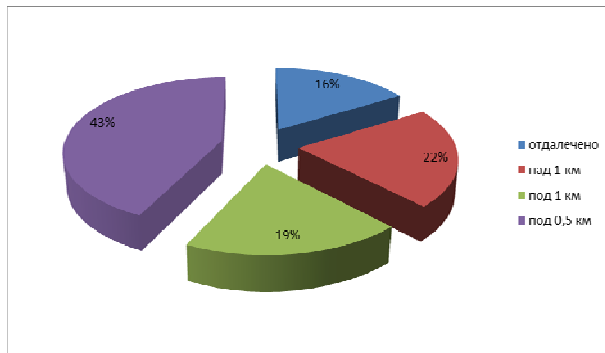
turistice. Practic, accesul pe mai multe căi (rutier, feroviar) este posibil la momentul de față doar la siturile situate în mediul urban sau în apropierea unor centre urbane. Pentru vizitatorii care nu dispun de mașină proprie, accesul este dificil și presupune schimbarea mijloacelor de transport, iar informațiile privind transportul peri-urban către localitățile mici sunt adesea greu de obținut de către publicul larg.

Bulgaria

Pentru toate obiectivele examinate s-a realizat studiu și analiza a accesibilității existente în momentul de față, fiind examinate și posibilitățile de acces prin intermediul transportului public.

Aproape la toate obiectivele arheologice examinate accesul se realizează pe rețeaua rutieră, prin automobil (automobil personal sau mijloace de transport public). O bună accesibilitate este asigurată obiectivelor situate în centrele urbane mai mari - Vidin, Lom, Ruse, Plevna, Svishtov și Silistra. Accesibilitatea este satisfăcătoare și la obiectivele arheologice, situate în orașele mai mici, pentru a ajunge la restul obiectivelor fiind necesar un transport individual, în majoritatea cazurilor - SUV-uri.

Figura 17. Existența unui drum asfaltat până la obiectivele

Drumuri asfaltate la o distanță de mai puțin de 0,5 km sunt construite până la 43% dintre obiectivele. Printre ele se numără destinații turistice afirmate, precum: Orașele romane „Ulpia Escus“ (s.Gigen, municipiul Plevna) „Nicopolis Ad Istrum“ (s. Nikiup, municipiul Veliko Tarnovo); orașele antice „Nove“ (Svishtov); „Transmariska“ (Tutrakan); „Durostorum“ (Silistra); „Almus“ (Lom); cetățile antice „Bononia“

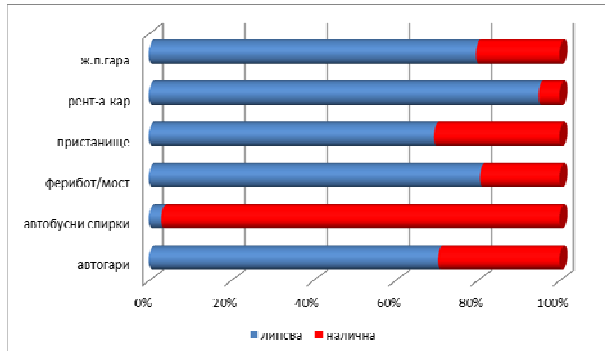
(Vidin); „Storgozia“ (Plevna); „Sexaginta prista“ (Ruse); Cetatea medievală și otomană „Bdin“ (Vidin); Cetatea „Nicopol“ (Nicopole); Castelul antic „Castra Martis“ (Kula); Localul situat lângă drum și castel antic „Dimum“ (Belene); Așezarea antică și medievală „Iatrus“ (s.Krivina, municipiul Tsenovo) și altele.

Dar, existența unui drum asfaltat și accesul prezent la unele obiective nu a contribuit la transformarea acestora în destinații turistice în momentul realizării studiului, totuși fiind o premisă esențială pentru dezvoltarea potențialului acestora, dacă există. Asemenea exemple sunt: Cetatea antică și local situat lângă drum „Remetodia“ (s. Orsoia, municipiul Lom); Cetatea antică „Trikesa“ (s. Dolno Linevo, municipiul Lom); „Trimamium“ (s. Mechka, municipiul Ivanovo); cetatea și

local roman situat lângă drum „Tegulicium“ (s. Vetren, municipiul Silistra) și altele.

Figură 18. Accesul existent la obiectivele studiate

Există condiții de acces la obiectivele prin intermediul transportului public. În apropierea de 30% dintre obiectivele există autogări în stare de funcționare, ele fiind localizate cu precădere în orașele mari. Până la 97% dintre obiectivele există o stație de autobuz din cadrul liniilor de autobuze interurbane, situată în cea mai apropiată localitate. Caracteristic localităților mai mici este frecvența de trecere a autobuzelor de 2 ori pe zi.

Rețeaua feroviară asigură accesul la abia 20% dintre obiectivele, fiind situată o stație feroviară în localitatea cea mai apropiată, asemenea fiind obiectivele din Plevna, Vidin, Ruse, Silistra, Svishtov și altele.

Un avantaj pentru obiectivele turistice este existența unui pod sau bac, asemenea fiind 19% dintre obiectivele studiate situate în Vidin și Ruse - orașele, care sunt conectate cu România prin poduri și obiectivele situate în Silistra, Oriahovo, Svishtov, Tutrakan, Nicopole, care sunt conectate cu orașele din România prin bacuri.

Pentru 31% dintre obiectivele se poate folosi transport fluvial prin nave până la porturile existente (Vidin, Lom, Oriahovo, Svishtov, Ruse, Silistra).

Posibilitatea de închiriere a unui automobil (rent-a-car) este foarte scăzută din localitățile în/ lângă care sunt localizate obiectivele - abia 5%.

Accesul cu biciclete este posibil, nefiind construite piste de bicicletă până la obiectivele.

Există posibilități de acces până la obiectivele, dar la întreprinderea unor călătorii turistice ar apare dificultăți legate de ajungerea la obiective, aflate în afara orașelor sau la obiective care nu sunt destinații turistice afirmate. Transportul rutier are un potențial mare de dezvoltare în această perioadă de programare, întrucât o mare parte din obiectivele studiate se încadrează sau sunt în apropierea Traseului panoramic Dunărean, cărui construire este prevăzută, în porțiunea sa între Ruse și Svishtov și Pista de bicicletă Dunăreană (The Danube Bike Lane - parte a Pistei de bicicletă Transeuropeană de a lungul fluviului Dunăre).

În momentul studiului, infrastructura de transport pentru asigurarea accesului la obiectivele turistice este bine dezvoltată, prin căi feroviare și transport rutier de pe lângă arealele urbane.

Trebuie construită și o infrastructura de intrare și de însoțire pentru asigurarea accesului la obiectivele, care vor fi incluse în cadrul rutei turistice integrate „Frontiera romana pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“.

6.1.3. Infrastructura informațională

Infrastructura IT joacă un rol esențial în dezvoltarea unui sit arheologic ca turist. Important pentru expunerea bună și înțelegere a siturilor arheologice din perioada romană este de a furniza informații ușor accesibile.

Pentru a fi un obiect vizitat aceasta trebuie să aibă furnizarea de informații adecvate. În studiul obiectelor de patrimoniu roman în zona de frontieră pentru a stabili lipsa de securitate a informațiilor în cele mai multe dintre site-urile și care este de înțeles, deoarece în momentul în care nu au un potențial turistic.

România

În ceea ce privește infrastructura de informare (Figura 10), dezvoltarea acesteia variază considerabil atât de la un județ la altul, cât și de la un sit la altul, în cadrul aceluiași județ. În peste 15% din localitățile vizitate există muzee sau amenajări muzeistice. Acestea sunt în unele cazuri muzee de sit, adică amenajări muzeistice chiar pe locul vestigiilor arheologice, cum este cazul cetății Sucidava din Corabia (județul Olt), cetății Histria, complexului Tropaeum Traiani de la Adamclisi (județul Constanța). De asemenea, majoritatea centrelor urbane în care se află situri arheologice dispun de muzee cu secții de istorie și arheologie: Muzeul Regiunii Porțile de Fier de la Drobeta-Turnu Severin, Muzeul Axiopolis din Cernavodă, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, respectiv Muzeul de Arheologie Callatis din Mangalia. Există însă și localități mai mici, unele chiar rurale, ce au muzee cu colecții relevante pentru moștenirea romană: punctul muzeistic „La Leu” din Zănoaga (județul Dolj), Muzeul Câmpiei Boianului de la Drăgănești-Olt (județul Olt), muzeul comunal din Sprâncenata (județul Olt), Muzeul Câmpiei Romanațiului din Caracal (județul Olt), ce deține numeroase artefacte provenite din situl arheologic Romula din apropiere.

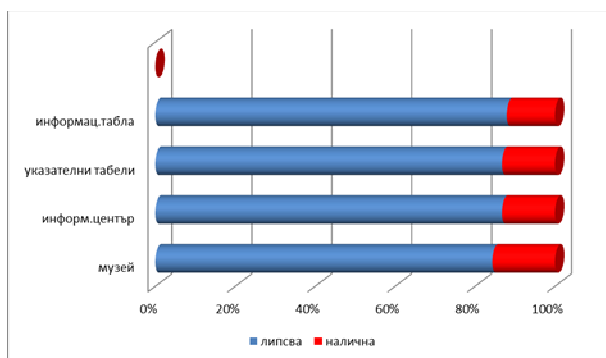
Se remarcă faptul că doar câteva județe (Olt, Constanța) dispun de amenajări muzeistice de sit sau muzee locale, situate în proximitatea siturilor arheologice, în timp ce în alte județe (Călărași, Giurgiu) muzeele cu colecții relevante sunt situate exclusiv în reședințele de județ.

Doar 9% din siturile investigate dispun de panouri de informații cu privire la vestigiile arheologice din cadrul lor, iar 10% dispun de centre de informare. Printre localitățile în care se regăsesc astfel de facilități se numără Drobeta-Turnu Severin, Romula, Corabia (la cetatea Sucidava), Adamclisi (la complexul muzeal Tropaeum Traiani), Constanța, Capidava, Cernavodă, Mangalia. Se remarcă prezența centrelor de informare și în localități din mediul rural, precum Șvinița (județul Mehedinți).

Din păcate, indicatoarele rutiere sunt prezente în doar 10% dintre siturile investigate, în mare măsură aceleași situri care dispun și de alte mijloace de informare (panouri informative, centre de informare, amenajări muzeistice).

Figură 21. Existența unei infrastructuri informaționale a obiectivelor studiate din Romania

În schimb, există informații disponibile online despre cca. 60% dintre siturile identificate, pe site-urile administrațiilor publice locale, în presa online națională și locală, pe bloguri și site-uri de călătorii, precum și pe publicații online de specialitate (de exemplu, historia.ro).

Bulgaria

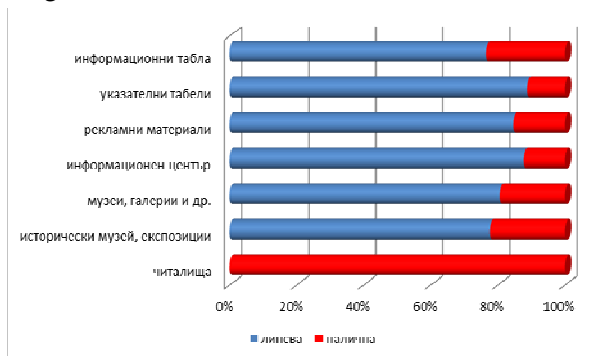
Infrastructura informațională joacă un rol cheie pentru dezvoltarea unui obiectiv arheologic ca obiectiv turistic. Pentru expunerea bună și înțelegerea obiectivelor arheologice este importantă asigurarea unei informații ușor accesibile referitoare la ele.

Pentru asigurarea vizitării unui obiectiv, acesta trebuie să posede asigurarea informațională corespunzătoare. La studiul obiectivelor patrimoniului roman din regiunea transfrontalieră s-a constatat lipsa unei asigurări informaționale pentru majoritatea obiectivelor, acest fapt fiind pe deplin explicabil, întrucât momentan ele nu posedă un potențial turistic.

Infrastructura informațională pe teritoriul bulgar al regiunii transfrontaliere este în dependență directă de raționalizarea funcțională a obiectivului patrimoniului arhitectural în sistemul turismului cultural. Din acest motiv se observa cea mai bună dezvoltare a acesteia cu precădere în orașele cu muzee istorice.

Figură 20. Existența unei infrastructuri informaționalе a обектитев студиете в България

În apropiere la 22% dintre обектитев естă un музеу sau експозиție историчă, îп care ете презентат патримониул роман. Numai la 9 dintre обектитев музеее sunt situate la o distanță de mai puțin de 1 km: Cetatea antică „Bononia“ (Vidin); Castelul antic „Castrа Martis“ (Kula); Cetatea romană „Kaleto“ (Belogradchik); Orașul antic „Almus“ (Lom); Cetatea antică „Storgozia“ (Plevna); Cetatea antică „Sexaginta prista“ (Ruse).

Existența unei infrastructuri turistice s-a constatat și la обектитев „Nove“ (Svishtov); „Transmariska“ (Tutrakan); și „Durostorum“ (Silistra).

Cea mai bună asigurare a infrastructurii informaționalе ете презентă îп Vidin, Ruse și Silistra, precum și prin intermediul muzeел regionalе, îп Montana, Vratsa, Plevna și Veliko Tarnovo, care determină arealul lateral al rutei.

La 19% dintre обектитев, îп raza de până îп 10 km естă și alte tipuri de muзee, галерии, alte instituții culturale, care contribuie la dezvoltarea generală a turismului, dar pot servi și ca o cale eficientă de comunicare pentru creșterea gradului de informare despre обектитев патримониул roman аflate îп apropiere, de exemplu музеу eco cu v la Музеул regional de istorie - Ruse, „Kratatata kazarma“ din Vidin și altele.

Îп apropierea de numai 15% dintre обектитев студиете sunt situate centre informaționalе. O parte din ele sunt incluse la Rețeaua națională de centre turistice informaționalе de pe lângă Ministerului Turismului, fiind situate îп municipiile Belogradchik, Veliko Tarnovo, Vidin, Vratsa, Ivanovo, Kula, Oriahovo, Plevna și Ruse. Funcționează cu succes și centre turistice informaționalе din Silistra, Tutrakan, etc.

Pentru обектитев care funcționează ca обективе turistice естă materiale promoționalе (broșuri, pliante și altele), o parte dintre обектитев fiind incluse și îп materialele promoționalе de informare la nivel național.

Panouri și indicatoare informaționalе sunt prezente pentru doar 11% dintre обектитев студиете. Foarte bine sunt asigurate pentru обектитев din orașul Vidin (fiind recunoscut îп principal ca „cetatea „Baba Vida“); Cetatea din Belogradchik (Belogradchik); Orașul antic „Augusta“ (s. Harlets, municipiul Kozlodui); castelul antic „Dimum“ (Belene); orașul antic „Ulpia Escus“ (s. Gigen municipiul Plevna); orașul antic „Nove“ (Svishtov); Cetatea antică „Sexaginta prista“ (Ruse); Orașul antic „Durostrum“ (Silistra) și Cetatea „Tegulicium“ (s. Vetren, municipiul Silistra).

La analizarea infrastructurii informaționalе sunt incluse și casele de cultură, care reprezintă o instituție culturală unică pentru Europă, care естă numai la noi. La 100% dintre обектитев, îп apropiere funcționează o casă de cultură, care păstrează патримониул cultural din regiune.

Trebuie îmbunătățită infrastructura informațională a destinațiilor concrete, în vederea deservirii turiștilor, mai ales celor care călătoresc neorganizat și individual.

Pentru dezvoltarea viitoare a rutei turistice „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria”, este recomandată poziționarea unor panouri informaționale, tabele indicatoare și altele, pentru transformarea infrastructurii informaționale într-un activ pentru turismul internațional.

6.1.4. Infrastructura turistică (locuri de cazare și locuri de alimentare)

România

Infrastructura de primire turistică variază în ceea ce privește densitatea și nivelul de dezvoltare. Ca o regulă generală, se constată concentrarea facilităților de cazare și masă în reședințele de județ și în localitățile din mediul urban. Acestea li se adaugă localități care deja sunt integrate, într-o oarecare măsură, în circuitul turistic (stațiuni, localități cu amenajări portuare).

În județul Mehedinți, marea majoritate a hotelurilor și pensiunilor, dar și a unităților de alimentație sunt situate în Drobeta-Turnu Severin și localitățile adiacente (Gura Văii, Orșova, Eșelnița). Acestea oferă un acces relativ ușor la siturile din Șimian, Halânga sau Hinova, situate la mai puțin de 10 km de Drobeta-Turnu Severin. Dintre localitățile din mediul rural pe al căror teritoriu se află situri arheologice, doar Șvinița și Izvoarele dispun de unități de cazare.

În județul Dolj, facilitățile de primire turistică sunt concentrate la Craiova (reședința de județ) și Calafat. Servicii de cazare (cca. 40 de locuri) și servire a mesei sunt disponibile și la Port Cultural Cetate, un complex turistic din localitatea Cetate, în apropiere de Calafat.

În județul Olt, există facilități de cazare și servire a mesei în orașul Corabia (oferind acces către Cetatea Sucidava, dar și către Gârcov), Municipiul Caracal (situat în apropiere de siturile Romula - Reșca și Slăveni), Municipiul Slatina și Drăgănești-Olt.

În județele Teleorman, Giurgiu și Călărași - care înregistrează printre cele mai mici rate de urbanizare din țară - atât facilitățile de cazare, cât și unitățile de alimentație - sunt concentrate în doar câteva localități urbane: Turnu Măgurele, Videle și Municipiul Alexandria în județul Teleorman; Municipiul Giurgiu în județul Giurgiu; Municipiul Oltenița și Municipiul Călărași în județul Călărași.

În județul Constanța există peste 760 de unități de cazare, majoritatea covârșitoare situate pe litoral, în municipiile Constanța și Mangalia, dar și în stațiunile adiacente. Deși există situri valoroase situate la peste 60 km față de litoral (Tropaeum Traiani la Adamclisi, cetățile Carsium și Capidava), această distanță poate fi parcursă într-un timp relativ scurt pe cale rutieră. Prin urmare, există posibilitatea integrării acestor situri în programe turistice de o zi, adresate turiștilor cazați pe litoral.

Grupurile sanitare, dar și alte dotări tehnica-edilitare de bază (energie electrică, apă curentă, canalizare) sunt prezente numai în cadrul siturilor și

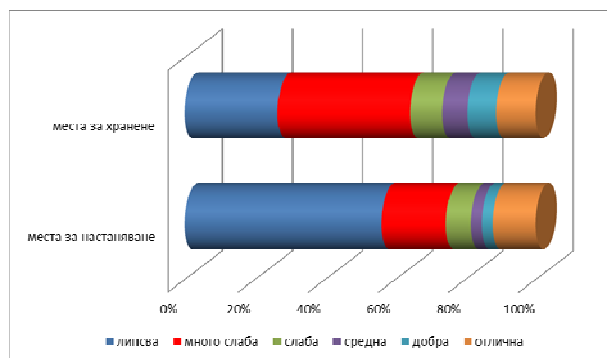

obiectivelor unde există amenajări muzeistice. Niciunul dintre siturile identificate nu este monitorizat video, în pofida faptului că vestigiile arheologice constituie resurse extrem de vulnerabile în fața braconajului și vandalizărilor.

Bulgaria

S-a realizat un studiu și analiza a locurilor de cazare - hoteluri din toate categoriile, case de oaspeți, cabane, camping-uri și a locurilor de alimentare (în afara celor menționate mai sus), situate în apropierea obiectivelor arheologice. De la analiza realizată reiese faptul că acest tip de infrastructura turistică este cel mai bine asigurată în orașele Ruse, Plevna, Silistra, Vidin. În orașele Lom, Kozlodui, Svistov și Tutrakan, hotelurile sunt cu precădere mici, de tip de familie, baza este insuficientă pentru satisfacerea necesităților unor grupuri turistice mari.

Figură 21. Existența unor locuri de cazare și de alimentare lângă obiectivele studiate

Ruse și Veliko Tarnovo sunt destinațiile turistice, în care numărul paturilor de cazare oferite este cel mai mare și din toate categoriile (în afara locurilor de cazare cu 5 stele), această se referă și la localurile de alimentare.

În apropierea unor obiective (Trimamium, Vicus Bapeni, Edava, Ulpia Escus, Cherven, Candidiana), turismul rural sau ecoturismul este bine dezvoltat, existând crame și case de oaspeți.

Această infrastructura este insuficient de dezvoltată în orașele Oriahovo, Nicopole și Belene.

6.1.5. Posibilitatea pentru interacțiune cu alte tipuri de turism

România

Cercetarea de teren și documentarea bibliografică au arătat că în proximitatea siturilor arheologice din toate județele regiunii de graniță există o varietate de atracții turistice, ce se pretează integrării în trasee turistice complexe, care să includă atât vestigii istorice, cât și alte elemente ale patrimoniului natural, patrimoniului cultural construit, mobil sau imaterial:

Tabel 5. Atracții turistice în proximitatea vestigiilor arheologice din județele regiunii de graniță România

Județ	Atracții turistice în proximitatea vestigiilor arheologice
Mehedinți	<ul style="list-style-type: none"> Cetatea medievală a Severinului, în Drobeta-Turnu Severin; Ruinele cetății medievale Tri Kule, la Șvinița;

	<ul style="list-style-type: none"> • Мănăstirile Mraconia (în Golful Mraconia) și Sf. Ana (Orșova); • Placa memorială „Tabula Traiana”, la ieșirea din Cazanele Mici; • Culele (foste reședințe nobiliare) Tudor Vladimirescu și Nistor din Cerneți, comuna Șimian; • Hidrocentrala Porțile de Fier; • Clisura Dunării, unde se organizează plimbări cu plecare din Drobeta-Turnu Severin, Orșova și Eșelnița; • Parcul Natural Porțile de Fier și Masivul Ciucaru Mare, pretabile drumețiilor montane; • Basorelieful cu chipul regelui dac Decebal, între Eșelnița și Dubova; • Peșterile Panicova și Veterani, în apropiere de Golful Mraconia; • Geoparcul Platoul Mehedinți, cu relief carstic specific, pretabil drumețiilor montane; • Cramele Corcova, Catleya, Stârmina, Vinterra, Oprișor.
Dolj	<ul style="list-style-type: none"> • Municipiul Craiova, cu Muzeul Olteniei și Muzeul de Artă Craiova; • Muzeul de Artă și Etnografie din Calafat; • Portul Cultural Cetate; • Conacul Otetelișanu din Benești; • Festivalul de film balcanic „Divan” din Port Cultural Cetate; • Crama Segarcea.
Olt	<ul style="list-style-type: none"> • Centrul istoric al Municipiului Slatina, cu străzile Mihai Eminescu și Lipscani; • Muzeul Romanațiului din Caracal; • Teatrul Național „Ștefan Iordache”, parcul Constantin Poroineanu, Pinacoteca „Marius Bunescu”, Casa Memorială „Iancu Jianu”, Sinagoga din Caracal; • Festivaluri organizate în Caracal: Festivalul de Teatru, Festivalul de Teatru și Film de Scurt Metraj pentru Tineret „FesTin”; • Mănăstirea Brâncoveni, la 25 km nord de Caracal, pe DN 64 Caracal-Slatina; • Ruinele curții domnești Brâncoveni.
Teleorman	<ul style="list-style-type: none"> • Ruinele cetății medievale Turnu din apropiere de Turnu Măgurele; • Palatul de Justiție și Grădina Publică din Turnu Măgurele; • Rezervația naturală „Balta Suhaia” din apropierea orașului Zimnicea - arie de protecție specială avifaunistică; • Cramele Voievodului, din apropierea orașului Zimnicea; • Plaje la Dunăre, în apropiere de Turnu Măgurele și Zimnicea.
Giurgiu	<ul style="list-style-type: none"> • Parcul natural Comana;

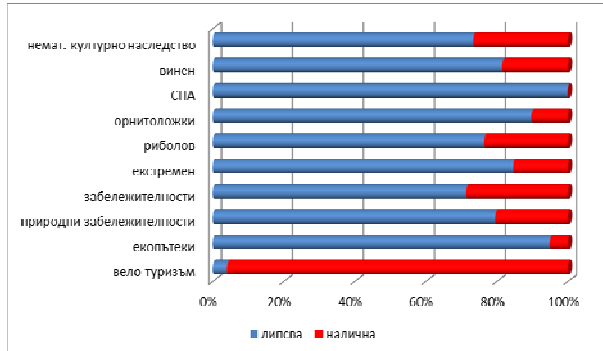
	<ul style="list-style-type: none"> • Мănăstirea Comana; • Conacul Marmorosch - Blank din satul Adunații-Copăceni, construcție 1897, monument istoric. • Situl Ostrovu Lung - Gostinu, arie de protecție specială avifaunistică; • Ruinele conacului „Ștefan Bellu” din Goștinari; • Muzeul Județean „Teohari Antonescu” din Giurgiu; • Ruinele cetății medievale Giurgiu; • Plaje la Dunăre, în apropiere de Giurgiu;
Călărași	<ul style="list-style-type: none"> • Muzeul Dunării de Jos din Călărași; • Muzeul Civilizației Gumelnița din Oltenița; • Ruinele unei cetăți bizantine, pe insula „Păcuiul lui Soare”, comuna Ostrov; • Biserica fostei mănăstiri Negoiești (sec. al XVII-lea); • Biserica fostei mănăstiri Plătărești (sec. al XVII-lea).
Constanța	<ul style="list-style-type: none"> • Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța; • Edificiul Roman cu Mozaic din Constanța; • Moscheea Carol I din Constanța; • Cazinoul din Constanța; • Sinagoga Mare din Constanța; • Portul turistic Tomis; • Muzeul de Artă Constanța; • Muzeul de Artă Populară și Etnografie Constanța; • Muzeul Marinei din Constanța; • Muzeul de Artă „Dinu și Sevasta Vintilă” din comuna Topalu; • Muzeul Axiopolis din Cernavodă; • Mănăstirea Dervent din comuna Ostrov; • Mănăstirea Peștera Sfântului Andrei din comuna Ion Corvin; • Peșterile Limanu și Movile; • Rezervația de dune marine de la Agigea; • Cheile Dobrogei; • Insula Ovidiu și laguna Siutghiol; • Moscheea Esmahan-Sultan din Mangalia; • Lacul Sinoe; • Plaje și stațiuni turistice la țărmul Mării Negre: Vadu, Corbu, Năvodari, Mamaia, Eforie Nord, Eforie Sud, Costinești, Olimp, Neptun, Jupiter, Cap-Aurora, Venus, Saturn, Mangalia, Doi Mai, Vama Veche; • Aerodromul utilitar Tuzla; • Parcul de aventură „Paradis Land” din stațiunea Neptun.

Bulgaria

Legătură obiectivelor cu alte tipuri de turism dezvoltate în apropiere este importantă, pentru că acesta înseamnă un teritoriu deja popularizat și un număr potențial de vizitatori. Aceasta este de importanța vitală pentru obiectivele situate în afara localităților (majoritatea cetăților și așezărilor antice).

Figură 22. Evaluarea posibilității de interacțiuni cu alte tipuri de turism

Asemenea este cazul cu „Kaeto“ lângă orașul Oriahovo și așezarea nefortificată „Vicus Bapeni” (Oriahovo), precum și cu cetatea antică „Variana” (s. Leskovets, municipiul Oriahovo), situate în apropierea unei crame populare, precum și cu obiectivele Cetatea antică și local lângă drum „Pomodiana” (s. Stanevo, municipiul Lom) și cetatea antică „Trimamium” (s. Mechka, municipiul Ivanovo).

Conform studiului, cele mai mari posibilități pentru interacțiuni sunt cu următoarele tipuri de turism: obiective, patrimoniu cultural nematerial, (festivaluri, târguri, sărbători, etc.), ornitologic, pescuit și altele. Pe teritoriul bulgar există un potențial mare de corelare cu ecoturismul.

Tabel 6. Atracții turistice în proximitatea vestigiilor arheologice din județele regiunii de graniță Bulgaria

Județ	Atracții turistice în proximitatea vestigiilor arheologice
Vidin	<ul style="list-style-type: none"> Baba Vida Cetatea (Vidin) Stambol Kapiya (Vidin) Muzeul Etnografic (Vidin) Catedrala „Sf. Martirul Dimitar Solunski” (Vidin) Moscheea Osman Pazvantoglu - Vidin Sinagoga (Vidin) Parcul Dunării (Vidin) poștă prin turcă (Vidin) Manastirea Albotin (Kula) Insula Florentin (Florentin) Podul Choban Kyupria (Vidin) Gate Fortificată ardei Market (Vidin) Gate Fortificată ardei mujahedini (Vidin) Mausoleul lui Antim (Vidin) Fortificată ardei poarta telegrafica (Vidin) Belogradchik Cetatea (Belogradchik)

	<ul style="list-style-type: none"> • Școala Mânăstire din. Rabisha (Belogradchik) • Natural History (Belogradchik) • Observatorul Astronomic (Belogradchik) • Bashovishki Church (Oreshets) • Belogradchik Rocks (Belogradchik) • Pestera Magurata (Rabisha) • Peștera Crown (Oreshets) • Pestera Kozarnika (Oreshets) • Formarea Rock Funghi (Belogradchik) • Formarea Rock Călugări (Belogradchik) • Rezervația naturală „Vrashka chuka“ • Rezervația biosferei „Chuprene“
Montana	<ul style="list-style-type: none"> • Casa Mihailova (Montana) • Expoziție etnografică în casa Renașterii Dimitar P. Gini • Biserica ortodoxă „Sf. Kiril I Metodi” (Montana) • Structura trenului (Montana) • 57 de clădiri declarate monumente ale culturii, opera arhitecților austrieci, belgieni, germani și maghiari (Lom) • Zona protejată Orsoysko Marsh (Ribarnitsi Orsoya)
Vratsa	<ul style="list-style-type: none"> • Etnografică - complexul Renaissance „Sv. Sofroniy Vrachanski” (Vratsa) • Monumentul lui Hristo Botev și detașarea lui (Vratsa) • Lapidar (cetate) (Vratsa) • Parcul Natural "Vratsa Balkan" • Peștera "Ledenika" (Vratsa) • Complexul memorial "Calea Botev" (Vratsa) • Zone protejate. Insula Ostrovska etapa (VADIN) și râul Augusta
Pleven	<ul style="list-style-type: none"> • Skobelev parc vonnoistoricheski Muzeul (Pleven) • Panorama "Plevna Epic 1877" (Pleven) • Casa Muzeu „țarul Alexandru al II-lea Eliberatorul“ (Pleven) • Mausoleul Capela „Sf. Georgi Pobedonosets” (Pleven) • Mausoleul Grivița dedicat sacrificiul soldaților români pentru libertate bulgară • Parcul Kaylaka (Pleven) • Muzeul Vinului (Pleven) • Peisaj River Chernelka
Veliko Tarnovo	<ul style="list-style-type: none"> • Rezervație arheologică "Nicomolis ad Istrum" (Nikyup) • Arhitectura - Muzeul Rezervatiei "Tsarevets" (Veliko Tarnovo) • Muzeul de arhitectură Rezervația "Trapezitza" (Veliko Tarnovo) • Ul multimedia centru de vizitare "Tsarevgrad Tarnovo" (Veliko Tarnovo)

	<ul style="list-style-type: none"> • „Sf. 40 Martirilor”(Veliko Tarnovo) • Muzeul "închis" (Veliko Tarnovo) • Muzeul Istoric (Kilifarevo) • Complexul etnografic "râu Osenarska" (s.Voneshta apă) • Casa - muzeu "Aleko Konstantinov" (Svishtov) • Biserica „Sf. Trinity „(Svishtov) • Business School (Svishtov) • Svishtov Manastirea Sf. Petru și Pavel (Svishtov) • Donatorii Monument (Svishtov) • Turnul cu Ceas (Svishtov) • Cetatea Kale (Svishtov) • Istoric Rezerva Tekir Dere (Svishtov) • Svishtov Manastirea Pokrov (Svishtov) • Insula Vardim (Svishtov)
<p>Ruse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poarta fortificată „Cetatea Kyuntu Capua“ și deal fort Leventa (Rousse) • "Casa Calliope" (Ruse) • Muzeul "Baba Tonka" (Ruse) • Muzeul Transporturilor (Ruse) • Eco-Muzeale (Rousse) • Palatul Voievodal Battenberg (Rousse) • Profitabile Casa (Rousse) • Catedrala Sf. Paul al Crucii (Ruse) • Scoala de muzica (Rousse) • Pantheonul Renașterii Naționale (Ruse) • Monumentul Libertății (Ruse) • Navy turn (Ruse) • Cetatea Levent Tabia (Rousse) • West Park Prista (Ruse) • Parcul Tineretului (Ruse) • Parcul Renașterii Naționale (Ruse) • Parcul Natural "Rusenski Lom" • Ivanovo biserici de piatră (Ivanovo) • Parcuri „Prista“ și „Lipnik“ situat în apropierea orașului sunt un loc plăcut pentru recreere. • Manastirea Basarbovski (Ruse) • Insula Vardim • Insula Batin Ruse • Rpestru Gramovets complexe (Ivanovo) • Kale Cetatea Adzhamka (scala maruntite) (Nisovo) • Orlova Chuka (pestera) (Pepelina)

<p>Silistra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arhitectural Reserve cartier de pescuit (Tutrakan) • Muzeul Etnografic „Pescuit dunărean și barca de construcții“ (Tutrakan) • Aidemir Manastirea Pokrov (Silistra) • Cetatea Medjidi Tabiya (Silistra) • Rezervatia Biosferei Srebarna (Silistra) • Parcul Dunării (Silistra) • Arie protejată Kalimok-Brashlen
------------------------	--

6.1.6. Patrimoniu natural

România

Se remarcă diversitatea atracțiilor turistice, ceea ce permite practicarea unei multitudini de forme de turism complementare celui istoric și arheologic:

- Turism de pescuit (mai ales pentru speciile șalău, somn, crap, fitofag/novac, știucă, biban) în unitățile administrativ-teritoriale riverane Dunării din toate cele șapte județe ale regiunii de graniță România-Bulgaria. Există, de asemenea, competiții de pescuit sportiv, atât pe Dunăre, cât și pe bălțile din Lunca Dunării;
- Turismul de litoral, în stațiunile din județul Constanța: Năvodari, Mamaia, Eforie Nord, Eforie Sud, Techirghiol, Costinești, Olimp, Neptun, Aurora, Venus, Jupiter, Saturn, Mangalia, Doi Mai, Vama Veche;
- Turism montan, turism de aventură și turism rural în zonele montane și de podiș ale județului Mehedinți;
- Ecoturism în ariile naturale protejate: Parcul Natural Porțile de Fier și Geoparcul Platoul Mehedinți în județul Mehedinți, Balta Suhaia (județul Olt), situl natural Ostrovu Lung - Goștinu (județul Giurgiu), lacul Sinoe (județul Constanța);
- Turism de aventură în județul Constanța: off-road în Podișul Dobrogei, activități în parcul de aventură din Neptun, scufundări în mare, zboruri de agrement, sărituri cu parașuta și cursuri de supraviețuire pe mare la Aerodromul utilitar Tuzla;
- Turismul vini-viticol, în județele Mehedinți, Dolj și Constanța, grație numărului mare de unități de vinificație care oferă oportunitatea vizitării și efectuării unor tururi tematice (ex. la cramele Corcova, Stârmina și Oprișor în județul Mehedinți, Segarcea în județul Dolj, Murfatlar și Alira în județul Constanța);
- Turism cultural, existând posibilitatea participării la tabere de creație și evenimente culturale (Festivalul de Film Balcanic „Divan”) la Port Cultural

Cetate sau alte centre urbane (Festivalul de Teatru Caracal, Festivalul Antic „Tomis” la Constanța), efectuării de vizite în zonele istorice ale centrelor urbane (Drobeta-Turnu Severin, Craiova, Slatina, Caracal, Constanța) sau la alte obiective ale patrimoniului cultural construit din mediul rural (culele Tudor Vladimirescu și Nistor din Șvinița, județul Mehedinți; conacul Otetelișanu din Benești, județul Dolj; conacul Marmorosch-Blank din Adunații-Copăceni, județul Giurgiu etc.);

- Turism ecumenic, grație numărului mare de biserici ortodoxe și mănăstiri, în toate județele din regiune;

La acestea se adaugă turismul educațional pentru copii, tineri și adulți, facilitat de prezența numeroaselor amenajări muzeistice.

Bulgaria

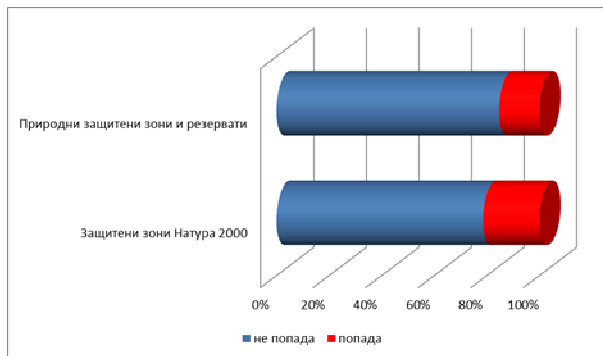
Patrimoniul cultural și natural reprezintă resursă turistică principală și combinarea acestora creează un tip de patrimoniu cultural integrat - peisaj cultural: „un teritoriu, perceput de oamenii ca atare, căruia caracter este determinat de acțiunea și interacțiunea între factori naturali și/sau umani”¹. Cetățile și așezările antice din Limesul Dunărean, în afara de un sistem de apărare a Imperiului Roman, în zilele de azi sunt examinate și ca un peisaj cultural - o creație combinată a omului și naturii, definită ca „o expresie formală a numeroaselor interacțiuni existente într-o perioadă de timp, între oamenii sau societatea și teritoriul definit topografic, căruia imagine este rezultatul acțiunii în decursul timpului a factorilor naturali și antropogeni și a combinației acestora. Se poate accepta că peisajul are dimensiune culturală trilaterală, ținând cont de faptul că: 1) acesta este determinat și caracterizat de modalitatea în care un teritoriu este priceput de omul sau de societatea; 2) acesta reprezintă dovadă a relațiilor din trecut și actuale între oamenii și mediul înconjurător al acestora; 3) are un aport la formarea culturii locale, senzualității, practicilor, credințelor și tradițiilor.”² Din acest punct de vedere, interacțiunea obiectivelor arheologice cu cadrul care le înconjoară este foarte importantă. S-a examinat și includerea obiectivelor la teritoriile ariilor protejate și a rezervațiilor naturale.

Figură 23. Încadrarea în obiectivele patrimoniului natural

22% dintre obiectivele se încadrează în

¹ Convenția europeană a peisajului (Florența, 2001), Consiliul Europei

² Recomandare 95(9) a Consiliului Europei (1995)

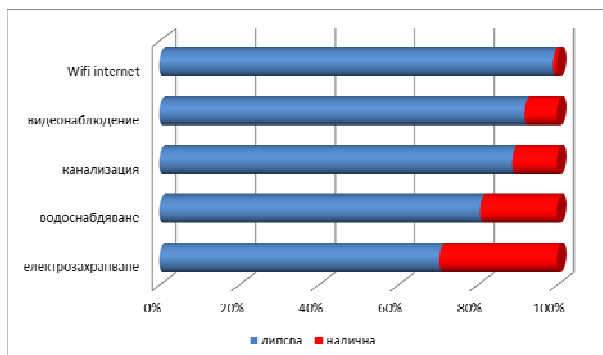

арии протежате але патримониули натурал сау ън резерваџии, iar 15% fac parte din NATURA 2000. Această este o premisă bună pentru integrarea patrimoniului cultural - istoric și prezintă o valoare adăugată suplimentară la oferirea turistică a acestor obiective.

6.1.7. Infrastructura tehnică a obiectivelor

Pentru fiecare obiectiv s-a studiat existența unei infrastructuri tehnice, fiind cercetată și apropierea de localitățile în vederea examinării posibilității de o includere eventuală viitoare la rețelele existente.

Figură 24. Asigurarea infrastructurii tehnice la obiectivele

30% din obiectivele studiate dispun de alimentare cu energie, situate în cadrul localităților sau fiind destinații turistice afirmate. Alimentarea cu apă este asigurată pentru 19% dintre obiectivele, iar canalizarea se regăsește doar la 11% dintre ele.

La un singur obiectiv este asigurat acces gratuit la Interet (Wifi internet) - Cetatea antică „Sexaginta prista“ (Ruse).

Supravegherea video este prezentă la 8% din obiectivele: cetățile antice „Bononia“ (Vidin) și „Sexaginta prista“ (Ruse); castelul antic „Dimum“ (Belene); orașul roman „Nicopolis Ad Istrum“ (s. Nikiup, municipiul Veliko Tarnovo); orașele antice „Nove“ (Svishtov) și „Durostorum“ (Silistra); Mormântul roman (Silistra).

6.1.8. Popularitate

România

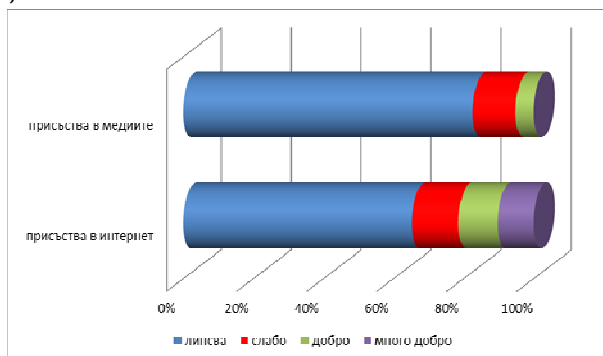
În schimb, există informații disponibile online despre cca. 60% dintre siturile identificate, pe site-urile administrațiilor publice locale, în presa online națională și locală, pe bloguri și site-uri de călătorii, precum și pe publicații online de specialitate (de exemplu, historia.ro).

Bulgaria

În ultimii ani un rol tot mai important pentru recunoașterea unui obiectiv este prezența sa în medii și în Internet. S-a realizat studiu și analiza a poziționării fiecărui obiectiv din Limesul Dunărean situat pe teritoriul bulgar, în mass-media și s-a efectuat o evaluare inclusă în scorul total, care formează potențialul turistic.

Figură 25. Popularitatea obiectivelor în funcție de prezența acestora în Internet și în mass-media

Pentru 35% dintre obiectivele este disponibilă informație în Internet. Foarte activ este prezentată Cetatea din Belogradchik, cetatea recunoscută ca „Castelul lui Baba Vida” din Vidin, orașele romane „Ulpia Escus” (s. Gigen, municipiul Plevna) și „Nicopolis Ad Istrum” (s. Nikiup, municipiul Veliko Tarnovo); Orașul antic „Nove” (Svishtov); cetățile antice

„Sexaginta prista” (Ruse) și „Storgozia” (Plevna); mormântul roman din Silistra. 17% dintre obiectivele sunt prezente în mass-media, fiind cu precădere destinațiile turistice afirmate și populare.

6.2. Concluzii

Considerăm că, pe viitor, Drumul Roman poate fi completat și cu alte obiective, atât situri, cât și amenajări muzeistice. De altfel, există deja o serie de situri ce prezintă vestigii de suprafață ce pot stârni interesul turiștilor, dar care sunt dificil de accesat și care nu dispun de dotările minimale necesare includerii lor în circuitul turistic. În acest sens, este necesară identificarea (printr-un proces colaborativ, care să implice toți factorii interesați) măsurilor necesare pentru ca aceste obiective să poată fi valorificate prin turism, iar ulterior investigarea surselor de finanțare și a instrumentelor prin care aceste măsuri pot fi efectiv implementate.

Nu în ultimul rând, este necesar să avem permanent în vedere scopul final al acestui demers: creșterea bunăstării comunităților locale din regiunea de graniță România-Bulgaria și dezvoltarea societății în ansamblul său. Astfel, studiul nu urmărește doar trasarea unor itinerarii și oferirea unor recomandări de petrecere a timpului liber, cât mai ales generarea de beneficii economice, sociale și culturale (creșterea veniturilor, îmbunătățirea calității vieții, crearea de locuri de muncă, generarea de oportunități de afirmare a talentului creativ și spiritului antreprenorial, creșterea nivelului de educație) pentru comunitățile pe care aceste trasee le traversează, prin dezvoltarea efectivă a activităților turistice. Astfel, prezentul studiu nu se adresează doar beneficiarilor și partenerilor din proiectul Development and promotion of an integrated cultural heritage tourism product:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Route „Roman frontier within cross-border region Romania-Bulgaria”, ci tuturor factorilor interesați de problematica turismului și patrimoniului: instituțiilor și autorităților publice, mediului de afaceri, organizațiilor non-guvernamentale, asociațiilor profesionale.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE VII. RUTĂ „FRONTIERĂ ROMANĂ PE TERITORIUL REGIUNII TRANSFRONTALIERE ROMÂNIA - BULGARIA“

Slăveni, Gostavățu, Olt

7.1. Abordare la elaborarea rutei

Metodologia de evaluare a potențialului valorilor culturale și istorice și turismului este unificat pentru ambii parteneri, dar a folosit abordări diferite. Metode de analiză și evaluare pot fi împărțite în două grupe principale - euristic și obiectiv. În primul rând utilizate în prelucrarea logică și evaluarea anumitor informații specificând caracteristicile de calitate sau a relațiilor cauzale dintre obiectele studiate. Metodele obiective se bazează pe determinarea valorilor indicatorilor de măsurare sau de înregistrare.

Ambele părți au fost folosind euristică pe baza evaluărilor de experți fiind solicitat obiectivare de evaluare prin integrarea expertizei și consens relevante. Pentru a obține o precizie maximă în obținerea de evaluare completă a potențialelor site-uri pentru produsul lor turistic cultural și istoric: Calea „teritoriu de frontieră romană a regiunii de graniță România-Bulgaria,“ studiul bulgar a inclus metode obiective prin maxim și determină / obține valori pentru diferiții parametri. Metoda este utilizată pentru evaluările de rating de notare matrice și rezultatele matematic fost estimate. Evaluările de pe fiecare criteriu poate fi echilibrat, compara și care să asigure o mai mare obiectivitate.

7.2. Prezentarea rutei „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“

În urma consultărilor cu Beneficiarul, partenerii români și părțile interesate, s-a convenit că se alege Varianta 2 „Inovativă“.

Varianta aleasă include în sine situri din Limesul dunărean roman de pe teritoriul bulgar, cu o valoare cultural-istorică ridicată și o asigurare turistică de infrastructură suficientă, pentru a fi propuse ca un produs posibil de utilizat la momentul actual, dar se oferă și o viziune pe termen lung de implicare a unor elemente care au potențialul de a fi dezvoltate în conceptele moderne de conservare a patrimoniului cultural și a industriei de turism.

Alegerea este în concordanță cu tendințele actuale în dezvoltarea turismului - căutarea unei oferte turistice mai largi și mai diversificate, autenticitatea serviciilor oferite și o participare activă a comunităților locale, creșterea ponderii de călătorii individuale și de tineret.

Varianta este supusă în cel mai înalt grad orientărilor UNESCO de manifestare și de protejare a autenticității și a integrității rutei culturale, în caracteristicile lor multidimensionale, întrucât prin includerea unui grup mai mare de situri, sincrone și legate de elementele principale ce aparțin din începuturi temei rutei și păstrându-și structura originală, ruta își sporește integralitatea ca un sistem. Pe de altă parte, acestea sunt siturile care au autenticitatea individuală cel mai bine conservată, datorită faptului că nu au fost supuse aplicării unor măsuri de

conservare și restaurare, de multe ori scăzând această caracteristică valorică de bază. Acest lucru oferă posibilitatea unei intervenții adecvate care să afirme esența valorii culturale imobile, păstrând, într-un grad maxim, structura inițială a acesteia. Anume la aceste situri utilizarea abordărilor, oportunităților și mijloacelor inovatoare ale politicii actuale de protejare a patrimoniului cultural poate fi aplicată în cea mai mare măsură. Varianta permite includerea maximală a tendințelor inovatoare în căutarea, documentarea și protejarea patrimoniului cultural prin care se îndeplinește o arheologie neinvazivă (prin tehnologiile LIDAR și penetrating radar, geofizică etc) și o reconstrucție digitală (pentru o realitate suplimentară, virtuală sau mixată) care nu deteriorează structura autentică, ci creează un produs turistic deosebit de interesant și atractiv.

Includerea unor elemente cu un potențial clar distinctiv de a fi dezvoltate până la un nivel de elemente de bază ale produsului turistic cultural-storic, asigură viabilitatea și dezvoltarea permanentă a acestuia, oferind astfel diversitate și noutate în diferitele perioade de funcționare a produsului turistic.

În varianta propusă funcțiile educaționale și inspiratoare ale rutei sunt extinse la maximum. Prin adăugarea unor elemente secundare și nedezvoltate încă, se așteaptă implicarea largă a unor proiecte multidisciplinare și internaționale/interregionale, și totodata se asigură posibilitatea promovării unui schimb cultural și educațional. Atractivitatea specifică va stimula și va duce la creșterea suplimentară a călătoriilor de tineret, a schimburilor. Se oferă oportunitatea de dezvoltare a unui turism de nișă specific, de exemplu - participarea unor voluntari la săpăturile arheologice.

Varianta inovatoare contribuie în cel mai înalt grad la punerea în aplicare a politicii de dezvoltare răspunzătoare și durabilă a turismului în zonele mai puțin cunoscute, prin promovarea business-ului mic și mijlociu local. Acesta oferă diversificarea produsului turistic, îndreptarea atenției și utilizarea acestuia și în afară nucleelor dezvoltate și cunoscute, precum și implicarea la maximum a comunităților locale, ceea ce asigură diversitatea și durabilitatea rutei.

Varianta de rută include următoarele situri:

Axa principală / coloanei vertebrale: Dunărea (fluviul Dunărea)

Principalele obiecte ale traseului în România:

- Drobeta - Turnu Severin, MEHEDINTI
- Brazda lui Novac, MEHEDINTI
- Răcarii de Jos, DOLJ
- Sucidava, OLT
- Constanța - Tomis, CONSTANTA
- Adamclisi - Tropaeum Traiani, CONSTANTA
- Histria, CONSTANTA
- Capidava, CONSTANTA
- Mangalia - Callatis, CONSTANTA

Principalele obiecte ale traseului în Bulgaria:

- Vechea cetate "Bononia" (Bononia), Vidin
- Orasul Roman "Oescus" (Colonia Ulpia Oescensium), p. Ghighen, Municipality Guleanți
- Stație de drumuri și castel antic "Dimum" (Dimum), Belene
- Orașul antic "Nove" (Novae), Sviștov
- Sat vechi și medievale "Yatrus" (Iatrus), v. Krivina, Municipality Tsenovo
- Cetatea veche "Sexaginta Prista" (Sexaginta Prista), Ruse
- Orașul antic "Transmariska" (Transmariska), Tutrakan
- Orașul antic "Durostorum" (Durostorum), Silistra
- Mormânt roman (Roman tomb), Silistra

Elementele secundare ale traseului în România

- Hinova, MEHEDINTI
- Izvoru, GIURGIU
- Rocșoreni, MEHEDINTI
- Cioroiu Nou, com. Cioroiași, DOLJ
- Hârșova - Carsium, CONSTANTA

Elementele secundare ale traseului în Bulgaria:

- Orașul antic "Ratsiaria" (Colonia Ulpia Traiana Ratiaria), Archar, municipiul Vidin
- Orașul antic "Almus" (Almus), Lom
- Cetatea veche "Augusta" (Augustae) - Harlets, municipiul Kozlodui.
- Cetatea veche "Valerian" (Valeriana), Dolni Vadin, Municipality Oriahovo
- Roman fort Batin (Roman Fort Batin) - Batin, Municipality Tsenovo.
- Mormânt roman (Mormantul Roman), Babovo, Municipality Slivo pole
- Cetatea "Kandidiana" (Candidiana), v. Mici Preslavets, Municipality Glavinitsa
- Basilica (Basilica), Silistra
- Vile romane (vile romane), Silistra
- Tabara legionară (tabara legionara), Silistra
- Antique Road (drumul antic) -. Roman Road "Eskus-Utus" , Municipality Guleanți
- Antique Road (drumul antic) - Popina Vetren cu Popina, Municipality Vetren.

Elementele secundare ale unui potențial traseu în România

- Crăguești, MEHEDINTI
- Gura Văii, MEHEDINTI
- Șimian MEHEDINTI
- Cleanov, DOLJ
- Desa, DOLJ
- Romula , OLTSprâncenata, OLT

- Dulceanca, TELEORMAN
- Pietroșani, TELEORMAN
- Cernavodă, CONSTANTA

Elementele secundare ale unui potențial traseu în Bulgaria

- Cetatea "Florentiana" (Florentiana), Florentin, Municipality Novo Selo
- Cetatea antică și stația de drum "Remetodiya" (Remetodia), Orsoya, Municipality Lom
- Cetatea antică și stația de drum "Pomodiana" (Pomodiana), Stanevo, Municipality Lom
- Cetatea veche "Regianum" (Regianum), orașul Kozlodui
- Cetatea antică și medievală "Asamus" (Asamus), Nikopol
- Antichitatea târzie "Skaidava" (Scaidava), Batin, Municipality Borovo
- Cetatea veche "Trimamium" (Trimammium), v. Bear, Municipality Ivanovo
- Cetatea și stația de drum roman "Tegulitsium" (Tegulicium), v. Vetren, Municipality Silistra

Elemente secundare - destinații turistice dezvoltate din Bulgaria:

- Cetatea medievală și otomană "Bdin" (Bdin), Vidin
- Cetatea "Piatra" (Kamaka cetate), Oriahovo
- Cetatea "Nikopol" (Cetatea Nikopol), Nikopol
- Cetatea "Cherven" (Cherven), Cherven, Municipality Ivanovo

Elementele secundare care definesc zona laterală a traseului în Bulgaria:

- Castelul antic "Castrum Martis" (Castrum Martis), Kula
- Cetatea romană "Kale" (Belogradchik Cetatea), Belogradchik
- Cetatea antică și stația de drum "Ad Putea" (Ad Putea), Riben, Dolna Mitropolia Municipality
- Vechea cetate "Storgozia" (Storgozia), Pleven
- Oraș roman "Nicomopolis ad Istrum" (Nicomopolis ad Istrum), Nikyup, municipality Veliko Tarnovo

Patrimoniul cultural imaterial (festivaluri tematice) în România incluse în itinerariul

- Drobeta - Turnu Severin
- Constanța - Tomis
- Mangalia - Kalatis

Patrimoniul cultural imaterial (festivaluri tematice) în Bulgaria incluse în itinerariul

- Vidin
- Svishtov
- Ruse

- Tutrakan
- Nicopolis ad Istrum

Poziționarea patrimoniului cultural mobil în România

Craiova - Muzeul Olteniei, Craiova, Dolj

Muzeul Regional Olt - Slatina Muzeu / județul Olt în Slatina, Slatina municipiului / orașului Slatina, Olt

Slavă, slavă, Gostavatsu, Olt

Alexandria, orașul Alexandria, Teleorman

Giurgiu, Giurgiu, Giurgiu

Muzeul Dunării de Jos din Călărași, Orașul de Kalarash, Kalarash

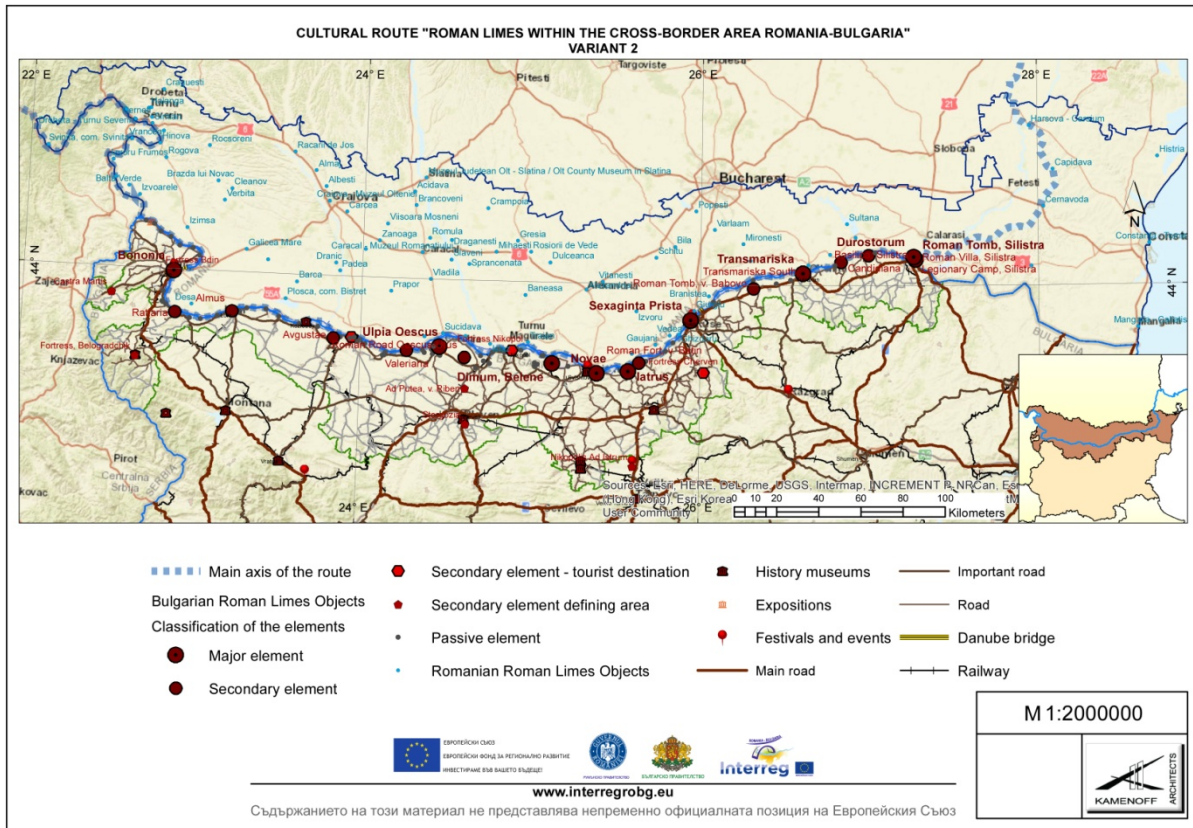
Muzeul Civilizatiei Gumelnita în Oltenitsa, Oltenitsa, Calarasi

Poziționarea patrimoniului cultural mobil în România

- Muzeul Regional de Istorie din Vidin
- Muzeul Regional de Istorie din Vratsa
- Muzeul Regional de Istorie din Montana
- Muzeul Regional de Istorie din Pleven
- Muzeul Regional de Istorie din Veliko Tarnovo
- Muzeul Regional de Istorie din Ruse
- Muzeul Regional de Istorie din Silistra
- Muzeul de Istorie din Svishtov
- Muzeul de Istorie din Lom
- Muzeul de Istorie din Oryahovo
- Muzeul de Istorie din Tutrakan
- Muzeul de Istorie din Belogradchik
- Muzeul de Istorie din Kula

Schema 4. Rutei „Frontieră romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“

7.3. Argumentare pentru alegerea obiectivelor incluse în ruta

Variantele propuse pentru rută culturală sunt unifuncționale sau monotematice (urmând specificația pentru ruta "Frontiera romană în regiunea transfrontalieră România-Bulgaria") - rute culturale, purtători ai unei funcții permanente (temă), apărută cu o ocazie concretă și continuându-și dezvoltarea în legătură cu o anumită tradiție persistentă.

Acestea sunt derivate pe baza unei evaluări a calităților sistemului rutei culturale, care reprezintă caracteristicile specifice, datorită cărora astăzi o putem aprecia ca un patrimoniu.

Cea mai importantă caracteristică a rutei culturale este integritatea acesteia. Această calitate ilustrează capacitatea rutei de a menține și a manifesta diferite tipuri de relații între diferitele elemente, ceea ce reflectă în cel mai înalt grad importanța ei ca valoare culturală, în unitatea și integritatea acesteia. Integritatea este asigurată de caracteristicile specifice ale relațiilor în cadrul structurii rutei, în funcție de tipul de elemente împreunate: urme materiale și

иматериал; culturale (antropogene) și frumuseți naturale; elemente din diferite perioade.

O altă caracteristică esențială a rutei culturale este viabilitatea acesteia. Procesele de schimb și de viabilitate de-a lungul rutei culturale nu apar în timp în mod incidental, important este ca interacțiunile și dialogul cultural în cadrul rutei să continue. Acest lucru are rasfrângerea lui asupra elementelor și relațiilor din structura rutei culturale. Pe de o parte, viabilitatea reflectă memoria sistemului, adică continuitatea în cadrul structurii acestuia. Pe de altă parte - este expresia semnificației deplasării oamenilor de-a lungul întinderii rutei.

În contextul documentului de la Nara (Documentul de la Nara privind autenticitatea este întocmit de cei 45 de participanți la Conferința de la Nara privind autenticitatea, în legătură cu Convenția privind Patrimoniul Mondial desfășurată la Nara, Japonia, în perioada 1-6 noiembrie 1994 la invitația Agenției pentru afaceri culturale (Guvernul Japoniei) și a Prefecturii din orașul Nara. Agenția a organizat conferința de la Nara împreună cu UNESCO, Centrul roman și ICOMOS). Prin elementele și relațiile sale ruta culturală reflectă diferite aspecte ale autentificării - de exemplu: autenticitatea substanței, tradițiilor și tehnicilor, a funcțiilor, a locului, a impactului, a continuității unei anumite funcții sau a unei tradiții, care, chiar dacă își schimbă dimensiunile fizice sau căile și metodele de practicare, își păstrează sensul. Autenticitatea este examinată ca o caracteristică nu numai în funcție de elementele structural determinate, dar și în funcție de întregul sistem, urmărind viabilitatea ei, incluzând și autenticitatea legităților prin care sistemul integral continuă să trăiască în prezent.

Axa principală:

Pentru axă principală a rutei este selectat fluviul Dunărea, ca un factor structural determinant pentru ruta culturală și un coridor principal de transport. Semnificația ei este neschimbătoare de la antichitate și până în zilele noastre, durabilitatea funcției sale o definește ca fiind cel mai important element - „pivotul“ rutei.

Elemente de bază

Principalele elemente ale rutei în cauză sunt selectate pe baza valorilor ridicate ale tuturor caracteristicilor analizate potrivit cu metodologia elaborată (cea mai mare valoare universală). Ele reunesc elemente având o importanță cultural-istorică înaltă, excepțională și cu un potențial turistic dezvoltat, care au un rol activ, deși cu o funcție schimbată și în timpul nostru. Cu excepția orașului roman „Oescus“ și până într-o anumită măsură orașul antic „Nove“, toate celelalte situri se află în țesătura așezărilor moderne, participând activ la vitalitatea ei și într-o legătură indisolubilă cu celelalte sisteme funcționale ale acestora. Acestea sunt apreciate și bine socializate, a fost desfășurată o politică unitară de protecție. Excepție făcând un fragment din perete de cetate și un turn din cartierul „Kaletu“ al Cetății antice „Bononia“ din Vidin, unde structura arheologică este neglijată și lipsesc măsuri adecvate de conservare integrată, însă structurile romane din Cetatea „Baba Vida“ reprezintă un exemplu de sit arheologic cu o continuitate lungă a funcției și bine dezvoltat ca un produs turistic finit. Ulpia Oescus este orașul antic, care are, de asemenea, o continuitate lungă (ca un centru activ și

important și în timpul Evului Mediu), dar astăzi depărtat de structurile urbane moderne dezvoltate. Acest lucru l-a privat de o infrastructură turistică suficient de bine dezvoltată, având în principal un rol de servicii și de informare, într-o oarecare măsură și unul tehnic, dar având în vedere disponibilitatea de proiect substanțială a sitului, acest neajuns va fi corectat în termeni nu prea îndepărtați. Vestigiile din anticele „Dimum“ (Belene), „Sexaginta Prista“ (Ruse), „Transmariska“ (Tutrakan) și „Durostorum“ (District) sunt expuse într-un mod excepțional în cadrul structurilor urbane contemporane, în primele trei, în ultimii ani, fiind realizate proiecte de conservare și restaurare, care au crescut valoarea lor de vestigii arheologice și de mediu care le înconjoară, în mod deosebit.

La „Nove“ (Svishtov) a fost implementat un proiect de amploare de conservare, restaurare, socializare și expunere, asigurând o infrastructura tehnică și informațională a sitului, dar intervențiile de restaurare efectuate au distrus în mare măsură autenticitatea structurilor arheologice.

Cavoul roman din Silistra este marcată ca fiind elementul principal al rutei culturale, datorită valorii sale culturale deosebite, ca unul dintre puținele cavouri păstrate ale acestei perioade cu fresce. Acesta este foarte populară - mai mult în străinătate și mai puțin în Bulgaria, dar după realizarea unor proiecte noi, acest raport se va schimba probabil.

Elemente secundare:

Propunerea de elemente secundare în cadrul rutei culturale „Frontiera romană în regiunea transfrontalieră România-Bulgaria” ține seama de politica actuală de promovare a turismului, oferind o răspândire mai largă a beneficiilor și diminuarea presiunii exercitate asupra locurilor mai populare prin încurajarea vizitatorilor de a încerca diversele caracteristici ale patrimoniului cultural și natural al regiunii sau al împrejurimii.

Includerea destinațiilor turistice nedezvoltate transformă ruta culturală într-un sistem dinamic care unește relațiile istorice și caracteristici culturale, asociate cu existența lor.

Turismul ar trebui să aducă beneficii comunităților locale, implicarea lor în proces să fie un mijloc și o motivație pentru comunitățile locale să aibă de grijă și să-și mențină moștenirea și practicile lor culturale. Politica de protejare a patrimoniului cultural ar trebui să facă valorile culturale, într-un spectru cât mai larg, accesibile societății (vizitatori și gospodine), să faciliteze și să-i încurajeze pe cei care participă la acest proces. Este important să fie dezvoltată o industrie turistică de promovare și gestionare a turismului prin modalități care să respecte și să contribuie la protejarea patrimoniului cultural, să evalueze importanța și fragilitatea locurilor cu o valoare și o memorie materială și imaterială și să le asigure un viitor sustenabil.

Propunerea de elemente secundare se bazează pe valoarea lor arheologică și cultural-istorică ridicată și oportunitatea, cu investiții relativ mici, acestea să devină situri turistice mai atractive.

Pentru o parte dintre ele timp de decenii au fost efectuate săpături arheologice sistematice la care au fost relevate structuri interesante și importante. Un exemplu este Rezervatul arheologic „Augusta“ (s. Harlets), care este una dintre

puținele cetăți romane cu un sistem de consolidare studiat în întregime, pereții cetății fiind păstrate în înălțime.

Așezarea antică medievală „Yatrus“ (s. Krivina) este cetatea romană cel mai complet studiată de pe Limesul dunărean din Bulgaria. Echipe internaționale și bulgare explorează de mai mult de o jumătate de secol capitala Daciei riverane „Ratiaria“ - orașul roman cel mai important din regiunea de nord-vest a țării noastre, cu o semnificație culturală și istorică deosebită. Acestea sunt situri care, ca valoare arheologică, ar trebui să fie poziționate ca elemente principale ale rutei culturale, dar din cauza stării lor nesatisfăcătoare (de ex. „Yatrus“) și foarte proaste (din cauza activităților căutătorilor de comori și lipsei de menținere) sunt clasificate ca secundare.

În cadrul următorului tip de elemente, propuse ca unele secundare, sunt examinate situri care au o valoare cultural-istorică și arheologică relativ ridicată și având posibilitatea de a fi dezvoltate ca destinații turistice, datorită faptului că acestea sunt situate în sau în apropierea unor localități sau în cadrul unui sit turistic dezvoltat.

„Almus“ (orașul Lom) este o cetate romană, o așezare, un port, o stație de vamă sau de drum, situată sub o parte a orașului actual Lom. Pe de o parte, asta are un impact negativ asupra structurii arheologice, întrucât integritatea ei și țesătura legăturii naturale a acesteia cu mediul care o încojură este distrusă, dar, pe de altă parte, înseamnă o infrastructură complet construită a sitului (turistică, de transport, tehnică și de informare) și posibilitatea de socializare a acestuia în spații între blocuri sau într-o zonă verde riverană cu arheologie expusă, formată în mod expres.

Cetatea „Valerian“ (satul Dolni Vidin) este puțin studiată de arheologi și o parte din fiind surpată de Dunărea, dar popularitatea ei (din cauza părerii existente că o parte din temelii podului roman pot fi văzute și până în ziua de azi) și valoarea sa cultural-istorică o poziționează ca pe un element obligatoriu în cadrul rutei culturale. Situată în apropierea imediată a structurii localității, aceasta are posibilitatea de a beneficia de o infrastructură tehnică construită și aflată în apropiere și, în același timp, având o legătură neperturbată cu mediul adiacent și posedând un grad ridicat de autenticitate a contextului.

La „Kandidiana“ (satul Malak Preslavets), s-au făcut, de asemenea, puține săpături arheologice. La momentul actual nu sunt disponibile suficiente structuri arheologice care să poată fi expuse (cu excepția turnului și unele fragmente din zidul cetății), dar apropierea ei nemijlocită de rezervația naturală biosferică menținută „Srebarna“, obiectiv al patrimoniului mondial UNESCO, o transformă într-un sit cu un mare potențial turistic. Lângă ea deja există realizată o infrastructură tehnică și aceasta este ușor accesibilă și adecvată pentru socializare.

„Fortificația romană“ din s. Batin și cavoul roman din s. Babovo sunt elemente care îmbogățesc ruta prin funcția lor diferită de celelalte elemente, contribuind la prezentarea Limesul dunărean roman în integritatea sa viabilă. Ambele situri sunt cercetate arheologic și ușor accesibile. Posedă o autenticitate menținută a structurii arheologice și a mediului ei, precum și o relaționare bună cu contextul care le înconjoară. Au nevoie de o intervenție de conservare și

restaurare adecvată, care, având în vedere volumul lor mic, nu este o sarcină imposibilă.

Includerea fragmentelor păstrate de drum roman de la Oeskus și între satele Popina și Vetren îmbogățește ruta culturală în câteva aspecte. În primul rând, ele fac parte din legătura de comunicare principală a Limesul dunărean, care, împreună cu Dunărea joacă un rol esențial în formarea lui ca o structură mare și fiind este pivotul ei. Mai mult, acestea sunt situri diferite ca funcționalitate, care contribuie la expunerea patrimoniului cultural roman în întreaga lui plinătate. Implicarea lor presupune oferirea în cadrul rutei și a unui alt tip de ofertă turistică - eco-turism pietonal.

Elemente secundare cu potențial:

Propunerea elementelor secundare care au potențialul de a deveni elemente principale după realizarea unor măsuri de conservare și protejare integrată, este făcută în contextul noii politici europene de dezvoltare durabilă și responsabilă a turismului în zonele mai puțin cunoscute. Realizarea acestor situri trebuie să se facă prin utilizarea inovațiilor în domeniul turismului și va duce la creșterea gradului de conștientizare a importanței lor sociale și culturale, formând o rețea, completată de noul produs turistic, recunoscut și atractiv, care va contribui la dezvoltarea turismului și, respectiv, IMM-urilor din regiune.

Includerea în ruta a obiectivelor turistice culturale mai puțin cunoscute, generează un potențial care ar trebui să devieze focalizarea de la principalele elemente dezvoltate turistice către sistemul de situri culturale mai puțin cunoscute.

Selecția privind includerea elementelor secundare, care în prezent au o evaluare foarte scăzută a potențialului turistic, se bazează pe ponderea crescută a criteriilor de bază formulate în cărți și documente internaționale privind determinarea valorii cultural-istorice - integralitatea și autenticitatea sitului arheologic. Aceste două criterii sunt examinate din câteva aspecte legate de sit ca o structură arheologică și de interacțiunea sa cu contextul său - istoric, natural, social. Siturile selectate în grupa respectivă dispun de un nivel ridicat de integritate fizică (și anume datorită faptului că încă nu au fost dezvăluite prin săpături arheologice), dar și sincretism și integralitate cu mediul lor. Autenticitatea este evaluată ca atare pentru diferiți indicatori - formă și design; materiale sau substanțe; destinație și funcție; tradiții și tehnici; locație și afiliere; spirit și impact emoțional. Evaluarea ridicată a autenticității contextului sitului este examinată și prin prisma tendințelor contemporane în domeniul dezvoltării turismului, în care din ce în ce mai căutate sunt destinațiile cu o autenticitate conservată a modului de viață, obiceiurilor, tradițiilor și structura urbană în sine.

Selecția elementelor secundare care sunt aproape sau deloc dezvăluite prin săpături arheologice și, în consecință, asupra cărora nu s-au efectuat intervenții de conservare, restaurare și socializare, este determinată de implementarea rapidă a tehnologiilor moderne de comunicare, interactive și vizuale în prezentarea patrimoniului cultural. Tocmai datorită acestor capacități de vizualizare care reprezintă siturile într-un mod deosebit de interesant, un sit arheologic poate deveni atractiv și ușor de înțeles cu resurse financiare mici și într-un timp relativ scurt. Fiind supusă tendințelor moderne de protecție a patrimoniului cultural,

selecția se bazează pe criteriile de autenticitate și integralitate a siturilor în cauză. Acestea sunt caracteristicile de bază care determină calitatea și valoarea patrimoniului cultural-istoric și ca produs turistic. Pentru fiecare sit separat criteriul de integralitate a fost aplicat nu numai ca o determinare a integrității fizice a structurii arheologice, dar și ca o relație a sitului cu contextul său - cadru natural și istoric, conectivitate funcțională, semantică și teritorială. Acestea sunt siturile care contribuie cel mai mult la autenticitatea și integralitatea rutei culturale „Frontiera romană în regiunea transfrontalieră România-Bulgaria”, ca o structură de ansamblu, întrucât acestea nu au suferit aproape nici o intervenție contemporană. Conservarea autenticității locurilor de patrimoniu este importantă, deoarece aceasta reprezintă un element esențial al semnificației lor culturale și în politica ulterioară de protecție în elaborarea planurilor, strategiilor și a proiectelor concrete. Programele de protejare și turism trebuie să furnizeze informații de înaltă calitate, pentru a optimiza înțelegerea vizitatorului privind caracteristicile importanței patrimoniului cultural și necesitatea protecției acestuia, astfel încât să permită vizitatorilor să se delecteze de sit în mod corespunzător. În dezvoltarea turismului și a proiectelor de infrastructură ar trebui să se ia în considerare dimensiunile estetice, sociale și culturale, peisajele naturale și culturale. Prioritate se oferă utilizării materialelor locale și luarea în seamă a stilurilor arhitecturale locale și tradițiile populare.

La selecția elementelor secundare în potențial este respectat rolul special a contextului siturilor arheologice. Caracteristicile sale estetice înalte și puternicul său impact emoțional reprezintă proprietăți care amplifică în mod semnificativ valoarea complexă a sitului arheologic. Examineate prin prisma atitudinilor și a evoluției cererii turistice contemporane, acestea definesc siturile în cauză ca unele cu un potențial turistic bun. Cu o atitudine corectă și măsuri adecvate de expunere, de restaurare și conservare, grupul examinat compus din situri secundare, au potențialul de a deveni nuclee principale atractive de-a lungul rutei, datorită gradului lor înalt de integralitate și autenticitate.

Elemente secundare care definesc arealul lateral al rutei:

Arealul lateral al rutei include elemente de conexiune și sincronizare tematică și istorică care sunt depărtate de axa principală, dar dispun de parametri de valoare similare cu principalele situri, contribuind la îmbogățirea rutei culturale. Participarea lor este condiționată de conexiunea lor istorică și funcțională cu Limesul Dunării, precum și cu dezvoltarea actuală a sistemului modern de transport și comunicare.

În acest grup de elemente sunt incluse situri construite în timpul perioadei romane și situate pe a doua linie de fortificații la sud de Dunăre și deja dezvoltate ca destinații turistice (cu excepția stației rutiere în satul Riben care are o disponibilitate de proiect, așteptând realizarea sa). Participarea lor este susținută și de faptul că, în prezent, principala artera rutieră pe care trece traficul rutier principal, se află mult mai la sud de Dunăre. Elementele propuse sunt „Castra Martis” în orașul Kula, Cetatea „Kale” în orașul Belogradchik, „Storgozia” în orașul Pleven și stația de drum Ad Putea în satul Riben, a căror perioade de construire și exploatare sunt strâns legate de Limesul dunărean. Un sit foarte important al

patrimoniului cultural roman este „Nicompolis ad Istrum“, situat în apropiere satului Nikyup din Tarnovo, care este un oraș roman foarte popular cu o valoare cultural-istorică și arheologică deosebit de ridicată și având funcții turistice dezvoltate, inclusiv festivaluri legate de patrimoniul roman.

Patrimoniul imaterial:

Patrimoniul natural și cultural reprezintă o resursă materială și spirituală, oferind o narațiune a dezvoltării istorice. Acesta joacă un rol important în viața modernă și ar trebui să fie accesibil publicului larg din punct de vedere fizic, intelectual și emoțional.

Identificarea, în timpurile moderne, a urmelor patrimoniului cultural imaterial din epoca romană este extrem de dificilă din cauza mai multor fapte. În primul rând, la impunerea culturii romane în teritoriile noastre încă se mai continua onorarea vechilor credințe, obiceiuri și tradiții indigene. Un exemplu de o astfel de vitalitate sincronă este fortificația „Pomodiana“ (în satul Stanevo) a cărei nume este raportat în două surse cartografice: Tabula Peutingeriana și în Cartographica Neerlandica Topographical names for Ortelius Map Nr. 229. Zeița Pomodiana este o divinitate, având cult intermediar între nimfă Pomona, zeița fructelor, pomilor fructiferi, și grădinilor și Diana - zeița romană a vânătorii, izvoarelor și râurilor. Deși romanii aveau o zeiță a fertilității - Ceres și o zeiță a fructelor - Pomona, se creau premise și pentru cultul noii zeițe locale Pomodiana. Cu acest nume a fost cunoscută și așezarea romană situată între Almus și Cebro. Așezarea Pomodiana se afla în apropierea unui platou sărac în apă prin care nu trec râuri, ci numai râpe uscate. Și în trecut și astăzi, satul Stanevo în jurul căruia au fost descoperite vestigiile Pomodiane și platoul „Zlatya“, între râurile Tsibritsa și Ogosta rămân relativ aride. Probabil că acesta este și motivul pentru cultul mixt al zeițelor Pomona și Diana și formarea unei noi zeițe Pomodiana. Cultul reunit al Pomonei și Dianei a creat un nou cult pentru divinitatea Pomodiana, care a fost zeița fructelor, livezilor, grădinilor și apei de izvor, dând rodul abundent.

Un exemplu analogic este acela privind numele râurilor, nume rămase și până astăzi, la gurile cărora cetățile romane având o rezonanță sonoră similară - Tsebros (Cebro)-Tsibritsa, Almus (Almus)-Lom, Asamus (Asamus)-Osâm, Yatrus (Iatrus)-Yantra și altele. Numele cetăților și așezărilor romane înscrise în hărți vechi, care există și până astăzi, sunt Florentiana - satul Florentin, Samettii - „Zahmetya“ lângă satul Baykal și altele.

În altă direcție, dar din nou prin moștenire de la triburile locale găsite de romani, poate fi analizată și vinificația. Două mii de ani mai târziu pe aceste teritorii mai există vinării care poartă numele orașelor și cetăților romane din apropiere (Burgo Zono, Pomodiana etc.), dar totuși tradițiile de pe teritoriile bulgare în acest domeniu sunt mult mai vechi și puternice, datorită cultului tracic străvechi pentru zeul vinului Sabazius (Dionysos).

În ceea ce privește patrimoniul culinar din epoca romană nu se poate spune că este păstrat într-un grad de identificare, dar putem remarca transferul anumitor tipuri de fructe de către romani pe teritoriile noastre (smochine, piersici, etc.).

Poate fi căutată o legătură între fanfarele populare din nord-vestul Bulgariei și cultura romană, dar și aceasta este foarte depărtată.

Există o legătură între sărbătoarea antică romană Calendi „Ziua Soarelui ce se naște“, răspândită pe tot teritoriul Imperiului Roman, în ciuda componenței sale multietnice și multi-religioase, și sărbătoarea contemporană a Crăciunului. Punctul culminant al sărbătorii era la sfârșitul lunii decembrie, când se sacrificau animale aduse în jertfă Zeilor, se țineau ospățuri și oamenii își făceau schimb de daruri.

Dificultatea în urmărirea continuității a multora din tradițiile, nărvurile, obiceiurile și credințele vine de la schimbarea deosebit de rapidă a generațiilor din epocile anterioare (în mai puțin de 20 de ani se schimba o generație) și datorită faptului că cultura romană nu s-a impus în mod absolut pentru o perioadă îndelungată de timp, ci coexista paralel și în simbioză cu nărvurile locale.

Cele mai adecvate ca o reprezentare a patrimoniului cultural imaterial într-un produs turistic, ca rută culturală, sunt festivalurile existente legate de cultura romană, care au loc în cadrul ruinelor orașelor și cetăților romane (Nove, Nicopolis ad Istrum, Sexaginta Prista, parțial și Transmariska). Evenimentele de reenactment (reconstituire istorică a unui eveniment) dețin trei direcții de activitate: științifică, educațională și de divertisment, participanții străduindu-se să recreeze un anumit moment sau o perioadă istorică. Aceste festivaluri recreează istoria antică - modul de viață, credințele, cultura și ciocnirile militare dintre Roma imperială și triburile și popoarele barbare, afirmându-se și în Bulgaria ca un produs turistic atractiv.

Poziționarea patrimoniului cultural mobil:

Muzeele ca instituții culturale au grijă de căutarea, studierea, păstrarea, protejarea, expunerea corectă și promovarea diferitelor tipuri de valori culturale, care au o legătură directă cu turismul și educația modernă. Conform legislației bulgare acestea reprezintă instituția cheie în protejarea patrimoniului cultural mobil.

Muzeul de Istorie are o importanță esențială pentru dezvoltarea:

- turismului cultural;
- turismului cognitiv;
- turismului științific.

Prin fondurile colectate și resursele catalogate, muzeele de istorie atrag cercetători științifici care sunt angajați cu studiul istoriei unei anumite regiuni. Muzeele de istorie, desigur, reprezintă și un centru de atracție pentru turismul cultural - adesea, pentru o anumită regiune, Muzeul de istorie disponibil este definit ca un factor esențial și o resursă pentru acest tip de turism.

Patrimoniul cultural mobil din perioada romană este reprezentat în colecțiile muzeelor de istorie și arheologie și în expozițiile din localitățile mai mici în apropierea siturilor arheologice. Prezentarea cea mai cuprinzătoare a patrimoniului cultural roman este realizată la Muzeul Institutului Național de Arheologie de lângă Academia Bulgară de Științe (NAIM BAN) și la Muzeul Național de Istorie, unde sunt păstrate cele mai valoroase exponate. Colecții mari ale patrimoniului cultural roman există și în muzeele regionale, care reprezintă principalele forțe de manifestare ale patrimoniului cultural imaterial.

Muzeele de Istorie din nordul Bulgariei, cu o activitate foarte susținută și direct legate de Limesul dunărean, sunt Muzeul Regional de Istorie (MRI) Ruse, MRI Vrața, Muzeul de Istorie Tutrakan, MRI Montana și MRI Silistra, care desfășoară activități științifice și de popularizare foarte productive, organizând evenimente muzeale bogate și diverse și unde muzeele sunt instituții culturale cunoscute la nivel național și reliefându-se prin proiectele lor creative și poziția adecvată în spațiul public.

Institutele culturale care vin drept elemente obligatorii ale rutei culturale sunt muzeele.

7.4. Locul și rolul părților interesate în procesul de dezvoltare a rutei

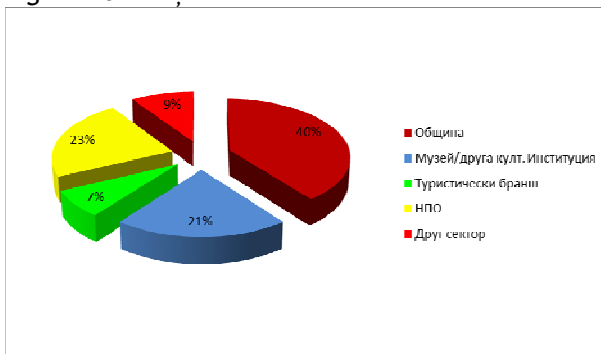
Părțile interesate sunt cele căror interese trebuie să fie reflectate la dezvoltarea produsului turistic integrat pentru patrimoniu cultural - Ruta „Frontiera romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“.

Analiza părților interesate este un instrument de importanță vitală pentru identificarea persoanelor, grupurilor și organizațiilor, care sunt foarte interesate în aspecte concrete, legate de folosința durabilă a patrimoniului cultural comun în cadrul regiunii transfrontaliere prin dezvoltarea unui produs turistic integrat pentru patrimoniu cultural - Ruta „Frontiera romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“. Priceperea clară a rolului și contribuției potențiale ale diferiților participanți reprezintă premisă principală pentru vitalitatea produsului turistic.

Principiile de bază la determinarea părților interesate sunt: incluziune, importanță și echitate.

La mesele rotunde desfășurate au fost identificate următoarele părți interesate:

Figură 26. Părți interesate interesate

Cea mai mare reprezentanță au avut reprezentanții administrației locale (municipii) - 40%. Al doilea după importanță grup este cel al reprezentanților sectorului neguvernamental (ONG) - 23%. Un grad ridicat de participare au avut reprezentanții muzeelor și ai altor instituții culturale - 21%. Comparativ slabă a fost participarea reprezentanților sectorului turistic

- 7%, iar cota celor care s-au definit ca reprezentanți ai altor sectoare atinge 9%.

Pozițiile și comentariile părților interesate au influențat foarte mult stabilirea criteriilor, obiectivelor și a variantelor de rută. Ele au fost exprimate la

cele 6 /șase/ mese rotunde desfășurate, (3 /trei/ pe teritoriul Republicii Bulgaria și 3 /trei/ pe teritoriul Republicii România).

Părțile interesate consideră că există exemple bune, realizate sau în curs de realizare în momentul de față în cadrul regiunii transfrontaliere, în Bulgaria și în România, sau obiective comune celor două țări, care leagă obiective concrete din limesul Dunărean. Acestea sunt proiecte cu valoare adăugată de conservare, restaurare, expunere și socializare a patrimoniului cultural.

Conform părților interesate, problemele principale ale patrimoniului cultural sunt legate de:

- lipsa voinței politice suficiente și a unei viziuni și strategii de ansamblu pentru protecția și folosința durabilă a patrimoniului cultural;
- lipsa protecției juridice suficiente împotriva contravențiilor (vânătoarea de comori, mai ales în Bulgaria Centrală și de Nord-Vest);
- lacune în cadrul legislativ (la nivelul legislației naționale din Bulgaria), din care rezultă determinarea neadecvată a limitelor și a regimurilor valorilor culturale imobile;
- greutăți legate de reglarea statutului juridic (determinarea limitelor și a regimurilor, schimbarea folosinței terenurilor, schimbarea dreptului de proprietate și modalitatea de administrare a proprietăților în care sunt situate structurile arheologice).

Reprezentanții părților interesate propun includerea unor obiective mai puțin populare la ruta turistică, care încă nu sunt studiate complet, dar au potențial și un grad mare de autenticitate păstrată. Prin includerea acestora la ruta este prezentă posibilitatea pentru dezvoltarea și expunerea acestora prin aplicarea tehnologiilor contemporane.

În activitatea viitoare cu structurile arheologice sunt foarte importante modalitățile de socializare a acestora, pentru a fi păstrată și expusă autenticitatea lor, ca o valoare principală.

Un element important al produsului turistic integrat reprezintă folosirea unor forme atractive de prezentare, de exemplu, festivaluri culturale, care combină patrimoniul cultural material și nematerial, sprijină popularizarea obiectivelor arheologice și înțelegerea și interpretarea mai bună a acestora.

În scopul activităților următoare legate de realizarea proiectului „Dezvoltarea și promovarea unui produs turistic cultural - istoric comun: Ruta „Frontiera romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România - Bulgaria“, în tabelul mai jos sunt definite părțile interesate și rolul fiecărei părți.

Tabelul 11: Părțile interesate

Părți interesate	Acțiunile partenerilor
Instituții științifice (arhive, institute istorice, sociale, muzicale, etc.)	Asigură calitate ridicată a justificării științifice a subiectului Furnizează date legate de evaluarea resurselor și atracțiilor Interpretare și prezentare
Instituții de administrare a patrimoniului cultural - istoric (muzee, galerii, săli muzicale și de concerte, etc.)	Asigură calitate ridicată a justificării științifice a subiectului Furnizează date legate de evaluarea resurselor și atracțiilor Interpretare și prezentare
Întreprinderi mici și mijlocii: Servicii hoteliere și de restaurant	Negociere. Valoare adăugată a rutei, cu subiecte potrivite vizitatorilor din diferite segmente (serii în stil roman, evenimente, seminare culturale, etc.)
Întreprinderi mici și mijlocii: Locuri de cazare	Furnizează oferte pentru ruta, cu subiecte potrivite vizitatorilor din diferite segmente (pentru cicliști - oferta de „Bicicletă și cazare“). Negociere.
Societăți de administrare a destinațiilor turistice, agenții turistice, turoperatori	Acordă sprijin la evaluarea resurselor rutei în scopuri turistice. Oferă pachete, organizate pentru grupurile țintă (elevi, studenți, grupuri specifice: team building, piețe străine, iubitori de istorie, oameni de artă). Raporturi contractuale.
Organizații de marketing al destinațiilor turistice, organizații turistice naționale	Sprijinirea activităților promoționale, sprijin financiar.
Agenții de dezvoltare	Sprijin organizațional. pregătire proiecte, surse de finanțare
Asociații locale (din domeniul folclorului, meșteșugurilor, sportului)	Participare la crearea unor activități și manifestări, și la conținutul structural aferent acestora
Artiști, oameni de știință eminenți, întreprinzători	Participare la crearea unor activități și manifestări, și la conținutul structural aferent acestora
Educatori, profesori, ghiduri și animatori	Elaborate conținut și clarificări destinate grupurilor țintă educaționale, grupurilor sociale, etc.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE VIII. OBIECTIVE PRINCIPALE ALE RUTEI

Dimum, Belene, Plevna, Bulgaria

8.1. Obiective principale ale rutei din România

8.1.1. Drobeta-Turnu Severin, județul Mehedinți - Castrul roman, ruinele Podului lui Traian și Muzeul Regiunii Porților de Fier

Localizare și acces:

Str. Independenței, nr. 2, Drobeta-Turnu Severin

Program:

9:00 - 17:00 (vara); 9:00 - 16:00 (iarna); luni: închis

Date generale:

Castrul și așezarea de la Drobeta au fost întemeiate în timpul împăratului Traian, când a fost, de asemenea, construit podul peste Dunăre. Au funcționat până în anul 602, când avarii au distrus așezările romane de la nord de Dunăre. În anul 126 împăratul Hadrian conferă castrului rangul de municipium. Sub Septimius Severus (193-211) dobândește rangul de colonia, cu o suprafață de cca 60 ha și o populație de cca 40.000 de locuitori. Atacurile carpilor (245-247) au condus la distrugerii semnificative, remediate apoi. Din vremea lui Justinian (527-565) datează o ultimă refacere a castrului, care din sec. al V-lea, după atacurile hunilor, va fi numit Theodora.

Muzeul Regiunii Porțile de Fier are în structura sa o secție de istorie-arheologie, iar două dintre săli prezintă exponate reprezentative pentru limesul roman: o sală dedicată războaielor daco-romane, respectiv o sală dedicată Drobetei antice, din secolele II-III d.Hr. Muzeul dispune de toate dotările tehnico-edilitare necesare unei mai bune valorificări prin turism (rețele de utilități, internet, monitorizare video). De asemenea, există posibilitatea parcurii în proximitate a autoturismelor și autocarelor.

Alte atracții turistice din proximitate:

- Cetatea medievală a Severinului, în Drobeta-Turnu Severin
- Ruinele cetății medievale Tri Kule, la Șvinița
- Mănăstirile Mraconia (în Golful Mraconia) și Sf. Ana (Orșova)
- Placa memorială „Tabula Traiana”, la ieșirea din Cazanele Mici
- Culele Tudor Vladimirescu și Nistor din Cerneți, com. Șimian
- Clisura Dunării, unde se organizează plimbări cu plecare din Drobeta-Turnu Severin, Orșova și Eșelnița

- Паркул Natural Porțile de Fier și Masivul Ciucaru Mare, pretabile drumețiilor montane
- Basorelieful cu chipul regelui dac Decebal, între Eșelnița și Dubova

8.1.2. Brazda lui Novac, Hinova, județul Mehedinți

Localizare și acces:

Pe șoseaua Drobeta-Turnu Severin - Craiova, conform indicatorului rutier de la intrarea în localitatea Hinova. Accesul este liber. Nu există punct sau centru de informare.

Date generale:

Castrul de la Hinova a fost cercetat ca urmare a construirii sistemului hidroenergetic Porțile de Fier. Aici, în anul 1980, a fost descoperit un tezaur de podoabe tracice, format din 9.639 piese de aur și cântărind aproape cinci kilograme. Castrul a fost construit la sfârșitul secolului al III-lea î.Hr. pe limesul dunărean, cu 4 turnuri de colț și poartă de acces pe latura sudică, flancată de 2 turnuri dreptunghiulare. Fortificația a fost distrusă în 378-379, apoi a fost refăcută și a existat până la începutul secolului al V-lea.

La Hinova se poate observa și o porțiune din Brazda lui Novac sau Valul lui Constantin, o fortificație de tip vallum (val de apărare din pământ), cu o lungime de cca 700 km. Această linie defensivă traversa teritoriul de la sud de Carpații Meridionali de la Drobeta, până la castrul de la Pietroasele. Înălțimea sa era de cca 3 m, cu un șanț adânc de 2 m pe latura de nord. Valul de apărare apăra teritoriile de la sud și pare a fi fost construit în timpul lui Constantin cel Mare, în secolul al IV-lea d.Hr.

Alte atracții turistice din proximitate:

- Cetatea medievală a Severinului, în Drobeta-Turnu Severin
- Ruinele cetății medievale Tri Kule, la Șvinița
- Mănăstirile Mraconia (în Golful Mraconia) și Sf. Ana (Orșova)
- Placa memorială „Tabula Traiana”, la ieșirea din Cazanele Mici
- Culele Tudor Vladimirescu și Nistor din Cerneți, com. Șimian
- Hidrocentrala Porțile de Fier
- Clisura Dunării, unde se organizează plimbări cu plecare din Drobeta-Turnu Severin, Orșova și Eșelnița
- Parcul Natural Porțile de Fier și Masivul Ciucaru Mare, pretabile drumețiilor montane
- Basorelieful cu chipul regelui dac Decebal, între Eșelnița și Dubova

8.1.3. Răcarii de Jos, județul Dolj

Localizare și acces

În Răcarii de jos, lângă Gara Răcari

Accesul este liber

Infrastructură și dotări tehnico-edilitare:

Transportul până la și de la situl arheologic se poate face rutier sau feroviar, în proximitatea sitului fiind amplasată o gară CFR.

Nu există punct sau centru de informare, iar situl nu este semnalizat rutier.

În apropiere de situl arheologic se găsește un restaurant („Vatra Romană”).

Date generale:

Castrul roman datează din secolele II-III d.Hhr. și avea rolul de a domina din punct de vedere militar zona de pe Jiul inferior. Fortificația are dimensiunile de 170x145 m. În jurul acesteia s-a dezvoltat în intervalul de timp amintit o așezare civilă, estimată a avea cca 40 de hectare.

Aici a fost staționată o unitate militară de călăreți, Numerus Maurorum (aprox. 500 de oameni, originari din nordul Africii). În timpul cercetărilor a fost descoperit un tezaur de monede din aur, din timpul împăratului Vespasian, cât și numeroase obiecte ceramice de lux, inscripții și statuete.

Alte atracții turistice din proximitate:

- Municipiul Craiova, cu Muzeul Olteniei și Muzeul de Artă Craiova
- Conacul Otetelișanu din Benești
-

Patrimoniul imaterial:

- Obiceiul Călușului de Rusalii

8.1.4. Sucidava, Oras ,Corabia

Localizare și acces:

Sf. Districtul Suchidava Celle, Korabia

Accesul:

Marti - Duminică, 10: 00-18: 00

Website: www.cetateasucidava.ro

Date generale:

Cetatea «Suchidava» este situat la 5 km de orașul Korabia în inima satului Celle, în prezent, o parte a orașului. Fiind unul dintre cele mai mari fortificații romano-bizantine Cetatea „Suchidava» datează din secolul al III-VI î.Hr. aici a fost situat un vechi centru militar și economic al Suki trib. La vremea împăratului Constantin cel Mare a construit un pod peste Dunăre, ale cărui urme pot fi văzute astăzi. După distrugerile provocate de invaziile hunilor, cetatea a fost restaurată în timpul domniei lui Iustinian între 527-535 Deoarece perioada creștină timpurie a existat o bazilică, unde au găsit mai multe grave. Facilitatea este extrem de bine cu o adâncime de 18 m.

Continuă să fie implicată în vizită schema castel:

- Locul de amplasare sub forma unui mic deal, cu 11 etape de reședința
 - Ramasitele dacice din ghetou de locuințe
 - Roman bine de la II-lea i.Hr.
 - romano-bizantină fort
 - Portal Pod peste Konstantin Veliki Dunării
 - Poarta de Vest
 - Construirea secolului al IV-V
 - Clădire cu hypocaust
 - fântână Secret (secolul VI)
 - bazilica Paleovizantica
- Post - Turnul Podului lui Constantin

8.1.5. Constanța - Tomis, Constanța, Constanța

Localizare și acces:

Piața Ovidiu, nr. 12, Constanța

Program de vizitare:

8:00 - 20:00 (vara); 9:00 - 17:00 (iarna); luni, marți:
închis

Date generale:

Colonia milesiană Tomis a fost fondată ca emporion (centru de schimburi comerciale) în secolul al VI-lea î.Hr., pe litoralul apusean al Pontului Euxin. În perioada elenistică, din secolul al IV-lea î.Hr., devine polis. Orașul a fost membru al unor alianțe (pentapolis și apoi hexapolis) încheiate între orașele pontice. Poetul latin Publius Ovidius Naso a fost exilat aici în anul 9 d.Hr. de către împăratul Augustus.

În timpul lui Dioclețian (284-305) Tomisul devine capitala provinciei Moesia Inferior. Până în prezent sunt cunoscute aici 7 bazilici creștine timpurii. S-au dezvoltat instalațiile portuare, s-a rezolvat problema apei potabile, s-au construit edificii monumentale. În prezent, sunt puse în valoare monumente antice precum edificiul roman cu mozaic (agora cetății), un cartier antic, termele, zidul de incintă romano-bizantin din secolele IV-VI d.Hr.

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie și Edificiul Roman cu Mozaic dispun de toate dotările tehnico-edilitare necesare unei mai bune valorificări prin turism (rețele de utilități, internet, monitorizare video). De asemenea, există posibilitatea parcării în proximitate a autoturismelor și autocarelor.

Atracții turistice în proximitate:

- Moscheea Carol I
- Cazinoul
- Sinagoga Mare
- Portul turistic Tomis;
- Insula Ovidiu și laguna Siutghiol;
- Plaje și stațiuni turistice la țărmul Mării Negre: Vadu, Corbu, Năvodari, Mamaia, Eforie Nord, Eforie Sud, Costinești, Olimp, Neptun, Jupiter, Cap-Aurora, Venus, Saturn, Mangalia, Doi Mai, Vama Veche

Evenimente culturale:

- Festivalul Antic „Tomis”

8.1.6. Adamclisi - Tropaeum Traiani, Adamclisi, Constanta

Localizare și acces:

Adamclisi, acces de pe DN3

Program de vizitare:

8:00 - 20:00 (vara); 9:00 - 17:00 (iarna)

Date generale:

Complexul muzeal de la Adamclisi cuprinde cetatea romană, muzeul și monumental triumfal. Cetatea a fost fondată după încheierea luptelor din războaiele de cucerire a Daciei de către împăratul Traian. Aici a avut loc una dintre înfruntările din anul 102 d.Hr. Tropaeum Traiani a devenit municipiu în anul 170. În urma distrugerilor suferite datorită invaziilor popoarelor migratoare, cetatea a fost reconstruită de împărații Licinius și Constantin în anul 321. Monumentul înălțat de Traian a fost restaurat în 1977. În apropierea monumentului a fost cercetat un tumul și un altar, dedicat romanilor căzuți în lupta din 102. Monumentul a fost considerat de Grigore Tocilescu ca fiind „un certificat de naștere a poporului român“. Concepută ca un lapidarium, clădirea muzeului cuprinde vestigii arheologice descoperite în cetate și împrejurimi. În muzeu sunt expuse piesele originale ale trofeului, inclusiv statuia colosală, inscripția și friza cu arme. Alte exponate includ colecții ceramice (inclusiv amfore romane și bizantine), opaițe, unelte, podoabe, fragmente de apeducte, sculptură, documente epigrafice.

Atracții turistice în proximitate:

- Mănăstirea Derwent din comuna Ostrov
- Mănăstirea Peștera Sfântului Andrei din comuna Ion Corvin
- Cetatea Sacidava, comuna Dunăreni
- Castrul roman Altenum, comuna Oltina

8.1.7. Histria Istria, Constanta

Localizare și acces:

DN 2A (până la Ovidiu), DN22 (până la Tariverde), DJ 22A (la cetate)

Program de vizitare:

8:00 - 20:00 (vara); 9:00 - 17:00 (iarna)

Tur virtual:

<http://360.inp.org.ro/index.php/obiective/muzeul-cetatii-histria-jud-constant>

Date generale:

Colonie grecească, întemeiată în secolul al VII-lea î.Hr. de coloniști de la Milet, Histria a evoluat în perioadele elenistică și romană până în secolul al VII-lea d.Hr. Complexul este format din Muzeul Cetății Histria și ruinele orașului greco-roman. Histria a fost descoperită de arheologul Vasile Pârvan în 1914 și de atunci cercetările arheologice continuă fără întreruperi. În cetate se pot vedea zidul de incintă din perioada romano-bizantină, cu turnuri și porți, străzile și piețele antice, fundații de bazilici, case și magazine, băile romane, temple antice. Înființat în 1982, în subordinea Muzeului de Istorie Natională și Arheologie din Constanța, muzeul expune piese de arheologie greacă, romană și bizantină, provenind din cercetările de la Histria și din împrejurimi. Colecția este alcătuită din vase ceramice și de piatră, obiecte de uz personal și casnic, sculpturi, piese de arhitectură, inscripții.

Atracții turistice în proximitate:

- Castrul roman Ulmetum din comuna Pantelimon
- Rezervația Cheile Dobrogei
- Lacul Sinoe

8.1.8. Capidava, județul Constanța - Cetatea romană Capidava

Localizare și acces:

sat CAPIDAVA; comuna TOPALU

La marginea de V a satului

Tur virtual:

<http://360.inp.org.ro/index.php/obiective/cetatea-capidava-jud-constant-tur-virtual-video>

Date generale:

Cetatea Capidava este situată pe malul drept al Dunării, pe DJ 223, între Topalu și Dunărea. La cetate se ajunge fie folosind drumul dinpre Hârșova (E61), fie drumul dinspre Cernavodă (autostrada Fetești-Cernavodă). Cetatea Capidava se înscrie într-un traseu turistic din zona dobrogeană căreia i se adaugă Hârșova și Histria.

Cercetările au început aici din al treilea deceniu al secolului XX. Dimensiunile fortificației sunt de 127x105 m, iar zidurile păstrate destul de bine cuprind 7 turnuri de diferite forme. Poarta principală se află pe latura de sud-est. Pe latura de sud-vest se află poarta care comunica cu portul cetății. Aceasta a fost ridicată încă din timpul lui Traian, de către detașamente ale legiunii V Macedonica și XI Claudia, la începutul secolului al II-lea d.Hr., fiind o componentă a limes-ului dunărean. Semnificția denumirii este „dava de la cotitură” în limba dacică.

Atracții turistice în proximitate:

- Muzeul de Artă „Dinu și Sevasta Vintilă” din comuna Topalu
- Complexul Muzeal Histria din Istria
- Cetatea Carsium și Muzeul Carsium din Hârșova
- Rezervația Cheile Dobrogei
- Castrul roman Ulmetum din comuna Pantelimon

8.1.9. Mangalia, județul Constanța - Muzeul de Arheologie Callatis

Localizare și acces:

Șos. Constanței nr. 23, Mangalia

Program de vizitare:

8:30 - 19:30 (vara); 8:30 - 16:30 (iarna)

Date generale:

Callatis este cea mai sudică dintre coloniile grecești de pe litoralul românesc. A fost întemeiată de coloniști din Heracleea Pontică în secolul al IV-lea î.Hr. Este singura colonie doriană cu sistem social oligarhic. În anul 262 î.Hr. a avut un conflict cu Tomisul, care a fost însă ajutat de flota Bizanțului.

În perioada secolelor III-VI d.Hr. au fost construite edificii publice, bazilici, precum și ziduri de incintă. Invaziile popoarelor migratoare au condus la declinul orașului până în

secolul al VII-lea. La Callatis a fost descoperit singurul papirus din țară, expus astăzi în muzeu. Portul antic al Callatisului, precum și o parte a polis-ului antic sunt în momentul actual sub nivelul Mării Negre.

Atracții turistice în proximitate:

- Plaje și stațiuni turistice la țărmul Mării Negre: Eforie Nord, Eforie Sud, Costinești, Olimp, Neptun, Jupiter, Cap-Aurora, Venus, Saturn, Mangalia, Doi Mai, Vama Veche
- Aerodromul utilitar Tuzla
- Parcul de aventură „Paradis Land” din stațiunea Neptun

8.2. Obiective principale ale rutei din Bulgaria

8.2.1. Cetatea antică „Bononia“, orașul Vidin

Cetatea antică „Bononia“, orașul Vidin

Locație:

Orașul Vidin

Accesibilitate:

Liberă, intrare la cetatea cu bilet de intrare

Informație:

La Centrul turistic informațional - Vidin

Tel.: +359 94 609498

e-mail: collaboration.vidin@gmail.com

Prezentarea obiectivului:

Bononia a apărut probabil la începutul secolului II ca un castel și local lângă drumul de a lungul malului Dunării. Unele monumente din străinătate timpurii de la mijlocul și a doua jumătate a secolului I, atestă existența vieții stabilite în localitate cu câteva decenii mai devreme. Pe acest loc este posibilă staționarea unei unități militare de asistență, ocupată cu construirea Drumului de a lungul Dunării și care asigură apărarea acestei secțiuni.

După divizarea Moesiei în anul 86 în Moesia Superioară și Moesia Inferioară, Bononia rămâne în limitele provinciei Moesia Superioară, făcând parte din teritoriul urban al Ratiariei. În secolele II și III, ca și alte așezări, Bononia înregistrează înflorire și treptat crește suprafața sa. În afara de un local de pe lângă drum și castel, aici a existat și un port care a deservit flota Dunăreană militară și comercială.

Pentru o anumită perioadă, locul acesta a fost castru al I Cisipadensium, care în secolul III este mutată la Moesia de Jos. De aici provine un monument funerar al

unui veteran din a VII-lea legiune lui Claudius, datat în general din secolul II . La sfârșitul secolului III și începutul secolului VI, Bononia deja este o așezare importantă cu suprafață fortificată de aproximativ 20 ha și un sistem de apărare solid, care o alătură marilor centre urbane ale provinciei nou înființate Dacia Riverană. Este menționată ca un oraș în operele lui Hierocles și Teofilact Simokata. Probabil la începutul secolului IV aici este un castru cuneus equitum Dalmatarum Fortensium, cu existența căruia și activitatea de construcții aferente sale pot fi asociate cărămizile cu ștampile descoperite în oraș.

Nu sunt disponibile date legate de destinul Bononiiei în timpul invaziilor gotice tot mai frecvente. Probabil orașul nu a suferit daune serioase. În anul 377 împăratul Grațian, îndreptându-se spre Tracia pentru a-l ajuta pe Valent, a traversat Bononia și Castra Martis.

Invaziile hunilor din mijlocul secolului V probabil au afectat orașul, întrucât studiile arheologice atestă construire suplimentară a turnului nr. 7, care se deosebește prin lucrările de construcții nefinisate, datând de la sfârșitul secolului V. Și la împăratul Iustinian au fost depuse grui pentru repararea zidurilor de apărare al cetății Bononia. În anul 586, la o invazie a avarilor, Bononia a fost cucerită, conform Teofilact Simokata.

Din acest moment destinul cetății nu este cunoscut, dar probabil, ca și restul așezărilor din cadrul diocезelor Tracia și Dacia, și Bononia treptat a fost abandonată sub presiunea triburilor de barbari nordice.

Planul orașului reprezintă un dreptunghi, cu partea alungită în direcțiile nord-sud, cu suprafață de aproximativ 20 ha. Lungimea laturii nordice este de 365 m, iar celei vestice de aproximativ 600 m. Sunt descoperite în total 9 turnuri, dar numărul acestora incontestabil este mai mare. Turnurile sunt de un tip, în substrucție fiind cu plan rotund și diametru exterior de 20 m. În superstrucție, printr-o banchetă oblică modulată cu acuratețe, ele trec în decagon cu diametru de 19 m, cu grosime medie a laturilor de 3,70 m. Construcția zidurilor și a turnurilor este în opus vitatum mixtum, centurile din piatră cu înălțime de 0.80 m alternând cu centuri de cărămidă cu trei rânduri. Lianțul între ele este o soluție de mortar alb. La 100 m în Sudul turnului de nord-est nr. 6 este descoperit turnul rotund nr. 7 cu diametru de numai 8 m. Acesta se deosebește nu numai prin dimensiunile sale, dar și prin construcția sa neglijentă, caracterizată prin folosirea unor spolie și lipsa unei banchete formate. Utilajele de construcții și moneda regăsită de pe timpul lui Anastasii (491-518) permit referirea turnului sfârșitului secolului V și asocierea sa cu lucrările de reparații de după invaziilor hunilor.

Inițial fortificarea cetății Bononia prin ziduri de apărare este asociată domniei împăratului Constantin cel Mare, sau puțin mai târziu. Deocamdată nu sunt disponibile date certe referitoare la porțile orașului. Numai cu privire la poarta de vest există teme pentru localizarea sa în centrul zidului de vest, între turnurile nr.

4 și nr. 9. Din cauza lipsei unor cercetări arheologice ale castelului roman și oraș bizantin timpuriu, ținând cont și de caracterul de salvare a excavărilor, deocamdată aproape nu este disponibilă orice informație legată de amenajarea interioară a orașului Bononia. Localizarea necropolelor în Bononia deocamdată nu este posibilă. Descoperirile și monumentele funerare separate nu furnizează date suficiente legate de locația „orașului morților“, nici cu privire la facilitățile funerare.

Potențial:

Potențialul turistic al obiectivului este foarte mare, întrucât orașul contemporan este construit asupra teritoriului majoritar al Bononiei romane, ceea ce asigură asigurarea infrastructurii și accesibilitate maximă. Sunt disponibile toate tipurile de transport, de importanța majoră fiind legătură actuală cu România prin Podul 2 deasupra Dunării, situat în vecinătate imediată. Popularitatea obiectivului nu este foarte mare, dar beneficiază de avantajul că este situat sub și în jurul cetății medievale și otomane foarte populare Bdin (Baba Vida). În orașul este situat Muzeul de istorie regional, care prezintă expoziții în câteva clădiri - valori culturale imobile, inclusiv în Baba Vida însăși, adică exact lângă rămășițele romane. Momentan este în proces de finalizare un proiect, prin care o clădire vecină („Depozit Venețian“), valoare culturală imobilă, va fi transformată în expoziție epigrafică, unde vor fi expuse monumente culturale mobile de origine romană și din perioada Medievală, regăsite la obiectivele antice vecine și va fi prezentată informație bogată legată de patrimoniul, prin metode interactive. În orașul există și un centru informațional care funcționează.

Gradul de vizitare a obiectivului este foarte mare, datorită și a grupurilor organizate de turism prin nave de croazieră pe fluviul Dunăre.

În vecinătatea obiectivului există multe locuri de cazare și alimentare, predominând hotelurile din clasa medie.

Până la rămășițele antice ale Bononiei sunt asigurate condițiile infrastructurale necesare d.p.d.v. tehnic, ținând cont de faptul că aceasta se află în limitele așezării. Aceasta contribuie semnificativ și la strânsa legătură cu celelalte tipuri de turism, dezvoltate în Vidin și apropierea la obiective populare, precum singurul castel medieval păstrat pe teritoriul Bulgariei - Baba Vida, Krastatata kazarma, Konaka, etc.

Asigurarea condițiilor turistice necesare în jurul obiectivului este suficientă pentru garantarea unei șederi diversificate, depline și pentru o perioadă mai lungă a turiștilor în Vidin.

Starea cetății antice Bononie este cu precădere nesatisfăcătoare, fiind descoperită o mică parte a acesteia, rămășițele zidului de apărare și a turnului din cart. „Kaleto” fiind abandonate, cu aspect inestetic, chiar greu de recunoscut. Momentan există intenția pentru lărgirea cercetării arheologice a orașului roman

de sub teritoriul parcului orașean de a lungul malului fluviului Dunăre, cărei realizare ar lărgi cunoașterea și prezentarea patrimoniului antic din Vidin.

Starea contextului rămășițelor antice de asemenea este diferită pentru diferitele fragmente ale sale. Cele de sub castelul medieval și otoman sunt foarte bine expuse și pricepute pe fundalul parcului orașean și contactul său cu fluviul. Fragmentul sistemului de apărare, descoperit într-un cartier rezidențial este înconjurat de un bloc cu locuințe și alte construcții contemporane cu aspect inestetic. Acolo obiectivul a pierdut în întregime legătura sa cu mediul său autentic.

Ținând cont de importanța istorică a cetății antice Bononia și de legătura sa cu orașul medieval Bdin până în zilele contemporane, cercetările arheologice sunt indispensabile. .

8.2.2. Orașul roman „Ulpia Escus“ (Colonia Ulpia Oescensium), s. Gigen, municipiul Gulyantsi

Orașul roman „Ulpia Escus“ (Colonia Ulpia Oescensium), s. Gigen,

Locație: s. Gigen, municipiul Gulyantsi, județul Plevna

Acces: Accesul este liber. Nu există un punct sau centru informațional.

Informație:

La Centrul informațional turistic Plevna
5800 orașul Plevna

Telefon: +0359 64/ 824 004

program: 08:30-17:00 h.

e-mail: tourpleven@abv.bg

Prezentarea obiectivului:

Ruinele orașului roman și bizantin Ulpia Escus sunt situate în nord-vestul satului Gigen, județul Plevna, la 5 km în Sudul vărsării râului Iskar / în antichitate râul Escus - denumirea tracă/ la fluviul Dunăre. Orașul a apărut ca o așezare individuală lângă castrul legiunii a IV Scitică și a V-a Macedoniană, la începutul secolului I /domnia lui Augustus/, în vecinătatea unei așezări trace din epoca târzie a bronzului și epoca timpurie a fierului, care trebuie localizată în Nordul orașului roman. Geograful Claudius Ptolemaeus /sec. II / numește orașul „Escusul tribalilor”. În secolul I castrul militar obține statutul de colonie și oraș cu proprie administrare după victoria împăratului Mark Ulpiei Traian asupra dacilor. Orașul roman devine o intersecție importantă, înregistrând o înflorire în secolele II - III.

Atunci este construită partea centrală urbană. Ulpia Escus este construită cu forma dreptunghiulară caracteristică orașelor romane, străzile fiind direcționate est-vest și nord-sud. Și astăzi vizitatorii pot vedea rămășițe de străzi, temple, o mare bazilică civilă.

Orașul înregistrează înflorire și în secolul IV - la domnia împăratului Constantin cel Mare. Atunci capitala imperiului roman devine orașul Constantinopole, pe malul fluviului Dunăre fiind construit un mare pod din piatră, pentru inaugurarea căruia vine personal împăratul. Escus a suferit invaziile goților și hunilor. În epoca Creștină timpurie Escus este un centru episcopal. Este menționat de episcopul Iulian în 343 r. Pe partea de sud-est a forumului sunt descoperite rămășițele unei biserici mici și detalii arhitecturale din interiorul său.

Escus este distrus de avarii și de slavii în anul 585. Viața în Escus se întrerupe până în secolul X, când a fost construită o așezare, cărei denumire nu este cunoscută și care a existat până la invaziile turcilor din secolul XIV. Orașul încetează din nou existența sa și se cufundă în uitare pentru o lungă perioadă de timp.

Încă în secolul II din. Hr., tribul trac „tribalii“, care locuiește pe pământurile din jurul râului Iskar, intră în relații comerciale cu Republica Romană. Caracterul economic inițial al invaziei se transformă în militar și politic în prima treime a secolului I, când teritoriul județului Plevna intră în limitele teritoriului Roman ca provincia Moesia. Aceasta devine fapt datorita campaniilor militare durabile, finalizate pe timpul domniei împăratului Tiberius (14 - 37).

În această perioadă, o dată cu stabilirea celei de a V-a legiune Macedoneană în castrul lângă Escus (satul actual Gigen), romanii încep construirea unui sistem de apărare puternic al cetăților de pe frontiera nordică, cunoscut ca „Limes Dunărean“, care să asigure protecția împotriva invaziilor triburilor barbare. Totodată sunt construite multe drumuri, care deserveșc armata, administrația și comerțul cu Imperiul și exteriorul său.

În anul 86 împăratul Domițian (81 - 96), separă provincia Moesia în două părți - Moesia Superioară și Moesia Inferioară, frontiera între ele fiind râul Tsibritsa.

În anul 106, după al Doilea război împotriva dacilor al împăratului Traian, frontierele Imperiului Roman s-au mutat în Nord și provincia Moesia Inferioară de la o provincie de frontieră devine provincie interioară, iar castrul celei de a V-a legiune Macedonene primește denumirea Colonia Ulpia Escus și devine un oraș roman tipic. În această perioadă, ca puncte fortificate pe malul drept al fluviului Dunăre apar Palatolum (la satul Baikal), Utus (în intravilanele orașului Gulyantsi și satului Milkovitsa), Asamus (la satul Cherkovitsa) și altele, care contribuie la apariția culturii romane în rândul populației trace locale.

Perioada secolului II - mijlocul secolului III (perioada dinastiilor Antonini și Severi), marchează vârful economiei, construcțiilor și culturii în provincia Moesia Inferioară. Atunci Escus înregistrează o dezvoltare arhitectura monumentală civilă și

religioasă. Oraşul este construit după аша дeнумитul „ Sistem Hippodamian“ - străzi care se intersectează sub unghi drept, care separă suprafaţa de locuit în cartiere (insule). Străzile sunt acoperite cu dale de piatra, sub care este construit sistem de alimentare cu apă şi de canalizare pentru apele uzate. Suprafaţă totală a oraşului este de 28 ha.

În partea centrală a oraşului Escus este situat Complexul de forumuri (97 x 200 m), care este construit din pietre de calcar „stil corintic“. În partea de sud-est a acestuia se află „Templul Fortunii“, construit аproximativ în anul 190 , în timpul împăratului Commodus (180 - 192).

Partea nordică a Forumului este ocupată de „ Templul Triadei Capitoline“, construit în anul 125. în timpul domniei împăratului Hadrian (117 - 138). Acestea sunt templele zeităţilor romane mari - Jupiter, Optimus, Maximus, Junona şi Minerva. In apropiere este clădirea magnifică a Bazilicii civile (97 x 24 m), construite în anul 135. În cadrul acestei clădiri a avut loc soluţionarea litigiilor, guvernанţa şi schimburile comerciale din colonie.

La începutul secolului IV, în timpul domniei împăratului Constantin I cel Mare (306 - 337), Colonia Ulpia Escus înregistrează a două sa înflorire. Atunci peste fluviul Dunărea este construit un pod de piatră, inaugurat de către însuşi împăratul la 5 iulie 328.

În perioada de „Marea migraţie a popoarelor“ (sec. IV - VI) Imperiul Roman înfăţişează pericolul de invazii barbare din nord. Atacurile acestora includ şi Escus, care este cucerit de hunii lui Atila în anul 447 şi distrus şi incendiat de avarii în anul 586.

Este urmărită dezvoltarea obiectivului Ulpia Escus de la un castru de legionari la un oraş roman tipic, cu particularităţile şi fazele sale de dezvoltare caracteristice.

În perioada 1947 - 1951 arheologii au descoperit o clădire publică mare, iar într-o încăpere a clădirii a fost regăsit unul dintre cele mai performante mozaicuri romane colorate de pe teritoriul bulgar. În partea centrală este prezentată o scenă din comedia „Achaean“. Mozaicul este restaurat şi conservat şi azi şi poate fi văzut la Muzeul regional de istorie din Plevna. La excavările au fost descoperite şi complex de forumuri, temple ale Triadei Capitoline (Jupiter, Junona, Minerva), o bazilică mare, clădiri publice, băi şi altele.

În urma excavărilor, în special a celor din ultimii ani, s-au obţinut date valoroase referitoare la locaţia, forma, dimensiunile, dezvoltarea аşezărilor, sistemul de аpărare, reţeaua stradală, clădirile publice şi şcolare, viaţa economică, cultura, religia şi obiceiurile funerare ale populaţiei locale, compuse din traci, italieni /în sec. I - II/, colonişti din Asia Mică, provincii romane vestice şi din alte zone, după cum atestă inscripţiile latine descoperite până acum. Limba oficială în oraş a fost limba latină. Săpăturile au fost concentrate în oraşul original / numit în mod

condiționat “Escus I”/ în partea sa centrală, unde se extinde complexul larg al pieței orașului, și în extinderea estică a orașului /”Escus II”/. Escus I are o formă neregulată a unui pentagon, cu o suprafață de 180 decari, iar Escus II - are suprafața de aproximativ 100 decari. Sau suprafața întregă din interiorul zidurilor cetății este de aproximativ 280 decari, cât este suprafața obiectivului Nove din Svishtov, Nicopolis ad Istrum la satul Nikiup, județul Veliko Tarnovo și alte orașe romane din Bulgaria.

Se disting trei tipuri de străzi: străzi acoperite cu trotuare (porticus) în stil corintic sau doric, trotuare dar fără portic, străzi fără trotuare. Lățimea acestora variază în funcție de locația și de importanța lor pentru oraș; 6.0 m, 4.5 m, 3.0 m, și altele. Culoarele rețelei de drumuri au fost acoperite cu plăci de calcar solide cu formă neregulată și de dimensiuni diferite. În mijloc au fost plasate cele mai mari plăci, care acopereau canalele adânci pentru eliminarea apelor pluviale și a apelor uzate în afara orașului, construite din zidărie cu piatră și mortar alb. Pe carosabilul de plăci și azi se pot vedea făgașele tăiate, formate de la circulația căruțelor și carelor. Unele secțiuni sunt pavate numai cu pietriș și nisip.

Rețeaua stradală a fost echipată cu sistem de alimentare cu apă, construit din țevi ceramice și rareori din țevi de plumb, amplasate lateral și la mică adâncime a canalelor pentru apele uzate. Ele ajungeau la toate cartierele și clădirile orașului. Sursa principală de apă este situată lângă satul Oriahovitsa, la 20 km în sudul orașului Escus. Apeductul a fost construit din cărămizi coapte, dar în interiorul său zidurilor au fost tencuite cu un mortar hidrofob. Un alt apeduct construit din țevi ceramice este descoperit în zona “Dobroshtina”, la 3 km. în sudul satului Gigen. În orașul sunt descoperite fântâni neacoperite, construite din inele circulare de calcar sau de roci calcaroase degroșate.

Orasul a fost protejat de un zid de piatră construit în timpul domniei lui Traian - în anul 106 sau puțin mai târziu. Turnurile intermediare sunt dreptunghiulare și sunt situate pe partea interioară a zidului, iar la porțile sunt un pic proeminente puțin în exterior și cu precădere spre interior, după cercetările la poarta de vest. La diferitele sectoare este descoperit un zid de piatră la opus vittatum mixtum, dar, fără îndoială, este vorba de corecții ulterioare.

Centrul vieții publice - politice, economice culturale și religioase din colonia romană Ulpia Escus a fost piața orașului (forum). Partea nordică mai mare a forumului, prezentată de piața sub aer liber (area) - 96 x 58 m., a fost acoperită cu mare dăli dreptunghiulare, care sunt bine păstrate până în zilele de azi în colțul interior de Nord-Est. La capătul nordoc al complexului sunt descoperite fundațiile și parțial pereții de trei temple ale Triadei Capitoline: Jupiter, Optimus, Maximus (Iuppiter Optimus Maximus), Junona (Iuno) și Minerva (Minerva). Ele au fost construite în stil corintic. O caracteristică a decorului arhitectural al templelor este decorarea streasinilor de sub acoperiș cu palmete de relief, căror frunze nu

sunt legate în jos cu panglică. La Muzeul Național de Arheologie din Sofia este torsul de marmură al Atena Minerva, provenit din Escus. Nu există inscripții în onoarea zeiței Junona.

Cele trei părți ale areatei Forumului (cu excepția celei nordice) al Escus au fost înconjurate de coloane corintice de calcar, ale căror frize au fost decorate cu capete de tauri de relief. Pe gături purtau ghirlande grele de frunze de diferite copaci: dafin, stejar și altele. Spatele frizelor au fost executate cu ornamente florale, realizate cu mare abilitate. Cornișă sub acoperiș a avut palmete de relief ale căror frunze nu sunt legate în jos cu panglică.

Imediat în nordul celor trei dealuri ale Triadei Capitoline este dezvăluită și examinată pe deplin Bazilica civilă (basilica civilis, basilica forensis) din Ulpia Escus, orientată est-vest. Această a fost cu trei nausuri și cu intrare din partea de vest, de la cardo maximus. Fiecare naus a avut propria sa intrare. Noasul nordic a avut încă o intrare în partea estică a zidului nordic. Peretele nordic a avut nișe secvențiale alternante cu formă semicirculară și dreptunghiulară, în care au fost construite din bronz și marmură statui ale unor împărați romani, guvernatorii provinciei Moesia Inferioară, notabili și zeități romane. Într-o nișă a fost descoperită o statuie de marmură a lui Apollo. Naosul sudic folosește partea nordică exterioară ale templelor Triadei Capitoline.

Un mare interes prezintă naosul central, care a avut o intrare largă (3.60 m) cu ușă dublă din lemn. Se intră într-o anticameră care duce la ea. Cele patru părți ale naosului și cele trei părți ale anticamerei au avut două etaje. Primul etaj a fost cu coloane din calcar cilindrice și friză - arhitravă. Pe friza acestei etaje a fost sculptată inscripția ateniană în cinstea împăratului Hadrian. Bazilică civilă a fost construită în scurt timp după templele Triadei Capitoline. Al doilea etaj al anticamerei "A" și al naosului de mijloc al bazilicii din Ulpia Escus prezintă o amenajare arhitecturală foarte specifică. În loc de coloane de calcar cilindrice, iaci au folosit coloane de calcar cu formă paralelipipedică. Partea inferioară a acestora reprezintă un postament cu patru lanțuri, iar partea superioară - figura unei femei tinere. În partea inferioară a etajului, între stâlpi, se regăsesc plăci verticale albe din calcar, care au format o balustradă. În mijlocul plăcilor se regăsește un medalion de relief circular, în exteriorul căruia a existat o centură de împletitură și o a două centură de ornament în formă de ou. În mijloc, pe fundalul neted, ies în evidență capetele de relief de bărbați și femei. În exteriorul său, plăcile au fost decorate cu capitole lesbiene și Ionice.

În colțul de sud-est al complexului de forum, Templul Fortuna este pe deplin descoperit și explorat.

Are un plan dreptunghiular, fiind compus din următoarele componente:

1. Portic sudic cu inscripție latină de două rânduri cu lungime de 26 m;
2. Curte dreptunghiulară internă cu o colonada;

3. Templul Fortunei;

4. Încăperi situate în nordul templului.

Întregul complex a fost realizat în stil corintic. Inscripția latină conține numele și titlurile împăratului roman Commodus (180-192), căruia îi este dedicat templul. Conform conținutului inscripției, templul a fost ridicat cu fondurile „asociației de meșteșugari” (collegium fabrorum) în anul 190. Colonada din curtea interioară a fost decorată cu o friză - arhitrave capete de tauri de relief și ghirlande de dafin. Templul Fortunei a constatat din anticameră și încăpere de cult. Fațada sudică a avut patru coloane corintice. Pe frontonul triunghiular sunt ilustrate două Victorii, care țin o cununa de lauri. În interiorul coroanei au fost o imagine de relief - probabil, capul Meduzei, care protejează împotriva răului.

Imediat în sudul Templului Fortunei a existat o clădire publică enormă, din care sunt descoperite numai 2100 de metri pătrați, probabil, jumătate din suprafața sa. Într-o cameră se regăsește mozaic multicolor de pardosea. În centrul său este ilustrată o scenă de teatru, la care participă trei actori cu mască și un bărbat fără mască. Pe fundalul alb deasupra figurilor se citește inscripția ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΑΧΑΙΟΙ, adică „Aheii de Menandru”. Este vorba de celebrul scriitor atenian - comediant Menander.

În partea de sud-est a Escus este studiată o baie cu încăperile necesare: apodyterium, tepidarium, caldarium, sudatorium, două piscine de apă răcoritoare și frigidarium. Baia datează din secolul IV din. Hr., dar este construită pe rămășițele unei clădiri mai vechi cu aceeași destinație. Vizavi de baia sunt situate ordonate în rând șapte magazin dreptunghiulare. Între cele două clădiri trece un decumanus.

În estul orașului este construită o lărgire (denumită condiționat Oescus II) cu suprafață de 10 hectare și cu o formă dreptunghiulară. Săpăturile arheologice arată că acolo a existat cartier rezidențial din colonia romană de pe timpul Principiului. La 25 - 30 m în nordul turnului nr. 4 construit mai târziu, este descoperită o parte a unei clădirii rezidențiale masive. Într-una din încăperile este prezent mozaic colorat de pardosea cu ilustrarea „matamofrozei” tânărului Chiparos în arborele chiparos ”.

Escus a fost a stație importantă pe Drumul de a lungul Dunării. O altă arteră locală duce la Serdika și Nicopolis ad Istrum. În secolul IV a existat și drum local până la podul peste Dunăre. La fiecare cinci ani au fost selectate persoane care au numărat statutul material al cetățenilor. Cetățenii bogați anu au locuit chiar în Escus. Pe teritoriul urban au avut propriile lor domenii cu vile bogate. Acolo ei petreceau lunile călduroase de vară și se odihneau. Veneau în oraș cu precădere la întrunirea ședințelor consilierilor locali. Amplasarea lui Escus în zona Dunării de Jos a fost de importanță strategică.

Peste fluviu, romanii au construit un fort Sucidava. La 5 iulie, 328, a fost sfințit

marele pod de piatră între Escus și Sucidava. A avut lungimea de 1150 de metri, construit din piatră solidă și platformă de lemn pe partea de sus. Autorul său a fost arhitectul Theophil. Împăratul Constantin cel Mare a venit personal pentru sfințirea podului. Podul a intensificat legăturile comerciale cu lumea barbară. Fortificarea de peste Dunăre asigură protecția împotriva invaziilor barbarilor.

Săpăturile arheologice au regăsit pe suprafața Escus I existența unei așezări medievale bulgare, datate din secolul X - XIV, cu o denumire necunoscută până în prezent. Locuințele sunt încorporate în straturile din epoca bizantină târzie și epocă romană timpurie. Sunt constatate parțial planurile acestora și amenajările fundațiilor și pereților. Materialele ceramice regăsite pe întreaga suprafață excavată din Escus I sunt numeroase și variate. Sunt similare cu descoperirile din alte așezări medievale din Bulgaria contemporană. Deasupra templului Fortunei au fost descoperite fundațiile de piatră ale unei biserici cruciforme mici, cu un pronaos orientat la vest. Pe peretele nordic al naosului, pe podea, este descoperită partea inferioară a unui bloc de calcar dreptunghiular cu inscripție sculptată în limbă bulgară străveche, prin care se stigmatizează orice eretic. Până în prezent, acesta este prima și singura inscripție în limbă bulgară străveche cu un astfel de conținut, probabil din secolul X din țara noastră.

O importanță majoră pentru datarea obiectivelor din Ulpia Escus o are materialul numismatic descoperit. Printre monedele descoperite, cantitativ predomină cele din Antichitatea târzie. Datate sigur și care au făcut posibilă extragerea unor date de direcționare, aparțin secolului IV de pe timpul împăraților Constantin I, Constantius al II-lea, Constantius Gal și Teodosie al II-lea.

Potențial:

O parte din orașul antic „Ulpia Escus“ este situată sub „Cartierul refugiaților“ din satul Gigen. Această apropiere contribuie la asigurarea infrastructurii tehnice și a accesibilității sale, dar aduce daune autenticității structurii și contextului său. Asigurarea informației necesare în prezent este nesatisfăcătoare, ținând cont de lipsa unui centru de informare eficace și funcționarea sporadică a expoziției din sat. Începe realizarea unui proiect, cu ajutorul căruia va fi construit centru de informare pentru vizitatorii și parcare adiacentă obiectivului.

Data fiind importanța culturală și istorică excepțională a orașului vechi și castru legionar „Escus“, acesta este foarte popular vizitat.

Locurile de cazare și de alimentare sunt asociate în principal cu hoteluri de familie mici și turism rural. În apropiere nu există alte obiective turistice majore.

Starea obiectivului este nesatisfăcătoare, dar după realizarea proiectului planificat pentru conservarea și restaurarea Templului lui Fortuna și a unora dintre celelalte structuri arheologice descoperite, aceasta se va schimba.

Contextul este păstrat parțial, cu excepția părții nedescoperite de sub structura de

locuire actuală, unde clădirea modernă este neatractivă și nu contribuie la expunerea adecvată a valorii culturale.

În spida vânătorilor de comoară, Escus este unul dintre cele mai promițătoare obiective ale Dunării de Jos. Cercetările sale ar trebui să continue, iar după conservare și socializare, Escus poate deveni unul dintre cele mai atractive obiective ale limesul Dunării de Jos.

8.2.3. Local lângă drum și castel antic „Dimum“ (Dimum), orașul Belene

Local lângă drum și castel antic „Dimum“ (Dimum), orașul Belene

Locație: orașul Belene

Acces: Accesul este liber. Nu există un centru sau punct informațional.

Prezentarea obiectivului:

Pe malul Dunării lângă orașul Belene (ant. Dimum), pe o așezare tracă mai veche este construit un castel antic, local de pe lângă drum și punct vamal (statio Dimensis).

Este situat pe teritoriul orașului contemporan, în părțile sale nordice. Originea denumirii este locală (tracă). Cea mai veche mențiune a acestuia este făcută de Claudiu Ptolemeu în legătură cu înființarea provinciei romane Moesia la începutul secolului I. De atunci Dimum este situat la frontieră sa estică și după mijlocul secolului, aici s-a stabilit un punct de colectare a așa denumitelor "Impozite vamale ilirice" (Publicum Portorii Illirici).

În secolul II, după „Războaiele împotriva dacilor” ale Împăratul Traian (anii 98-117), pe locul acesta staționează diviziunea romană de cavalerie auxiliară - Solensium ala, care a construit fortificarea. Zidul cetății, care datează din perioada secolelor II - III, este masiv (cu grosime de 2,30 metri) - construit din blocuri de piatră prelucrate, bine modelate. În același timp, Dimum este o bază navală - comercială, care joacă un rol important în viața economică a provinciei Moesia Inferioară. Dovada acestui fapt se regăsește în monezile descoperite în zona precum și în inscripții pe pietre funerare și votive ale unor funcționari administrativi, care au activat la Statio Dimensis.

În jurul mijlocului secolului al III-lea, Dimum a suferit pagube serioase din cauza invaziei gotice. Aceasta provoacă transformarea întregului Imperiul Roman și dislocarea graniței sale nordice de a lungul Dunării. Din perioada următoare (sec. IV - VI), din structura castelului sunt rezervate sectoare ale zidului cetății restaurat

atunci și extins în vest și turnuri cu diferite forme. Din păcate, o mare parte din partea nordică a Dimum acum este preluată de albia Dunării, ceea ce îngreunează clarificarea situației inițiale.

Probabil în același timp (sfârșitul sec. III - începutul sec. IV), sau un pic mai târziu, în est și în vest de Dimum au fost construite două forturi mai mici, căror denumire poartă întregului complex de fortificare (sau celei mai estice ale acestora) - Kvintodimum. Atunci în regiunea este situată în scopul asigurării pazei o unitate de cavalerie - cuneus equitum Solensium, iar datele din săpăturile arheologice dovedesc prezența de federație „barbară” aici. Acest lucru vorbește despre importanța întregii Dimensis regio, în perioada antică și perioada antică târzie și rolul său important în această parte a imperiului.

Proximitatea lui Dimum cu orașele romane Ulpia Escis (la s. Gigen, Plevna) și Novae (lângă orașul Svishtov) și drumul Dunării care trece pe aici, îl transformă într-un centru administrativ, militar și comercial local. Existența sa este întreruptă de atacurile devastatoare ale bulgarilor, avarilor și slavilor la sfârșitul secolului VI - începutul secolului VII, când aceeași soartă au avut majoritatea așezărilor și forturilor din Bulgaria de Nord de azi.

Au fost descoperite sectoare ale sistemului de apărare (inclusiv ziduri de apărare cu turnuri de paza adiacente) și o clădire monumentală în centrul castelului.

Potențial:

Obiectivul are asigurată accesibilitate, fiind inclus în structura urbană, parte a parcului Dunărean și, ca atare - expus în mod foarte atractiv.

Popularitate și vizitarea sa se dezvoltă tot mai mult, datorită proiectului excelent realizat în curând pentru conservare, restaurare, socializare și expunere a vechiului castel „Dimum.”

Pe teritoriul orașului Belene există în principal hoteluri de familie din clasa de mijloc și câteva locale de alimentare mici.

Obiectivul este în vecinătate imediată cu Parcul natural „Persina” și interacționează cu alte tipuri de turism, asociate în principal cu resursele naturale bogate.

O parte a vechiului castel se află în fluviul Dunăre din cauza schimbărilor în albia fluviului. Starea vestigiilor arheologice pentru care au fost efectuate activități de conservare și restaurare este foarte bună. Săpăturile științifice continuă, municipalitatea intenționează a supraconstrui proiectul realizat.

Din moment ce fac parte din Parcul Dunărean și legătura cu râul este foarte evidentă, structurile antice se află într-un cadru fizic adecvat.

8.2.4. Oraşul antic „Novee“ (Novae), oraşul Svishtov

Oraşul antic „Nove“ (Novae), oraşul Svishtov

Locație: la 4 km de oraşul Svishtov

Acces: cu bilete

Informație:

Centru informațional turistic - VELIKO TARNOVO

Date de contact:

Tel: +359 62 622148 T

Tel/fax: +359 62 600768

e-mail: ticvt2@gmail.com

Website: www.velikotarnovo.info

Prezentarea obiectivului:

Ruinele castrului roman legionar și oraș bizantin timpuriu Nove sunt situate în Estul orașului Svishtov, mai precis numai la 4 km de la centrul orașului. În zona „Staklen“, numită astfel din cauza materialului de sticlă fragmentat situat pe suprafața provenit de la vase antice. Mai târziu, această zonă a fost redenumită în „Pametnitsite“. Nove este menționat în 17 izvoare antice, fiind indicat într-un număr semnificativ de hărți istorice și geografice (în special între secolele XIV - XVIII).

În anul 45, aici a fost construit castru legionar (Castra) Nove și este găzduită a VIII-a legiune Augustă (legio VIII Augusta), care este implicată în mod activ ca un contingent al armatei Moesia (Moesia), în cucerirea Traciei la sud de Haemus (Balkana) și în formarea noii provincii cu același nume (Tracia), în același an. După războiul civil din Roma, aici este dislocată I-ma legiune italică (Legio I Italica).

Această unitate militară ia partea lui Vitellius împotriva Vespasian și când Titus Flavius Vespasianus devine împărat (69-79), conducerea unității este schimbată, iar legiunea a fost trimisă la punctul cel mai de nord-estic al imperiului de atunci - Nove, pe Dunărea de Jos. În Principatul, Nove este principalul punct militar din cadrul limesului Dunării de Jos al provinciei Moesia, iar după anul 86, al Moesiei Inferioare (Moesia Inferior). Acest loc are o altitudine relativ mică, iar fluviul este mai îngust. Probabil din aceste motive romanii au vrut să aibă aici un punct de sprijin puternic în apărarea lor pe cel mai mare fluviu european. Chiar aici 70 000 de goți sub conducerea lui Kniva atacă orașul din partea fluviului în vara anului 250, acționând în mod similar și armata rusă secole mai târziu.

Etimologia Novae nu este clară. Conform unei ipoteze, este vorba de noi canabinoizi canabae Novae, care vin în contrast cu vechiul - Veteris canabae.

Conform unei alte ipoteze, un râu cu lungime de numai 20 km, în antichitate a fost denumită Noes. Acest râu este menționat de Herodot.

Datele referitoare la scurtă ședere a legiunii al VIII-lea (45-68), sunt foarte puține. În secolul I Escus (la s. Gigen, județul Plevna) și Nove sunt cele două puncte principale ale puterii militare romane pe Dunărea de Jos. Conform studiilor arheologice, dimensiunile castrului legionar (castre) de pe lângă Svishtov sunt de 368 x 492 m, nordul și sudul fiind laturile scurte. Suprafața lui Nove este de aproximativ 18,1 hectare. Novae era un centru important în sistemul de apărare roman în acea zonă a imperiului. Nu din întâmplare, castrul a fost vizitat de împărații romani - Traian (98-117), Hadrian (117-138) și Caracalla (211-217).

În Nove goții lui Kniva atacă orașul din partea fluviului. Zona înconjurătoare, și mai multe sectoare explorate din incinta castrului dau dovada unor distrugerii. Pe timpul lui Constantin I, în Nove sunt realizate modificări serioase arhitecturale și de construcții. Invaziile gotice aduc prejudicii grave diocezei Tracia în anii 376-378. La mijlocul secolului V (anul 411) așezarea este atacată de hunii. Locul acesta devine reședința principală a regelui gotic Teodoric Straoon - probabil în anii 475 - 476 și 486-488. Ultimele lucrări de construcții de stabilizare d.p.d.v. al fortificării și mici transformări interioare au loc în timpul domniei Împăratului bizantin Iustinian I (527-565).

La sfârșitul secolului VI și începutul secolului VII, orașul, ca și restul așezărilor de pe malul drept al Dunării, a fost lovit de avari și slavi. Cele mai antice monede regăsite acolo datează din timpul domniei împăratului Focas (anii 603-604) și Heraclius (610-641).

Castrul a avut o formă dreptunghiulară, iar pe fiecare dintre zidurile sale a existat câte o poartă. În spatele zidurilor de apărare se află sediul central al legiunii, spitalului militar, reședințele ofițerilor, baia legiunii, barăcile soldaților, locuința comandantului legiunii și barăcile trupelor auxiliare. Așezarea civilă era situată în afara zidurilor de apărare.

Treptat, orașul vechi a schimbat aspectul său, au apărut clădiri noi, biserici, ateliere de meșteșugari. În secolele V-VI Nove a fost sediul unui episcop. Ultima dată Nove este menționat la începutul secolului al VII-lea.

Principia

Sediul central al legiunii (principia, plural) se află în mijlocul (latera praetorii) castrului, fiind cea mai importantă clădire. Principiile sunt situate la intersecția celor două străzi principale - via principalis u via praetoria, cu dimensiuni de 59.5 (laturile de nord și de sud scurte) x 106 m (est și vest). În fața principiei este prezentă o groma - poarta arc, la care se intersectează două străzi. De la intrarea se intră într-o o curte spațioasă (forum militare). Pe cele trei laturi (nord, est și vest) este prezent un portic (colonadă), iar în spatele său se regăsesc numeroase

încăperi identice, care reprezintă arsenalul unității (armamentaria). În partea sudică a curții este prezentă o clădire îngustă, situată de-a lungul curții (bazilica principiorum). Aici se întrunesc ofițerii, se emit ordine. Pe ambele laturi scurte există trepte de piatră și o mică platformă pentru discursuri (tribunal). În spatele bazilicii sunt birourile ofițerilor superiori.

În încăperea din mijloc (aedes principiorum) este construit sanctuarul legiunii, unde sunt păstrate relicvele sale (bannere, premii ale unității militare, vulturul - simbolul puterii romane, busturi și statui de zei și împărați). Sub această încăpere sanctuară este păstrată casa legiunii (aerarium). Probabil în colțul de sud-vest se află și o mică sală de mese. Sediul central al I-meii legiuni italice este construit pe locul celei de-a VIII-a legiuni, dislocate mai devreme aici. Sediul central al legiunii italice este construit în timpul domniei Flaviilor (69-96), iar bazilica - câțiva ani mai târziu în timpul împăratului Traian (98-117). A treia perioadă de construcții intervine la începutul secolului III, cauzată probabil de un cutremur. În secolele I-III, în principia se ridică statuile următorilor împărați romani: Mark Aureliu (180-192), Lutius Verus (161-169), Septimius Severus (193-211), Caracalla (211-217), Geta, Aleksandar Sever (222-235).

Există dovezi epigrafice legate de ridicarea statuiilor lui Jupiter, Victoria, Marte, Bonus Eventus, Lupa Capitolina, probabil lui Fortuna, Hercules, Dionysos. Cu Victoria sunt legate cele mai timpurii (anul 184) și cele mai târzii (anul 368) ridicări de statui. Partea principală a dedicatilor sunt primii centurioni ai legiunii (primipili). Probabil ei au fost responsabili pentru viața religioasă din garnizoana. Între mărimea statuiilor din secolele II și III se remarcă o diferență importantă. Cele din secolul al treilea au fost mai mari. De exemplu, o bază de piatră cu o inscripție și statuie de bronz plasat deasupra sa ar putea ajunge la 3,5 metri. În secolul IV, funcțiile primipilului sau mai degrabă cele ale ostului primipilului (primipilar, primipilaris) suferă transformări. Acesta este o persoană cu funcții civile mai clar conturate, prioritatea în activitatea sa fiind aprovizionarea unităților militare.

Thermae legionis

Cele mai timpurii băi legionare (terme) din Nove se află în prima treime a castrului (praetentura), fiind delimitate la vest de drumul circumferențial prin sagularis, la est de via principalis. Ele sunt construite imediat după ce I-ma legiune Italica ajunge aici, la sfârșitul anului 69. În fundamentul clădirii au fost regăsite două monede lui Vespasian (69-79). Această clădire a fost demontată la sfârșitul secolului I din. Hr. Dimensiunile sale sunt de 45 (latura estică și vestică scurte) x 80 m (latura lungă nordică și cea sudică). În sud, probabil este situat apoditerium (vestiarul) și un mic sudatorium, asemănător unei saune mici din zilele de azi. La est există o cameră mică, interpretată ca taberna. În partea vestică, opusă rândului se află praefurnium (sala cazanelor pentru încălzirea apei). Marile încăperi de baie

sunt situate în partea nordică a termelor. Vizavi de camera cazanului este situată o încăpere alungită cu absidă, interpretată ca frigidarium. Imediat în vest sunt cele două camere calde - prima este tepidarium, urmată de caldarium. În partea estică opusă a complexului de băi ar trebui să fie Palaestra, locul de odihnă și de plimbări după o baie. După scurtă lor existența deasupra acestora este construit valetudinariumul legiunii.

Valetudinarium

La începutul domniei lui Traian (98 -117) deasupra băilor a fost construită infirmeria. De la est este delimitată de via praetoria, o sud de via principalis. Locația se află lângă poarta praetorian; care este aproape și la nord conduce spre Dunăre. Probabil spitalul a fost folosit în timpul războaielor lui Traian împotriva dacilor (anii 101-102 și 105 -106, mai ales în prima perioadă), cei răniți fiind transportați rapid din navele fluviale (deseori Libourne) la infirmerie. Dimensiunile exterioare ale spitalului se apropie de dimensiunile unui pătrat. Latura nordică și cea sudică sunt un pic mai lungi - 81,90 metri, iar cele de est și vest sunt de 72,90 metri. Dispunerea spitalelor militare romane este în mare măsură unificată. Aici intrarea principală este pe partea de est (la via praetorian) și are lățime de 6 m, latura această având colonadă (portic). Infirmeria este compusă din câteva părți. Pe latura ocolită din interiorul castrului sunt camere de spital. Fiecare unitate este împărțită în trei. Cele două camere laterale de capăt sunt camere de spital, iar în mijloc există o mică încăpere pentru personalul. Toate sunt conectate printr-un vestibul. Urmează o trecere largă de coridor la cele patru laturi ale infirmeriei, după care se vede al doilea rând ocolitor de camere de spital. În interior ei construiesc o curte spațioasă pentru plimbările celor care urmează un curs de vindecare. În mijlocul curții este un templu mic destinat zeului sănătății Asclepius. Acest loc este frecventat deseori cu cereri de vindecare și sănătate. Spre Asclepion există o cale scurtă - de la intrarea exterioară a valetudinariumul, un coridor direct duce la clădirea de cult. În partea de nord-vest a spitalului a fost descoperită o latrină (latrina, toaletă).

Infirmeria a suferit anumite construcții, reparații și renovări de construcții în jurul mijlocului secolului al II-lea și în timpul Severilor. Trebuie remarcat faptul că analiza petrografică arată că materialul de piatră a fost procurat de la carierele mari aflate în apropiere lângă satul Hotnitsa, județul Veliko Tarnovo, doar la câțiva kilometri în Sudul Nicopolis ad Istrum (satul Nikyup județul Veliko Tarnovo). Până în prezent, se consideră că în timpul domniei împăratului Caracalla (211-217), această clădire deja a pierdut funcțiile sale.

După dizolvarea infirmeriei, pe o parte din suprafața sa este construită o casă de tip vila italiană. Aceasta există de la secolul III până la secolul VI. O parte din materialul de construcție este refolosit de valetudinarium. In jurul curții interioare

există două colonade cu spații de locuit. În partea sudică, casa este dotată cu o baie cu sistem de hypocaust și piscine mici. La est sunt construite ateliere de lucru. În vest, fostul spațiu de spital este folosit pentru construirea unui choreum și sistem de uscare a grâului. În Sudul infirmeriei se află „skamnum tribunorum“ (locuința ofițerilor superiori). În antichitatea târzie această zonă este împărțită în insule mici. O mică stradă este „pavată“ cu pietre funerare din necropola de la Nove. Acest material epigrafic aduce informații valoroase despre viața de aici.

Potențial:

Obiectivul este îndepărtat de la infrastructura turistică principală, dar, pe de altă parte, acest fapt este extrem de favorabil pentru conservarea obiectivului arheologic și mediului său. Datorită implementării unui proiect major în cadrul Programului Operațional „Dezvoltarea Regională“ 2007 - 2013 privind conservarea, restaurarea, expoziție și socializare, sunt efectuate activitățile menționate mai sus, care parțial au deteriorat autenticitatea structurii arheologice și a contextului acesteia (mai ales din cauza structurilor metalice construite, care joacă rolul de acoperiri de protecție și care delimitează silueta prezumată a clădirilor romane). În apropiere este construit centrul de vizitatori, fiind asigurată infrastructura informațională și tehnică deplină, inclusiv parcări suficient de mari, supraveghere video, iluminat de noapte, etc.

Obiectivul devine tot mai popular și vizitat, dar în momentul de față numărul turiștilor care au plătit o taxă de intrare pentru a vizita obiectivul, este nesatisfăcător, deoarece obiectivul nu este inclus în programul touperatorilor care cooperează cu navele de croazieră mari de-a lungul Dunării.

Obiectivul are o relație nu atât de semnificativă cu alte tipuri de turism și restul sistemelor funcționale ale structurii principale urbanizate (orașul Svishtov) din cauza îndepărtării sale de limitele orașului.

Obiectivul este în bună stare, este foarte atractiv cu infrastructura sa nou construită.

Cadrul său contextual (majoritatea sa) este, de asemenea, atractiv și ajută la prezentarea adecvată a structurilor arheologice.

Starea de structurilor conservate este bună, dar restul structurilor necesită intervenții urgente de conservare.

8.2.5. Аșezarea antică și medievală „Iatrus“ (Iatrus), satul Krivina, municipiul Tsenovo

Аșezarea antică și medievală „Iatrus“ (Iatrus), satul Krivina, municipiul Tsenovo

Locație: în Vestul satului Krivina

Acces: Accesul este liber. Nu există un punct sau centru informațional.

Prezentarea obiectivului:

Cronologia castelului este pe deplin dezvoltată în șase volume din seria IATRUS-Krivina. Potrivit cronologiei, perioada de construcție „A“ se încadrează în cadrele cronologice ale anilor 310 / 320-350. Perioada de „B / C“ se referă la a treia pătrime a secolului IV până la a doua pătrime a secolului V. Perioada „D1“ e existat de la domnia lui Anastasie până la al doilea deceniu al secolului VI, iar următoarea perioadă „D2“ se referă la timpul domniei lui Iustinian I, până la distrugerea finală a castelului de la sfârșitul secolului VI sau începutul secolului VII.

L. Vagalinski bazat pe cercetările sale la obiectivul XLIV oferă o altă cronologie. Perioada „A“ este datată înaintea anilor 347/348, începutul său fiind aproape în timp, după terminarea celei de a doua etape a perioadei „-A“; Începutul perioadei „B“ este după anul 347. Se disting două faze - „B1“ și „B2“. În timpul primei faze sunt realizate cele mai intensificate lucrări de construcții, iar planul arhitectural al etapei „B1“ este coloana vertebrală a perioadelor ulterioare de planificare a următoarelor perioade. Faza „B1“ a fost icendiată în a treia pătrime a secolului IV, după anul 367, atacatorii probabili sunt goții și aliații lor. În faza „B2“, modul de construcție este același ca și în faza anterioară, se utilizează multe spolii. Sfârșitul perioadei „B2“, este cauzat de foc intens, datat după anul 402 sau 408, atacatorii probabili fiind hunii din uniunea lui Uldis. Perioada „C“ a castelului începe cu alinierea devastărilor din perioada anterioară. Tehnica de construcție este altă - piatra spartă cu lianț de lut, utilizarea de chirpici. Perioada „C“ se termină cu cel mai mare incendiu din istoria castelului, înregistrat pe întreg teritoriul său. Conform probelor numismatice, timpul atacului este după anul 425, la un atac al hunilor din a doua pătrime a secolului V.

Conform cronologiei prevăzute în seria IATRUS- Krivina, perioada „D1“ reflectă recuperarea castelului în timpul domniei lui Anastasius, în jurul anului 500. Rezultă că între perioadele „C“ și „D1“ există minim 50 de ani de hiatus. Acest lucru lipsește în stratigrafia obiectivului XLIV, întrucât „D1“ se află direct pe incendiul total din perioada de „C“. Potrivit lui L. Vagalinski, datarea pentru începutul perioadei „D1“ în jurul anului 500 este influențată mai degrabă de evenimente istorice decât de imaginea stratigrafică reală. Sfârșitul perioadei este după anul 518. Potrivit cronologiei oficiale a obiectivului, perioada următoare „D2“ acoperă perioada cuprinsă între a doua pătrime a secolului VI, până la distrugerea finală a cetății la sfârșitul secolului VI sau începutul secolului VII. Teofilakt Simokata menționată Iatrus în legătură cu evenimente din anul 600, dar aceasta ar putea fi indicarea unui toponim, ci nu existența sa reală la acel moment, mai ales având în vedere faptul că ultimele monede cunoscute, provenite de la castel, sunt bătute în anii 577/578. Probabil atunci sau la scurt timp după aceea castelul a fost distrus, atacul fiind înregistrat peste tot pe teritoriul castelului.

Având în vedere configurația terenului, fortificația are o formă alungită neregulată, cu dimensiuni aproximative de 300 x 100 m. În partea sudică și estică păstrate ale fortificației, zidul de apărare a fost studiat prin foraje. Substructura începe la o adâncime de 1,5 metri de la nivelul solului, lățimea sa fiind de 4,00 - 4,10 m, construită din piatra spartă și mortar alb. În anumite sectoare, lățimea suprastructurii variază între 3.00-3.50 m. Este construită, cel puțin la nivelul de plinta, din pătrate mari, în sistemul „Binder-Loyer.“ Emplectonul este piatra sparta și mortar alb. Sunt localizate unsprezece turnuri, trei de unghi cu formă de potcoavă, și opt intermediare, dintre care șapte o formă de U, și un turn cu formă dreptunghiulară. Dintre acestea sunt explorate pe deplin turnurile cu numerele 1, 2, 4. Turnul nr. 1 are o lungime din partea exterioară de 9,60 m și o lățime maximă de 10,50 m. Dimensiunile interioare sunt respectiv, 8,10 și 5,00 m. Intrarea este largă 2,07 m, iar lungimea sa este de 3,50 metri, ca lungimea cortinei. Turnul nr. 2 are dimensiunile exterioare de 9,84 x 9,00 m, cu grosimea peretelui de 3.00 metri. Nucleul sistemului de apărare al castelului este turnul dreptunghiular nr.4, care prin parametrii săi impresionante (30,45 x 15,25 m), nu are un analog printre monumentele de arta fortificațiilor romane din ținuturile bulgare actuale. Este proeminent cu 9,50 metri de la cortina și cu 2,10 metri spre interiorul castelului. În mijlocul peretelui nordic este intrarea cu o lățime de 1,90 m. În incinta sa se regăsesc 4 stâlpi cu dimensiuni 2,26 x 1,65 m. Distanța dintre turnuri este relativ mică și variază între 15,20 și 16.00 m. Accesul la cetate are loc printr-o poartă turn (cu dimensiuni 9,20 x 9,50 m), amenajată într-o porțiune concavă a peretelui estic. Pentru o protecție eficientă, poarta este flancată de două turnuri în formă de U, numerele de 8 și 9, aflate la 12,50 și 20 m de aceasta.

Planul castelului este determinat de rețeaua stradală. Strada principală, care a

funcționat pe tot parcursul existenței castelului, și pe care se observa diferite faze de construcție, este via paetoria. Aceasta începe de la singura poarta estică a castelului (porta praetoria). La câțiva metri de la aceasta, strada face o curbă spre nord-vest, conducând la principia castelului, la care se termină. Via paetoria separă suprafața construită a castelului în două părți: partea mai mică - de nord și partea mai mare - de sud. Lungimea sa este de 115 de metri, iar lățimea la capătul său vestic în perioada „A” este de 7.10-7.20 m. Pe ambele părți, în toată lungimea sa, este flancată de o colonada în stil Roman Doric cu lățimea de 3 m. Astfel formate, cele două portici încep la 7 m în vestul porții. Strada principală este cel mai bine păstrată în capătul său vestic. Pavajul este format din următoarele elemente: strat inferior de lut, pe care este aplicat un pat de pietre de formă neregulată și argilă, peste care - un strat de argilă cu pietriș și fragmente de ceramică de construcție și de gospodărie. La 17 m în Nordul străzii via paetoria se află prima strada mică, paralelă acesteia, cărei început ar trebui să fie de la turnul nr. 10. O altă mică stradă, cu lățime de 1.20-1.90 m, documentată în obiectivele XXXII, XXXIII, XXXIV, este situată la 32 de metri de curtea principiei. Este direcționată în nord-sud, iar la sud probabil ajungea la marele turn dreptunghiular nr. 4. În Vestul obiectului XXX se presupune existența unei alte străzi mici, orientate eventual spre turnul 5. În Vestul principiei este via quintana, care în perioada „A” se direcționează spre turnul 2. Din interior, lângă zidul cetății se află via sagularis. În perioada „B / C” via paetoria suferă îngustare între obiectivele XXVII, 1 și XXXII, 1. O dată cu elevarea choreumului VII dispăre fosta intervallum de-a lungul secțiunii de sud-vest a zidului castelului. Fenomene similare sunt observate în zona porții. Apar și alte modificări, deoarece unele străzi primesc noi orientări, sau chiar sunt mutate (între obiectivele XXIX și XXX). Doar la câteva locuri se pot distinge nivelurile și pavajele între perioadele de construcție „A” și „B / C”. Noul pavaj pe strada principală de la a doua perioadă este detectat la via quintana u strada la obiectivul XXXII. La sfârșitul celei de a doua perioade, via paetoria este reînnoită din nou, nivelul străzii fiind ridicat un pic, iar pavajul fiind format din piatră, argilă și fragmente de cărămizi. În perioadele „D 1” u „D2” strada principală își păstrează funcțiile și traseul.

Nucleul schemei arhitecturale a castelului este principia. Aceasta nu este situată în partea centrală a castelului, fiind mutată spre vest. Este compusă dintr-o curte peristilă, o sală dreptunghiulară și absidă semicirculară (exedra). Lungimea sa este de 24,80 m (est-vest), cu lățime de 14,80 m. Ultima corespunde lățimii străzii via paetoria cu porticurilor sale laterale adiacente. Curtea peristilă are dimensiunile 13,40 x 10,47 m. Pe laturile sale lungi există câte patru coloane dorice, iar pe cele scurte câte trei, sau în total zece coloane. Se formează patru portici acoperiți, căror podea este tencuită cu mortar alb. Curtea însăși este pavată cu cărămizi sparte. Intrarea în curte peristilă a fost de la via paetoria, printr-o intrare cu

lățime de 3 m în peretele estic. Trei intrări din curte duc la sala. La cea de mijloc este păstrat un prag de piatră cu două trepte. La o intrare se observă cuiburi, indicând faptul că ușa a avut două aripi. Nivelul podelei din mortar al sălii este cu 0,30 metri mai scăzut față de cel al curții peristile. Pragurile celorlalte două intrări sunt scoase, dar se observă paturile acestora. La vest de sala este exedra cu o rază interioară de 3,60 m, decalată la nord cu 0,30 m ață de axa longitudinală a clădirii. Reprezintă un podium, ridicat cu 0,60 metri peste nivelul podelei sălii. Pragul este compus din pătrate cu dimensiuni 0,60 x 0,55 / 0,65 m. Pe partea sa frontală sunt plasate blocuri la nivele mai scăzute care au servit ca scări. Pe partea superioară, de a lungul pragului este realizată o canelură, prin care trece bariera de lemn, probabil în mijloc, cu ușa pentru absida. Principia este construită din pătrați de calcar, îmbinați cu mortar alb. Grosimea pereților exteriori ai curții peristile este de 0,60 metri, iar ai holului și absidei - 0,90 m. Singurele artefacte de la principia sunt postament și altar. Primul se află pe piedestalul lângă peretele de vest al sălii, în colțul său de nord-vest. Altarul a fost descoperit pe podul de cărămidă al absidei.

Potrivit cercetătorilor, principia din latrus funcționează ca atare în perioada „A“. În acel moment ar trebui menționată prezența aici a unui cuneus equitum scutariorum, menționat în N.D., or., 40. L. Vagalinski contestă, conform căruia construcția principiei a fundamentis ar trebui să fie plasată în cadrul cronologic al perioadei de construcții „B“, precum și staționarea unității militare aici. Având în vedere schema de planificare și compoziție aproape identice și parametrii principiei cu cea a castelului Sexaginta Prista, probabil, datată din prima pătrime a secolului IV, sincronicitatea acestora nu ridică obiecții.

În Sudul principiei este situat un complex de clădiri, care include o construcție asemănătoare unei săli (obiectiv XVII), piața cu bază pentru coloana de onoare, iar în est aripa laterală cu curte interioară (obiectiv XXXVI), și o baie mică. Complexul este interpretat în funcție de locația sa, ca un Pretorium. În spatele porticului, pe partea de nord a via paetoria sunt situate localuri și încăperi cu alte funcții, în două rânduri - cu dimensiuni 6 x 6 m (obiectiv XXVIII). Cele trei încăperi de vest, probabil au avut o legătură funcțională cu principia, corespunzătoare celor două camere de-a lungul părții de sud a principiei (obiectiv XXXV). În vest se află un cartier, care nu ajunge la strada principală, și, prin urmare, pare un pic izolat. Ipoteza de lucru este că aici au fost situate barăcile (obiectiv X), locuințe de ofițerii și spațiile administrative. Distrugerea arhitecturii din perioada „A“ poate fi detectată cu mare probabilitate. Înaintea începerii lucrărilor de construcție în perioada „B / C“, o mare parte din clădirile existente au fost eliminate, fiind afectate chiar și blocurile cele mai inferioare din substructura pereților. Structura construcțiilor arată că, în comparație cu perioada precedentă, perioada „B / C“ are un caracter substanțial schimbat. După sfârșitul perioadei „A“, principia nu mai

servește ca un centru administrativ important al castelului, funcția transferată în etapa timpurie a perioadei " B / C pe prima bazilica din latrus (basilica B), construită la cel mai înalt loc din zona împrejmuită. Bazilică B este cu trei nave, cu o singură absidă, de tip Hellenic. Este compusă dintr-un pronaos cu dimensiuni 8,00 x 2,20 m și noas cu dimensiuni 10.00 x 9.20 m. Două rânduri de câte trei stâlpi de cărămidă împart naosului în trei nave. Fundațiile, cu lățime de 0,60 m, sunt realizate din pietre sparte îmbinate cu mortar, amestecat cu cărămidă sfărâmată. Proporțiile și planul modeste și scurtate arată faza timpurie în dezvoltarea acestui tip de arhitectură, care corespunde rezultatelor stratigrafice din săpăturile. Pe baza dovezilor numismatice, construcția poate fi alocată domniei lui Constantius II, adică în jurul mijlocului sau începutului celei de a treia pătrime a secolului IV. Bazilica B a fost folosită până la sfârșitul primului sfert al trimestrului V, când a fost distrusă de un incendiu. Curând după aceea, a fost construită bazilica C, care este cu trei nave, cu o absidă cu dimensiuni exterioare de 22,20 metri (împreună cu absidă) și lățime de 12,20 m. În mijlocul pronaosului este o intrare, cu lățime de 2,20 metri. Intrarea se regăsește și în peretele de nord, aproape de colțul de nord-est. Naosul este împărțit de două rânduri de coloane, bazate pe un stilobat solid. Podeaua este acoperită cu cărămizi. Fundațiile cu adâncime de 2 metri, sunt realizate din pietre sparte îmbinate cu mortar alb, iar suprastructura are centuri de cărămizi și pietre, probabil în patru rânduri. Bazilica are baptisterium, situat în obiectivul vecin XV, precum și o încăpere cu mensa sacra. Intrarea la această clădire suplimentară a fost realizată prin naosul nordic al bazilicii C. A fost construită în anii '20 al secolului V. Clădirea suferă unele modificări de construcții (spații suplimentare în interiorul naortexului și extinderea a intrării acestuia), dar își păstrează funcțiile sale. Este distrusă în anii '40 al secolului V. În perioada „B / C“ au loc și alte modificări. Concomitent cu construirea choreumului VII, situat de-a lungul zidului de apărare de sud-vest, cu o construcție solidă și dimensiuni impresionante (lungime 61,50 m, lățime 16,50 m), în faza timpurie a perioadei „B / C“ a fost construită o altă clădire de depozitare - choreum I, în vestul fostei principii. Spre deosebire de choreum VII, care îndeplinește și funcție în sistemul de apărare, deoarece întărește secțiunea interioară a zidului, cu lungime de aproximativ 45 m (unde evident nu a existat nici un turn proeminent), choreum I are o importanță pur economică. Intrarea este din partea sa estică, adică îndreptat spre centrul castelului, nu spre râul, cea ce poate servi ca o dovadă indirectă față de presupusa poarta pe râul Yantra. Ambele choreumuri din latrus cad victimă unui incendiu major în primul sfert al secolului V, când este distrusă și bazilica C. După distrugerea acestora, ele nu sunt restaurate la forma și funcția lor inițială, ci lângă pereții exteriori supraviețuiți au fost construite mai multe clădiri rezidențiale mici și ambarcațiuni de cărămizi meșteșugărești. La obiectivul XVI este descoperită o baie mică, alăturată peretelui exterior pronaosului fostei principii. După scurt

тimp, dar în această perioadă, baia dobândește alte funcții, fiind îndepărtat zidul despărțitor și hypocaustul, prin care a fost transformată într-o clădire cu o singură cameră. Pe lângă cele două choreumuei, o altă structură poate fi definită ca structura cu caracter economic - clădirea obiectivului XVIII. În cea mai mare încăpere a acestui obiectiv, sunt situate zece platforme de lucru și numeroase mori, care permit interpretarea sa de moară. În obiectivul vecin XIX, sunt găsite mai multe spații similare, iar restul descoperirilor arată că în clădirea sunt procesate metal și produse metalice. Majoritatea clădirilor existente în perioada „B / C” sunt clădiri rezidențiale și comerciale cu diferite planuri. Acestea sunt câteva clădiri grupate nu atât de strict în jurul unei curți mici. Pe baza acestor structuri se poate observa modificarea treptată foarte clară a arhitecturii castrului din perioada „A” a unei arhitecturi, care satisface nevoile civile și agricole în perioada „B / C”. Din cauza existenței marilor depozite și morii se poate presupune că ele au fost facilitați, deși doar parțial, gestionate la nivel central, pentru asigurarea nevoilor nutriționale ale rezidenților din castel. Aceste modificări structurale se pot asocia ipotezei că după retragerea contingentului militar la sfârșitul perioadei „A”, acest teritoriu a fost populat de federați gotici, cu sarcina de a prelua garda militară a acestei secțiuni a limesului roman. În favoarea celor din urmă vorbesc și unele descoperiri mici. Sfârșitul perioadei „B / C” este cauzat de un mare incendiu, care a distrus totul de pe arealul castelului. Potrivit monedelor descoperite, această distrugere poate fi datată de la al doilea sfert al secolului V, cu precădere anii patruzeci ale secolului, astfel fiind posibilă asocierea cu invazia hunilor. După distrugerea și abandonarea castelului la sfârșitul perioadei „B / C”, pentru o lungă perioadă de timp aici nu există viață castelană organizată. Lipsesc date privind prezența unor unități militare regulate. În timpul domniei lui Anastasius (491-518), goții se retrag din provincia Moesia a Două, după care începe restaurarea și reorganizarea generală a apărării frontierelor. Acest lucru marchează începutul perioadei de construcție și „D 1” a castelului latrus. Castelul este populat din nou, dar mai rar și nu pe întreaga sa suprafață. Pe ruinele planului obiectivului - perioada de construcții „D1”, pe vechile clădiri demolate au fost construite clădiri noi, dar după modul lor de construcție și utilizarea materialelor de construcție, acestea sunt considerabil inferioare celor din perioadele anterioare. Singura clădire proeminentă din această perioadă (dar cu funcție necunoscută), este situată în obiectivul XXXIII - în estul primei străzi transversale capătului nordic al străzii via praetoria. Acesta se distinge printr-o cameră asemănătoare unui hol cu o colonada în fața sa. Așezarea din perioada „D” nu arată o structură semnificativ diferită față de cea din perioada „B / C”, cu excepția faptului că aceasta este în mod considerabil mai puțin construită. La sfârșitul perioadei, întregul castel a fost distrus de un incendiu, care conform monedelor descoperite, are loc aproximativ în anii douăzeci ale secolului VI. Nu este clar când exact a fost

distrus castrul din timpul domniei lui Anastasius, precum și datarea precisă a fazei de recuperare în timpul lui Justinian, dar d.p.d.v. stratigrafic, ambele perioade sunt separate în mod distinct, deoarece structurile de pe timpul domniei lui Iustinian sunt de un tip foarte diferit. În perioada „D2“ via praetori traversează un areal slab construit.

Doar baia veche - Obiectiv XXVI, și clădirea de depozitare din obiectiv XXXI, în nordul principiei vechi, sunt utilizate din nou. Se pare că în perioada „D2“, în latrus există puține clădiri de piatră nou construite. Este studiată o singură asemenea clădire - obiectivul XXI, situată deasupra principiei vechi. Din cauza cuptorului construit în incinta sa, aceasta poate fi considerată o clădire economică. Cea mai mare parte a arealului castelului este formată din cabane mici îngropate în pământ, uneori ușor proeminente deasupra nivelului solului, construite din chirpici. Deși nu sunt situate foarte des, ele completează întreaga suprafața a castelului. În această așezare de cabane și câteva clădiri de piatră, iesă în evidență bazilica D, ridicată pe locul bazilicilor din perioada „B / C“. Repetând planul celor două anterioare, dar în dimensiuni considerabil mai mari: lungime 30,30 m (cu absidă) și o lățime de 16,20 m. Fundamentele sunt realizate din blocuri de piatră nefinisate, lipite cu mortar. Un stilobat solid, cu lățime de 1 m, pe care se sunt așezate coloane sau stâlpi, împarte naosul din cele trei nave. Pereții exteriori au o grosime de 1,25 m, iar podeaua este acoperită cu cărămizi. În plus, în capătul său de sud-est a fost construit baptisteriu cu dimensiuni 5,80 x 4,10 m, conservate numai în substructură sa și bazilica în sine. Construirea este alocată primelor decenii ale secolului VI.

Potențial:

Obiectivul arheologic este situat în apropierea satului, accesul la acesta fiind posibil pe un drum asfaltat. Nu există nici o infrastructură bine dezvoltată tehnică și turistică.

Obiectivul a fost restaurat în urma cu peste 30 de ani, nu este bine întreținut, există panouri informaționale. Nu este foarte popular și este slab vizitat. Cadrul său contextual contribuie la expunerea sa, fiind situat pe un deal din apropierea vărsării râului Yantra la fluviul Dunăre, acesta poate fi definit ca un bun exemplu al peisajului cultural.

Obiectivul necesită întreținere și reconstrucție suplimentară. Nu este prezentă pregătire pentru realizarea unui proiect.

8.2.6. Cetatea antică „Sexaginta Prista “ (Sexaginta Prista), orașul Ruse

Cetatea antică „ Sexaginta Prista “ (Sexaginta Prista), orașul Ruse

Locație: partea centrală a orașului Ruse

GPS:

Acces: Accesul este liber. Nu există un punct sau centru informațional.

Informație:

Centru informațional turistic - Ruse

Telefon: +359/ 82/824 704

уебсайт: <http://www.tic.rousse.bg>

e-mail:

tic@tic.rousse.bg, ruse.tic@gmail.com

Prezentarea obiectivului:

Castel antic Sexaginta Prista este situat în partea centrală a orașului modern Ruse, pe un deal la lângă gura râului Rusenski Lom. Cetatea Sexaginta Prista a fost construită la vărsarea râului Rusenski Lom la fluviul Dunărea și a avut o suprafață de 4-5 hectare. A fost construită, probabil, în perioada Flaviană din lemn și pământ la funcționarea sa inițială. A fost reconstruită cu piatra în timpul domniei lui Traian. Denumirea sa înseamnă, probabil, „portul de șaiszeci de nave.“

Locația cetății Sexaginta Prista a fost înregistrată pentru prima dată de către Felix Kanitz, pe baza distanțelor între castelele de pe malul drept al fluviului Dunăre, marcate în hărțile rutelor romane. Primele „studii“ au fost realizate în anul 1878, când abatele catolic din Ruse a săpat o „clădire cu mozaic.“

Templul lui Apollo (secolul II-III)

Templul a fost construit în ultima pătrime a secolului II (în timpul domniei lui Commodus, sau mai probabil la începutul dinastiei Severilor) și a fost abandonat în ultimul sfert al secolului III.

La sfârșitul secolului III, pe dealul a fost construită construcția de apărare Sexaginta Prista, iar la începutul secolului IV pe Templul lui Apollo este poziționată Principia sa.

Construcția de apărare din Antichitatea târzie Sexaginta Prista

La începutul secolului al patrulea a fost construită o clădire mare, care se suprapune parțial cu templul lui Apollo. În anul 2006, s-a constatat că aceasta este principia din Sexaginta Prista. În anul 2007 a fost dezvăluit planul său de ansamblu și a fost precizată cronologia sa (fig. 7). Clădirea are o formă dreptunghiulară și este orientată cu laturile lungi în direcția NV - SE. În NW latura scurtă este înregistrată expansiune conectată structural - absidă. Clădirea este construită din

piatră brută și mortar de lipire, și are dimensiunile 28.50 x 16.50 m.

Potențial:

Obiectivul roman face parte din țesutul orașului modern și are asigurată accesibilitate deplină, profitând de caracteristicile orașului Ruse ca un centru de comunicare.

Până la „Sexaginta Prista“ este asigurată orice tip de infrastructură tehnică - electricitate, alimentare cu apă, canalizare, etc.

Orașul are un sistem foarte bine dezvoltat și funcțional muzeistic și sistem informațional, precum și toate instituțiile culturale (alte muzee, galerii, biblioteci, etc.). Obiectivul este foarte bine popularizat, desemnat prin tabele și expus prin diverse panouri de informații, tehnici și tehnologii moderne.

În septembrie în cadrul obiectivului „Sexaginta Prista“ este organizat un festival tematic, cu o demonstrație de tehnici și arme de luptă romane, bucătăria romană și prezentarea altor tipuri de patrimoniu cultural nematerial, cum ar fi mitologie și credințe, meșteșuguri și multe altele. Este asigurat serviciul de ghid turistic la un nivel foarte profesionist.

Infrastructura turistică din Ruse, exprimată în locuri de cazare și alimentare este cel mai bine dezvoltată în comparație cu întreaga regiune analizată. Hotelurile și locurile de cazare oferite în apropierea obiectivului sunt multe, din clase de prețuri diferite și diferite segmente funcționale. De o astfel de varietate sunt disponibile și locurile de alimentare.

Există o foarte bună legătură cu restul obiectivelor și tipurilor de turism din oraș (cu precădere cognitiv), precum și cu sistemele funcționale ale structurii urbane.

Starea structurilor arheologice descoperite și restaurate este foarte bună, datorită proiectului realizat de conservare, restaurare, expunere și socializare. Expunerea obiectivului este realizată într-un mod interesant și atractiv.

Contextul obiectivului a pierdut autenticitatea sa, reprezentând mediul său urban înconjurător, cu clădiri publice și rezidențiale cu diferite funcții și stare. Partea nordică a obiectului este distrusă prin trecerea liniei de cale ferată peste care acesta tangentează, a pierdut legătură sa imediată cu fluviul, dar în general, poate fi acordată o evaluare bună a cadrului fizic de mediu.

„Sexaginta Prista“ este obiectul care are cel mai mare potențial turistic asigurat. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.2.7. Orașul antic „Transmariska“ (Transmariska), orașul Tutrakan

Orașul antic „Transmariska“ (Transmariska), orașul Tutrakan

Locație: orașul Tutrakan

Acces: Accesul este liber.

Informație:

**Centru informațional turistic -
Tutrakan**

Prezentarea obiectivului:

Așezarea romană Transmariska apare în anii 40-50 după Hristos. Până la sfârșitul secolului III, acesta este un punct militar permanent pe Limesul Dunărean.

În legătură cu activitatea de construcții grandioasă și reorganizarea militară a Limesului Dunărean, Transmariska a fost vizitată de împăratul Dioclețian în anul 294. După instrucțiunile sale a început construirea castelului din Antichitatea târzie. Construcția cetății a fost finalizată în anul 299, când Dioclețian vine în oraș a doua oară. La vizitarea sa este executată o inscripție, în care castelul a fost denumit „Construcție de apărare“. Castelul este unul dintre cele patru centre militare majore de pe limesul roman al provinciei Moesia a Două. Aici a locuit prefectul celei de a doua unitate a legiunii lui Claudius XI. Sub comanda lui sunt 5 cohorte ale legiunii. Cu ele acesta controlează malul fluviului de la s. Riahovo până la s. Dolno Riahovo. Mai târziu, în secolele V și VI, Transmariska devine un centru episcopal. Așezarea antică este distrusă la începutul secolului VII, ca urmare a invaziilor barbare.

Studiile au început în anii '60 ai secolului al XX-lea, continuă în cursul anilor 1970, 1989-1991 și 1995-1997 și până astăzi. Castelul nu poate fi descoperit în totalitate, deoarece este situat sub orașul contemporan.

În partea nordică a cetății este descoperit zidul de apărare cu două turnuri pătrate pavate cu plăci de piatră la nivelul inferior și cu ceramica la un nivel superior. Zidul are o poarta la mijlocul său, între turnuri și ușă din turnul estic.

Potențial:

Orașul antic „Transmariska“ este situat sub orașul contemporan Tutrakan și are un acces deplin asigurat și infrastructura tehnică necesară.

Obiectivul devine tot mai popular și vizitat, datorită proiectelor implementate pentru conservare și restaurare, expunere, socializare și digitalizarea patrimoniului cultural al municipiului.

În apropierea obiectivului există locuri de cazare (hoteluri de familie) și de alimentare, dar ele sunt insuficiente pentru sejurul unor grupuri mai mari.

Obiectivul este legat de restul sistemelor funcționale ale structurii urbane și face parte din obiectivele, care sunt oferite spre vizitare din zona.

Starea zidului de apărare nordic cu două turnuri este excelentă, în urma restaurării foarte profesioniste realizate. Pentru expunerea sa sunt utilizate și aplicații mobile.

Fragmentele din zidul de sud, descoperite și restaurate în secolul XX, nu sunt în condiție atât de bună. Secțiunea de zid care a fost descoperită în ultimii ani, are nevoie de intervenție de conservare.

Zidul nordic este situat într-un parc riveran, care îi asigură cel mai bun cadru expozițional. În partea de sud a orașului antic, contextul și-a pierdut autenticitatea, încadrându-se în mijlocul unui cartier rezidențial. Starea sectoarelor restaurate este relativ bună, dar intervenția de restaurare este fizic și moral învechită și are nevoie de reconstrucție. Secțiunile nou descoperite au nevoie urgentă de conservare, deoarece structurile lor lăsate sub acțiunea intemperiei, sunt foarte fragile. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.2.8. Orașul antic „Durostorum“ (Durostorum), orașul Silistra

Orașul antic „Durostorum“ (Durostorum), orașul Silistra

Locație: orașul Silistra

GPS:

Acces: liber

Informație:

Centru informațional turistic Silistra

Prezentarea obiectivului:

La sfârșitul secolului III - începutul secolului IV, pe malul fluviului Dunăre a fost construit un castel, care este a doua centura de apărare a Durostorum, împreună cu castrul legionar existent.

Probabil în mijlocul secolului V, în timpul invaziilor hunilor, acesta este distrus și la începutul secolului VI, în timpul domniei imperatorului Iustinian a fost construit un nou castel, căror limite, cel puțin în anumite secțiuni, se suprapun cu cele vechi. Castelul construit în secolul al 6-lea este dintre cele mai puternice facilități militare și de apărare, de neegalat în fortificația antică târzie și cea bizantină

timpurie. Acest castel există și este folosit până la începutul secolului al 19-lea, când a fost distrus în timpul unui alt război Ruso-Turc.

Construită în secolul al 6-lea, cetatea are un plan poligonal. În zidurile de apărare sunt descoperite 4 turnuri solide triunghiulare și 4 turnuri pentagonale, situate la fiecare 12 m. Temeliile zidului, cu adâncime de 3m și lățime de 3.80. - 3,90 m, sunt construite din pietre sparte mici și mijlocii semiprocesate, aranjate în rânduri horizontale regulate. Liantul este var, piatră de râu și ceramică de construcții zdrobită. Suprastructura zidului are grosime 3,60 metri. La turnuri, primul rând deasupra fundamentului este în formă de plinte, format din pătrate mari în sistem „Binder-Loyfer.“ Deasupra lor urmează pătrate în trei rânduri bine nivelate în același sistem. Astfel, a fost construită curtea, dar fără un rând de plinte deasupra fundamentelor. Peste construcția cu blocuri, zidul este construit cu două fețe de rânduri de cărămidă duble și implecton din pietre și cărămizi, cu lianț mortar roșu. Această construcție de pseudo cărămizi s-a extins până la platforma. Numai la zidul de apărare nordic, construcția este în întregime din piatră și nu există nici un turn. Construcția este foarte solidă, dar nu foarte precisă. Pe zidul de sud este descoperită și poarta timpurie din secolul VI, flancată de două turnuri în formă de migdale.

Potențial:

Orașul roman „Durostorum“ este situat sub orașul medieval „Drustar“ și orașul actual Silistra, motiv pentru care există o accesibilitate asigurată pe deplin (inclusiv transport public cu autobuze și căi ferate, port și bac în apropiere) și infrastructura tehnică necesară.

Obiectivul este popular, (mai mult cu ruinele medievale pe deasupra sa) și vizitat ca parte din parcul riveran și spații între blocuri și spații verzi.

Asigurarea informațiilor este foarte bine realizată prin intermediul muzeului arheologic, centrului informațional și unor panouri cu vizualizare 3D ale unor obiective.

În orașul există suficiente locuri de alimentare cazare, inclusiv hoteluri din clasă de preț ridicată, infrastructura turistică fiind bine garantată.

Ca o parte a țesăturii urbane, obiectivul are o relații bune cu restul tipurilor de turism și cu alte sisteme funcționale.

Starea rămășițelor arheologice din epoca romană este nesatisfăcătoare. Pentru ele sunt realizate lucrări de conservare și restaurare în urma cu zeci de ani, dar care deja sunt învechite din punct de vedere moral și fizic.

Contextul arheologiei a fost înlocuit cu țesătura urbană modernă. Mediul bazilicii romane este neîntreținut și neatractiv. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.2.9. Mormânt roman (Roman tomb), oraşul Silistra

Mormânt roman (Roman tomb), oraşul Silistra

Locație: oraşul Silistra

Acces: limitat

Informație:

Centru informațional turistic Silistra

Prezentarea obiectivului:

Mormântul datează din prima jumătate a secolului IV sau din ultimele decenii ale secolului, în timpul domniei împăratului Teodosie I.

Mormântul are o camera dreptunghiulară și o boltă semicilindrică. Este realizat din pietre semi procesate, lipite cu mortar roz, bolta fiind realizată cu cărămizi. Este orientat spre est - vest și are dimensiunile de 3,30 x 2,60 metri, cu înălțime de 2,30 metri. Intrarea este de la est, fiind flancat cu trei dale mari de piatra, iar podeaua este acoperită cu cărămizi. Pereții sunt tencuiți cu soluție de var, amestecat cu ipsos, pe care înainte de a se usca, au fost aplicate culorile picturilor murale în tehnica fresco al secco. Întreaga suprafața interioară a mormântului este acoperită cu picturi murale, care sunt împărțite în panouri pe pereți, grinzi de lemn, două lunete și o boltă. Trei dintre pereții (vest, nord, sud) sunt formați din trei panouri, în care sunt prezentate figuri umane. Locul central aparține unui cuplu de soți, reprezentat pe câmpul central al zidului vestic scurt. În panourile rămase sunt ilustrate servitori și servitoare, care poartă elemente ale costumului și articole de toaletă, fiind îndreptățiți spre cuplul central. Pe ambele părți ale intrării există câte o lumânare aprinsă (policandru). Deasupra panourilor sunt prezente grinzi în șase culori. Pe ambele lunete este prezentată o grădină de flori, pe cea estică fiind ilustrați doi porumbei, iar pe cea de vest doi păuni. Bolta este împărțită în 63 de dreptunghiuri tăiate concav, în care sunt prezentate și poligoane verzi. Sunt ilustrate plante, păsări și patru scene de vânatoare.

Mormântul datează din prima jumătate a secolului IV sau din ultimele decenii ale secolului, în timpul domniei împăratului Teodosie I.

Potențial:

Mormântul a fost descoperit în limitele oraşului contemporan și are asigurate toate condițiile de infrastructura tehnică și de transport.

În oraşul există suficiente locuri de alimentare și de cazare, inclusiv hoteluri din

clasa de prețuri ridicată, infrastructura turistică fiind bine asigurată.

Unic prin decorul său pitoresc, mormântul este mult mai popular în afara țării noastre decât în Bulgaria. În momentul de față, vizitele sunt strict limitate din cauza funcționării necorespunzătoare a sistemului de aer condiționat.

Pentru valoarea arheologică au fost realizate activități de conservare primară, există o clădire de protecție cu aer condiționat, în care este prezentată informație detaliată referitoare la obiectiv. În prezent se pregătește un proiect de conservare, restaurare și modernizare a clădirii de protecție și a instalațiilor din incinta sa.

Ca parte a structurii urbane, mormântului roman are o legătură bună cu restul tipurilor de turism sunt oferite în oraș.

Starea obiectivului poate fi îmbunătățită, precum și a clădirii sale de protecție, care este cadrul său contextual fizic.

Obiectivul este disponibil pentru vizite, respectând un regim stabil. Este construită o clădire de protecție pentru a furniza informații suficiente. Obiectivul este socializat perfect, făcând parte din țesutul urban. Este prezentă pregătire deplină de proiect pentru conservare, restaurare, expunere și socializare a obiectivului. Este prezentă pregătire de proiect.

8.3. Elemente secundare ale rutei pe teritoriul România

8.3.1. Hinova, Bistrița, com. Hinova, Mehedinti

Localizare și acces:

Pe șoseaua Drobeta-Turnu Severin - Craiova, conform indicatorului rutier de la intrarea în localitatea Hinova. Accesul este liber. Nu există punct sau centru de informare.

Date generale:

Castrul de la Hinova a fost cercetat ca urmare a construirii sistemului hidroenergetic Porțile de Fier. Aici, în anul 1980, a fost descoperit un tezaur de podoabe tracice, format din 9.639 piese de aur și cântărind aproape cinci kilograme. Castrul a fost construit la sfârșitul secolului al III-lea î.Hr. pe limesul dunărean, cu 4 turnuri de colț și poartă de acces pe latura sudică, flancată de 2

turnuri dreptunghiulare. Fortificația a fost distrusă în 378-379, apoi a fost refăcută și a existat până la începutul secolului al V-lea.

La Hinova se poate observa și o porțiune din Brazda lui Novac sau Valul lui Constantin, o fortificație de tip *vallum* (val de apărare din pământ), cu o lungime de cca 700 km. Această linie defensivă traversa teritoriul de la sud de Carpații Meridionali de la Drobeta, până la castrul de la Pietroasele. Înălțimea sa era de cca 3 m, cu un șanț adânc de 2 m pe latura de nor. Valul de apărare apăra teritoriile de la sud și pare a fi fost construit în timpul lui Constantin cel Mare, în secolul al IV-lea d.Hr.

Alte atracții turistice din proximitate:

- Cetatea medievală a Severinului, în Drobeta-Turnu Severin
- Ruinele cetății medievale Tri Kule, la Șvinița
- Mănăstirile Mraconia (în Golful Mraconia) și Sf. Ana (Orșova)
- Placa memorială „Tabula Traiana”, la ieșirea din Cazanele Mici
- Culele Tudor Vladimirescu și Nistor din Cerneți, com. Șimian
- Hidrocentrala Porțile de Fier
- Clisura Dunării, unde se organizează plimbări cu plecare din Drobeta-Turnu Severin, Orșova și Eșelnița
- Parcul Natural Porțile de Fier și Masivul Ciucaru Mare, pretabile drumetțiilor montane
- Basorelieful cu chipul regelui dac Decebal, între Eșelnița și Dubova

8.3.2. Izvoru Frumos, com. Burila Mare, Mehedinti

Localizare: com. Burila Mare, Mehedinti

Accesul: gratuit, există drumetții traseu, accesibil cu mijloacele de transport public

Informație: Există un centru cultural în apropierea disponibile informații pe Internet

Date generale:

Nefortificata reprezintă o așezare veche și o necropolă, situat pe studii de teren. Autenticitatea este păstrată.

Alte atracții turistice din proximitate:

Alte obiecte interesante sunt cinci biserici locale și două situri arheologice din zonă. Există o oportunitate pentru turism ornitologic și de pescuit din apropiere. Organizarea de evenimente culturale de municipalitatea locală.

8.3.3. Rocșoreni, Rocșoreni, com. Dumbrava, Mehedinti

Localizare: Rocșoreni, Municipiul Dumbrava, Mehedinti

Accesul: gratuit, există drumeții traseu, accesibil cu mijloacele de transport public

Informație: Există un centru cultural în apropierea disponibile informații pe Internet

Date generale:

Reprezintă străveche așezare situată neprotejată de munca de teren. Autenticitatea este păstrată.

Alte atracții turistice din apropiere:

Remarcabil este biserica locală din lemn. Există o oportunitate pentru turism ornitologic din apropiere. Organizarea de evenimente culturale de municipalitatea locală.

8.3.4. Cioroiu Nou, Com. Cioroiași, Dolj

Localizare și acces:

La marginea de sud-est a satului Cioroiu Nou, lângă pârâul Cioroiu.

Accesul: este liber. Nu există punct sau centru de informare.

Date generale:

Dovadă a stăpânirii romane, castrul este datat în secolul al II-lea d.Hr. În apropiere a fost identificată, de asemenea, o villa rustica. Localitatea se află la 20 km nord de Dunăre. Fortificația este amplasată la sud-est de satul actual Cioroiu Nou, până la marginea cimitirului, iar dimensiunile ei au fost stabilite ca fiind de 235x130 m.

Un detașament al Legiunii VII Claudia a fost cantonată în acest castru. Au fost cercetate aici câteva monumente - un templu, termele, un edificiu cu hipocaust, datate din secolul al III-lea d.Hr. Din textul unei inscripții reiese că aici a funcționat un secolul al III-lea un punct militar de pază și observație. Distrusă

parțial de carpi în 245, fortificația a fost reconstruită cu șanț și val de apărare.

Alte atracții turistice din proximitate:

- Municipiul Craiova, cu Muzeul Olteniei și Muzeul de Artă Craiova
- Muzeul de Artă și Etnografie din Calafat
- Portul Cultural Cetate
- Conacul Otetelișanu din Benești
- Festivalul de film balcanic „Divan” din Port Cultural Cetate
- Crama Segarcea

8.3.5. Hârșova - Carsium, Hârșova, Constanta

Localizare și acces:

Str. Revoluției nr. 27 (muzeu)

Acces de pe DN2A, E60

Program de vizitare:

Luni - duminică: 9:00 - 17:00

Tur virtual: <http://360.inp.org.ro/index.php/obiective/cetatea-carsium-jud-constant-tur-virtual-video>

Date generale:

Cetatea romană Carsium a fost construită în secolul I d.Hr. pe locul unei așezări getice. La începutul secolului al II-lea d.Hr., sub împăratul Traian, fortificația a fost întărită cu o incintă din piatră. Izvoarele scrise menționează Carsium până în sec. VII sub diverse forme: Carsium, Carsom, Carso. De asemenea, acestea menționează unități militare romane staționate aici - Ala Flaviana, legiunea I Iovia Scytica, care aveau misiunea de a apăra vadul de trecere a Dunării. După secolul al VII-lea, platoul a adăpostit cetatea medievală, reclădită de bizantini în secolul al X-lea și apoi de către genovezi. În toate epocile istorice a funcționat și o instalație portuară. Spre Dunăre, poate fi observat și astăzi un zid al cetății, înalt de cca 40 de metri.

Muzeul ilustrează, cu cele mai reprezentative descoperiri de la Hârșova și împrejurimi, dezvoltarea civilizației materiale și spirituale din spațiul dunărean,

Începând din neolitic și până la începutul epocii moderne. Sunt expuse piese cu valoare deosebită, unele prezentate în expoziții internaționale sau naționale, tipice culturilor

Atracții turistice în proximitate:

- Muzeul de Artă „Dinu și Sevasta Vintilă” din comuna Topalu
- Castrul roman Ulmetum din comuna Pantelimon
- Cetatea romană Capidava
- Rezervația Cheile Dobrogei

8.4. Elemente secundare ale rutei pe teritoriul Bulgariei

8.4.1. Orașul antic „Rațaria” (Colonia Ulpia Traiana Ratiaria), satul Archar, municipiul Vidin

Orașul antic „Rațaria” (Colonia Ulpia Traiana Ratiaria), satul Archar, municipiul Vidin

Locație: 1 km în Nord-Vestul satului Archar

Acces: liber, nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Ratiaria antică are o valoare culturală, istorică și științifică mare, ca unul dintre cele mai importante centre urbane ale Limesului Dunării de Jos.

Ratiaria antică este situată imediat la vest de la satul actual Archar din județul Vidin. Obiectivul are o valoare culturală, istorică și științifică foarte mare, ca unul dintre cele mai importante centre urbane ale limesul Dunării de Jos. A fost capitala provinciei Dacia riverană. Denumirea sa provine probabil din denumirea latină a unui tip de nave - ratis. În primele decenii ale secolului I, când s-a dezvoltat ca o așezare, Ratiaria a avut o semnificație militară foarte mare. În urma reformei administrative din anul '86, orașul s-a încadrat în provincia estică Moesia Superioară.

După războaiele dacice de la începutul secolului al II-lea și dislocarea frontierei în

nord, Ratiaria este părăsită de unitățile militare, iar așezarea civilă, construită de împăratul Traian, a primit rangul de colonie. Denumirea romană a orașului cunoaștem dintr-o inscripție din anul 125 - Colonia Ulpia Traiana Raciaria. În secolul II-III, aceasta s-a impus ca un oraș prosper, cu o populație romanizată și administrare autonomă, organizată după modelul roman. Pentru dezvoltarea sa rapidă au contribuit o serie de factori geografici și economici. Orașul a fost centrul natural al unei zone agricole bogate. De acolo traversa cel mai scurt drum de la Adriatica la Dunărea de Jos și Dacia. La săpăturile arheologice din regiune au fost găsite diverse instrumente pentru prelucrarea solului. Eutropius raportează pentru recuperarea vițelor de vii în timpul domniei împăratului Probus / 276-282 /. Pe o placă votivă din Ratiaria, dedicată lui Zeus și Hera, este prezentat transportul vinului. Aici a fost descoperit și singurul monument care prezintă dedicarea divinitate italice rare Paleste, protector al turmelor.

Orașul înregistrează o dezvoltare și ca un centru portual important, prin care s-a realizat o mare parte a comerțului de tranzit. Portul orașului s-a dezvoltat într-un complex bine organizat în ceea ce privește cerințele vamale și comerciale. Există, de asemenea, una dintre stațiile vamale - Portorium Iliritsi.

Ratiaria s-a dezvoltat nu numai ca un centru agricol, ci și ca un centru mare de meșteșuguri. Din orașul și împrejurimile sale provin sute de obiecte culturale, obiecte manufacturate de meșteșugurii - prelucrarea aurului, turnarea bronzului, ceramică și multe altele, primite în muzeele din Vidin și Sofia. Aici se regăsesc dovezi care datează din secolul al II-lea cu privire la existența unor ateliere locale de decor arhitectural, sculptura, sculpturi mormânt și obiecte rezultate din procesarea aurului. Un loc special în producția locală a aparținut procesării aurului. La nici un alt loc din orașele Moesiane studiate nu au fost descoperite atât de multe bijuterii din aur și argint, ca în Ratiaria. De aici provin și numeroase monumente din bronz, în principal, statui de zei și eroi mitici, obiecte de utilizare de zi cu zi, care sunt caracterizate prin calități artistice înalte. Turnării bronzului în regiunea Ratiariei aparține și un cap de bronz magnific al împăratului Traian / 98-117 /. Din ruinele Ratiariei este originară și celebra statuie a lui „Heracle care se odihnește.“ În necropolele orașului au fost regăsite cele mai bogat decorate sarcofage de pe teritoriul bulgar, inscripții funerare și votive.

La sfârșitul secolului III și începutul secolului IV, Ratiaria a înregistrat o nouă perioadă de prosperitate. După pierderea Daciei și restaurarea limesului Dunărean în anul 272, Ratiaria a fost aleasă ca capitala a provinciei riverane nou formate. Aici au fost mutate principale unități ale Legiunii duble 13, care au aparținut zonelor de frontieră. Cu un rol important în flota reorganizată a Dunării, în orașul este stabilită o diviziune comandată de un prefect cu sediul central extins. Pentru prezența militară și dezvoltarea economică a orașului a contribuit și stabilirea unuia dintre cele șase ateliere de arme de stat de pe Peninsula Balcanică. La acel

moment a crescut și populația civilă, cea mai mare parte provenind din provinciile dacice. Studiile arheologice arată o extindere a orașului în sud-vest, unde a fost ridicat un nou zid de apărare, alăturat celui vechi. Armele și armamentele fabricate s-au putut transporta pe Dunărea.

După înălțarea sa în rang de colonie, orașul s-a dezvoltat foarte rapid, adoptând principiile urbanismului roman. Au fost construite forum, amfiteatru, temple, băi publice. Detaliile arhitecturale descoperite atestă cerințele ridicate artistice în ceea ce privește amenajarea clădirilor. O friză arhitravă, păstrată acum în Muzeul de Istorie din Lom, sugerează faptul că în Ratiaria a existat un templu a lui Dionis, construit în timpul domniei lui Septimiu Sever / 193-211 / și Caracalla / 198-217 /. Probabil a existat și templu al lui Jupiter, iar în secolul III - este posibilă existența unui templu și a lui Mitra. Încă de pe timpul împăratului Hadrian / 117-138 / Ratiaria a avut asigurată alimentarea cu apă. De la o captare, situată la 10 km în vestul orașului, apa a fost adusa prin tuburi ceramice și din oțel. Pe un sarcofag bogat decorat se află o inscripție funerară dedicată celor doi decurioni cu merite recunoscute pentru alimentarea cu apă.

Odată cu răspândirea și afirmarea creștinismului, Ratiaria a devenit un centru episcopie și de mitropolie. Primul episcop local înregistrat în sursele este PAULINOS / 340g /, iar episcopul Silvester a participat la Consiliul din Serdica în anul 343.

Probele scrise nu conțin informații legate de ravagiile Ratiariei în timpul „invaziilor barbare“ din secolul III-IV. Potrivit istoricului Priscilla, în prima jumătate a secolului al V-lea, orașul a fost încă un mare centru, cu populație numeroasă. În anii 442-443, cu toate acestea, orașul a fost cucerit de hunii și a suferit daune serioase.

Importantă pentru istoria Ratiariei este inscripția oficială, descoperită în anii optzeci ai secolului trecut, care atestă completarea denumirii sale cu „lui Anastasius“ și care mărturisește recunoștința față de Împăratul Anastasie I / 491-518 /. „Anastasia Raciaria hlizi Floreal“ = „Să înflorească Anastasius Ratiaria.“ Motivul pentru realizarea acestei inscripții este acordarea unui sprijin special de urgență orașului de către acestui împărat, care include probabil și activitate de construcții.

În celebrul ghid lui Hierokal, care se referă la primii ani ai domniei împăratului Iustinian I / 527-565 /, așezarea din nou este menționată ca orașul principal în rândul restului orașelor ale Daciei riverane. Potrivit lui Prokopii Kesariiski, Ratiaria a fost unul dintre centrele în care acest împărat a realizat și lucrări de restaurare. Orașul este menționat și de Tefilakt Simokata în legătură cu cucerirea acestuia de către avari în anul 586. Acest eveniment a marcat de fapt sfârșitul procesului de dezvoltare multiseculară a acestui centru Dunărean roman.

Este studiat parțial zidul de apărare vestic, din zona porții adiacente, sub conducerea lui Yordanka Atanasova, fiind precizat mai târziu de către Velizar

Velkov. Echipa italiană a făcut studii de foraj pe locul presupus al portului antic. Secolului IV se seferă și complexul reprezentativ, parțial descoperit, situat în zona urbană centrală de nord. Locul principal ocupă o mare sală pătrată în plan, cu o absida în vest. În incinta sălii s-a descoperit o podea frumoasă de mozaic, cu compoziție figurală, care reprezintă, probabil, mitul lui Orfeu jucând la liră, înconjurat de animale și păsări. Data, locația și caracteristicile complexului prezintă motive pentru a fi identificat ca reședința guvernatorului provinciei Dacia riverane.

În anul 1986, în ruinele unei clădiri rezidențiale, echipa bulgaro - italiană de arheologi a descoperit un tezaur de podoabe de aur - patru inele, pin de păr, o pereche de cercei cu turcoaz și perle, brățară, două coliere. Comorii aparțin și patru linguri, dintre care una este ruptă în bucăți. Cercetările arată că ornamentele sunt realizate în timpuri diferite și pe baza acestora se poate judeca dezvoltarea artei romane de prelucrare a aurului în perioada secolelor III - V. Se presupune că bijuteriile au fost proprietate de familie, colectate de mai multe generații. Unele au fost cumpărate, iar altele au fost dobândite sub formă de cadouri de la un conducător puternic, sau ca trofee de la nenumărate războaie, conduse de către Imperiul Roman. Una dintre bijuteriile este un lanț, țesut în patru fire subțiri de aur cu încuietore artistică, decorate cu mărgelile de aur și frunze de palmier. Se aseamănă mult cu ornamentele barbare din secolul IV și probabil a fost manufacturată la un atelier gotic sau sarmatic în aceeași perioadă. La incendierea orașului Ratiaria de către hunii, un membru de familie probabil a ajuns la lădița, a luat-o și a încercat să scape; cel mai probabil, cu toate acestea, acesta a decedat la prăbușirea construcției acoperișului. De aceea, ornamentele sunt găsite împrăștiate printre oasele unui schelet uman cu părțile metalice ale lădiței, îngropate sub resturile arse ale acoperișului.

Omul de știință italian, Prof. Dario Georgetti, a cercetat traseele viaductelor și urmele acestora, care au alimentat orașul Ratiaria cu apă.

Potențial:

Orașul antic „Ratiaria“ este situat în apropierea satului Archar, fiind ușor accesibil pe un drum asfaltat. Pentru partea structurilor antice, situate în satul actual, este disponibilă infrastructura tehnică - alimentare cu electricitate și cu apă.

Spre acest obiectiv arheologic este de o valoare cultural- istorică excepțională nu există nici o plăcuță informativă, lipsesc panouri informative - asigurarea informațiilor necesare este slabă.

Infrastructura turistică din apropiere este de asemenea subdezvoltată - constă dintr-un hotel de familie în apropiere și câteva localuri, în care monedele antice romane sunt moneda de schimb.

Un alt tip de turism nu este dezvoltat în apropiere.

Обiectivul nu este adaptat vizitelor. Starea sa este foarte degradată - complet excavat de către vânători de comori, peisajul din jurul său este „de lună“. Nu este prezentă pregătire de proiect.

Importanța crucială a orașului antic Ratiaria, ca parte a patrimoniului mondial cultural nu este pusă la îndoială. Din păcate, marea majoritate a obiectivului a fost distrusă de invaziile mecanizate ale vânătorilor de comori. În Ratiaria în ultimii ani au avut loc cercetări arheologice, deși pe o scară limitată. Pentru obținerea unor rezultate mai tangibile, volumul acestora trebuie multiplicat de multe ori. În cazul în care în această inițiativă se investesc mai multe resurse, obiectivul poate fi expus și socializat, ca unul dintre cele mai reprezentative elemente ale teritoriului bulgar al Limesului roman.

8.4.2. Orașul antic „Almus“ (Almus), orașul Lom

Orașul antic „Almus“ (Almus), orașul Lom

Locație: orașul Lom

Acces: liber, nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Se consideră că apariția orașului Almus trebuie referită la secolul I - începutul secolului II. Fortificarea castelului se referă secolului III - începutul secolului IV. Probabil, ar trebui asociată cu transformarea fluviului Dunăre din nou într-o zonă de frontieră,

după eliminarea provinciilor transdanubiene sub domnia lui Aurelian.

Acesta este menționat ca un local de pe lângă Drumul de-a lungul Dunării în Tabula Peutingeriana a Imperiului Roman și în ghidul împăratului Antoninus. Într-o inscripție latină din Lom (jumătatea secolului II), dedicată zeiței Nemesis, se menționează un beneficiar consularis, care probabil a exercitat controlul asupra stației rutier de acolo. În primele decenii ale secolului II, Almus a aparținut teritoriul administrativ al Ratiariei, din provincia Moesia Superioară. După anul 136, sa impus dislocarea frontierei provinciei în vest. Astfel, cursul inferior al râului Lom, împreună cu castelul ALMUS au trecut sub gestionarea administrației Moesiei Superioare. Se pare că, în același timp, Almus a fost inclus în teritoriul Montana, după cum atestă o inscripție regăsită în Lom, datată din anii '60 ai secolului II.

Aici s-au alternat unități ale primei legiuni Italice și ale legiunii XI lui Claudius, precum și unități auxiliare. Într-un monument epigrafic din Almus sunt menționați 16 soldați din I-ma legiune Italică. Este foarte probabil să fi fost detașați din Montana, situată în apropiere. Cel puțin de la doua jumătate a secolului II, în Almus a fost localizat unul dintre birourile vamale, conform unei inscripții descoperite aici. Se presupune că în Almus a funcționat și un port fluvial, care a servit flotei și navelor comerciale.

Fortificarea castelului se referă la secolul III - începutul secolului IV, și probabil trebuie asociată transformării fluviului Dunăre din nou într-o zonă de frontieră, după îndepărtarea provinciilor transdanubiene de către Aurelian. Lucrări de construcții pe scară largă au fost realizate de către Dioclețian și Constantin cel Mare. După reformele administrative ale împăraților Tetrarhiei și moștenitorii acestora, castelul Almus deja se încadrează în provincia riverană nou formată Dacia riverană a diocezei Dacia. În secolul IV aici a fost stabilită o garnizoană a unității militare cuneus equitum stablesianorum. Cărămizi cu timbrele cohortelor I și II ale legiunii V Macedonene pot fi asociate de staționarea acestor unități militare pentru o anumită perioadă de timp.

În mijlocul secolului V Almus a fost cucerit de hunii conduși de Emnețur și Ulțindur, rudele lui Atila, care chiar s-au stabilit în împrejurimile orașului, conform lucrării lui Iordanes „Getica“. Potrivit Procopie, fortificația Almus a fost redusă, consolidată și a devenit impenetrabilă inamicilor sub domnia împăratului Iustinian.

Castelul a avut forma unui pentagon neregulat. Zidul estic are o lungime de 200 m și o lățime de 2 m, cel sudic are lungime de 230 de metri și o lățime de 2,2 m, care se conectează celui estic sub unghi drept. Zidul vestic are o lungime de 180 m, iar cel nordic (erodat de fluviul și sa prăbușit în unele locuri), a avut o lungime de 250 m. Acesta a avut turnuri rotunzi la colțuri. Suprafața sa este de aproximativ 41 de decari.

Ca urmare a săpăturilor arheologice periodice ale orașului, sunt studiate 90 de metri din zidul vestic al castelului. Acesta are lățimea de 2,2 metri și o lungime totală de 180 m. În săpăturile arheologice de salvare efectuate în anul 2015 s-a descoperit o parte a porții fortificate vestice. Aripa nordică a porții antice este construită din pătrat masiv de pătrați de calcar, cu o lungime de 0,50-0,70 până la 1,00-1,20 m și înălțime de - 0,30 m. În partea sa estică este format un pilastru cu lățime de 0 50 m, fiind păstrată și înălțimea de 1,00 m.

Potențial:

Vestigiile arheologice excavate ale orașului „Almus“ sunt situate în cadrul orașului Lom și au o infrastructura tehnică și accesibilitate asigurate, cu excepția unor fragmente ale zidului de apărare vestic și nordic, care se încadrează într-o proprietate imobiliară a portului dată în concesiune și cu acces restricționat. În

oraș există un muzeu istoric de la care se pot obține informații, există un panou de informare pentru ultimul obiectiv studiat - o parte a zidului cetății cu poartă, descoperit la realizarea unui teren pentru copii deasupra sa.

În orașul există câteva hoteluri mici de familie și localuri de alimentare suficiente. Zona înconjurătoare nu este dezvoltată ca o destinație turistică, obiectivul nu are legături cu orice alt tip de turism. Acesta nu este popular și nu este cunoscut nici de către locuitorii orașului Lom care trăiesc deasupra sa.

Starea porțiunilor excavate este deteriorată - ele nu sunt întreținute, precum și mediul din jurul acestora, care reprezintă spații între blocuri și terenuri riverane, cu toate că potențialul acestui obiectiv de a fi expus în cadrul unui parc amenajat și spații verzi este foarte mare.

Secțiunile studiate ale zidului vestic și poarta de vest ale orașului Almus nu sunt conservate și restaurate, fiind expuse riscului de prăbușire. Cu toate acestea, există oportunități excelente pentru socializarea acestora, precum și pentru studiul și expunerea unei părți a colțului de sud-vest cu turnul de colț circular adiacent. Se poate studia aproape în întregime și expune și zidul estic al Almus. În colțul de nord-est pot fi studiate și zece decare din incinta castelului antic. Locul forumului, de asemenea, nu este afectat de construcțiile moderne. Nu este prezentă o pregătire de proiect.

8.4.3. Cetatea antică „Augusta“ (Augustae) - satul Harlets, municipiul Kozlodui

Cetatea antică „Augusta“ (Augustae) - satul Harlets, municipiul Kozlodui

Locație: 5 km în Nord-Vestul satului Harlets

Acces: liber

Prezentarea obiectivului:

Se presupune că aici a existat o așezare tracă din epoca târzie a bronzului.

Cetatea antică și bizantină timpurie Augusta este situată în zona „Kaletu“, la aproximativ 5 km în Nordul satului Harlets. Se presupune că aici a existat o așezare tracă din epoca târzie a bronzului. Au fost descoperite două morminte prin incinerare. În sud-vestul cetății a fost descoperit și un mormântul mai vechi (scheletul este în poziție Hocker), care se referă la epoca bronzului timpuriu. În

curtea gospodăriei agricole locale sunt regăsite rămășițe de morminte, care datează din secolul IV. din. Hr., iar pe fortificația însăși din întâmplare este descoperită o monedă de pe timpul domnitorului trac Edei, din secolul III din. Hr. În zona din apropiere se observă și acum movilele tracice.

Denumirea Augusta este latină și provine de la adjectivul augustus, ceea ce înseamnă maiestuos, sublim, sacru. Așezarea este menționată în ghiduri romane, fiind remarcată de unii cronicarii bizantini timpurii: Tabula Peutingeriană, Itinerarul împăratului Antonin, lista rangurilor oficiale, Est, Prokopii Kesariiski, autorul anonim de la Ravena, Teofilakt Simokata.

În epoca romană denumirea castelului a dat denumirea râului Ogosta, care este o practică rară. În principiu, denumirile fortărețelor romane sunt acordate după denumirile râurilor care traversează lângă ei, și care se varsă în Dunăre.

În Augusta sau în vecină Variana - la satul Leskovets, în timpul domniei târzie a împăratului Tiberiu a fost stabilită alla I Claudia Gallorum Capitoniana. Cu siguranță, la scurt timp după mijlocul primului secol, aici a fost stabilită alla Augusta, judecând după inscripțiile urbane fragmentate. Augusta a aparținut inițial provinciei Moesia, iar după anul 86, s-a încadrat în limitele Moesiei Inferioare.

În timpul domniei lui Aurelian - Dioclețian, Augusta este un oraș înfloritor din cadrul provinciei nou formate Dacia riverană. Se presupune că una dintre cele patru direcții ale goșilor, conduși de Kniva în anii 250-251, a fost forțarea Dunării în această regiune. În lista rangurilor oficiale (completate și revizuite ultima dată în anii 394-395), se menționează faptul că aici a fost stabilit un equitum cuneus Dalmatarum, subordonat duxului provinciei Dacia Ripensis. Autorul anonim de la Ravena menționează și denumirea Augusta în lista așezărilor din provincia Moesia. Fortificația construită din lemn și sol este atestată fragmentat numai la zidul vestic, unde sunt vizibile și contururile șanțului. Această construcție ar trebui să se refere secolului I. Mai târziu, castrul a fost înconjurat de un zid de piatră. Suprafața sa este de aproximativ 2,5 ha. Pentru comoditate, arheologii care efectuează studiile numesc obiectivul Augusta I.

Imediat în Nordul Augustei I a fost construită a două fortificație de piatră, zidul nordic al castelului original fiind eliminat. Suprafața sa este estimată la 6 - 6,5 ha. Sistemul de fortificare Augusta II a fost echipat cu turnuri proeminente. Poarta nordică a Augusta II este flancată de două turnuri în formă de U.

Necropola de la Augusta a fost situată în vestul castelului, întrucât în sud, est și nord trece râul Ogosta, existând și o zonă de mlaștină. Potrivit datelor localnicilor, aici au fost descoperite morminte construite din cărămidă, tegule și țigle, precum și sarcofage de piatră. Stela cea mai veche până în momentul de față datează din mijlocul secolului I. Unele dintre pietrele funerare au fost folosite mai târziu în construcția zidurilor de piatră ale cetății. Necropola a fost folosită și în timpul Evului Mediu.

Potențial:

Обiectivul este situat lângă drum asfaltat, dar în afara satului, în apropierea CNE „Kozlodui“.

Nu este construită o infrastructura tehnică și turistică, nu este prezentă apropiere de alte tipuri de turism.

Există plăcuțe informative care direcționează spre obiectiv, informații cu privire la acesta pot fi obținute de la Muzeul regional de istorie din Vratsa și muzeu în orașul Kozlodui.

Este puțin popular și slab vizitat.

Starea lui este foarte deteriorată, din cauza invaziilor necontrolate ale vânătorilor de comori.

Contextul obiectivului arheologic este complet compromis de infrastructura CNE „Kozlodui“.

În urma cu peste 30 de ani s-a realizat restaurare a zidului nordic cu turnuri și poartă. Este necesară o intervenție de salvare.

Cu toate acestea, obiectivul rămâne dintre cele mai studiate și cele mai reprezentative obiective de pe teritoriul bulgar al limesului Dunării de Jos și merită cercetări viitoare, restaurare, conservare și socializare. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.4.4. Cetatea antică „Valeriana “ (Valeriana), satul Dolni Vadin, municipiul Oriahovo

Cetatea antică „Valeriana“ (Valeriana), satul Dolni Vadin, municipiul Oriahovo

Locație: în Sudul satului Dolni Vadin

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Valeriana este menționată ca un local lângă drum în Itinerarul împăratului Antonin. Ca un castel, acesta este menționat în lucrarea lui Prokopii „Despre construcțiile“.

Cetatea romană antică, antică târzie și medievală și stație de drum Valeriana / Valeriana este situată pe malul Dunării, în partea de nord a satului Dolni Vadin. Cetatea s-a înălțat pe un deal de loess. În urma divizării pe verticală a straturilor,

o parte din rămășițele zidului nordic al cetății au alunecat pe malul fluviului - două fragmente cu o lungime de la 4 la 7 m, grosime de 2,5 m și înălțime mai mare de 1,5 m. Rămășițe de ziduri similare sunt vizibile și pe dealul de loess - probabil unele părți ale fortificării sudice ale cetății. Construcția este realizată din pietre sparte, lipite cu mortar alb, amestecat cu bucăți mari de cărămidă. Probabil cetatea a fost folosită în timpul Primului și al Doilea Regat Bulgar, ca și toate cetățile dunărene. În Sudul cetății, în curțile caselor, se regăsesc în continuare rămășițe ale așezării.

În diverse excavări, precum și la căderea nivelului fluviului Dunăre, sunt descoperite monede (cu precădere din bronz, folosite în epoca Dominatei), fragmente ceramice din secolele 1-6, inclusiv terra sigillata, o varianta sa - terra nigra.

Printre descoperirile mai interesante sunt statueta de bronz a lui Venus, plăci votive ale Călărețului tracic și Mitra și trei descoperiri colective de monede.

Potențial:

Rămășițele arheologice sunt situate pe un deal, în estul satului, fiind accesibil printr-un drum de pământ în ultima sa porțiune.

Lipsește infrastructura informațională și turistică. Vizitarea obiectivului este slabă. Starea sa este nesatisfăcătoare, deoarece nu este studiat sistematic, nu există nici socializare, dar cadrul natural în care se află este foarte frumos și este benefic pentru expunerea sa.

Nu există pregătire de proiect.

8.4.5. Fortificarea romană Batin (Roman fort Batin) - satul Batin, municipiul Tsenovo

Fortificarea romană Batin (Roman fort Batin) - satul Batin, municipiul Tsenovo

Locație: la 3 km în vestul satului Batin

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Un turn de pază este situat la 3,5 km în vestul centrului satului Batin, în zona „Gradata.” Turnul este situat la 4.2 km în sud-vest de „Skaidava” și la 6 km nord-est de „Iatrus”.

Turnul este pătrat, cu dimensiuni interioare de 7x7 m și exterioare de 9.6-9.6 m. Fundațiile sale au adâncime de aproximativ 1,5 m, fiind realizate din piatră spartă și mortar, cu un amestec de cărămidă sfărâmată. Supraconstrucția, păstrată la o înălțime de până în 0,6 metri, de asemenea este construită din piatră spartă și blocaj, iar laturile frontale sunt realizate din pietre cu o formă mai regulată. Grosimea fundației a fost de 1,3 m. În sudul turnului se extinde o curte cu lungime de 13 m. Zidul său vestic exterior este construit din blocuri mari tăiate. Grosimea zidului este de 1,8 m.

Potențial:

Fortificarea este situată lângă drumul asfaltat, lângă acesta există o fântână și zonă de relaxare. Acesta nu este marcat cu semne, dar informații referitoare la aceasta pot fi obținute de la Muzeul regional de istorie Ruse, obiectivul nefiind foarte popular și vizitat în mod organizat.

În apropiere nu există locuri de cazare și alimentare.

Starea actuală a obiectivului nesatisfăcătoare, dar mediul său înconjurător este atractiv și contribuie la expunerea corespunzătoare a acestuia.

Nu există pregătire de proiect.

8.4.6. Mormânt roman (Roman Tomb), satul Babovo, municipiul Slivo pole

Mormânt roman (Roman Tomb), satul Babovo, municipiul Slivo pole

Locație: în Estul satului Babovo

Acces: nu este deschis pentru vizite

Informație: Muzeul regional de istorie Ruse

Prezentarea obiectivului :

În anul 1982 a fost descoperit un mormânt roman - mausoleu. Este compus din patru spații aliniate, cu o lungime totală de 22.30 m. Mormântul probabil a fost construit în secolul II din. Hr., fiind jăfuit două secole mai târziu.

Potențial:

Mormântul este situat în apropierea satului Babovo, movilă sa fiind recunoscută de

departe. Până aceasta se ajunge pe un drum de pământ din sat, nu există infrastructură tehnică și turistică. Contextul său este neutru, cu autenticitate conservată. Acesta este un obiectiv cu valoare arheologică și culturală foarte ridicată.

Obiectul este restaurat, iar mai târziu, i-a fost realizată carapace de beton, care a închis și a asigurat inaccesibilitatea obiectivului. După restaurarea obiectivului, acesta a fost vandal spulberat, provocând decizia de sigilare a acestuia. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.4.7. Cetatea „Candidiana “ (Candidiana), satul Malak Preslavets, municipiul Glavinitsa

Cetatea „Candidiana “ (Candidiana), satul Malak Preslavets, municipiul Glavinitsa

Locație: în Nordul satului Malak Preslavets

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Cetatea veche romană și local de pe lângă drum Candidiana este situată 4.16 km în Nord, în linie dreaptă, de la centrul satului Malak Preslavets.

Fortificația a avut formă trapezoidală, cu dimensiuni aproximative de 160x60 m. Partea nordică a cetății s-a alunecat în fluviul. În Nordul drumului actual se poate observa o secțiune a zidului și turnului cetății. Pe dealul la sud au fost descoperite mai multe secțiuni ale zidului. Cetatea a început existența sa în secolul II-lea ca o fortificație de pământ. Mai târziu, la sfârșitul secolului III și începutul secolului IV a fost construită o fortificare din piatră care a avut o viață relativ scurtă. De la ultimul sfert al secolului III până la prima jumătate a secolului IV, aici a funcționat o unitate de sprijin al legiunii IX lui Claudius.

Potențial:

Cetatea este situată exact lângă rezervația „Srebarna“ și de un camping nou

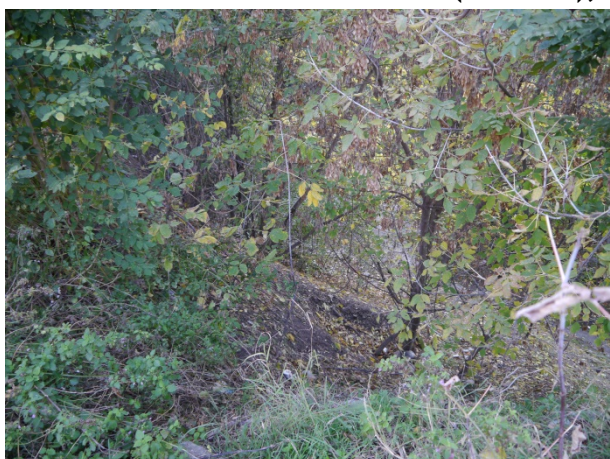

construit, ceea ce contribuie la asigurarea infrastructurii acesteia. Este traversată de un drum de pământ, pe partea nordică a drumului fiind turnul descoperit, iar pe versantul de sud se pot distinge fragmente ale zidului cetății. Starea obiectivului este nesatisfăcătoare, întrucât acesta nu a fost restaurat, nici socializat, în ciuda existenței tuturor premiselor pentru acesta.

Contextul său este cu autenticitate păstrată și ajută la bună expunere a obiectului. Obiectivul este într-o stare deteriorată, dar are un potențial semnificativ, având în vedere asigurarea infrastructurii sale și apropierea sa de alte atracții turistice. Nu este prezentă pregătire de proiect

8.4.8. Bazilica (Basilica), orașul Silistra

Bazilica (Basilica), orașul Silistra

Locație: orașul Silistra

Acces: liber

Informație: Centru informațional turistic Silistra

Prezentarea obiectivului:

Afirmarea Creștinismului ca o religie de stat sub domnia lui Constantin cel Mare conduce la construire de masă a clădirilor religioase creștine pe teritoriul întregului imperiu.

Afirmarea Creștinismului ca o religie de stat sub domnia lui Constantin cel Mare conduce la construire de masă a clădirilor religioase creștine pe teritoriul întregului imperiu. Și în Durostorum, un centru important în ținuturile dunărene de Jos în secolul IV se construiește Departamentul Episcopal. Sunt cunoscute numele mai multor episcopi din Durostorum. În Silistra există dovezi pentru două bazilici creștine timpurii. Bazilică studiată a fost ridicată în mijlocul secolului IV, fiind distrusă în timpul invaziilor gotice.

Au fost studiate o parte a naosului central, absida, pronaosul și un pasaj din atriumul. În urma reconstrucției realizare se stabilește că aceasta este o bazilica cu trei naosuri și o absidă, cu pronaos și curte nedivizate. Bazilica a fost construită în mixtum opus cu centuri alternante de pietre prelucrate (de mărime medie și mici), de mortar roșu și două rânduri (uneori trei) de cărămizi. Lungimea totală este de 27,80 m, lățimea navei centrale este 6,20 m, ceea ce presupune că cele laterale sunt în jur de 3 m. Naosele sunt separate de șapte coloane. Naosul bazilicii este acoperit cu cărămizi cu forme diferite și cu plăci ceramice. Zona de altar a

fost ridicată cu un picior și acoperită cu marmură.

Potențial:

Bazilica antică se află într-un șanț adânc, în spațiu dintre blocuri, datorita căruia fapt are infrastructura și accesibilitatea asigurate, a fost restaurată și socializată. Starea sa este deteriorată, este foarte greu de recunoscut printre vegetația și murdăriile care-o înconjoară. Potențialul de expunere a contextului său este mare (deși deja și-a pierdut autenticitatea), dar nu este valorificat. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.4.9. Vila romană (Roman villa), orașul Silistra

Vila romană (Roman villa), orașul Silistra

Locația: orașul Silistra

GPS:

Acces: liber, nu există un punct sau centru informațional

Informație: Centrul informațional turistic Silistra

Prezentarea obiectivului:

După stabilirea legiunii XI lui Claudiu la Durostorum începe construirea castrului său.

Mai mult decât atât, în nord, nord-est și nord-vest de acesta sunt construite canabele legiunii, care au găzduit comercianți, meșteșugari, veterani. Canabele din Durostorum acoperă o suprafață de aproximativ 80-90 de hectare și în monumentul epigrafic din anul 145, acestea sunt denumite Elievi, pe numele împăratului Hadrian. La domnia lui Marc Aurelius, între 169-176, canabaele sau vikusul (la 2,5 km în direcție estică) sunt ridicate în rangul de municipiu. În canabele Durostorum au fost studiate numeroase clădiri reprezentative publice și private. Vila romană a fost construită în prima jumătate a secolului II și are câteva perioade de construcție. În prima jumătate a secolului IV este construită o clădire cu exedra și baie, care există până la sfârșitul secolului VI.

De la planul original al clădirii sunt păstrate patru încăperi la nord, căror dimensiuni nu sunt bine cunoscute. În Sudul clădirii mai târzie, au fost descoperite trei rânduri de încăperi. Rândul păstrat este format din patru camere cu formă aproape pătrată. Al doilea rând are două camere. Clădirea băii târzie traversează o clădire mică, cu camere aranjate în lanț, orientate în direcția nord - sud. Aceasta

este baia complexului anterior. Clădirea din prima perioadă de construcție a fost construită din pietre lipite cu mortar alb, în locuri fiind utilizată și cărămidă. O parte din spațiile sunt dotate cu sistem de hypocaust.

Probabil că în prima jumătate a secolului IV, pe ruinele clădirii timpurie a fost construit un alt plan complet diferit, probabil cu o destinație diferită. Au fost descoperite trei premise, cea mare terminându-se cu exedra, constructiv asociată cu ea. Zidurile sunt construite din pietre mici și mijlocii semi procesate, lipite cu mortar alb și cărămidă sfărâmată grosier. În Vestul acestei clădiri este descoperită pe deplin baia sa adiacentă. Aceasta este compusă din două părți cu formă de elipsă (cu patru exedre) interconectate între ele printr-o cameră de formă dreptunghiulară.

Potențial:

Vila romane este un obiectiv arheologic socializat, situat în limitele orașului, cu infrastructura tehnică, informațională și turistică asigurate în imediată vecinătate, și prin urmare, dispune de un potențial turistic ridicat.

Obiectivul arheologic a fost restaurat la sfârșitul secolului XX, zona verde înconjurătoare este bine întreținută, există panouri informative.

Contextul său și-a pierdut autenticitatea, dar contribuie la asigurarea infrastructurii și la creșterea potențialului turistic al obiectivului. Nu este prezentă o pregătire de proiect

8.4.10. Castru legionar (Legionary camp), orașul Silistra

Castru legionar (Legionary camp), orașul Silistra

Locație: orașul Silistra, este situat sub un bloc care se află la str. „31 polk” 54.

GPS:

Acces: nu este adaptat vizitelor

Informație: central informațional turistic Silistra

Prezentarea obiectivului:

După al doilea război dacic al împăratului Traian din anul 106, în Durostorum este dislocată legiunea XI Claudia, care a rămas aici până la sfârșitul antichității.

Odată cu stabilirea contingentului militar a început și construirea castrului său,

situat la aproximativ 800-900 de metri în sudul fluviului Dunăre. Castrul se întinde pe o suprafață de aproximativ 20 de hectare și are dimensiunile de 510 x 430 m. La săpăturile arheologice din Silistra sunt explorate o parte a peretelui sudic și colțul de sud-vest al castrului, cu două turnuri interne și un turn extern, o parte a reședinței unuia dintre centurioni legiunii și două barăci de soldați. Durostorum a suferit daune la atacurile costobocilor în anul 170, după cum se poate observa de la straturile arse din castrul și canabele, iar zidului de apărare au fost aduse corecții. După mijlocul secolului III, în locul său a fost construit un turn mare exterior. Zidul de apărare are o lățime de 2,10 m, fața sa externă a fost construită din blocuri de piatră mici în interior - din pietre cu forme neregulate, cu rosturi mari. Adezivul este mortar alb cu o cantitate mare de pietriș de râu. Turnul interior sudic este construit din pietre semi procesate și mortar alb, fiind constructiv conectat cu zidul.

La 17.00 de metri de zidul sudic al castrului este descoperită o clădire cu dimensiuni 23 -11.5 m. Zidurile au fost construite din pietre semi procesate, lipite cu mortar alb. Au fost studiate câteva încăperi, între care se formează un coridor. Clădirea are o suprafață de aproximativ 260 m². (În prezent, este păstrată partea studiată a clădirii).

Potențial:

Porțiunea a castrului legionar, care a fost descoperit la construcția unui bloc cu locuințe, este păstrată parțial în subsolul blocului. Acolo sunt depuse fragmente ceramice provenite de la obiectivele antice din jurul obiectivului. Acesta nu este adaptat pentru vizite. Mediul este compromis în totalitate, dar are condițiile tehnice asigurate. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.4.11. Drumul antic (Ancient road) - Drumul roman „Escus-Utus“, satul Brest, municipiul Gulyantsi

Drumul antic (Ancient road) - Drumul roman „Escus-Utus“, satul Brest, municipiul Gulyantsi

Locație: satul Brest, municipiul Gulyantsi

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

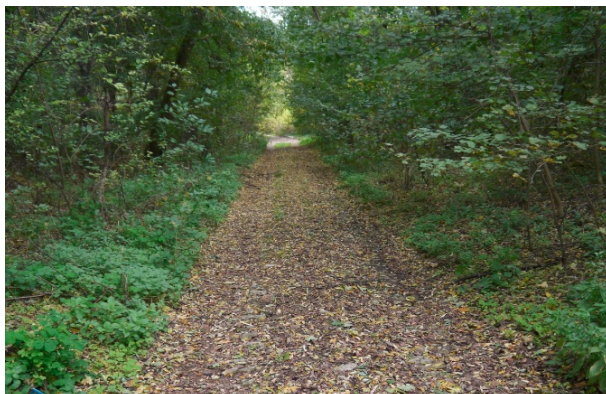
Prezentarea obiectivului:

La 2 km în nordul orașului Gulyantsi, pe terenul de deal deasupra câmpiei Dunărene a traversat drumul roman de la Viminacium și Singidunum spre Constantinopole.

De a lungul unei distanțe mai lungi de 15 km poate fi urmărit dealul drumului vechi, de la care, în unele locuri sunt vizibile fragmente de pavaj din piatră. Segmentul între Escus și Utus, din cauza terenului plat, a urmărit o linie dreaptă. Este marcat de movile funerare - 2 în intravilanul orașului Gulyantsi și 7 în intravilanul satului Brest.

8.4.12. Drumul antic (Ancient road) - Popina-Vetren, satul Popina, municipiul Vetren

Drumul antic (Ancient road) - Popina-Vetren, satul Popina, municipiul Vetren

Locație: în nordul satelor Popina și Vetren

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Drumul face parte din Drumul antic de a lungul malului Dunării și a conectat Candidiana - Nigrinianis cu următoarele cetăți în direcție vestică și stațiilor de pe lângă drum.

Potențial:

Drumul este foarte pitoresc, cu pavaj de macadam, care probabil este aplicat peste pavajul antic. Traseul, care repetă traseul roman, a fost folosit acum 20 de ani ca legătură între satele. Drumul nu este în stare foarte bună, traversarea sa este posibilă cu SUV-uri.

Ambele secțiuni distincte ale drumului roman de-a lungul malului Dunării se află în context natural conservat. Sunt accesibile numai cu SUV-uri. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.5. Elemente secundare cu potențial de a fi incluse la ruta din România

8.5.1. Crăguești, Sișești, Mehedinti

Locație: Crăguești, Sișești, Mehedinti

Acces: Gratuit, accesibil cu mijloacele de transport public

Informație: Există centru cultural în apropierea disponibile informații pe Internet.

Date generale:

Reprezintă o așezare veche și o necropolă, situat pe studii de teren. Site-ul este într-o stare relativ bună, autenticitatea este păstrată.

Alte atracții turistice din proximitate:

Insula "Chorbuluy" Hinova Castrum

8.5.2. Gura Văii, Drobeta-Turnu Severin, Mehedinti

Locație: Gura Văii, Drobeta-Turnu Severin, Mehedinti

Acces: Acces gratuit, deschis pe calea ferată, accesibil cu mijloacele de transport public

Informație: Există centru cultural în apropierea disponibile informații pe Internet.

Date generale:

Site-ul este un fort vechi localizate prin studii de teren și este în stare relativ bună, autenticitatea este păstrată. Există locuri de mâncare și cazare.

Alte atracții turistice din proximitate:

Manastirea "Topolitsa" Peștera Topolnitsa Gradec Cetatea.

Acesta a organizat evenimente culturale.

8.5.3. Șimian, Simian, Mehedinti

Locație: Simian, Mehedinti

Acces: Acces gratuit, deschis pe calea ferată, accesibil cu mijloacele de transport public

Informație: Există centru cultural în apropierea disponibile informații pe Internet.

Date generale:

Site-ul este o așezare veche nefortificata cu cimitir învecinat situat pe teren. Este într-o stare relativ bună, autenticitatea este păstrată. Există locuri de mâncare și cazare.

Alte atracții turistice din proximitate:

Turnul «Tudor Vladimirescu», XVIII c., și Turnul "Nistor", sec. XIX, Manastirea "Chernets" (1662), Biserica "Yoan Krastitel"

Posibilitatea de turism ornitologic și pescuit.

8.5.4. Cleanov, Carpen, Dolj

Locație: Cleanov, Carpen, Dolj

Acces: Gratuit, accesibil cu mijloacele de transport public

Informație: Nr centru cultural în apropiere disponibile informații pe Internet.

Date generale:

Site-ul este o așezare nefortificata vechi localizate prin studii pe teren. Cu săpături suplimentare, care urmează să fie datate cu precizie. În stare relativ bună, autenticitatea este păstrată.

Alte atracții turistice din proximitate:

Monumentul căzut în primul război mondial.

8.5.5. Desa, Desa, Dolj

Locație: Desa, Desa, Dolj

Acces: Gratuit, accesibil cu mijloacele de transport public

Informație: Există centru cultural în apropierea disponibile informații pe Internet.

Date generale:

Site-ul este un fort vechi localizate prin studii de teren și este în stare relativ bună, autenticitatea este păstrată. Există locuri de mâncare și cazare.

Alte atracții turistice din proximitate:

Biserica Ortodoxă din Desa, turism ornitologic și pescuit.

8.5.6. Romula, Reșca, Dobrosloveni, Olt

Locație: Romula, Reșca, Dobrosloveni, Olt

Acces: Transport gratuit, accesibil și publicului

Informație: Există un muzeu, informații și centru cultural marcate cu semne, există panouri informative pe site-ul și informații cu privire la broșuri Internet și turistice.

Date generale:

Site-ul este o cetate, necropolă și apeductul situate în localitate. Site-ul este proprietate municipală publică, obiect arheologic studiat din 1930 până în prezent, cu o conductă completă a proiectului în stare bună, conservate participare integrală și parțială a structurilor inovatoare.

Inca din Evul Mediu pietrele clădirii utilizate pentru alte site-uri de construcții, deși acum cu valoare istorică și culturală.

Acolo cu privire la locul de legende. Există mai multe artefacte din muzee din Caracal, Craiova și Slatina. Există o oportunitate de a dezvolta în continuare site-ul prin finanțare europeană.

Alte atracții turistice din proximitate:

Manastirea în Hotarani, două biserici ortodoxe, monument poseveten lui Constantin cel Mare, parcul natural al erorilor. La fața locului ateliere de lucru și bucătărie spefichna. Oportunități pentru turism ornitologic și rural, în imediata vecinătate.

8.5.7. Sprâncenata, Sprâncenata, Olt

Locație: Sprâncenata, Sprâncenata, Olt

Acces: Gratuit, accesibil și transport public.

Informație: Există un muzeu local și informații de pe Internet.

Date generale:

Site-ul este o așezare veche nefortificata cu autenticitate conservate și participarea integrală parțială într-o stare relativ bună. Studiile arheologice au fost efectuate în perioada 1976-1981.

Alte atracții turistice din proximitate:

Oportunități pentru turism rural în apropiere.

8.5.8. Dulceanca, Vedea, Teleorman

Locație: Dulceanca, Vedea, Teleorman

Acces: Gratuit, accesibil și transport public.

Informație: Există un centru de informare și de informații de pe Internet.

Date generale:

Site-ul este o așezare veche nefortificata cu autenticitate conservate și participarea integrală parțială într-o stare relativ bună.

Alte atracții turistice din proximitate:

Biserica Pravolsavna „Sf. Dimitar „(1647), sit arheologic din Albena.
Oportunități pentru turismul rural în imediata vecinătate.

8.5.9. Pietroșani, Teleorman

Locație: Pietroșani, Teleorman

Acces: Gratuit, accesibil și transport public.

Informație: Există informații pe Internet.

Date generale:

Site-ul este un fort vechi și de decontare cu autenticitate conservate și participarea integrală parțială într-o stare relativ bună. Ancheta în 1900

Alte atracții turistice din proximitate:

Monumentul cazuti in Biserica Ortodoxă război mondial. Posibilitatea de a pescui.

8.5.10. Cernavodă, Cernavodă, Constanta

Locație: Cernavoda, Cernavoda, Constanta

Acces: gratuit, accesibil și transportul public.

Informație: Există informații pe internet.

Date generale:

Aksiopolis - sat situat la 3 km sud de Cernavodă, pe malul Dunării, vizavi de insula Hinog acolo din epoca pre-romană și datorită prishtanishte sale convenabile și secole de comerț intermediar în momentul în care principiul transformat într-un centru de transport maritim comerciant în Lower Dunărea. Semnificația militară a Aksiopolis a crescut în antichitatea târzie, când, reformele împăratului Constantin I a fost pus aici legiune. De la mijlocul lui V. Aksiopolis dezvoltat ca o așezare fortificată, deși, probabil, reținute parțial funcțiile lor militare. Mai târziu a devenit centru de episcop.център.³

8.6. Elemente secundare cu potențial de a fi incluse la ruta din Bulgaria

8.6.1. Cetatea „Florentiana “ (Florentiana), satul Florentin, municipiul Novo selo

Cetatea „Florentiana “ (Florentiana), satul Florentin, municipiul Novo selo

Locație: 0.71 km în est, pe linie dreaptă de centrul satului Florentin

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului: Cetatea antică, antică târzie și otomană „Florentiana” este menționată de către Prokopii Kesariiski în secolul VI, în lucrarea „Despre construcțiile“, unde este situată între Castelonovo și Romuliana.

Atunci Tarnovo a fost deja cucerit de otomani. În sursele scrise cetatea este

³ Торбатов, С. (2002). „Укрепителната система на провинция Скития (края на III-VII век)” Faber, 96-97.

menționată într-un document otoman, potrivit căruia armata otomană a sultanului Murad I, în campania sa împotriva Transilvaniei în anul 1438, a traversat Dunărea exact aici.

În expediția lui Vladislav III Jagiello din anul 1444, Florentin este menționată din nou printre "cetățile rămase solide din Regatul Bulgar, comode luptelor corp la corp". Atunci armata cruciată a trecut lângă cetatea, care continua a fi menționată în manuscrisele otomane și în următoarele decenii. Astfel, într-un izvor din anul 1560 se spune că cetatea a fost apărată de 24 de soldați. Cetatea este menționată ca fiind în stare de funcționare și mai târziu, în anul 1699, aproape o jumătate de secol mai târziu, în anul 1740 fiind încă în stare bună. Atunci cetatea a fost descrisă de căpitanul austriac Stadt, potrivit lui au existat cel puțin două turnuri unite prin ziduri, toate încununate cu creneluri. Fortificațiile din Florentin au fost bine păstrate și în următorul secolul al XIX-lea, pe o gravură expusă în castelul din Viena cetatea este prezentată cu ziduri foarte bine conservate.

La trecerea călătorului austro-ungar Felik Kanitz în anul 1862 pe aici, de la cetate au rămas numai fundamentele, localnicii susținând că aceasta a fost distrusă cu mult înainte ca și materialul de construcție a fost utilizat în construcția fortificațiilor din Vidin.

Potențial:

Obiectivul este supus unor excavări de vânători de comori, realizate manual. În tranșele se pot observa urme de construcții masive. Se observă rămășițele zidului, construit din pietre sfărâmate, lipite cu mortar alb amestecat cu pietriș. În prezent, starea obiectivului permite realizarea unor cercetări arheologice și, ținând cont de valoarea sa istorică, astfel de cercetări sunt imperative. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.6.2. Cetatea antică și local de pe lângă drum „Remetodia “ (Remetodia), satul Orsoia, municipiul Lom

Cetatea antică și local de pe lângă drum „Remetodia “ (Remetodia), satul Orsoia, municipiul Lom

Locația: intravilanul satului Orsoia

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Cetatea a ocupat o suprafață de aproximativ 3- 4 decari. Este menționată în Tabula Peutingeriana a Imperului Roman.

Nu sunt realizate excavări arheologice.

Potențial:

Nu este prezentă pregătire de proiect, dar pe loc se pot observa fragmente înalte păstrate din ziduri antice, cea ce împreună cu apropierea la localitatea și autenticitatea sa păstrată, prezintă posibilitatea pentru transformarea sa într-o atracție turistică interesantă.

8.6.3. Cetatea antică și local de pe lângă drum „Pomodiana “ (Pomodiana), satul Stanevo, municipiul Lom

Cetatea antică și local de pe lângă drum „Pomodiana “ (Pomodiana), satul Stanevo, municipiul Lom

Locație: la 2.15 km în nord-vest pe linie dreaptă de la centrul satului Stanevo

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Cetatea antică și local de pe lângă drum „Pomodiana (Pomodiana - Cumodina) se află în zona „Maltepe“ pe malul Dunării însăși.

Cetatea are o suprafață de aproximativ 4 decari. Pomodiana este menționată ca o stație de drum situată lângă Drumul Dunărean. Cu denumirea de Cumodina, cetatea apare în lucrarea „Cosmographia“ autorului anonim din Ravena. Fortificația este asociată de o informație lui Prokopii Kesariiski, prin care împăratul Iustinian (527-565) a construit fortificația solidă Putedis pe un loc în care a existat un turn. Din satul sunt originare două pietre funerare, datate din secolele II - III, publicate la Viena în anul 1906 de către Ernst Kalinka.

Ca urma studiilor de foraj s-a constatat traseul zidului de apărare vestic, cu grosime de 2 m. Dimensiunile aproximative ale porțiunii fortificate sunt de 60 x 60 m. În centrul său sunt descoperite fundamentele unui turn dreptunghiular cu dimensiuni de 9 x 18 m și cu grosime a zidului de 2 m. Construcția turnului poate fi referită domniei împăraților Diocletian (284-305) - Constantine (307-337).

Potențial:

Obiectivul este acoperit de o vegetație densă. Zidul sudic este păstrat la un nivel de 2-3 metri. Sunt trasabili zidurile de apărare vestic și estic. Se poate observa conturul turnului interior din sud. Descoperirea acestui element al limes-ului este imperativă nu numai în ceea ce privește conservarea relativă a acestuia, dar și din cauza faptului că pe teritoriul bulgar al limes-ului roman obiectivele mici aproape nu sunt studiate. Nu este prezentă pregătire de proiect, dar apropierea unei crame prezintă oportunitatea de combinare cu un alt tip de turism.

8.6.4. Cetatea antică „Regianum “ (Regianum), orașul Kozlodui

Cetatea antică „Regianum “ (Regianum), orașul Kozlodui

Locație: în Estul orașului Kozlodui

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Cetatea antică și local situat lângă drum Regianum (Regianum, Regiano) este situată în partea estică a orașului Kozlodui, în zona Magura Piatra.

Acesta este menționată în Tabula Peutingeriana Imperiului Roman (Regianum) și în lucrarea autorului anonim din Ravena „Cosmographia“ (Regiano). Sunt realizate numai foraje arheologice, nu au avut loc activități de conservare și restaurare.

Potențial:

Обiectivul este afectat de câteva excavări ale vânătorilor de comori, dar prezintă o bună oportunitate pentru studii arheologice viitor, conservare și expunere, datorită apropierii sale imediate de localitatea. Regianum se numără printre cele 27 de obiective propuse pentru monument colectiv al UNESCO. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.6.5. Cetate antică târzie și medievală „Asamus “ (Asamus), orașul Nicopole

Cetate antică târzie și medievală „Asamus “ (Asamus), orașul Nicopole

Locație: în vestul orașului Nicopole

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Se presupune că acesta este locul cetății antice târzie și medievale Asamus (Asamus, An Asamus, Asimunt). Pe un teren apărat de mediul natural, zidurile cetății înconjoară o suprafață de aproximativ 20 decari.

K. Shkorpil menționează faptul că în bazele cetății a fost descoperit un tunel subteran construit din piatră spartă cu înălțime de 1,60 m. Nu este prezentă o intervenție de conservare și restaurare.

Potențial:

Nu este prezentă pregătire de proiect, dar există un mare potențial, întrucât are o integritate și autenticitate foarte bine păstrate, dispune și de infrastructura asigurată.

8.6.6. Аșezarea antică търzie „Scaidava “ (Scaidava), satul Batin, municipiul Borovo

Аșezarea antică търzie „Scaidava “ (Scaidava), satul Batin, municipiul Borovo

Locație: în nordul satului Batin

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Rămășițele fortificației Scaidava, menționate în cadrul Itinerarium Antonini, au fost descoperite în anii 20 ale secolului XX, lângă malul fluviului Dunăre lângă satul Batin.

Pe platoul se afla ruinele fortificației cu dimensiuni de 100 x 300 m. Este descoperită o parte a unui turn pătrat și o porțiune a unui zid de fortificare a cetății. Monedele descoperite de pe timpul domniei lui Constantin al II-lea și cărămizi cu ștampilă Timbre RUMORID dovedesc faptul că cetatea a funcționat până în antichitatea târzie. Acum cel mai bine se poate observa zidul estic, în unele locuri sunt vizibile părți ale zidului, construite din piatră și mortar. Pe latura de vest se observă urmele unui șanț. În partea de nord, în roci este tăiată o adâncitură cu dimensiuni 4 la 3,5 m. K. Shkorpil identifică cetatea cu castelul „Sakidava / Skaidava“, care este menționat în Itinerarul împăratului Antonie, între Nove și Trimamium. În estul cetății a existat o așezare în perioadele în care a existat și cetatea.

Potențial:

Până la obiectivul este construită o infrastructură turistică, care ar facilita socializarea sa la descoperirea structurilor arheologice și restaurarea acestora. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.6.7. Cetatea antică „Trimammium “ (Trimammium), satul Mechka, municipiul Ivanovo

Cetatea antică „Trimammium “ (Trimammium), satul Mechka, municipiul Ivanovo

Locație: în vestul satului Mechka, zona Stalpishte

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Cetate antică, antică târzie și medievală și stație romană lângă drum Trimamium (Trimammium) este menționată de primă dată de Claudiu Ptolemeu (secolul II) ca un polis.

În "Lista rangurilor oficiale" se menționează faptul că la Trimamium a fost stabilită o unitate militară auxiliară de soldați Constantini (milites Constantini) (Seek 1876 LIBBY 244) Așezarea Trimamium se întâlnește și în "Descrierea terenurilor din Ravena" (Schnetz 1940;. LIBBY 394).

După V. Beshevliev, cuvântul „trimamion“ este de origine latină și înseamnă „trei dealuri învecinate“ (Beshevliev 1955, 278). Rezultatele în această etapă evidențiază două etape principale ale existenței așezării, care acoperă, în general, timpul de la secolul III până la secolul XI. Zidul cetății și turnurile trimamiumului sunt rezervate în locuri până la o înălțime de aproximativ 3 m, ca un val de pământ.

Potențial:

Obiectivul este ușor accesibil pe un drum asfaltat din poalele dealului, există locuri de alimentare și cazare în apropiere.

Sectoare studiate nu sunt restaurate, se observă o ușoară ruinare a structurilor arheologice și de germinare și în jurul lor de vegetație. Obiectivul nu este întreținut.

La site-ul nu există multe tranșee, cele mai vechi.

Obiectivul a suferit excavări realizate de vânătorii de comori, majoritatea fiind vechi.

8.6.8. Cetate și stație romană lângă drum „Tegulicium“ (Tegulicium), satul Vetren, municipiul Silistra

Cetate și stație romană lângă drum „Tegulicium“ (Tegulicium), satul Vetren, municipiul Silistra

Locație: în nordul satului Vetren

Acces: liber

Informație: nu există un punct sau centru informațional

Prezentarea obiectivului:

Cetatea este situată pe un deal înalt de la malul Dunării, are o formă trapezoidală, cu lungime de aproximativ 160 m și lățime de 70 .

În fața frontului estic, unde accesul este cel mai ușor, a fost săpat un șanț adânc. Este încorporată în incertum opus, grosimea zidurilor cetății fiind de aproximativ 2,5-3 m. A fost construită în antichitate și restaurată la începutul secolului X, folosită până în mijlocul secolului XV.

La sfârșitul secolului XI, asemănător cetății „Drustur“ și „Malak Preslavets“ de pe insula Păcuiul lui Soare a fost distrus și viața acolo încetează în secolul XII. În secolul XIII cetatea a fost restaurată, iar în secolul următor înregistrează o înflorire, vizibilă din materialul bogat din secolul XIV - obiecte ceramice de gospodărie și sgraffito, bijuterii, ornamente de curea, obiecte de cult, arme și monede de pe timpul lui Ivan Sratsimir, Ivan Shishman, Dobrotitca și Terter etc., descoperite la obiectiv. Fortificarea a fost distrusă în timpul campaniei lui Pippo Spano-Florentin, domnitorul Valahiei, a lui Dan al II-lea și Frujin în anul 1425, fiind abondată după campania lui Vlad Tepeș în anul 1462. Structurile studiate sunt în stare deteriorată, necesită protecție de conservare.

Potențial:

Autenticitatea obiectivului este păstrată, în măsură în care sunt păstrate structurile. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.7. Elemente secundare - destinații turistice dezvoltate din Bulgaria

Ele sunt reprezentate de obiectivele arheologice, căror popularitate se datorează cu precădere rolurilor lor istorice în timpul Evului Mediu și Dominației Otomane, fiind remarcabile ca realizări tehnice ale construcțiilor de cetăți din aceste perioade, dar de fapt ele sunt construite peste fortificațiile antice vechi, situate pe poziții strategice evaluate, fiind expuse parțial sub construcțiile ulterioare.

Până la obiectivele este construită o infrastructură tehnică, fiind asigurată accesibilitatea acestora. Sunt asigurate informații suficiente prin panouri informative, servicii de ghiduri și informație de la muzeele din apropiere (MRI Vidin, MRI Ruse, MI Oriahovo).

La cele patru obiective sunt realizate lucrări de restaurare și măsuri legate de expunerea și socializarea acestora. Pentru cetățile „Bdin“ (Vidin) și „Kamaka“ (Oriahovo) este prezentă o pregătire deplină de proiect pentru conservarea, îmbogățirea expunerii și socializarea aferentă.

8.7.1. Cetatea medievală și otomană „Bdin“ (Bdin), orașul Vidin

Cetatea medievală și otomană „Bdin“ (Bdin), orașul Vidin

Locație:

Orașul Vidin

GPS:

Acces:

Intrare cu bilete

Informație:

La Centrul informațional turistic Vidin

Tel: +359 94 609498

Fax: +359 94 601117

e-mail: collaboration.vidin@gmail.com

Prezentarea obiectivului:

Ca perioadă probabilă de construire a cetății este acceptată a două jumătate a secolului IX. Este construită ca o cetate de garnizoană pe rămășițele cetății antice Bononia. Acestei perioade se referă marele bastion de sud-est. Transformarea sa în castel are loc pe timpul primilor domnitori ai Principatului Vidin (mijlocul secolului XIII). Extinderea finală a avut loc în timpul domniei lui Ivan Sratsimir, căror nume este asociat de turnul principal al castelului. Tot atunci au fost construite și cele

două ziduri de apărare - cel interior și cel exterior, precum și cele două turnuri aferente acestora.

Baba Vida este o cetate - muzeu, în care sunt păstrate o serie de descoperiri și date referitoare la istoria sa. La restaurarea sa s-a păstrat mediul într-o stare apropiată celei naturale. Cetatea face parte din „Cele o sută de obiective turistice naționale“.

De primă dată „Baba Vida“ este desemnată ca o cetate într-un plan austriac al fortificației „Kaleto“ din Vidin, din anul 1783, păstrat la biblioteca din Viena. În cea de a doua jumătate a secolului XIX, Felix Kanits a prezentat o descriere satisfăcătoare, ilustrată printr-o planșă relativ exactă, în care acesta folosește ambele termene - cetate și castel (Kanits 1995, 56 - 57). Mai târziu, Konstain Irechek s-a făcut o descriere mai largă și mai exactă.

Potențial:

Este pregătit un proiect de conservare, restaurare, socializare și expunere a obiectivului.

8.4.2. Cetatea „Kamaka“ (Kamaka fortress), orașul Oriahovo

Cetatea „Kamaka“ (Kamaka fortress), orașul Oriahovo

Locație: la 1.24 km în nord-vest pe linie dreaptă de centrul orașului Oriahovo

Acces: liber

Prezentarea obiectivului:

Cetatea poate fi accesată din sud-est. Din est și din vest, cetatea este protejată de râpi adânci, iar din nord de un mal abrupt, care coboară în terase la fluviul Dunăre. Rămășițe de la cetatea bulgară timpurie sunt păstrate în nord-estul cetății - o parte din zid de apărare cu o deschidere mică secretă în zid și din sud - cadrul unei intrări.

Cetatea este construită în secolul IX ca o parte a sistemului Dunărean de fortificare al Primului stat bulgar. Pe locul acesta mai întâi a apărut o așezare nefortificată de tipul bine cunoscut al așezărilor bulgare timpurii. Construirea primei fortificații la

sfârșitul secolului VIII și începutul secolului IX, este asociată de pericolul în fața Imperiului Bizantin și păstrarea integrității Bulgariei Dunărene. Prima fortificare a inclus și un val cu șanț și o citadelă din piatră, ridicată pe cel mai înălțat teren. Populația din cetatea s-a ocupat cu creșterea animalelor și agricultura, s-au manufacturat vase ceramice, podoabe. Se dezvoltă și pescuitul și navigația cu scopuri comerciale. Această așezare este un port Dunărean important al Primului stat bulgar.

Potențial:

Este pregătit un proiect de conservare, restaurare, socializare și expunere.

8.4.3. Cetatea „Nicolle“ (Fortress Nikopol), orașul Nicolle

Cetatea „Nicolle“ (Fortress Nikopol), orașul Nicolle

Locație: orașul Nicolle

Acces: controlat

Prezentarea obiectivului:

Rămășițele unor ziduri se ridică pe un deal înalt cu pante abrupte, mai ales în nord, spre fluviul Dunăre, situat în nord-vestul orașului, accesibil numai din vest, unde un teren îngust leagă dealul cu înălțimile din Nicolle. Evident, pe locul acesta a fost poartă vestică a cetății. Probabil în timpul roman a existat castrum, dar nu este cunoscută denumirea sa antică. Probabil a fost situat pe dealul înalt, de la care acum se oferă vedere încântătoare la Dunăre. Rămășițe cu origine neclarificată sunt descoperite la realizarea lucrărilor de reconstrucții a așa denumitei "Kale" - cetate din timpul Dominației Otomane. Ziduri mai timpurii se pot vedea la dealul însăși, din partea Dunării. La multe locuri se pot descoperi fragmente de ceramica romană din secolul II. O atracție adevărată din oraș este inscripția funerară transformată în fântână.

Potențial:

Fiind situat în limitele așezării, obiectivul are infrastructura asigurată.

8.4.4. Cetatea „Cherven “ (Cherven), satul Cherven , municipiul Ivanovo

Cetatea „Cherven “ (Cherven), satul Cherven , municipiul Ivanovo

Locație: în nordul satului Cherven

Acces: controlat

Prezentarea obiectivului:

Imediat în nordul satului Cherven actual, pe un platou stâncos înalt, în meandru al râului Cherni Lom, sunt situate ruinele unei cetăți mari antice târzii și oraș bulgar medieval - Cherven. Orașul antic Cherven este o cetate bizantină timpurie datată din secolul VI. În secolul XIV, când atinge vârful dezvoltării sale, teritoriul orașului include și un oraș interior, situat pe platou stâncos înalt, la o curbă a râului Rusenski Lom și un oraș exterior, care a ocupat poalele dealului. Este prezent un sistem de fortificare complex, construit în etape, construcție excesivă și o rețea stradală cu ramificată.

La studiul citadelei bulgare medievale este descoperit și sistemul de apărare al fortificației mai timpurii din Antichitatea târzie. Acesta are un plan neregulat, determinat pe deplin de configurația terenului. Suprafața sa este estimată la aproximativ 2,4 ha. Ținând cont de condițiile topografice prezente, zidurile de apărare sunt construite numai din est și din vest, întrucât stâncile verticale cu înălțime de până în 100 de metri din nord și din sud practic au fost un obstacol de nedepășit.

Potențial:

Obiectivul este în stare bună, deși a fost restaurat în urma cu peste 30 de ani. Combinarea obiectivelor naturale cu patrimoniul cultural o transformă într-o destinație turistică populară.

În fiecare an este organizat un festival.

8.8. Elemente secundare, care determină arealul lateral al rutei din Bulgaria

8.8.1. Castelul antic „Castra Martis“ (Castra Martis), orașul Kula

Castelul antic „Castra Martis“ (Castra Martis), orașul Kula

Locație: în centrul orașului Kula

Acces: liber

Informație:

Prezentarea obiectivului:

Cetatea este construită la începutul secolului IV, în timpul domniei împăratului Iustinian I, pe o pantă abruptă deasupra defileului râului Voinishka, pe rămășițele unei așezări trace. Inițial a fost construit quadriburgius-ul - la sfârșitul secolului III - începutul secolului IV. A reprezentat o fortificație pătrată cu dimensiuni 40 la 40 m. În colțurile sale s-au înălțat turnuri puternice rotunde cu diametru de 12,5 m. Acolo a fost sediul comandantului cetății.

Cea de a doua parte a cetății - castelul a ocupat o suprafață de 15,5 decari și a avut formă de un patrulater neregulat, fiind apărat de 7 turnuri poligonale. La mijlocul clădirii centrale a fortificării a existat o curte interioară cu fântână, acoperită cu cărămizi pătrate mari. În jurul curții au fost situate încăperi cu două etaje.

Potențial:

Castelul se află în vecinătate imediată cu piața orașului și are toate condițiile tehnice asigurate (este un iluminat spectaculos), fiind asigurată și accesibilitatea. Momentan are loc reamenajarea expoziției pentru „Castra Martis” într-o clădire vecină, care va asigura toate informațiile necesare.

În orașul lipsesc locuri de cazare, localurile de alimentare fiind foarte puține. Starea rămășițelor arheologice este nesatisfăcătoare, contextul fiind compromis de construcțiile contemporane inestetice. Nu este prezentă pregătire de proiect.

8.8.2. Cetatea romană „Kaleto“ (Fortress Belogradchik), orașul Belogradchik

Cetatea romană „Kaleto“ (Fortress Belogradchik), orașul Belogradchik

Locație: la 1.3 km în sudul orașului

Acces: intrare cu bilete

Informație:

Prezentarea obiectivului:

Cetatea lângă orașul Belogradchik a fost construită probabil în secolul III după Hr. cu funcția de a controla această porțiune a drumului de la Ratiaria spre interiorul imperiului. Este construită pe cea de a treia, cea mai înaltă terasă, care în zilele de azi se suprapune de construcția medievală.

În vecinătate imediată se află fortificația cu funcții de semnalizare, în paralel celei dintâi. La construcția fortificației s-a beneficiat de inaccesibilitatea stâncilor, fiind ridicate numai doi ziduri din nord-vest și din sud-est, cu grosimea fundațiilor de până în 4 metri. Cetatea a fost dotată cu două adâncituri pentru apă, tăiate în roci, cu adâncime de aproximativ 5 m.

Potențial:

Cetatea se află în apropiere imediată, deasupra orașului în direcția sudică, având asigurată accesibilitatea, infrastructura tehnică, turistică și informațională (este construit centru informațional pentru vizitatorii la Programul operațional „Dezvoltare regională”).

Fortificația romană, folosită în principal ca un punct de supraveghere și avertizare, se află în vecinătate imediată cu celebra cetate din Belogradchik, lângă care sunt construite scări. În cetatea însăși, la a treia poartă, sub structurile medievale se regăsesc structuri antice păstrate.

Obiectivele sunt în stare bună. Cadrul lor fizic este obiectivul natural rocile „Belogradchishki skali”, care este cel mai frumos context în care s-ar putea expune ruinele. Cetatea din Belogradchik este dintre cele mai bune exemple de peisaj cultural, pentru integrarea patrimoniului cultural și natural într-o combinație unică.

Obiectivul este în stare nesatisfăcătoare și are nevoie de conservare.

8.8.3. Cetatea antică și local lângă drum „Ad Putea“ (Ad Putea), satul Riben, municipiul Dolna Mitropolia

Cetatea antică și local lângă drum „Ad Putea“ (Ad Putea), satul Riben, municipiul Dolna Mitropolia

Locație: în nord-vestul satului Riben

Acces: liber

Prezentarea obiectivului:

Castelul roman și local lângă drum Ad Putea se află lângă un drum foarte important „Via Traiana“, care leagă Ulpia Escus și Filipopolis. Ocupă o suprafață de aproximativ 10 decari. Sunt descoperite părți din sistemul de fortificare al castelului, clădiri rezidențiale și economice. Este în curs de clarificarea informația referitoare la cronologia, topografia, sistemul de fortificare și planul castelului. Au fost studiate două turnuri, clădiri rezidențiale (dintre care una este cu hipocaust) și clădiri economice, ateliere.

Potențial:

Localul lângă drum și cetate „Ad Putea“ se află pe o înălțime în nordul satului actual Riben. Asigurarea infrastructurii necesare (tehnică, informațională și turistică) este slabă.

Cercetările arheologice continuă și în momentul de față. Pe obiectiv s-a realizat numai conservare pe câmp, dar este prezentă o pregătire de proiect deplină.

Starea obiectivului este bună, dar structurile arheologice sunt foarte vulnerabile, ceea ce impune conservarea acestora în regim de urgență. Contextul contribuie la expunerea obiectivului.

Este prezentă o pregătire de proiect deplină.

8.8.4. Cetatea antică „Storgozia “ (Storgozia), orașul Plevna

Cetatea antică „Storgozia “ (Storgozia), orașul Plevna

Locație: la 4 km în sudul orașului Plevna

Acces: liber

Prezentarea obiectivului:

Localul lângă drum roman Storgozia, construit în mijlocul secolului I (pe teritoriul orașului actual Plevna), moștenește denumirea unei așezări trace. Acesta apare ca un mansio pe drumul Escus - Filipopolis și după mijlocul secolului II, devine un oraș roman tipic nefortificat, centru al unui teritoriu, cu propriul său sistem administrativ și funcționari.

În această perioadă (secolele II - III), în zona „Gradishteto“, probabil a existat un centru de cult roman timpuriu. Această se atestă de monumentele religioase regăsite la excavările arheologice. Majoritatea inscripțiilor de pe aceste monumente, care sunt în limbă latină, sunt dedicate marelui zeu roman - Iupiter Optimus Maximus. În apropiere se află și sanctuarul zeiței vânătorii și a pădurilor Diana - cunoscută pe aceste locuri cu numele Germetita. În interiorul cetății sunt descoperite și restaurate două clădiri publice monumentale - bazilica creștină târzie și un depozit de cereale (horeum).

Potențial:

Cetatea este situată în apropierea orașului, până la această este asigurată accesibilitate și infrastructura tehnică. Infrastructura turistică și informațională din Plevna este bine prezentată.

Obiectivul este restaurat și bine expus și socializat, popular și foarte vizitat.

Cadrul său contextual ajută la buna sa expunere.

Nu este prezentă o pregătire de proiect.

8.8.5. Oraşul roman „Nicopolis Ad Istrum “ (Nicopolis Ad Istrum), satul Nikiup, municipiul Veliko Tarnovo

Oraşul roman „Nicopolis Ad Istrum “ (Nicopolis Ad Istrum), satul Nikiup, municipiul Veliko Tarnovo

Locație: până la satul Nikiup

Prezentarea obiectivului:

Oraşul este fondat de către împăratul roman Mark Ulpii Traian (anul 98 - 117), în onoarea victoriei sale asupra dacilor (anul 106). Semnificația sa strategică este determinată de circumstanța că pe locul în care este situat se intersectează două dintre cele mai importante drumuri din provincia Moesia Inferioară. Inițial Nicopolis se încadrează în limitele provinciei Tracia. La începutul anului 193 oraşul este transferat provinciei Moesia Inferioară. Pe teritoriul săi urban se află aşezări, vile, piețe.

Oraşul este construit după modelul din Mala Asia, în sistem hipodamic, cea ce înseamnă străzi ortogonale, care se intersectează sub unghi drept. În partea centrală, la intersecția străzilor principale cardo și decumanus, este situată agora, în jurul căreia, sub policadre cu colonade ionice, se află magazinele. Agora este centru vieții economice, culturale și religioase din oraş, pe aceasta este ridicată statuia împăratului pe cal. În vest este situat bileuterionul, iar în nord - bazilica civilă cu trei naosuri. O clădire publică remarcabilă au fost termele (baia romană).

Potențial:

„Nicopolis Ad Istrum” este situat în afara limitelor aşezărilor actuale, dar este socializat de mult, până acesta fiind asigurată infrastructura tehnică și informațională. Este realizat un obiectiv de expunere și socializare, care a îmbunătăți considerabil atractivitatea obiectivului.

Ținând cont de importanța sa cultural-istorică extraordinară, oraşul antic „Nicopolis Ad Istrum” este foarte popular și vizitat.

Locurile de cazare și alimentare sunt reprezentate cu precădere de hoteluri de familie mici și de turismul rural, în apropierea bunei infrastructuri asigurate a orașului Veliko Tarnovo.

Starea obiectivului poate fi îmbunătățită.

Contextul structurii arheologice este păstrat și contribuie la expunerea sa. Nu este prezentă o pregătire de proiect.

8.9. Patrimoniu cultural nematerial (festivaluri tematice) din România, incluse în ruta

8.9.1. Drobeta-Turnu Severin

Locație: Citadel Severin din Drobeta-Turnu Severin.

Timing: Noiembrie

Prezentare: Festivalul are ca scop creșterea potențialului turistic și numărul de vizitatori prin prezentarea meșteșugurilor, tradiții, îmbrăcăminte, muzică și dans din Evul Mediu.

8.9.2. Constanta - Tomis

Locul de desfășurare: Clădirea de mozaicuri romane din Parcul „Pin Tomis“, în apropiere de Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Tomis

Timing: August

Prezentare: Festivalul promovează teme antice romane și patrimoniul cultural al regiunii și orașul antic Tomis.

8.9.3. Mangalia - Kalatis

Locul de desfasurare: Teatrul de vară Neptun, Mangalia - Kalatis

Timing: August

Prezentare: antic Festivalul „Timpul de aventură Danais“ prezintă ateliere civile și militare pe teme istorice.

8.10. Патримониу cultural nematerial (festivaluri tematice) din Bulgaria, incluse în ruta

8.10.1. „Festival medieval Badina“ (Vidin)

„Festival medieval Badina“ (Vidin)

Locul manifestării:

Cetatea „Baba Vida“

Perioada desfășurării:

Sfârșitul lunii august /septembrie, în fiecare an

Acces: intrare cu bilete

Organizatori: Municipiul Vidin și Muzeu regional de Istoria – Vidin

<http://44paralel.com>

Prezentare: Festivalul este unul dintre evenimentele culturale însoțitoare ale Târgului tradițional din Vidin. A fost inaugurat în anul 2012, în scopul stabilirii unui loc de întâlnire a culturii popoarelor din Est și Vest, Nord și de Sud, de pe timpul Evului Mediu. Festivalul face parte din calendarul cultural al municipiului. În fiecare an, festivalul are o temă diferită, legată de recrearea ambianței antice și medievale din cetatea Baba Vida: reproduceri de arte marțiale, muzica medievală, arme și îmbrăcăminte, degustare de preparate culinare medievale, ustensile religioase și altele.

8.10.2. Festivalul patrimoniului antic „Orel na Dunava“ („Vulturul Dunării), orașul Svishtov

Festivalul patrimoniului antic „Orel na Dunava“ („Vulturul Dunării), orașul Svishtov

<http://www.eagleonthedanube.org>

Locul manifestării:

Orașul antic roman Nove, amfiteatrul cetății „Kaletó“, Muzeul de istorie – Svishtov, pe străzile orașului Svishtov.

Perioada desfășurării:

În iunie, în fiecare an

Acces:

Intrare liberă

Organizatori:

Municipiul Svishtov, muzeul de istorie – Svishtov și Consiliul de turism – Svishtov.

Prezentare:

Festivalul reproduce istoria antică de pe ținuturile bulgare de a lungul fluviului Dunăre - trai, cultură și confruntări militare între Roma și triburile și popoarele, care au locuit pe teritorii vaste (traci, daci, goți). În festivalul participă reenactori din Bulgaria, România, Italia, Germania, Polonia și alte țări. Programul festivalului include conferințe științifice, concursuri. Festivalul a fost organizat de primă dată în anul 2008. Inițiatorii festivalului sunt grupurile pentru reproducere istorice „Prima legiune Italică“ și „Cohors eu Thrachum CR“ lângă Consiliul de turism – Svishtov.

8.10.3. Festivalul „Dunărea de foc“ (Tutrakan)#

Locul manifestării:

Parcul riveran lângă malul Dunării

Perioada desfășurării:

La sfârșitul lunii iulie, în fiecare an

Acces: liber

Organizatorii: Municipiul Tutrakan, SNC

<http://www.tutrakan-tourism.eu>

Prezentare: Fiind dintre cele mai mari manifestări de vară de pe teritoriul bulgar de a lungul fluviului Dunăre, festivalul „Dunărea de foc“ este culminația săptămânii fluviului anuale, în timpul căreia au loc diferite cele mai diverse manifestări culturale și sportive. În ultima zi a festivalului are loc ”Sărbătoarea fluviului” tradițională, care include competiții cu bărci de pescuit, înot peste Dunăre, animări pentru copii, băut bragă, expoziții în aer liber, competiție culinară pentru cea mai gustoasă ciorbă de pește, spectacole ale școlilor locale de dansuri și muzică. În fiecare an sunt prezente surprize noi, precum conducere scutere, zboruri cu parapantă, vapor turistic între Tutrakan și Oltenița, operă în aer liber. Seara cheiul devine scena unor concerte rock, iar după căderea nopții, în fluviul însăși are loc spectacolul de lumină și foc „Dunărea de foc“, care se finalizează cu focuri de artificii spectaculoase peste

Dunărea întunecată.

8.10.4. Festivalul antic roman internațional „NIKE jocul și victoria“ (Nicopolis ad Istrum)

Festivalul antic roman internațional „NIKE jocul și victoria“ (satul Nikiup, municipiul Veliko Tarnovo)

<http://www.borbabg.com>

Locul manifestării:

Rezervația arheologică „Nicopolis ad Istrum“

Perioada desfășurării:

În mijlocul lunii august, în fiecare an

Acces:

liber

Organizatorii: Municipiul Veliko Tarnovo, primăria satului Nikiup și Muzeul regional de istorie – Veliko Tarnovo

Prezentare: Festivalul este organizat de primă dată în anul 2016. În programul festivalului sunt incluse reproduceri de ritualuri romane, moda antică, piață de sclavi, jocuri între gladiatori, demonstrații ale armelor romane și barbare și ale luptelor din perioada războaielor romane-dacice și romane-gotice. Piața tradițională de meșteșuguri include: bucătărie romană, demonstrații de bijuterii și ornamente, tăiere de monede și manufacturare vase ceramice. Participă grupuri din România, Ungaria, Bulgaria, reconstructori liberi și meșteșugari din teritoriul întreg bulgar și participare liberă a spectatorilor.

8.10.5. Festival antic (Ruse)

«Piața romană» (Sexaginta prista, Ruse)

Locul manifestării: "Cetatea romană Sexaginta prista", str. Tsar Kaloian 2

Perioada desfășurării: în septembrie, în fiecare an

Acces: liber

Prezentare: Festivalul este organizat de primă dată în anul 2011. În programul sunt incluse reproduceri ale unor ritualuri romane, moda antică, piață de sclavi, jocuri între gladiatori, demonstrații ale armelor romane și barbare și ale luptelor din perioada războaielor romane-dacice și romane-gotice. Piața tradițională de meșteșuguri include: bucătărie romană, demonstrații de bijuterii și ornamente, tăiere de monede și manufacturare vase ceramice. Participă reenactori și meșteșugari din teritoriul întreg bulgar și participare liberă a spectatorilor.

8.11. Poziționarea patrimoniului cultural mobil în România

8.11.1. Craiova - Muzeul Olteniei Craiova, Dolj

Localizare și acces:

Str. Madona Dudu nr. 14

Program de vizitare:

Luni - duminică, orele 09:00-17:00

Date generale:

Muzeul Olteniei este fondat în 1915 ca Muzeul de Etnografie și Antichități al Olteniei, într-o clădire construită în 1905, iar în 1926 este înființată o secție de arheologie. În prezent muzeul deține peste 20 de colecții care totalizează în jur de 170.000 de piese, cuprinzând numismatică, medalistică, obiecte memoriale etc. Colecțiile de obiecte arheologice conțin piese din epoca neolitică, a metalelor, a civilizației dacice cu influențe greco-romane, piese de artă provincială romană. Colecția de numismatică cuprinde tezaurele republicane romane de la Țicleni (Gorj), Fărcașele (Olt), Ișalnița și Cârna (Dolj); tezaurele imperiale romane de la Bârca, Galicea Mare, Tunarii Vechi, Slăveni, Dobridor, Leurda (Gorj), Butoiești (Mehedinți). În categoria tezaur se înscriu și obiecte de podoabă romană.

Muzeul dispune de toate dotările tehnico-edilitare necesare unei mai bune valorificări prin turism (rețele de utilități, internet, monitorizare video). De asemenea, există posibilitatea parcării în proximitate a autoturismelor și autocarelor.

Alte atracții turistice din proximitate:

- Conacul Otetelișanu din Benești
- Crama Segarcea

Patrimoniu imaterial:

- Festivalul internațional „Craiova Muzicală”
- Festivalul Internațional Shakespeare
- Festivalul Internațional „Elena Teodorini”
- Festivalul Antic Pelendava
- Zilele „Marin Sorescu”

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

8.11.2. Muzeul Județean Olt - Slatina / Olt County Museum in Slatina, Municipiul Slatina / City of Slatina, Olt

Localizare și acces:

Str. Madona Dudu nr. 14

Program de vizitare:

10: 00-18: 00. Sâmbătă și duminică 09:00-17:00

Date generale:

Muzeul este situat în Slatina și a fost fondat în 1952 ca un muzeu regional al mai multor colecționari privați, care prezintă colecțiile lor de arheologie, numismatică și artelor tradiționale. La o mai 1952 a deschis Muzeul Regional din Slatina. Colector Dzhak Floresku organizează propria casă în două camere pentru prezentarea colecției.

Excavarea dealuri artificiale neolitice îmbogățesc considerabil colecția originală.

Vârstele este reprezentat de arme, cărți vechi, ornamente, numismatică - monede sau tezaure monetare ce confirmă activitatea de durată de loc semnificativ ca Slatina.

Colecțiile „Modern Times“ include documente, arme, mass-media, fotografie, arte decorative și subliniază rolul de așezare urbană în procesele de reînnoire și afirmare națională.

8.11.3. Alexandria, Town of Alexandria, Teleorman

Localizare și acces:

Str. Iancu Jianu, nr. 26, Caracal

Program de vizitare:

Luni-joi, orele 08:00-16:00

Sâmbătă-duminică, orele 09:00-13:00

Vineri închis

Date generale:

Muzeu municipal, cu profil de arheologie, instituția adăpostește colecții de ceramică, opaițe, geme, fibule, inscripții, statuete și monede din epoca romană, provenite din siturile de la Dobrosloveni (Romula) și Hotărani. La intrarea în muzeu este amplasat Lapidariumul, un sector de valoare, care este format din peste 20 de piese: sarcofage, praguri de porți, pinii funerare, vase de provizii. Piesa de rezistență este sarcofagul lui Aelius Iulius Iulianus (sec. III d.Hr.), cu dimensiunile de 2,30 x 1,08 x 1,54 m, lucrat din calcar de Vrața, cu frumoase ornamente sculpturale, atât pe capac cât și pe cutie, ce a fost ridicat de soția sa Valeria Gaemellina împreună cu copiii. Sarcofagul a fost descoperit lângă Romula, în necropola de la Hotărani în anul 1952.

Atracții turistice în proximitate:

- Teatrul Național „Ștefan Iordache”
- Parcul Constantin Poroineanu
- Pinacoteca „Marius Bunescu”
- Casa Memorială „Iancu Jianu”
- Sinagoga din Caracal;
- Mănăstirea Brâncoveni, la 25 km nord de Caracal, pe DN 64 Caracal-Slatina;
- Ruinele curții domnești de la Brâncoveni.
-

Evenimente culturale:

- Festivalul de Teatru Caracal
- Festivalul de Teatru și Film de Scurt Metraj pentru Tineret „FesTin”

8.11.4. Muzeul Regional "Teohari Antonescu", Giurgiu , Town of Giurgiu, Giurgiu

Localizare și acces:

Str. C. Dobrogeanu Gherea nr. 3,
Giurgiu

Program de vizitare:

Marți-duminică, orele 09:00-17:00

Date generale:

Muzeul „Teohari Antonescu” - Giurgiu a fost înființat în 1934, purtând numele primului profesor de arheologie de la Iași, giurgiuveanul Teohari Antonescu. Din 1981 este muzeu județean. Acesta adăpostește colecții de piese arheologice - ceramică și idoli neolitici, din epoca bronzului și a fierului, daco-romane din secolele III-IV d.Hhr., precum și obiecte din cultura Dridu. 13 tezaure monetare - 2.500 de monede din aur, argint și metal comun, unele de epocă romană, descoperite la Oinacu și Izvoru, fac parte de asemenea din patrimoniul muzeului. Acesta mai cuprinde alte două secții, „Istorie memorială” și ”Etnografie”.

Atracții turistice în proximitate:

- Parcul natural Comana
- Mănăstirea Comana
- Conacul Marmorosch - Blank din satul Adunații-Copăceni, construcție 1897, monument istoric.
- Situl Ostrovu Lung - Gostinu, arie de protecție specială avifaunistică
- Ruinele conacului „Ștefan Bellu” din Goștinari
- Muzeul Județean „Teohari Antonescu” din Giurgiu
- Ruinele cetății medievale Giurgiu
- Plaje la Dunăre, în apropiere de Giurgiu

8.11.5. Lower Danube Museum in Calarasi, Town of Călărași, Călărași

Localizare și acces:

Str. Progresului nr. 4, Călărași
Acces prin centrul orașului, vis-a-vis de
aripa de sud a Prefecturii

Program de vizitare:

Luni-duminică, orele 10:00-18:00

Website: www.mdjcalarasi.ro

Date generale:

Muzeul Dunării de Jos Călărași, înființat în 1950, este adăpostit într-o clădire monument istoric, construită în sec. XIX, pe str. Progresului nr. 4. Acesta este structurat în două secții - arheologie, artă și etnografie. Colecția de arheologie este alcătuită din materiale preistorice (neo-eneolitice, de la Sultana - Malul Roșu, Căscioarele etc.), dar și din materiale de epocă romană - plastică antropomorfă, vase ceramice, opaițe, obiecte din metal, multe provenind din cetatea bizantină de la Păcuiul lui Soare sau de la Sucidava - Izvoarele.

Din iunie 2012 funcționează în clădirea Consiliului Județean Călărași o expoziție cu piese deosebit de valoroase de tezaur - monede, podoabe din aur și argint - datate din preistorie până în antichitatea târzie.

Atracții turistice în proximitate:

- Ruinele unei cetăți bizantine, pe insula „Păcuiul lui Soare”, comuna Ostrov
- Biserica fostei mănăstiri Negoiești (sec. al XVII-lea)
- Biserica fostei mănăstiri Plătărești (sec. al XVII-lea)

8.11.6. Gumelnita Civilisation Museum in Oltenita , Oltenița, Calarasi

Localizare și acces:

Str. Argeșului, nr. 101, Oltenița
În apropierea Primăriei Municipiului
Oltenița

Program de vizitare:

Luni-vineri, orele 08:00-16:00

Website: www.muzeulgumelnita.ro

Date generale: Muzeul Civilizației Gumelnita din Oltenița a fost înființat în 1957 și se află pe str. Argeșului nr. 101, într-o clădire istorică construită în anul 1925. Alături de materialele arheologice eneolitice (unelte din corn de cerb, unelte din silex și piatră, vase ceramice de uz comun sau antropomorfe și zoomorfe), muzeul adăpostește, de asemenea obiecte datate în mileniul I d.Hr. - tezaurе monetare sau bijuterii din metale prețioase, precum cele de la Colibași și Chirnoși. Colecțiile muzeului cuprind peste 15.500 de piese arheologice sau numismatice. În izvoarele scrise din secolul al IV-lea d.Hr., în apropiere este menționată cetatea Daphnes.

Atracții turistice în proximitate:

- Ruinele unei cetăți bizantine, pe insula „Păcuiul lui Soare”, comuna Ostrov
- Biserica fostei mănăstiri Negoiești (sec. al XVII-lea)
- Biserica fostei mănăstiri Plătărești (sec. al XVII-lea)

8.12. Poziționarea patrimoniului cultural mobil în Bulgaria

8.12.1. Muzeu regional de istorie, orașul Vidin

Locație și acces:

3700 Vidin

str. „Tsar Simeon Veliki“ nr. 13

Muzeu „Konaka“

str. „Obshtinska“ nr.2

Program pentru vizite:

9.00-12.00 h.

14.00-17.00 h.

Zi de odihnă - duminică

Informație:

Tel.: + 359 94 601707 (administratori)

Tel. + 359 601713 (Muzeu „Konaka“)

e-mail: museumvd@mail.bg

web: museum-vidin.domino.bg

Informație generală:

Muzeul de istorie este una dintre cele mai vechi instituții științifice și culturale din Vidin cu profil general de istorie: Arheologie (cu secțiuni „Preistorie“, „Antichitate“ și „Evul Mediu“) - expoziția bogată a departamentului este situată în principal în clădirea restaurată a Konakului (anul 1977); Numismatică - fondul deține peste 30.000 de monede. Etnografie - expoziția se află la Muzeul „Krastata kazarma“ din anul 1969, Ținuturile bulgare secolele XV-XIX - expoziția se află în clădirea Konaka. Noua Istorie Istorie Modernă Fondurile muzeistice păstrează peste 63.000 de exponate.

În clădirea muzeului „Konaka“ este amenajată expoziția muzeistică „Arheologie“, secțiunea Antichitate este reprezentată prin colecții bogate și diversificate de obiective din marile orașe romane Ratiaria (satul Archar), Bononia (Vidin) și castelul roman Castra Martis (orașul Kula). Aici este păstrat un număr semnificativ de obiecte ale plasticii din piatră - sarcofage romane decorate bogat, plăci funerare și votive, statui, printre care se distinge celebra statuia din marmură „Heracles care se odihnește“ (secolul II, satul Archar).

Mulțimea de colecții antice de obiecte ceramice, lămpi de lut, bijuterii și obiecte de uz gospodăresc este completată de artefactele bogat reprezentate în cadrul expoziției de monede romane republicane și imperiale. Bogăției arheologice din epoca romană se adaugă și mozaicul original de pardosea, găsit în vila periurbană lângă Ratsiaria (secolul III).

Muzeul și municipalitatea cooperează foarte bine cu touroperatorii, care organizează croaziere din Europa de Vest de-a lungul Dunării, cea ce asigură un aflus semnificativ de turiști și de marea popularitate a cetății „Baba Vida“.

Municipiul Vidin și Muzeul regional de istorie Vidin participă activ la proiecte, legate de păstrarea și popularizarea patrimoniului cultural din regiunea, inclusiv a patrimoniului roman.

Momentan este în curs de realizare un proiect pentru restaurarea și adaptarea unui depozit turcesc, situat vizavi de cetatea medievală, în centru epigrafic, în care vor fi expuse cu precădere obiecte din epoca romană.

Este prezentă o pregătire de proiect pentru restaurarea pe scară largă și socializarea cetății „Baba Vida“, a unei părți a zidurilor de apărare și porților.

Municipiul participă și la proiecte transfrontaliere, legate de patrimoniul cultural de a lungul fluviului Dunăre.

Trebuie menținută o legătură armonioasă între muzeele și turismul cultural d.p.d.v. al infrastructurii, calității colecțiilor și atractivității prezentării acestora, sistemul informațional și de comunicare, funcțiile educaționale ale muzeului, personalul și legătura acestuia cu turiștii și exponatele. De importanță este realizarea unui marketing corect și elaborarea unei strategii de promovare unice pentru viziunea integrală despre turismul într-o unitate administrativă. Muzeul regional de istorie lucrează activ pentru digitalizarea patrimoniului cultural - mobil și imobil și pentru popularizarea sa prin intermediul unor metode și tehnologii contemporane.

Atracții turistice în apropiere:

- Cetatea Baba Vida
- Stambul Kapia - Vidin
- Muzeul etnografic - Vidin
- Catedrala „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie - Tesalonic”
- Moscheea lui Osman Pazvantoglu - Vidin
- Sinagogă - Vidin
- Parcul riveran de a lungul malului fluviului Dunăre - Vidin
- Poșta turcească
- Mănăstirea din Albotina
- Insula Filurdin - satul Florentin
- Aria protejată „Timoc”
- Aria protejată „Novo selo”
- Rezervația naturală „Vrashka chuka”

Sarcofag din marmură de „Tip Dunărean” din Ratiaria

Stela funerară din satul Gramada

Mozaic policrom din Ratiaria de pe timpul Severilor

8.12.2. Muzeul regional de istorie din orașul Vratsa

Locație și acces:

Orașul Vratsa

Piața „Hristo Botev“ nr.2

Program pentru vizite:

Luni - Vineri: 9.00 h. - 17.30 h. (non stop)

Zile de odihnă și de sărbătoare:

9.00 h. - 12.00 h.; 13.00 h. - 17.30 h.

12.00 h. - 13.00 h. (cereri prelabile)

Informație: tel.: + 359 92 624451

web: www.vratsamuseum.com

Informație generală:

În anul 2000 Muzeul de istorie cu galerie de artă este transformat în Muzeu regional de istorie.

Expoziție „Arheologie“

Expoziția „Arheologie“ se află în sălile „Preistorie“, „Antichitate“, „Evul Mediu“, „Comori tracice“, „Comoară din Rogozen“ și Lapidarium. Sala „Antichitate“ prezintă artefacte din epoca romană și bizantină timpurie (secolele I-VI). Exponate remarcabile sunt diploma romană din bronz; vas ceramic de cult; colecție de plastică din piatră; instrumente medicale din bronz și amuletă din os. În cadrul expoziției sunt prezentate: vase ceramice, instrumente agricole și meșteșugărești, arme, iar fotografiile accentuează pe obiectivele arheologice mai importante.

Expoziție „Lapidarium“

Lapidariumul este construit în anul 2000 ca o expoziție în aer liber, alăturată și legată în mod indispensabil de restul expozițiilor din clădirea centrală a Muzeului regional de istorie - Vratsa. La Lapidariumul sunt expuse: mozaic cu patru colori din satul Galatin, detalii arhitecturale, arcuri funerare și monumente epigrafice din epoca romană, Antichitatea târzie și Evul Mediu bulgar.

Muzeul regional de istorie Vratsa cooperează activ cu administrațiile municipale și cu care realizează împreună câteva proiecte pentru păstrarea patrimoniului cultural din regiune, un exemplu pentru un asemenea obiectiv antic fiind „Kaletó“ din Mezdra.

Un aspect pozitiv în activitatea muzeului este reprezentat de deschiderea maximă și includerea vizitatorului la activitățile de cercetare, organizarea unor festivaluri tematice, care contribuie foarte mult la popularizarea patrimoniului cultural material și nematerial și la înțelegerea și interpretarea sa mai aprofundate.

O practică pozitivă a muzeului este de a autofinanța o parte din excavările cu ajutorul turismului arheologic.

Trebuie menținută o legătură armonioasă între muzeele și turismul cultural d.p.d.v. al infrastructurii, calității colecțiilor și atractivității prezentării acestora, sistemul informațional și de comunicare, funcțiile educaționale ale muzeului, personalul și legătura acestuia cu turiștii și exponatele. De importanță este realizarea unui marketing corect și elaborarea unei strategii de promovare unice pentru viziunea integrală a turismului într-o unitate administrativă. Muzeul regional de istorie Vratsa lucrează activ pentru digitalizarea patrimoniului cultural - mobil și imobil și pentru popularizarea sa prin intermediul unor metode și tehnologii contemporane.

- Atracții turistice în apropiere:
- Cetatea antică „Augusta“, satul Harlets, Kozlodui
- Cetatea „Kamaka“, orașul Oriahovo
- Peștera „Ledenika“
- Complexul etnografic din perioada Renașterii „Sf. Sofronii Vrachanski“
- Complexul memorial „Botev pat“
- Parcul natural „Vrachanski Balkan“

Vedere de la expoziția

*Diplomă romană militară -
anul 236*

Plastică din piatră

8.12.3. Muzeul regional de istorie din orașul Montana

Locație și acces:

3400 Montana
str. „Graf Ignatiev“ nr.3

Program pentru vizite:

Luni - Sâmbătă; 08.00-12.00; 13.00-17.00

Informație:

Tel.: + 359 96 30 54 89

e-mail: bgmontanamuseum@abv.bg

web: montana-museum.weebly.com

Informație generală:

Muzeul de istorie din orașul Montana este înființat în anul 1953. Valori culturale deținute de muzeul au fost prezentate în Sală de expoziții, casa Mihailovata kashta, expoziția arheologică Lapidarium și la Cetatea antică. Muzeul deține peste 50 000 de obiecte muzeistice. Printre ele se numără o mare colecție de monumente epigrafice - „cartea din piatră“ referitoare la istoria Montanei antice, copie a comorii din Yakimovo, comoară de argint medievală, bijuterii din aur, colecții de icoane, incunabule, covoare din Chiprovtsi, arme istorice și altele.

Lapidarium

Expoziția arheologică de monumente epigrafice din epoca romană este situată în zona orașului antic Montana, pe o suprafață de 700 metri pătrați, în parcul Popskata gradina.

Muzeul regional de istorie din Montana cooperează activ cu administrațiile municipale și realizează în comun câteva proiecte pentru păstrarea patrimoniului cultural din regiune, un exemplu pentru asemenea obiectiv antic fiind cetatea „Montanezium“ din Montana.

Un aspect pozitiv în activitatea muzeului este reprezentat de deschiderea maximă și includerea vizitatorului la activitățile de cercetare, organizarea unor festivaluri tematice, care contribuie foarte mult la popularizarea patrimoniului cultural material și nematerial și la înțelegerea și interpretarea sa mai aprofundate.

- Atracții turistice în apropiere:
- Cetatea antică se află pe înălțimea “Kaleto” sau “Gradishteto” din sud-vestul orașului Montana, la aproximativ 40 metri deasupra nivelului orașului.
- Casa Mihailovata kashta este cel mai vechi monument păstrat d.p.d.v. arhitectural și de construcții de pe teritoriul orașului Montana. În casa este

amenajată expoziția etnografică “În lumea bunicilor”, care prezintă traiul urban și rural din sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX. Este păstrat și spațiul patronului.

- Biserica ortodoxă „Sf. Sf. Kiril și Metodii“;
- Tren;

Stela funerară din piatră

Stelă din piatră „DEANAE“

Comoară din Yakimovo - argint cu acoperire de aur, secolul I din. Hr.

8.12.4. Muzeul regional de istorie din orașul Plevna

Locație și acces:

5800 Plevna
str. „Stoyan Zaimov” nr. 3

Program pentru vizite:

Iară: (1 noiembrie - 31 martie):
09.00 - 12.00 .; 12.30 - 17.30 h.

Vară: (1 aprilie - 31 octombrie):
09.30 - 12.00 h.; 12.30 - 18.00 h. Zi de odihnă: duminică

Informație:

Tel.: + 359 64 823 502 (Ghiduri)
e-mail: plevnmuseum@dir.bg
web: <http://rim-pleven.com>

Informație generală:

Clădirea muzeului regional de istorie este un monument al arhitecturii. Expoziția sa este dintre cele mai bogate din Bulgaria. Este amplasată în 24 de săli și include un număr de peste 6000 de valori muzeistice. Profilul muzeului este de istorie generală cu secțiuni de științe naturale. În structura sa sunt incluse următoarele direcții specializate principale și unități: Arheologie; Istoria Bulgariei sec. XV - XIX ; Istoria nouă și contemporană; Etnografie; Natură.

Expoziția cu direcția „Arheologie“ prezintă dezvoltarea istorică pe teritoriul județului Plevna de la 50 - 45 mii de ani din. Hr. până la sfârșitul secolului XIV după Hr.

Sală „Antichitate“

Sunt expuse monumente, descoperite la orașul roman Ulpia Escus lângă satul Gigen, la cetatea romană târzie și bizantină timpurie Storgozia lângă Plevna: detalii arhitecturale, mozaice multicolore de pardosea, sculptură și figuri din bronz a unor zeități din panteonul greco-roman, obiecte de uz gospodăresc, bijuterii din aur.

La lapidariumului muzeului sunt expuse descoperiri și monumente din piatră, descoperite la excavările orașului antic Ulpia Escus și la cetatea Storgozia.

Muzeul regional de istorie din Plevna cooperează activ cu administrația județeană și cea municipală la elaborarea și realizarea unor proiecte legate de păstrarea și popularizarea patrimoniului cultural din acest teritoriu. Un asemenea proiect este finalizat cu succes la Belene, unde este restaurată și expusă partea descoperită a localului antic de pe lângă drum „Dimum“. Sunt elaborate proiecte pentru „Ulpia Escus“ lângă satul Gigen și „Ad Putea“ lângă satul Riben.

La muzeul regional de istorie din Plevna în fiecare an sunt organizate și desfășurate activități practice cu elevi, care contribuie la formarea respectului față de tradițiile locului de naștere și memoriei istorice.

Muzeul regional de istorie din Plevna participă metodic la realizarea unor excavări arheologice.

Urmează elaborarea unor proiecte pentru digitalizarea patrimoniului cultural - mobil și imobil și popularizarea sa prin metode și tehnologii contemporane.

Muzeul are o activitate de publicare activă, cea ce este o latură importantă pentru popularizarea patrimoniului cultural.

Atracții turistice în apropiere:

- Rămășițele cetății Storgozia se află în limitele ariei protejate Kailaka. De la cetatea sunt păstrate și restaurate sistemul de apărare, bazilica creștină timpurie, a doua după mărime după bazilica regală din Pliska și un horeum.
- Parcul lui Skobelev, muzeu de istorie militară.
- Panorama „Epopoa din Plevna din anul 1877“, unica după natura sa de pe Peninsula Balcanică.
- Casa muzeu „Tsat osvoboditel Alexandar II“, în care a fost întâmpinat împăratul rus.
- Mausoleul - capelă „Sf. Gheorghe Învingătorul“, ridicat în memoria soldaților străini, care s-au sacrificat pentru Eliberarea Bulgariei.

- Mausoleul din satul Grivitsa, dedicat sacrificiului soldaților români pentru libertatea bulgară. Aici este prezent și un parc memorial și spațiu muzeistic, asociate participării armatei române la Războiul de eliberare.
- Parcul Kailaka este un loc care se deosebește prin flora și fauna sa diverse, în care se întâlnesc plante unice pentru Bulgaria și Peninsula Balcanică, iar multe din păsările și mamiferele sunt înregistrate la Cartea Roșie a Bulgariei. În parcul Kailaka se află și primul Muzeu al vinului din Bulgaria. În canionul râului Chernelka declarat obiectiv natural, o potecă eco construită, dezvăluie în vederea vizitatorilor o bogată varietate de specii de animale și plante și fenomene naturale.

Friză-architav din colțul de nord-vest al pieței și al templului lui Iune

Element arhitectural - fragment din balustrada (panou- pandantiv) pe de etajul doi al bazilicii civile din Ulpia Escus

Fragment din mozaic roman original din Ulpia Escus

8.12.5. Muzeul regional de istorie din orașul Veliko Tarnovo

Locație și acces:

5000 orașul Veliko Tarnovo,
str. „Nikola Pikolo“, nr. 6

Program pentru vizite:

aprilie - octombrie: 9:00 - 18:00;

noiembrie - martie: 9:30-17:30

Informație: tel.: + 359 62 682 511

Comenzi: + 359 885 144 304

e-mail: rimvt@abv.bg

web: <http://museumvt.com>

Informație generală:

Muzeul arheologic în care este prezentată expoziția „Tarnovgrad - capitala Bulgariei în sec. XII - XIV“, se află în vestul pieței „Saedinenie“. Monumentele arhitecturale expuse aici ilustrează istoria și cultura de milenii a regiunii Veliko Tarnovo, accentuându-se pe perioada în care orașul este capitala statului bulgar

medieval.

În prima sala sunt expuse vase ceramice, unelte, arme, figurine ale unor idoli și altele, care prezintă în ordine cronologică dezvoltarea vieții urbane din regiune în cele mai vechi timpuri.

În epoca antică pe teritoriul regiunii actuale Veliko Tarnovo se deosebesc câteva centre mari urbane, militare - administrative și economice. Expoziția din sala doi ilustrează istoria lor și locul acestora în patrimoniul nostru cultural - istoric. Prin dovezi materiale originale și fotografiile sunt prezentate diferite aspecte ale culturii materiale din marele centru urban Nicopolis ad Istrum, castrul roman Nove, centrele de manufacturare de vase ceramice de artă, de uz gospodăresc și de construcții de la Pavlikeni, Butovo, Hotnitsa, Biala cherkva, piețele Paritezium și Discoduratepe, orașul bizantin timpuriu, situate pe dealurile Tsarevets și Momina krepост.

Printre monumentele expuse cele mai impresionante sunt: colecția de vase și matrice ceramice din sec. II - IV; plăci votive cu ilustrări ale unor zeități greci antice, traci și romani; figuri din bronz; geme și camee manufacturate din pietre prețioase și semi-prețioase; bijuterii și altele.

Muzeul regional de istorie din Veliko Tarnovo participă foarte activ la dezvoltarea turismului cultural din județ prin folosirea unor facilități atractive și inovative, cooperând excelent, în parteneriat cu autoritățile locale și participând, la numeroase proiecte legate de conservarea, restaurarea și socializarea patrimoniului cultural imobil, precum și prin digitalizarea și popularizarea prin metode contemporane a patrimoniului cultural mobil.

Muzeul și patrimoniul cultural din acest teritoriu sunt bine administrate și au un marketing performant, fiind asigurat un mare flux de turiști. Informația este prezentată în mod interactiv. O atenție specială este acordată copiilor.

- Atracții turistice în apropiere:
- Rezervația arheologică „Nicopolis ad Istrum“
- Rezervația arhitecturală - muzeistică „Tsarevets“
- Rezervația arhitecturală - muzeistică „Trapezitsa“
- Centrul multimedia de vizitatori „Tsarevgrad Tarnov“. Aici sub forma unor sculpturi și picturi murale sunt prezentate persoane istorice și evenimente memorabile din perioada celui de al Doilea Regat Bulgar.
- Biserica „Sf. 40 de martiri“
- Muzeu „Zatvor“ (Închisoare)
- Muzeul de istorie - orașul Kilifarevo
- Complex etnografic „Osenarska reka“

Vedere de la lapidariumul

*Statui romane (Asclepii din
Nicopolis ad Istrum), coloane și
postamente*

Statuie din bronz

8.12.6. Muzeul regional de istorie din orașul Ruse

Locație și acces:

Orașul Ruse,
Piața „Alexandar Batemberg“ nr.3

Program pentru vizite:

9.00 - 18.00 h., fără zi de odihnă

Informație:

Tel.: + 359 82 830 996

e-mail:

web: www.museumruse.com

Informație generală:

Muzeul regional de istorie din Ruse realizează activitatea sa culturală pe teritoriul județelor Ruse, Razgrad și Silistra. Momentan Muzeul regional de istorie - Ruse prezintă șapte expoziții, dintre care trei sunt în aer liber - Cetatea antică Sexaginta Prista, bisericile săpate în stâncă de la Ivanovo și orașul medieval Cherven. Muzeul se află în Palatul „Batemberg“ și dispune de un fond de peste 130 000 monumente ale culturii, printre care este și o copie a comorii trace din Borovo din secolul IV din Hr.

Fondul secțiunii de „Arheologie“ include aproximativ 70 000 de obiecte, care reprezintă trăsăturile cele mai importante ale imaginii culturii materiale și spirituale din regiunea Ruse până la sfârșitul secolului XIV. Printre ele sunt statui eneolitice de idoli și obiecte ceramice, comoară tracă de argint din Borovo, bijuterii trace, colecție de chivare trace, obiecte de uz gospodăresc și arme din epocă romană, bijuterii din perioada Primului Regat bulgar (sec. VII-XI), comoară de argint din satul Baniska (sec. XIII), icoane ceramice de relief din Cherven (sec. XIV), picturi murale din biserici medievale săpate în stâncă, multe descoperiri colective de monede și altele.

Majoritatea exponatelor păstrate aici provin de la excavări arheologice, cărui început datează din anul 1904. Sunt studiate multe obiective importante, printre care se disting movila de lângă Ruse, aşezarea eolitică lângă satul Koprivets, necropolele trace sub formă de movile lângă Borovo și Brestovitsa, criptă-mausoleu antică lângă satul Babovo, castelele romane Iatrus și Sexaginta Prista, necropola antică lângă satul Peichinovo, necropolele medievale timpurii lângă Nikolovo, Krasen, Tabachka, Trastenik, aşezarea fortificată medievală timpurie lângă satul Stramen, oraşul medieval Cherven, mănăstirea săpată în stâncă “Sf. Mihail Arhanghelul” lângă satul Ivanovo și multe altele. Unele dintre ele sunt studiate timp de decenii, fiind determinante pentru dezvoltarea științei arheologice bulgare.

Expoziția „Sexaginta Prista și Iatrus“

Săli „Sexaginta Prista“ și „Iatrus“ (etajul 2)

Expoziția arheologică permanentă „Sexaginta Prista și Iatrus“ este prezentată în două săli, care poartă denumirile celor două cetăți romane din regiunea actuală Ruse.

Prima sală cuprinde tematic perioada epocii trace și epocii romane timpurie. Aici sunt prezentate descoperiri unice pentru pământurile bulgare, care reflectă credința în viața după moarte a tracilor antici, viața lor de zi cu zi și armele acestora. Sunt impresionante bijuteriile de aur regăsite la movilele lângă Koprivets și isperih, descoperirea colectivă de chivare lângă Ludelnik, descoperirile din sanctuarul format din groapă rituală din Ruse. Perioada romană este reprezentată prin modele de statui mici, plăci votive, obiecte din viața de zi cu zi.

Cea de a doua sală acoperă perioada Antichității târzii și Primului regat bulgar. Exponatele dezvăluie culturi pagane și viața primilor creștini la noi. Este expusă o chivară de cavalerie din perioada romană târzie, singura de acest gen regăsită la noi, comoara de aur din Malak Preslavets, armele unice ale unui militar străbulgar din Krasen și cea mai veche inscripție cu litere cirilice pe plan mondial.

Expoziție „Viața cotidiană a legionarului roman din zona Dunării de Jos“

Sală „Principe Alexadar I“

Expoziția „Viața cotidiană a legionarului roman din zona Dunării de Jos“ este realizată în legătură cu desfășurarea celui de al XXII-lea Congres internațional pentru Limesul, dedicat frontierelor Imperiului Roman, găzduit de oraşul Ruse în septembrie 2012.

Accentele expoziției reprezintă capurile împăraților Caracalla și Gordian al III-lea; arme de la conflictul militar al împăratului Decius la Abritus (oraşul Razgrad actual) în anul 251; premii acordate în armata romană; obiecte ceramice romane de calitate - Terra sigilata, manufacturate cu precădere în provinciile romane vestice (în principal în Italia și Galia); un decret unic din bronz, emis în numele împăratului roman Lucinius I (anul 308-324).

Muzeul regional de istorie Ruse și filialele sale sunt dintre cele mai atractive muzee din Bulgaria, datorita politicii directorului său, prof. Dr. Nikolay Nenov „a ajunge la oamenii în loc de a aștepta oamenii să ajungă la obiective“ și „scăparea de înțelegerea tradițională a muzeului de o clădire și transformarea acestuia într-o comunitate, care păstrează prezentul și-l conectează cu viitorul“.

Expozițiile organizate sunt pregătite conform tendințelor contemporane din domeniul muzeistic, „umane“, expresive și interactive. Este căutată participarea vizitatorului însăși, care nu doar se uită, dar și descoperă și studiază muzeul, este empatic.

În cadrul muzeului sunt organizate o serie de inițiative la toate obiectivele: spectacole, concerte, reproduceri istorice, târguri ale meșteșugurilor antice, care atrag grupuri noi de vizitatori. Muzeul atrage și vizitatorii cei mai mici - copii, cu ajutorul activităților interactive din sălile, precum și cei mai în vârstă - pensionarii. Muzeul regional de istorie Ruse participă și este inițiatorul multor proiecte - legate de conservarea unor valori culturale imobile (este restaurată marea majoritate a clădirilor muzeului) și de metode contemporane de documentare, precum proiectul comun împreună cu muzeul arheologic din Constanța, pentru popularizarea patrimoniului roman cultural - istoric de a lungul Dunării de Jos, prin care obiectivele arheologice sunt filmate de dronă, fiind realizate scurte filme ale celor mai importante obiective și artefacte, precum și modele virtuale și machete tridimensionale.

Muzeul participă și se prezintă la numeroase burse turistice și cooperează activ cu touroperatorii, care asigură vizitatori din turismul cu croaziere de a lungul fluviului Dunăre.

Managementul muzeului și activitatea sa de marketing sunt foarte inovative și reușite.

Muzeul regional de istorie Ruse este singurul muzeu de pe teritoriul bulgar de a lungul fluviului Dunăre, care se ocupă activ și plănuiește cu obiectivele Limesului roman ca un sistem, nu numai prin cercetări arheologice, ci și prin popularizarea acestora pe scară largă.

- Atracții turistice în apropiere:
- Cetatea Sexaginta Prista. În traducere directă, denumirea sa înseamnă „Portul celor 60 de nave“. Momentan, pe malul Dunării, printre rămășițele celebrei cetăți romane este aranjată expoziția în aer liber „Sexaginta Prista“, parte a Muzeului regional de istorie.
- Poarta cetății „Kiuntu Kapu“ și fortificația cetății pe dealul Leventa, care acum găzduiește o cramă cu restaurant.

- Printre modelele extraordinare din Ruse ale stilului european se pot menționa Clădirea fiscului, palatul „Batenberg“, Casa Kaneti și altele, datorita cărora Ruse este pe bună dreptate, cunoscut sub numele de „Mica Viena“.
- „Casa lui Kaliopa“ - prezintă viața de zi cu zi a localnicilor de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX.
- În muzeul „Baba Tonka“ sunt prezentate exponate curioase, legate de lupta pentru eliberarea Bulgariei de dominația Imperului Otoman.
- Unicul pe teritoriul Bulgariei Muzeu al transportului, amplasat în clădirea primei stații feroviare bulgare.
- La muzeul ecologic din Ruse, vizitatorii pot vedea diversitatea speciilor de animale și ariile protejată de a lungul fluviului Dunăre.
- Parcul natural „Rusenski Lom“, care în afara contactului cu natură, prezintă posibilitatea de atingerea unor valori istorice de neprețuit - Bisericile săpate în stâncă de la Ivanovo, cetatea Cherven.
- Fluviul Dunăre prezintă nenumărate oportunități de distracții pe apă, iar parcurile „Prista“ și „Lipnik“, situate în apropierea orașului, sunt un loc plăcut de odihnă.

*Element arhitectural - capitol,
parte din coloană milară*

*Chivară de cavalerie din
Antichitatea târzie*

Comoară de monede

8.12.7. Muzeul regional de istorie din orașul Silistra

Locație și acces:

Muzeul regional de istorie Silistra

7500 Silistra,
str. „G.S. Rakovski“ nr.24

Muzeu de arheologie

7500 Silistra,
str. Simeon Veliki“ nr.74

Program pentru vizite:

mai - octombrie

De miercuri până Sâmbătă:

09.30 h. - 12.00 h., 12.30 h. - 17.00 h.

Zi de odihnă - Duminică și Luni

octombrie - mai

De Luni până Vineri:

09.30 h. - 12.00 h., 12.30 h. - 17.00 h.

Zi de odihnă - Sâmbătă și Duminică

Informație:

Tel.: + 359 86 820 388

e-mail: museumsilistra@abv.bg

web: www.museumsilistra.com

Informație generală:

Muzeul de arheologie din Silistra se află într-o clădire construită în perioada 1923-1924, ca o filială a Băncii Naționale a României în oraș. Din anul 1990 aici sunt expuse expozițiile arheologice ale Muzeului de istorie - Silistra. Expozițiile ocupă o suprafață de 400 metri pătrați și includ obiecte din epoca preistorică, antică și medievală.

Printre cele mai prețioase exponate sunt un ceas de piatră solar roman (cel mai impresionant descoperit pe pământurile bulgare), un inel de aur din secolul III, coloana cu numele lui Han Omurtag, ștampile ale unor domnitori bulgari și bizantini, bijuterii din aur de pe timpul cetății Drastar și altele.

Muzeul realizează o activitate activă științifică și de cercetare, de expunere, educativă, cognitivă și de popularizare, numărul publicațiilor Prof. Dr. Șt. Ec. Georgi Atanasov - conducătorul departamentului de „Arheologie”, este impresionant.

Încă nu este realizat pe deplin potențialul Mormântului roman, care este unic prin picturile sale murale de valoare culturală extraordinară. Momentan se pregătește

проект pentru conservarea și restaurarea mormântului și pentru expunerea sa mai bună.

- Атракții turistice în apropiere:
- Резерваția arheologică „Durostorum - Drastar - Silistra“. Primele date datează din secolul II d. Hr. Vizitatorii pot vedea rămășițele unei vile romane urbane din secolul II - IV, Palatul Episcopal și bazilica din sfârșitul secolului IV - VI. Monumentul din epoca romană târzie cel mai bine rezervat din Durostorum este mormântul roman cu picturi murale din mijlocul secolului IV d. Hr.
- Muzeul de istorie din Silistra include și o colecție arheologică și etnografică și încă câteva obiective culturale. În expoziția arheologică a muzeului sunt expuse exponate unice, precum ceas din piatră solar roman, chivară - mască romană sportivă cu grifoni ilustrați, descoperiri funerare, carul unui magistrat roman important din sfârșitul secolului III, coloana cu numele lui Han Omurtag, o colecție dintre cele mai bogate, de cruci medievale din secolul X - XIII și altele.
- O parte din obiectivele muzeistice din Silistra este și cetatea din epoca Dominației Otomane, care este singura păstrată pe deplin în interior și exterior în Bulgaria - fortificație turcească - „Abdul Megidi” (Megidi tabia), construită în mijlocul secolului XIX, în ajunul Războiului Crimeii.
- La aproximativ 10 km în sud-estul orașului Silistra se află un complex trac de cult tăiat în stâncă, care include 4 sanctuare tăiate în stâncă, iar în sud-estul orașului sunt situate cele mai vechi mănăstiri de pe pământurile bulgare.
- Rezervația biosferică lângă satul Srebarna, care ocupă o suprafață de 600 ha, la 2 km în sudul fluviului Dunăre. În limitele rezervației se încadrează lacul Srebarna și teritoriile învecinate acestuia.

Aplicație din bronz, detaliu a unei decorații de car roman, Durostorum

Lampă din bronz

Statuete din bronz lui Heracles și Mercuriu

8.12.8. Muzeul de istorie din orașul Svishtov

Locație și acces:

Expoziție arheologică

Orașul Svishtov, str. „D. Shishmanov“ nr.10, centru de vizitatori Nove

Program pentru vizite:

Luni - Vineri: 8:30-17:00 h.

Sâmbătă și Duminică: la comandă

Informație:

Tel.: + 359 631 60467

e-mail: novae@abv.bg

web: istoricheskimuzei-svishtov.com

Informație generală:

Expoziția arheologică se află în casa notabilului Dimitar Nachovich din Svishtov, fiind dedicată numai castrului roman și oraș din epoca bizantină timpurie - Nove. Elaborată pe baza principiului tematic și cronologic, expoziția permite formarea imaginii despre mărimea expansiunii romane și unificarea traiului și culturii în diferitele provincii ale imperiului, precum și cu privire la particularități locale tipice. Planurile și reproducerile de calculator a celor mai importante clădiri din castrul și oraș epoca bizantină timpurie - Principia (centrul de conducere a legiunii), Valetudinariul (spitalul militar), Scamnum tribunorum (locuințele ofițerilor), bazilica episcopală și vila urbană, în mare măsură ajută vizitatorul a dobândi imaginea necesară cu privire la amenajarea acestora în secolul I-VI. Într-una din sălile, o atenție specială este alocată colecțiilor bogate ale muzeului de ace de păr și de cusut, bijuterii de oase și de bronz, statui mici și monede din bronz.

Muzeul are câteva filiale cu tematică diferită. Datorita realizării unui proiect de avergură, finanțat prin PO „Dezvoltare regională”, este construit centru de vizitatori modern cu expoziție și în vecinătate imediată de rămășițele orașului antic „Nove”.

Cercetările arheologice sunt sistematice, realizate de către echipe bulgare și din străinătate prin metode contemporane. Este prezent potențial în conservarea și socializarea structurilor nou descoperite, în vederea realizării unui complex arheologic mare, care prezintă bogăția arheologică și istorică a castrului roman.

„Nove” este gazda celui mai mare festival de reenactori al patrimoniului antic „Vulturul Dunării”. Festivalul recrează istoria antică - traiul, cultura și conflictele militare în Imperiul Roman și popoarele din lumea cunoscută (traci, daci, goți); are un program cultural foarte bogat, fiind un forum de întâlnire a iubitorilor de

Antichitate din diferitele părți ale Bulgariei și Europei.

Atracții turistice în apropiere:

- Castrul roman Nove este castrul militar roman cel mai bine păstrat pe teritoriul actual al Bulgariei. Momentan rămășițele orașului antic se regăsesc în estul orașului Svishtov.
- Aproape de centrul orașului Svishtov se află și rămășițele fortificației Kaleto. Cercetările arheologice arată faptul că aceasta a fost construită în perioada secolelor XIII - XIV. În apropiere sunt descoperite și rămășițele unui zid mai vechi, datat după secolul IV d.Hr.
- Casa - muzeu „Aleko Konstantinov“, scriitor bulgar și figura publică importantă, fondatorul mișcării turistice organizate din Bulgaria.
- În Svishtov se poate vedea și una dintre capodoperele constructorului și arhitect bulgar Kolyo Ficheto - biserica „Sf. Treime“, cărei clădire este model al arhitecturii Renașterii bulgare.

Excavări la Nove

Vase ceramice

Statuete din marmură

8.12.9. Muzeul de istorie din orașul Lom

Locație și acces:

3600 Lom,
str. „Eremia Balgarov” nr.6

Program pentru vizite:

8:30 - 12:30 h., 13:00-17:00 h.

Informație:

Tel.: + 359 971 66069

e-mail: muzei_lom@abv.bg

web: <http://muzei.lom.bg>

Informație generală:

Muzeul de istorie din orașul Lom este înființat în anul 1925 ca Societate arheologică

din Lom „Almus“ cu muzeu. Momentan muzeul dispune de următoarele secțiuni: „Arheologie“, „Bulgaria secolele XV - XIX“, „Istoria Nouă și Istorie Modernă“, „Etnografie” și „Artistic“.

În secțiunea de „Arheologie“ sunt prezentate artefacte din Preistoria, Antichitatea și Evul mediu. Foarte bogate sunt și colecțiile sale numismatice. Un complement curios acestuia este colecția de descoperiri paleontologice.

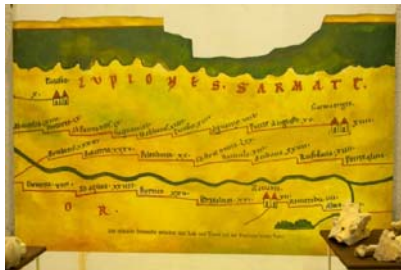
Un accent foarte important este prezentat de materialele regăsite la necropola din epoca bronzului târzie, descoperite lângă satul Orsoia, după care se poate forma imagine despre contactele și relațiile culturale între popoarele din zona Dunării de Jos și popoarele din Creta și Micene.

Monumentele cele mai reprezentative din epoca de Antichitate sunt descoperite la orașele - cetăți - Ratiaria și Almus. Multe dintre ele au o valoare artistică extraordinară. Acestei perioade se referă și monumentele epigrafice prezentate la lapidariumul muzeului, care comunică date prețioase legate de trecutul antic al regiunii Lom.

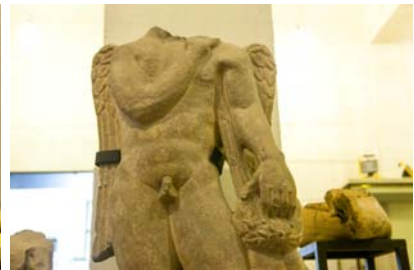
- Atracții turistice în apropiere:
- Cetatea romană „Almus“, cărei rămășițe pot fi văzute azi datorita cercetărilor arheologice.
- În orașul Lom pot fi văzute 57 de clădiri, declarate monumente ale culturii, creații ale unor arhitecți din Austria, Belgia și Ungaria, construite în stil de Secesion târziu și Pseudobaroc în secolul XIX, când Lom a devenit principalul port de export spre Viena.
- Patrimoniul cultural din regiunea se completează de rămășițe ale Imperiului Roman descoperite lângă satul Stanevo, necropolă din epoca bronzului târzie din intravilanul satului Orsoia.
- Rămășițe ale unei fortificații de lemn și pământ, cunoscută ca Valul lui Asparuh, considerate o parte a sistemului de apărare a Primului stat bulgar.
- Aria protejată Mlaștina lângă Orsoia (Incubatoare piscicole Orsoia), populată de peste 1100 specii de animale. Momentan în mlaștina sunt constatate 163 specii de păsări, dintre care fiind prezente păsări de importanță internațională și alte specii rare periclitate de dispariție, înregistrate la Cartea Roșie a Bulgariei.
- Expoziția etnografică în casa persoanei importante din perioada Renașterii, Dimitar P. Ginin, care include costume naționale tradiționale și obiecte rituale, folosite la ritualuri și obiceiuri de iarnă, primăvară și vară.

Elemente din piatră și fragment cap roman

Fragment dintr-o hartă antică a Imperiului Roman Tabula Peutingeriana

Statuie romană

8.12.10. Muzeul de istorie din orașul Oriahovo

Locație și acces:

3300 Oriahovo
str. „Vasil Levski“ Nr. 13

Program pentru vizite:

9.00 - 17.00

Informație:

Tel.: + 359 9171 2467

e-mail: museum_oriahovo@abv.bg

Informație generală:

Muzeul este înființat în anul 1939 de către Nikola Kotsev. Momentan Muzeul de istorie dispune de un fond de peste 4 500 de exponate. Unică după natura sa este statuia „Păstorul bun“ și Crucea de piatră din secolul IV - modele excelente ale artei din epoca Creștină timpurie. Statuia „Păstorul bun“ participă la două expoziții internaționale, organizate la Roma și Bruxelles. Muzeul se află în casa activistului din epoca Renașterii Filip Simidov, declarată monument al culturii. Casa reprezintă o clădire urbană cu două etaje, construită la sfârșitul secolului XIX în stil de Baroc târziu. Trei săli sunt amenajate pentru vizitare. În două dintre ele sunt prezentate expoziții permanente - „Arheologie“ și „Renaștere“. În cea de a treia sală sunt amenajate expoziții temporare cu diferite teme.

- Atracții turistice în apropiere:
- Cetățile antice Variana și Valeriana
- Cetatea medievală Kamaka, de la care în zilele de astăzi se poate vedea un turn dreptunghiular cu două etaje din timpul celui de al Doilea regat bulgar
- Râurile Skat și Ogosta și fluviul Dunăre prezintă oportunități de pescuit, iar

relieful cu precădere de câmpie al regiunii o face potrivită pentru plimbări lungi în natura.

- În cadrul municipiului Oriahovo se află ariile protejate după Natura 2000 - s. Ostrov, Stepă lângă Ostrov - Vadin și râul Ogosta.

Vedere de la lapidariumul

Cruce de marmură din epoca Creștină timpurie

Obiecte ceramice de uz gospodăresc

8.12.11. Muzeul de istorie din orașul Tutrakan

Locație și acces:

7600 Tutrakan

Piața „Suворov“ nr. 1

Program pentru vizite:

Luni - Vineri: 8:00-12:00 h.; 13:00-17:00 h.

Sâmbătă și Duminică: 9:00-16:00 h.

Informație:

Tel.: + 359 866 61235;

Comanda pentru vizite de grup:

+ 359 866 61345; + 359 866 60352

e-mail: tutrakanmuseum@abv.bg

web: www.museumtutrakan.com

Informație generală:

Muzeul de istorie din Tutrakan este deschis 1993 la casa „Teodorovata kashta“. Expoziția Muzeului de istorie - Tutrakan prezintă istoria de 20 secole a orașului.

La expoziția arheologică sunt prezentate descoperiri din mileniul V d. Hr., obiecte ceramice trace, exponate de la cetatea antică Transmariska. Muzeul dispune și de o expoziție unică de icoane de pe timpul Renașterii din regiunea spirituală Tutrakan și incunabule și obiecte de uz bisericesc scoase din uz. Icoanele sunt create de meșteri pictori ai Școlii de artă din Triavna.

La Lapidariumul sunt expuse stelă funerară romană din secolul II și descoperiri arheologice, coloana construită în onoarea vizitei domnitorului Sultan Mahmud al II-lea în oraș în anul 1837, placă memorială construită în anul 1957 în onoarea eliberatorului orașului Tutrakan - Gen. Maior Al. V. Suvorov în anul 1773.

Muzeul participă foarte activ la proiecte legate de păstrarea și popularizarea patrimoniului cultural al regiunii, datorita cărui fapt în curând a fost realizat un proiect de avergură pentru conservarea, restaurarea și socializarea zidului nordic al cetății „Transmariska” și a patru case și o stradă din cartierul de pescari „Ribarskata mahala”. Este prezentă intenție pentru pregătirea unui asemenea proiect și pentru Cimitirul militar. Muzeul a finalizat cu succes un proiect pentru digitalizarea patrimoniului cultural din regiune. Este prezentă o activitate de cercetare activă.

- Atracții turistice în apropiere:
- Cetatea antică „Transmariska“. Zidul nordic păstrat se poate vedea la parcul de a lungul malului fluviului Dunăre din Tutrakan, iar zidul sudic de apărare se află între străzile „Krepostta” și „Petar Beron“.
- Ansamblul arhitectural cartier de pescari „Ribarska mahala”, care a păstrat aspectul autentic al așezării de pescari, fiind un monument al culturii de importanță națională, cu un grad ridicat de autenticitate. Este situat în nord-estul orașului.
- Muzeu etnografic „Pescuit pe Dunăre și construcția de bărci“ este inaugurat în anul 1974, fiind singurul de natura sa de a lungul fluviului Dunăre. A fost creat pentru a păstra cultura materială și spirituală bogate, structura socială și traiul bulgarilor din așezările de pescari situate de a lungul fluviului. Face parte din cele 100 obiective turistice naționale.
- Aria protejată Kalimok - Brashlen cuprinde un teritoriu de 6000 ha, fiind creată pentru a proteja zona cu umiditate crescută Dunăreană, din puținele rămase, și diversitatea sa biologică unică.

Stelă funerară din piatră

Placă votivă

Lămpi și statueta ceramice

9.12.12. Музеул де историе дин орашл Belogradchik

Лоцаџе ши ассе:

3900 Belogradchik
str. „Kapitan Krastio“ nr. 1

Program pentru vizite:

Octombrie - Martie:

De Luni până Vineri:

8:00-12:00; 13:00 - 17:00

Aprilie - Septembrie:

În fiecare zi:

8:00-12:00; 13:00 - 17:00

Informație:

Tel.: + 359 936 /5 34 - 69

e-mail:

muzeibelogradchik@abv.bg

web:

www.muzeibelogradchik.com

Informație generală:

Muzeul de istorie din Belogradchik se află în casa „Panovata kashta“, o clădire frumoasă de 200 de ani, model al arhitecturii din Bulgaria de vest de pe timpul Renașterii, monument al culturii. Expoziția muzeului este dedicată perioadei Dominației Imperiului Otoman și reflectă dezvoltarea meșteșugurilor precum, prelucrarea aurului, sculptură în lemn, manufacturare de țesutul aba, croitorie, manufacturare de arme, manufacturare de vase ceramice, manufacturare de vase și alte obiecte de uz gospodăresc din cupru. Fondul principal include peste 6000 de exponate. Muzeul dispune de o colecție bogată de monede și icoane.

În curtea muzeului este prezentată o mică expoziție lapidară, care include figuri de piatră din perioadă romană.

Atracții turistice în apropiere:

- Obiectivul cel mai impresionant este cetatea din Belogradchik, declarată valoare culturală imobilă. Cetatea a fost construită în secolul III d. Hr. pentru asigurarea pazei drumurilor strategice ale Imperiului Roman. Cetatea a făcut parte și din Imperiul bizantin, iar mai târziu și din statul bulgar, înaintea invaziei Imperiului otoman pe Peninsula Balcanică.
- Patrimoniului arhitectural - istoric al regiunii se alătură și școala de chilie din satul Rabisha, opt biserici ortodoxe, moscheea „Hadzhi Husein“ din Belogradchik și câteva case de pe timpul Renașterii din așezările vecine.
- Caracteristica cea mai distinctivă a regiunii este bogăția sa naturală. Fenomenul unic natural - rocile Belogradchishki skali reprezintă un complex de figuri de stâncă, sculptate frumos de natura.
- În apropiere se află și peștera Magurata cu formațiuni frumoase și desene preistorice. Aproape de peștera este lacul Rabishkoto ezero - lacul interior cu cea mai mare suprafață din Bulgaria, care oferă condiții excelente de înot, pescuit și de odihnă în natura.
- Alte obiective naturale interesante din regiune sunt cascada Bela voda, rezervația biosferică „Chuprene” și peșterile Kozarnika și Venetsa.
- În Belogradchik se află și singurul muzeu de științe naturale din Bulgaria de nord-vest, cu numeroase exponate ale florii și faunei.

9.12.13. Expoziția din orașul Kula

Locație și acces:

Castelul antic „Castra Martis“

Program pentru vizite:

Nu are

Informație:

Nu este prezentă

Informație generală:

Momentan, cu ajutorul Muzeului de istorie din Vidin se pregătește o expoziție, legată de patrimoniul cultural roman din regiune și castelul „Castra Martis”.

Expoziția este prezentată într-o clădire, situată imediat lângă rămășițele arheologice. Expoziția expune unelte, obiecte de uz gospodăresc din epoca romană târzie și altele, regăsite lângă cetate, și model în miniatură a cetății însăși.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE IX. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂR

Histria, Istria, Constanța

În primul rând este necesară popularizarea bine concepută a patrimoniului cultural roman din regiunea transfrontalieră în vederea punerii la dispoziția opiniei publice a informației, indiferent de vizibilitatea sau lipsa vizibilității obiectivelor arheologice, protejarea acestora fiind de importanță majoră pentru protejarea memoriei comune, reprezentând o resursă valoroasă dar foarte vulnerabilă pentru valorificarea mediului și pentru dezvoltarea economică.

Trebuie elaborată o filozofie și strategie comună, care să ofere privire de ansamblu generală a limesului Dunării de Jos, cu reflectarea specificului local, păstrând tradițiile și obiceiurile locale. Această este cea mai mare provocare, reprezentând simultan și o problemă, care trebuie depășită prin atingerea unui consens între necesitățile arheologilor, specialiștilor din domeniul turismului și cerințelor autorităților și comunităților locale, la nivel municipal și internațional. În ultimii ani turismul cultural se dezvoltă ca o industrie foarte reușită în diferite țări de pe glob. Baza afirmării sale cu precădere este reprezentată de potențialul patrimoniului cultural - istoric (material și nematerial), acceptat ca o sursă strategică de dezvoltare social - economică generală a diferitelor regiuni, din cauza rentabilității sale economice, folosirii unor active deja create (în trecut și în zilele de azi), capacității turismului cultural de a educa, informa, propaganda și promova cultura, istoria și tradițiile unei țări sau unei regiuni și posibilitatea de păstrare a turismului cultural și de reproducere a patrimoniului cultural, prin program adecvat de dezvoltare durabilă.

Pentru asigurarea dezvoltării durabile a turismului cultural trebuie respectate următoarele principii:

- patrimoniul cultural trebuie priceput împreună cu diversitatea de culturi vii, ca o sursă principală de interes turistic;
- contribuirea la păstrarea patrimoniului cultural - istoric și la dezvoltarea creativității artistice contemporane;
- trebuie să constituie parte integrantă din planurile strategice de dezvoltare la nivel local, regional și național, cu participarea activă a persoanelor și instituțiilor interesate;
- ca un produs turistic, turismul cultural trebuie să asigure interpretarea patrimoniului cultural și artelor în legătură cu restul formelor de turism;
- regăsirea unui echilibru între cerințele experților cu privire la păstrarea și protecția patrimoniului cultural și comercializarea acestuia.

Politica eficientă trebuie să asigure o legătură armonioasă între patrimoniul cultural și turismul, care aduce durabilitatea produsului creat și beneficiile obținute în urma realizării sale, o bine concepută uniune între sectorul privat și cel public și includerea maximă a comunităților locale, care garantează beneficii economice și sociale.

În mod obligatoriu trebuie atinsă o coordonare între cercetătorii și administrația - locală și de stat.

Pentru prezentarea unei oferte mai bogate și diversificate trebuie căutată relația cu restul tipurilor de turism, inclusiv cu cel creativ, simultan trebuie creat branding, un fir comun, conectivitate de a lungul rutei, prezentând simultan individualitate și diversificare în prezentarea diferitelor obiective.

În afara reabilitării, restaurării și modernizării infrastructurii turistice, în mod obligatoriu trebuie stimulate inovările în domeniul păstrării și expunerii patrimoniului cultural și turismului.

Politica eficientă trebuie să asigure o legătură armonioasă între patrimoniul cultural și turismul, care aduce durabilitatea produsului creat și beneficiile obținute în urma realizării sale, o bine concepută uniune între sectorul privat și cel public și includerea maximă a comunităților locale, care garantează beneficii economice și sociale.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

SECȚIUNE X. ANEXE

Cetatea "Cherven", Ivanovo, Ruse, Bulgaria

Anexa 1. REFERINȚE

- Anexa 2. Evaluarea valorii culturale și istorice, conform metodologiei
- Anexa 3. Cercetarea, analiza și evaluarea siturilor
- Anexa 4. Context - pentru funcția și relația cu obiectul
- Anexa 5. Cercetarea, analiza și evaluarea contextului și vzaimovr.mu obiect
- Anexa 6. Accesul la site-urile
- Anexa 7. Harta infrastructurii de transport
- Anexa 8. Harta Informații infrasruktura
- Anexa 9. Cercetarea, analiza și evaluarea infrastructurii turistice
- Anexa 10. Harta de facilități de cazare
- Anexa 11. Harta de locuri pentru a mânca
- Anexa 12. Interdependențele cu alte tipuri de turism
- Anexa 13. Harta obiective turistice
- Anexa 14. Harta altor tipuri de turism
- Anexa 15. Harta ariilor protejate
- Anexa 16. Evaluarea cuprinzătoare a metodelor obiectelor
- Anexa 17. Opțiunea Route 1 - "Conservator"
- Anexa 18. Opțiunea Route 2 - „Inovatoare“